

การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

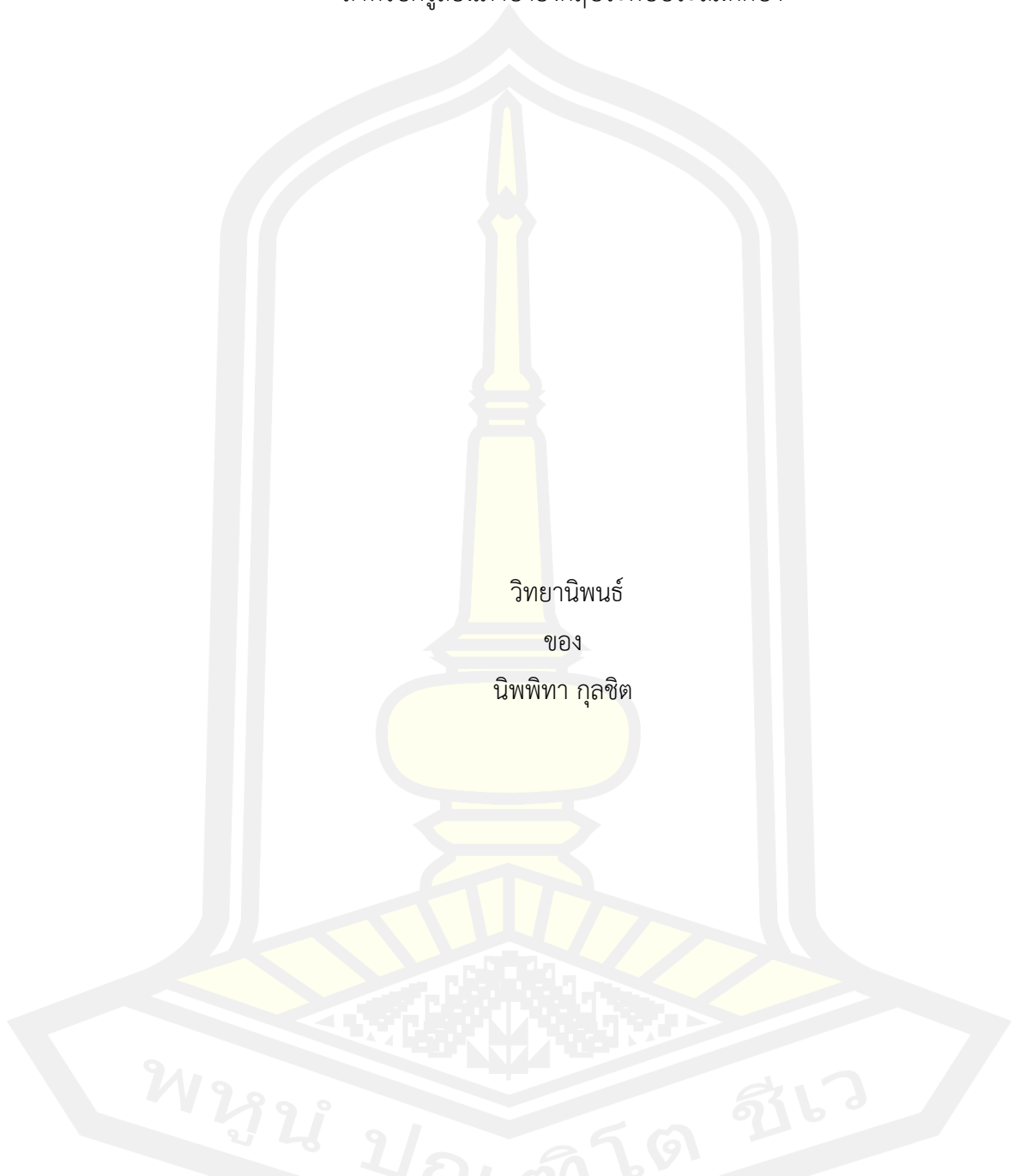
วิทยานิพนธ์
ของ
นิพนิตา กุลชิต

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

พฤษภาคม 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

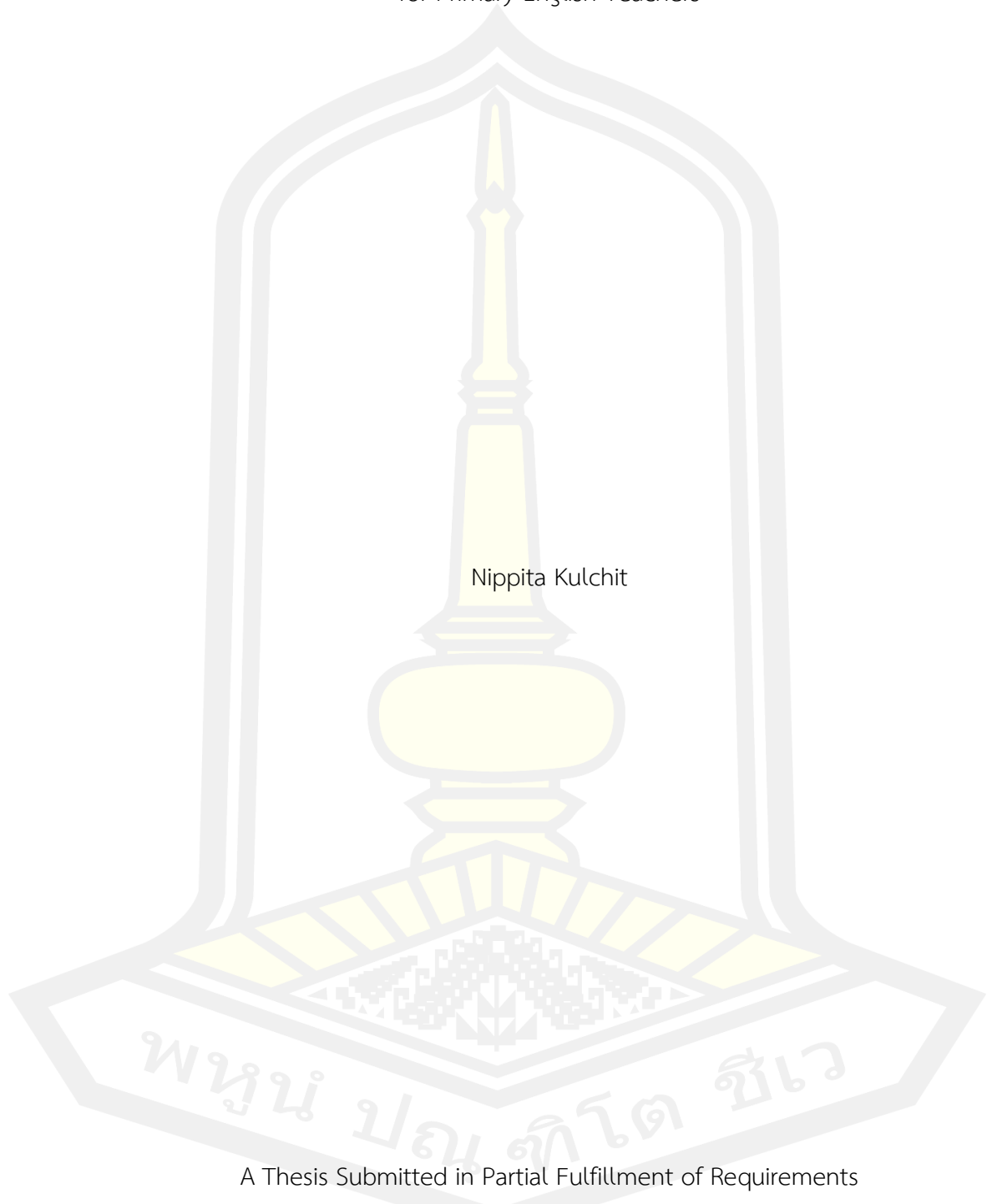
วิทยานิพนธ์
ของ
นิพนพิทา กุลชิต

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

พฤษภาคม 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Curriculum Development to Promote the Active Learning
for Primary English Teachers

Nippita Kulchit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Doctor of Philosophy (Curriculum and Instruction)

May 2022

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวนิพนิตา กุลชิต
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
หลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. โชคชัย ยืนยง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. ดร. ประสาท เนืองเฉลิม)

..... กรรมการ

(ผศ. ดร. ญาณภัทร สีหะมงคล)

..... กรรมการ

(รศ. ดร. ชวลิต ชูกำแหง)

..... กรรมการ

(ผศ. ดร. จิระพร ชะโน)

มหาวิทยาลัยขอนแก่นให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา		
ผู้วิจัย	นิพนพิทา กุลชิต		
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. ประสาท เนืองเฉลิม		
ปริญญา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต	สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาที่มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา 2) เพื่อพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา 3) เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา โดยดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้ การวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งมี 2 ชั้นคือ ชั้นที่ 1 การศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ชั้นที่ 2 ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและความต้องการพัฒนาตนเอง ที่มี 2 วิธี คือ การสนทนากลุ่ม ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ระดับประถมศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) จำนวน 20 คน และการสอบถาม ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ระดับประถมศึกษา จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพสนธุ์ เขต 1 จำนวน 158 คน การวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา การวิจัยระยะที่ 3 การศึกษาผลการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามความคิดเห็น แบบประเมินความเหมาะสมร่างหลักสูตร แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ แบบประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา พบว่า ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาที่มีสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกใน 6 ลักษณะ ดังนี้ 1) กิจกรรมมีความหลากหลาย ทำซ้ำ ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดไปสู่การคิดขั้นสูง 2) กิจกรรมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและผู้เรียนกับผู้เรียน มากกว่าการแข่งขัน 3) กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ มีวินัยในการทำงาน 4) กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทั้งการอ่าน พูด ฟัง คิด เขียน และการอภิปรายร่วมกัน 5) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และ 6) ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง นอกจากนี้กิจกรรมที่นำมาใช้ในแต่ละเนื้อหาต้องมีความหลากหลาย เช่น เกม เพลง สื่อสถานการณ์จำลองให้เด็กได้ฝึกประสบการณ์จริง และลงมือปฏิบัติ เน้นการเรียนรู้อย่างมีความสุข และครูยังให้ความสำคัญกับการประเมินตามตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้โดยการประเมินสภาพจริงที่ใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ทั้งนี้เครื่องมือแต่ละชนิดที่จะเลือกมาใช้จะขึ้นอยู่กับทักษะที่ต้องการประเมินด้วยและพบว่าครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาที่มีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา พบว่า โครงร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาที่มี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) เนื้อหาสาระของหลักสูตร 4) แนวทางการจัดประสบการณ์ 5) สื่อและเอกสารประกอบหลักสูตร 6) การประเมินหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ

3. ผลการศึกษาการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา พบว่า

3.1 ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายทุกโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับดีเยี่ยม และสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่กำหนดไว้

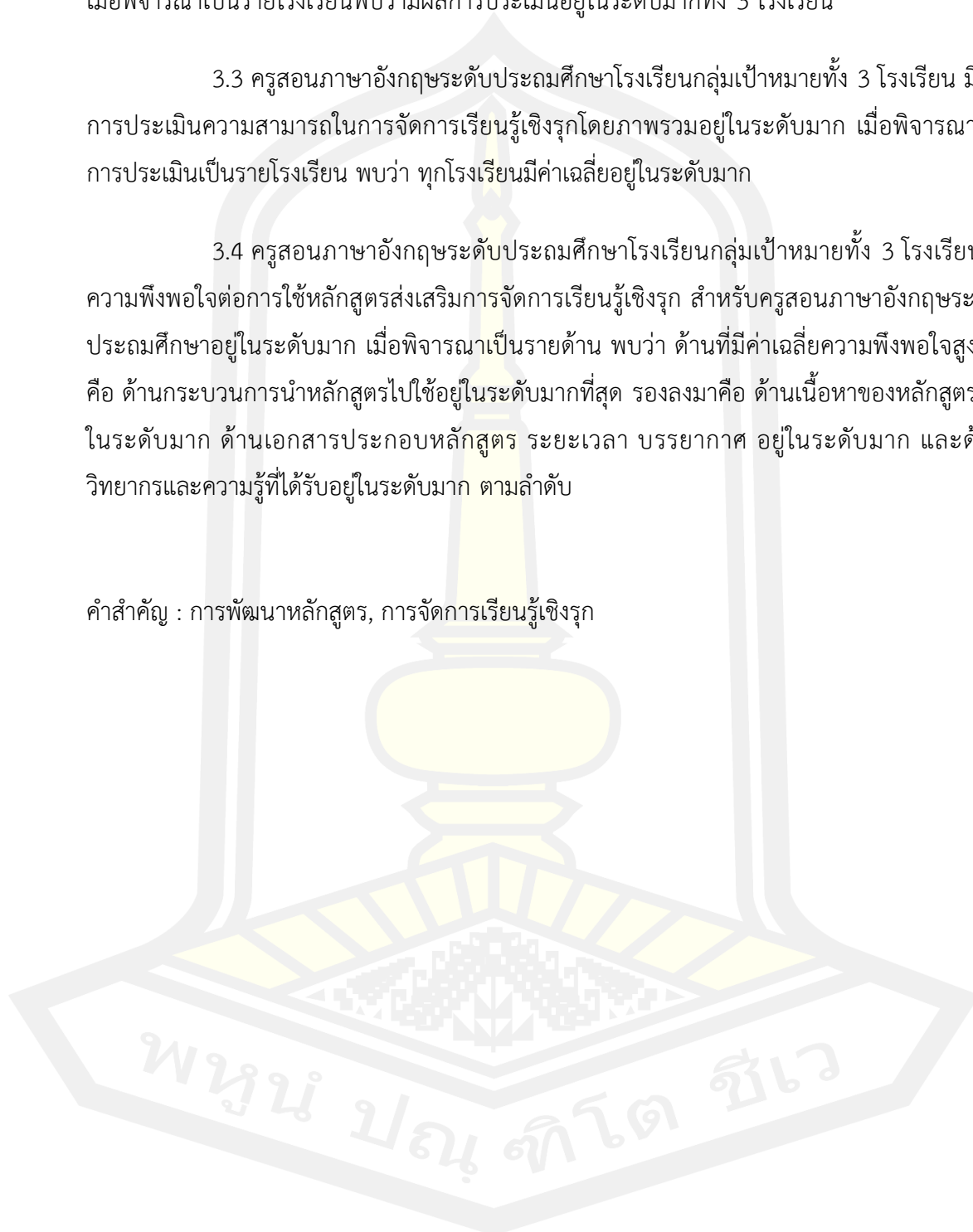
3.2 ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 โรงเรียน มีผล

การประเมินความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายโรงเรียนพบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 โรงเรียน

3.3 ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 โรงเรียน มีผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาผลการประเมินเป็นรายโรงเรียน พบว่า ทุกโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3.4 ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 โรงเรียน มีความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด คือ ด้านกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านเนื้อหาของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ด้านเอกสารประกอบหลักสูตร ระยะเวลา บรรยากาศ อยู่ในระดับมาก และด้าน วิทยาการและความรู้ที่ได้รับอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตร, การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

TITLE	The Curriculum Development to Promote the Active Learning for Primary English Teachers		
AUTHOR	Nippita Kulchit		
ADVISORS	Associate Professor Prasart Nuangchalerm , Ed.D.		
DEGREE	Doctor of Philosophy	MAJOR	Curriculum and Instruction
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2022

ABSTRACT

This research was used research and development design. The purposes were: 1) to study the condition Active learning management and self-improvement needs of primary English teachers 2) to develop a curriculum of active learning to promoting for primary English teachers. 3) to study the effect of using the curriculum to promote active learning for primary English Teachers The research was conducted in 3 phases as follows, Phase 1, a study of basic data. There are two steps, which are : Step 1: Study of documents, textbooks and related research. Step 2: Study the condition of active learning management and the need for self-development. There are two methods: group conversations. Teacher of foreign language learning subject group (English) primary level Experts in learning management for learning foreign languages (English) 20 people and questionnaire for teachers of the foreign language learning subject group (English) at primary school from Kalasin Primary Educational Service Area Office 1. Phase 2, Curriculum Development to Promote Active Learning Management for Primary English Teachers. Phase 3, Study on the effect of using curriculum to promote Active Learning for Primary English Teachers. Research tools are: Semi-structured interview, opinion questionnaire, Draft course suitability assessment form, a test on the teacher's understanding about Active Learning, assessment from Teacher's ability to design lesson plans for active learning, assessment from Teacher's ability to organize active learning activities, and a teacher's satisfaction form towards the curriculum designed. The basic statistics used

in this data analysis are: The basic statistics are percentage, Mean, Standard Deviation.

The results of the research can be summarized as follows:

1. The primary English teachers have 6 characteristics of active learning management as follows: 1) Organize activities or challenging situations promote and develop thinking skills towards a wide range of higher order thinking. 2) Activities allow learners to interact between learners and teachers and learners who have more learners than competitors 3) learners learn together participate in activities shared responsibility Discipline at work and the division of responsibilities. 4) Provide opportunities for learners to participate in reading, speaking, listening, thinking, writing and discussing together. 5) Learners are involved in learning both creating a body of knowledge. creating interactions rather than competition. 6) The teacher is the facilitator of learning management for learners to act on their own. In addition, the activities used in each content there must be variety such as games, music, media, simulations for children to practice real experiences and take action focus on happy learning (Play and Learn) And teachers also attach importance to metric-based assessments earning objectives by evaluating real-world conditions using a variety of tools and methods The type of tool you choose depends on the skill to be assessed. It was found that primary school English teachers had the highest level of self-development in active learning management.

2. Results of curriculum development to promote active learning management for primary English teachers. It was found that the curriculum outline promotes active learning management. For primary English Teachers, there are 6 components as follows: 1) Principles 2) Aim of curriculum 3) Content/subject scope of the curriculum 4) Guidelines for organizing experiences 5) Curriculum materials and documents 6) Assessing the use of the curriculum There was a high level of suitability (Considering each component, it was found that all components were at a high level.

3. The results of the study using the curriculum to promote active learning management primary English Teachers found

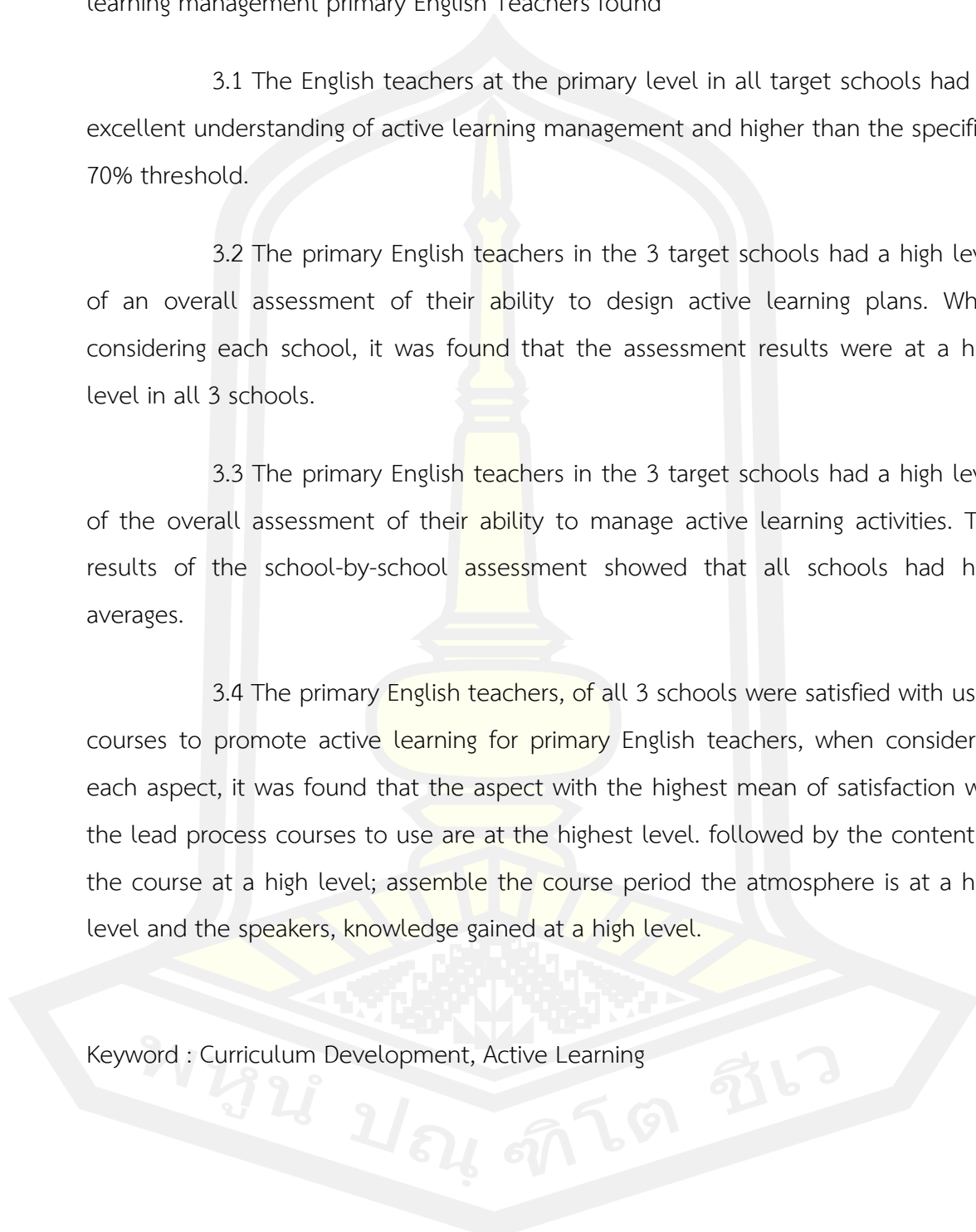
3.1 The English teachers at the primary level in all target schools had an excellent understanding of active learning management and higher than the specified 70% threshold.

3.2 The primary English teachers in the 3 target schools had a high level of an overall assessment of their ability to design active learning plans. When considering each school, it was found that the assessment results were at a high level in all 3 schools.

3.3 The primary English teachers in the 3 target schools had a high level of the overall assessment of their ability to manage active learning activities. The results of the school-by-school assessment showed that all schools had high averages.

3.4 The primary English teachers, of all 3 schools were satisfied with using courses to promote active learning for primary English teachers, when considering each aspect, it was found that the aspect with the highest mean of satisfaction was the lead process courses to use are at the highest level. followed by the content of the course at a high level; assemble the course period the atmosphere is at a high level and the speakers, knowledge gained at a high level.

Keyword : Curriculum Development, Active Learning

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาให้ความช่วยเหลือ ให้การสนับสนุน และส่งเสริมอย่างดีจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธน์ เนื่องเฉลิม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โชคชัย ยืนยง ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระพร ชะโน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ญาณภัทร สีหะมงคล และรองศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชูกำแหง คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาตรวจสอบวิทยานิพนธ์พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ช่วยให้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาตรวจ แก้ไข เครื่องมือการวิจัย พร้อมให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์จนทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

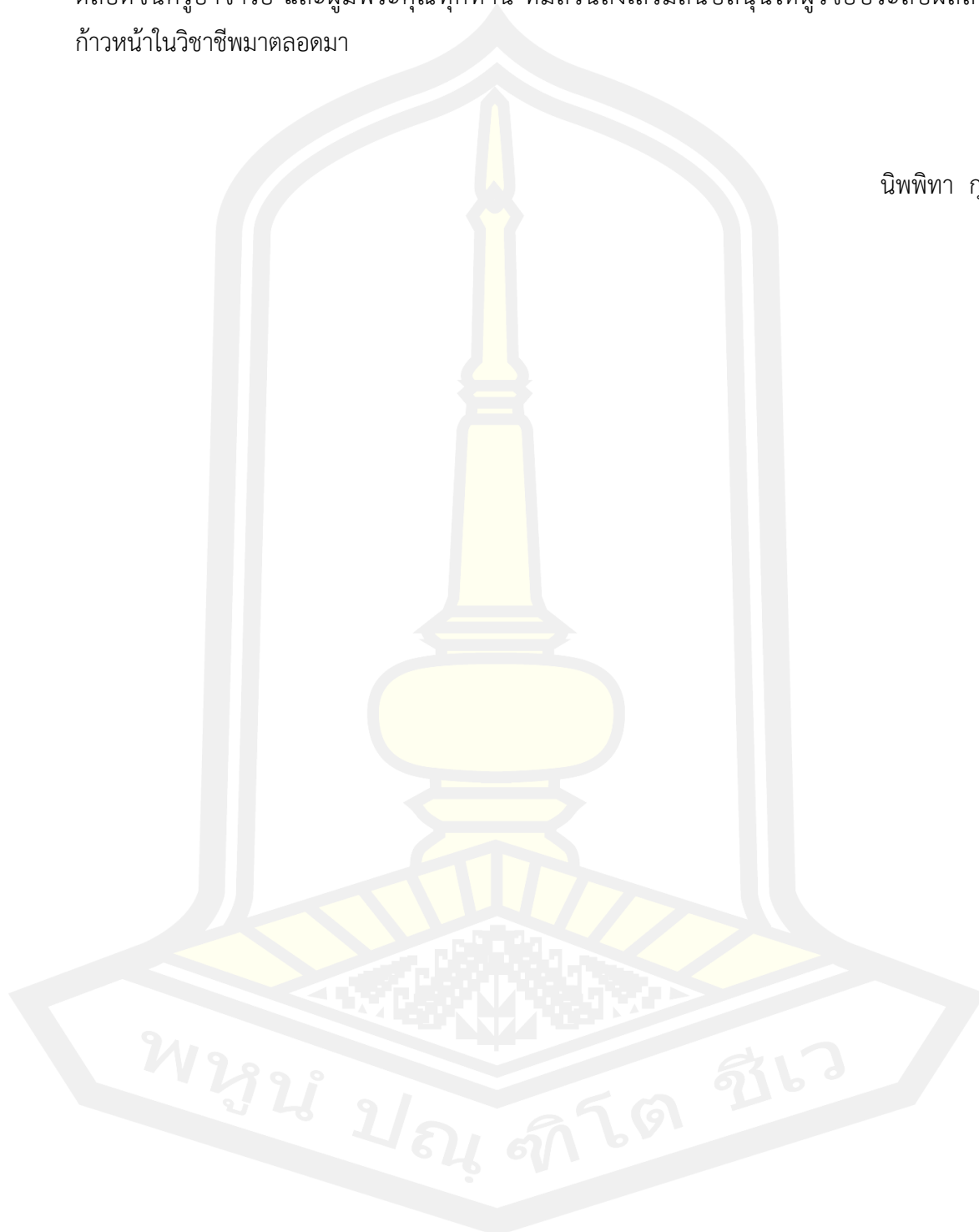
ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา คณะศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 คณะครูสอนภาษาอังกฤษ ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการร่วมสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.ธนาภรณ์ พันทวี รองอธิการบดี ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ดร.สมหวัง พันธะลี อดีตศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ ดร.พรเพ็ญ ฤทธิสัน ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ดร.ศิริชัย ศรีหาคทา ครูชำนาญการโรงเรียนกุณินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา กาฬสินธุ์ ดร.จุมพล วงศ์ษร ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 และ ดร.เอกวิทย์ อำนวย ครูเชี่ยวชาญ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนบัวขาว สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ร่วมสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และประเมินความสอดคล้องเหมาะสมของร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับ ประถมศึกษา จนทำให้ได้หลักสูตรที่มีความเหมาะสมสำหรับนำไปใช้พัฒนาครูสอนภาษาอังกฤษต่อไป

ที่สำคัญขอกราบขอบพระคุณ ร้อยตำรวจเอกนิพนธ์ กุลชิต และนางสายรุ้ง น้อยนาจารย์ ที่ให้การสนับสนุนส่งเสริมและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาจนนำมาซึ่งความสำเร็จ ในครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์ของวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา
ตลอดจนครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่มีส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้วิจัยประสบผลสำเร็จ
ก้าวหน้าในวิชาชีพมาตลอดมา

นิพนิตา กุลชิต

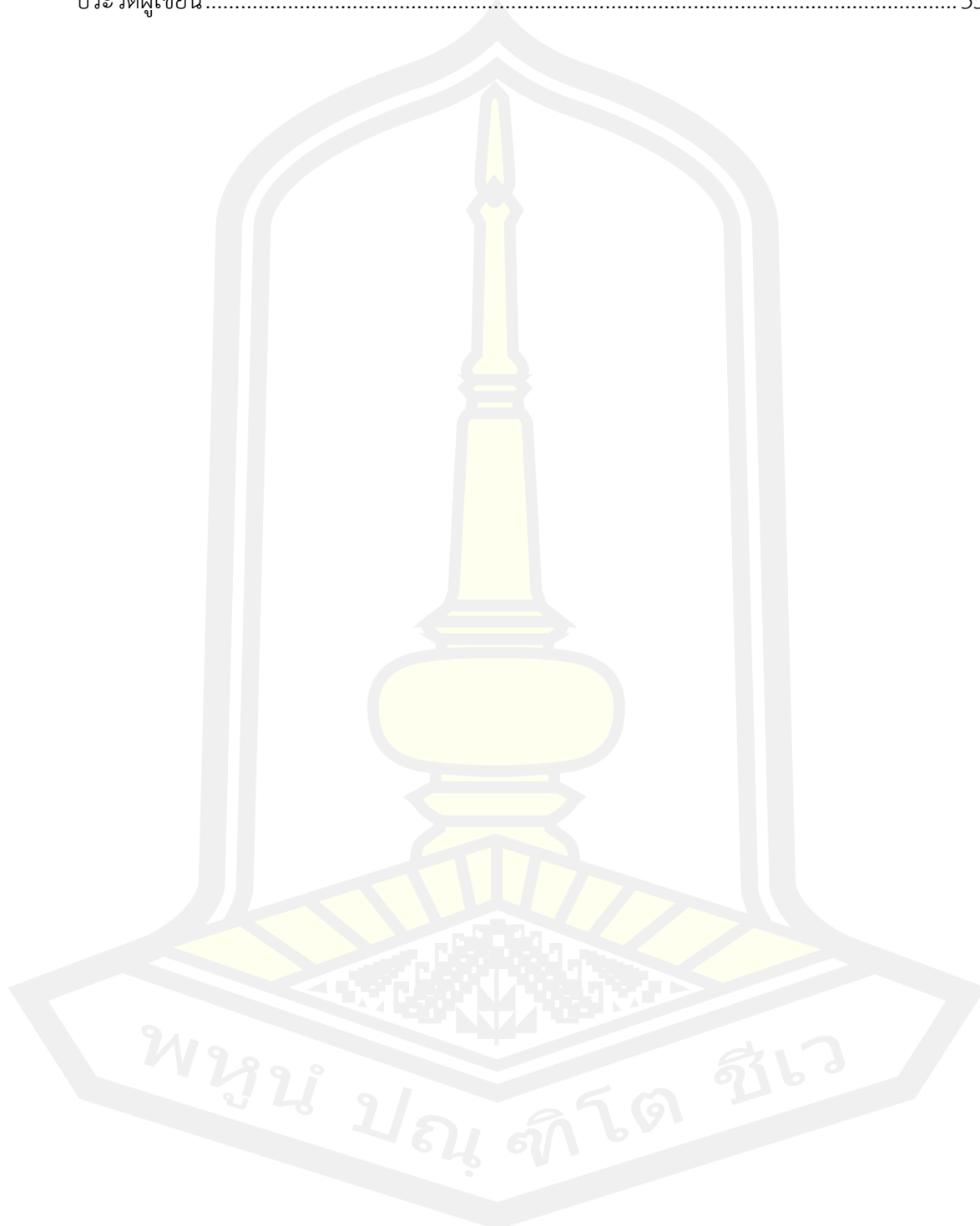

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิตติกรรมประกาศ.....	ญ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฒ
สารบัญภาพประกอบ.....	ด
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามของการวิจัย.....	4
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เชิงรุก.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ.....	36
การพัฒนาหลักสูตร.....	45
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้เนื้อหาผนวกวิธีสอน.....	56
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ.....	57
การวิจัยเชิงปฏิบัติการ.....	60
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	65

กรอบแนวคิดในการวิจัย	80
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	81
การวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการพัฒนาตนเอง เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา.....	81
การวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา.....	92
การวิจัยระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอน ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา.....	100
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	134
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	134
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	134
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	135
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	170
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	170
สรุปผล	171
อภิปรายผล.....	176
ข้อเสนอแนะ.....	183
บรรณานุกรม.....	185
ภาคผนวก.....	195
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	196
ภาคผนวก ข หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับ ประถมศึกษา.....	199
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	303
ภาคผนวก ง คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	330
ภาคผนวก จ หนังสือราชการ	345

ภาคผนวก ฉ ตัวอย่างผลงานแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู.....	351
ประวัติผู้เขียน.....	353

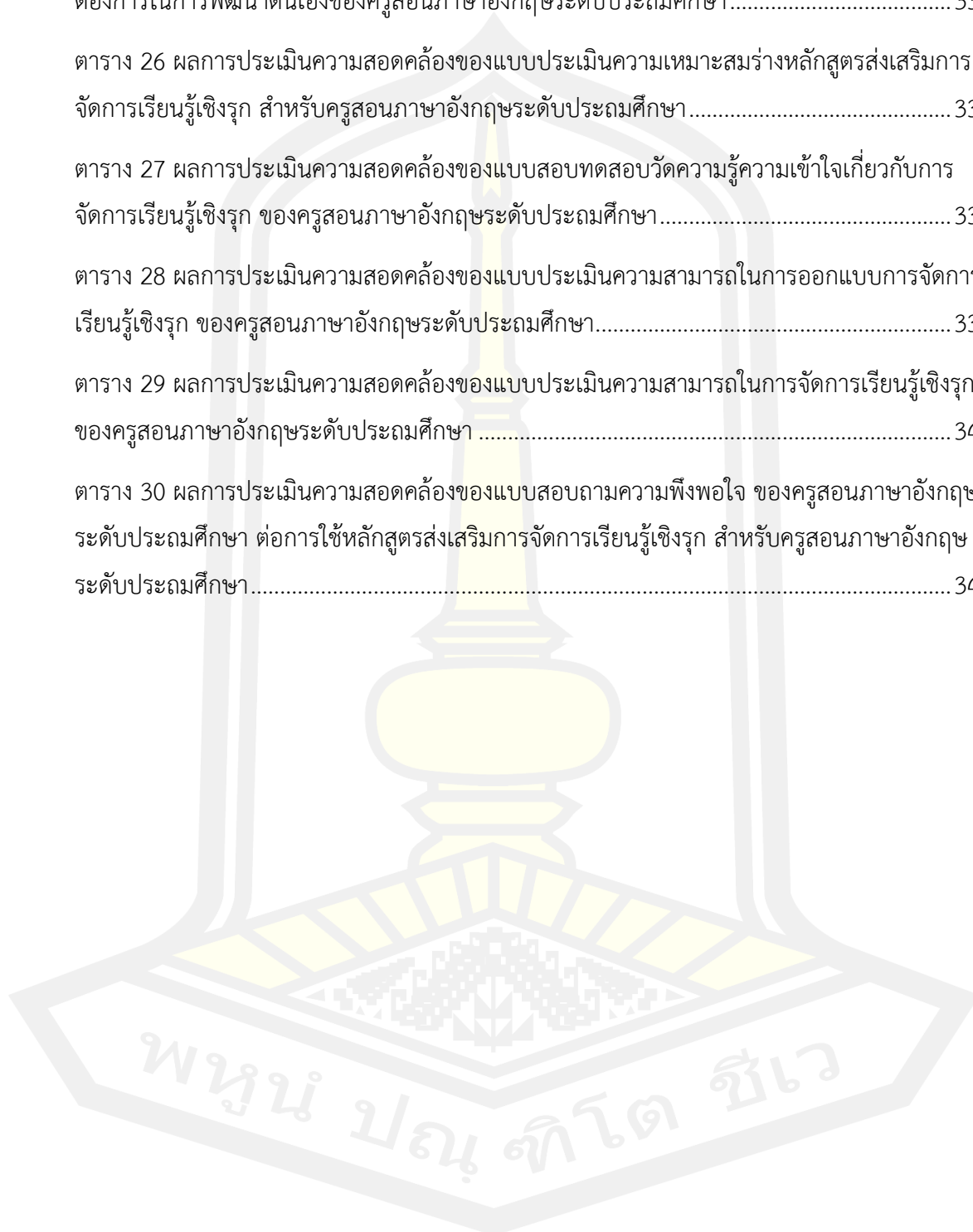
สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 วิธีการนำหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับ ประถมศึกษาไปใช้.....	108
ตาราง 2 บทบาทของครูสอนภาษาอังกฤษ บทบาทของผู้วิจัยและศึกษานิเทศก์	110
ตาราง 3 การเชื่อมโยงเพื่อนำความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้เป็นแนวทางการออกแบบแผนการ เรียนรู้เชิงรุก.....	114
ตาราง 4 ตารางการสังเกตและสะท้อนผล	119
ตาราง 5 สรุปขั้นตอนการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอน ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา	128
ตาราง 6 สรุปขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในระยะที่ 3.....	131
ตาราง 7 ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวข้องกับลักษณะและบทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้เชิง รุก	136
ตาราง 8 สรุปผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะและบทบาทของครูในการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก.....	139
ตาราง 9 ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม	140
ตาราง 10 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรเพศ (n = 158).....	142
ตาราง 11 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิการศึกษา (n = 158).....	143
ตาราง 12 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสาขาวิชาเอก (n = 158).....	143
ตาราง 13 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิการศึกษา (n = 158).....	144

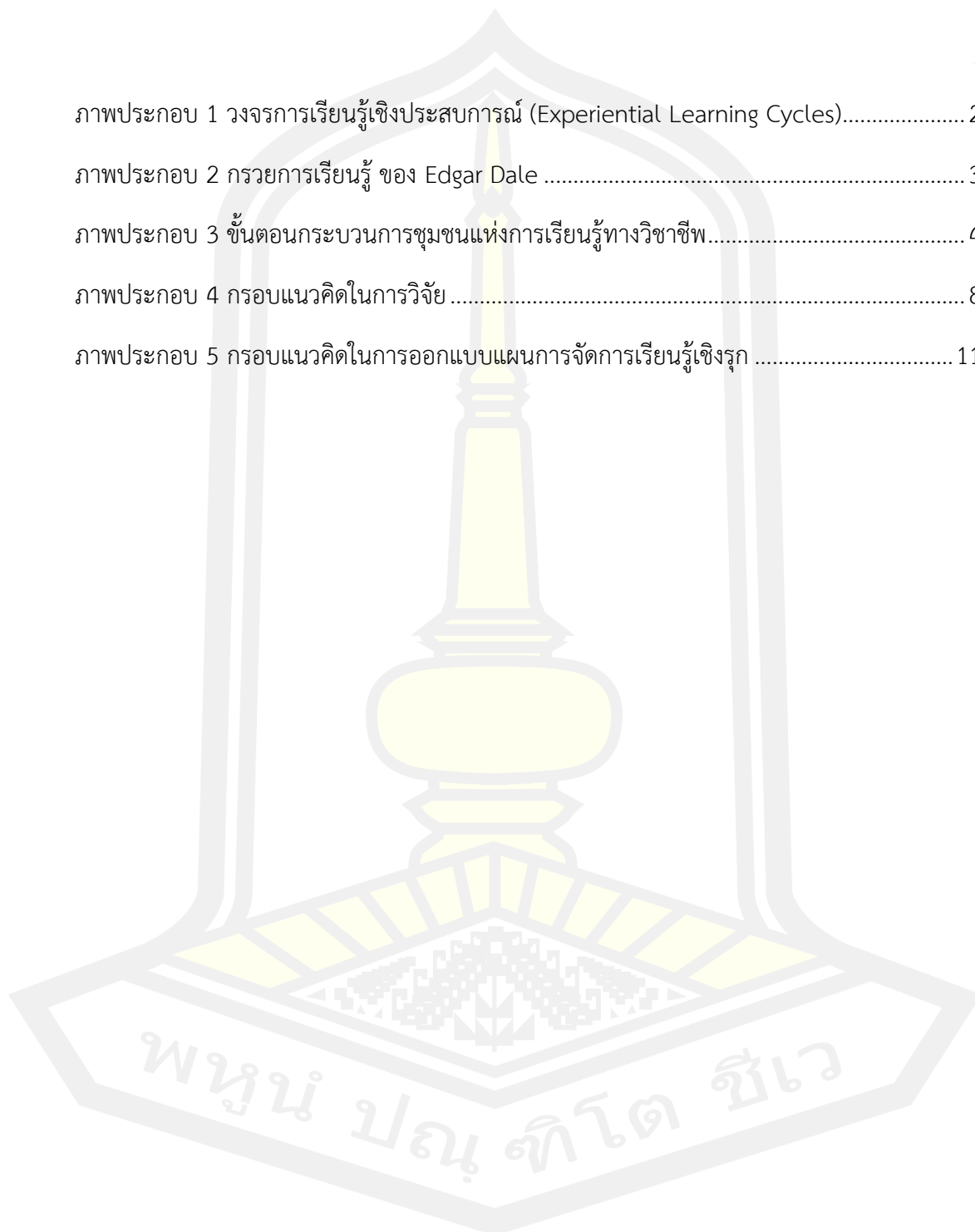
ตาราง 14 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์ด้านการสอน (n = 158).....	144
ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษ ผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 158).....	145
ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการในการพัฒนาตนเอง ของครูสอนภาษาอังกฤษ ผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 158).....	147
ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความเหมาะสมร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา (n = 7).....	149
ตาราง 18 แสดงคะแนน คะแนนร้อยละผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา หลังการอบรมปฏิบัติการตามหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70	158
ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาจำแนกเป็นโรงเรียน.....	159
ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาจำแนกเป็นรายโรงเรียนและรายคน.....	161
ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาจำแนกเป็นโรงเรียน.....	162
ตาราง 22 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาจำแนกเป็นรายโรงเรียนและรายคน.....	165
ตาราง 23 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการสอบถามความพึงพอใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย ต่อการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา.....	167
ตาราง 24 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาสำหรับใช้ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)	331

ตาราง 25 ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความ ต้องการในการพัฒนาตนเองของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา.....	332
ตาราง 26 ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินความเหมาะสมร่างหลักสูตรส่งเสริมการ จัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา.....	334
ตาราง 27 ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ จัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา.....	336
ตาราง 28 ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา.....	339
ตาราง 29 ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา	341
ตาราง 30 ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจ ของครูสอนภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา ต่อการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา.....	343

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 วงจรการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning Cycles).....	28
ภาพประกอบ 2 กรวยการเรียนรู้ ของ Edgar Dale	35
ภาพประกอบ 3 ขั้นตอนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ.....	42
ภาพประกอบ 4 กรอบแนวคิดในการวิจัย	80
ภาพประกอบ 5 กรอบแนวคิดในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	117

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในยุคที่โลกได้รวมเป็นหนึ่งเดียวแบบไร้พรมแดน การติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารทั้งในประเทศ ระหว่างประเทศและกับผู้คนต่าง ๆ ทั่วทุกมุมโลกได้ขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในแง่มุมด้านต่าง ๆ ของการดำเนินชีวิต อาทิ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และ โดยเฉพาะด้านการศึกษา จึงนับว่าเป็นความท้าทายอย่างมากกับครูผู้สอนในยุคปัจจุบันที่ต้องพัฒนา ผู้เรียนให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงและมีความพร้อมในการรับมือกับโลกในยุคที่ทุกคนต้องพบปะ ติดต่อสื่อสารพูดคุย ซึ่งปฏิเสธไม่ได้ว่าภาษาอังกฤษจะยิ่งทวีความสำคัญมากตามกันไปด้วย เพราะภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือสื่อกลางสากลที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร การสร้างความเข้าใจในวัฒนธรรม ของประเทศต่าง ๆ เข้าใจในวิสัยทัศน์ของคนแต่ละเชื้อชาติและโดยเฉพาะกับการประกอบอาชีพ ในอนาคต (กาญจนา ขาติตรสกุล, 2551) จากแนวคิดในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในศตวรรษ ที่ 21 ที่เปลี่ยนจากเดิม โดยผู้เรียนต้องมีทักษะที่จำเป็น ได้แก่ การสื่อสาร (Communication) การร่วมมือ (Collaboration) ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) คุณลักษณะเหล่านี้จะเป็นตัวชี้วัด คุณภาพของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Learning (P21), 2009) ดังนั้นผู้สอนจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับคุณลักษณะเหล่านี้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สามารถนำมาใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ รวมถึงมีวิจรรย์ญาณ ในการพูดสื่อสารและรับข้อมูล ประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องเร่งสร้างให้เกิดกับผู้เรียน ทุกคน เพราะเป็นความต้องการของสังคมโลกในยุคปัจจุบัน (Madoc-Jones and Parrott, 2005) และจำเป็นอย่างมากที่จะต้องพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษโดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนให้สูงขึ้นและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Pattanapichet, 2009 ; Khamkien, 2010)

แต่การจัดการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาอังกฤษในประเทศไทยก็ประสบปัญหาโดยตลอด ส่งผลให้ผู้เรียนจำนวนมากสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ไม่ค่อยถูกต้องและมีประสิทธิภาพ (บุบผา อยู่ทรัพย์, 2555) โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในด้านการพูดภาษาอังกฤษที่ดูเหมือนจะเป็นสิ่งที่ ผู้เรียนในประเทศไทยประสบปัญหาหนักที่สุด จากการศึกษาของอินทนนท์ อินทะกนก (2550) และ นารีนาด ห่อไธสง (2555) พบว่า การพัฒนาการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนในประเทศไทยที่ยังไม่ ประสบผลสำเร็จ ด้วยเหตุผลหลายประการ ได้แก่ ผู้เรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

ผู้เรียนขาดแรงจูงใจและไม่กล้าพูด ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น มีปัญหาในการออกเสียง ผู้เรียนขาดความมั่นใจในการพูด มีพื้นฐานความรู้ไม่เพียงพอในการพูดภาษาอังกฤษ ขาดการมีปฏิสัมพันธ์

ในกระบวนการจัดการเรียนรู้กับผู้เรียนอื่น ๆ ในห้อง และที่สำคัญคือครูผู้สอนยังขาดกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถช่วยส่งเสริมความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียน เพราะครูส่วนใหญ่ยังยึดติดกับการจัดการเรียนรู้แบบบรรยาย รวมถึงการสื่อสารทางเดียว อีกทั้งการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการพูดภาษาอังกฤษเพียงมุ่งหวังให้ผู้เรียนพูดภาษาอังกฤษได้ถูกต้องตามหลักภาษาและความหมาย หรือมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีสำเนียงการออกเสียงที่ดีและถูกต้องเพื่อบรรลุตัวชี้วัดในสาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ต้องการให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเท่านั้น เช่น ต 2.1 ม.4/1 เลือกใช้ภาษา น้ำเสียง และกิริยาท่าทางเหมาะสมกับระดับของบุคคล โอกาส และสถานที่ตามมารยาท สังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

รายงานผลการตรวจสอบการดำเนินงานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภายใต้แผนงานบูรณาการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 โดยสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) ที่พบว่า โครงการขับเคลื่อนนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โดยใช้กิจกรรม Active Learning การดำเนินการยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ คือ โรงเรียนบางแห่งยังไม่มีการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และไม่สามารถสะท้อนกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรมและชัดเจน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอนและการยกระดับคุณภาพการศึกษา ส่วนการดำเนินการตามแนวทางส่งเสริมการผลิตและพัฒนาคุณภาพครู คุณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาก็ยังไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยเฉพาะครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่เข้ารับการอบรมตามโครงการพัฒนาครูแกนนำภาษาอังกฤษระดับภูมิภาคยังไม่นำเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษตามแนวทาง Communicative Approach ที่ได้รับการอบรมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนและครูให้ความสำคัญและเน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อสอบ จึงยังใช้การสอนในรูปแบบเดิมมากกว่าเน้นทักษะด้านการสื่อสาร ซึ่งส่งผลให้ครูไม่พัฒนากระบวนการหรือเทคนิควิธีสอนทำให้นักเรียนขาดโอกาสในการพัฒนาหรือฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร รวมทั้งเกิดค่าการเสียโอกาสในการจัดอบรมดังกล่าว

จากการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของศึกษานิเทศก์ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยการสังเกตชั้นเรียนยังพบพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้แบบเดิมคือ ไม่เตรียมการสอน/เตรียมการสอนแต่ไม่ได้สอนตามแผนที่เตรียมไว้

ศึกษามาตรฐานและตัวชี้วัดไม่ครอบคลุม จึงทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ครอบคลุม กิจกรรมการเรียนรู้ไม่หลากหลาย ใช้สื่อไม่หลากหลาย หรือบางครั้งไม่ใช้เลย กิจกรรมที่จัดส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองของนักเรียนน้อย นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้น้อย นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน และระหว่างครูในการเรียนรู้น้อย ไม่ค่อยพบการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1, 2562)

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องสร้างหรือพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ในการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ จากการศึกษาเอกสารและการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในเรื่องการพูดภาษาอังกฤษได้นั้น ต้องเป็นการจัดการเรียนรู้ที่น่าสนใจและเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความตื่นตัวในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ให้มากที่สุด และเป็นผู้นำตนเองในการเรียนรู้และการสร้างความรู้ให้มากที่สุด ผู้วิจัยพบว่า การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่มีพื้นฐานจากทฤษฎีการสร้างความรู้ หรือทฤษฎีสรณนิยม (Constructivism) ที่เน้นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญที่สุดในกระบวนการจัดการเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ การรวบรวมข้อมูลและสรุปความเห็น โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและน่าสนใจ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมของตน และเชื่อมโยงองค์ความรู้ใหม่จากการมีปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Seetle, 2011)

การเรียนรู้เชิงรุกเป็นการนำเอาวิธีการจัดการเรียนรู้ และเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ การค้นหาความรู้ การแลกเปลี่ยนความคิด การเสนอความคิด และการอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียนให้มากขึ้น ซึ่งสามารถส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับครูสอนได้เป็นอย่างดี (Pare and Maistre, 2006) และจากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยการศึกษาดูงาน การสอบถามความคิดเห็น และการสนทนากลุ่มครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาของผู้วิจัยในการวิจัยระยะที่ 1 ยังพบว่าการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันมากที่สุด มีวินัยในการทำงาน และมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติทั้งในการอ่าน พูด ฟัง คิด เขียน อภิปราย ผู้สอนใช้สถานการณ์ที่ทำท้าย และกิจกรรมที่หลากหลาย และอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดไปสู่การคิดขั้นสูงของผู้เรียน และให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

และยังพบว่า ครูมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองในเรื่องการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอีกด้วย (Kulchit and Nuangchalerm, 2021)

ยังมีงานวิจัยในต่างประเทศอีกหลายเรื่องที่มีข้อบ่งชี้ไปในทิศทางเดียวกันว่าการเรียนรู้เชิงรุกเป็นแนวการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่มากขึ้น สามารถจดจำเนื้อหาการเรียน ได้ยาวนานขึ้น และผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเองโดยอาศัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้และมีการส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม ในชั้นเรียน (Bonwell and Eison, 1991 ; Bean, 1996) นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ศึกษานำแนวคิด ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาการ PLC ซึ่งมีผลการวิจัยชี้ว่าส่งผลดีต่อกระบวนการทำงานเป็นทีมที่มี ประสิทธิภาพ ระบบการบริหารของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ ทำให้ครูผู้สอนได้รับการพัฒนาด้าน ทักษะการจัดการเรียนรู้ ที่สำคัญมีเป้าหมายที่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน แนวคิดนี้ยังทำให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ได้จริงมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ดีขึ้นทั้งด้านการทำงานกลุ่ม การแสดงความคิดเห็น และการแสดงออกเพื่อสะท้อนการคิดร่วมกัน และยังส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้น (Hairon and Tan, 2016)

จากการประมวลปัญหาและความสำคัญของกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่จะช่วย ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน แนวคิดเนื้อหาผนวกวิธีสอนที่จะช่วยให้ครูเลือก กิจกรรมได้เหมาะสมกับเนื้อหา และทฤษฎีกรวยประสบการณ์ของ Edgar Dale ตลอดทั้งแนวคิด ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่จะช่วยให้ครูได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการ จัด การเรียนรู้ของตนเอง ทำให้ผู้วิจัยในฐานะศึกษานิเทศก์หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จึงสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับ ประถมศึกษาเพื่อนำไปใช้พัฒนาครูสอนภาษาอังกฤษให้สามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้กับผู้เรียน ได้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ

คำถามของการวิจัย

1. สภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูผู้สอน ภาษาอังกฤษเป็นอย่างไร
2. หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับ ประถมศึกษา มีลักษณะอย่างไร
3. ผลการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
3. เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ดังนี้
 - 3.1 ผลการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70
 - 3.2 ผลการพัฒนาความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
 - 3.3 ผลการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
 - 3.4 ผลการศึกษาความพึงพอใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ต่อการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการวิจัยทำให้ทราบสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา และทำให้ทราบถึงลักษณะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้ครูนำไปใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษประถมศึกษา ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครู ที่จะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน
3. ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่สนใจในการนำหลักสูตรนี้ไปใช้พัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งผลดีต่อคุณภาพของผู้เรียน

4. ครูสอนภาษาอังกฤษที่เข้ารับการพัฒนาตามหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมให้มีความรู้ ทักษะ การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุก

5. โรงเรียนมีครูที่มีความรู้ความเข้าใจ สามารถออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้

6. นักเรียนที่ได้เรียนรู้จากครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาที่ผ่านการพัฒนาและ ส่งเสริมให้สามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครู สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา จะได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถ พัฒนาทักษะ กระบวนการคิด ความสามารถในการสร้างองค์ด้วยตนเอง ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ที่หลากหลาย

ขอบเขตของการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับ ประถมศึกษา ครั้งนี้มีขอบเขตการวิจัยซึ่งแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

การวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการ พัฒนาตนเองของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

ขั้นที่ 1 การศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา แนวคิด ทฤษฎี การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้การวิจัยเอกสาร (Document Research) มีรายละเอียดดังนี้

1. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสาร งานวิจัย ตำรา โดยรวบรวม ข้อมูลแนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แนวทางในการพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรม กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ระดับประถมศึกษา และรายงานผลการนิเทศการศึกษา

2. แหล่งข้อมูล

เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัด การเรียนรู้เชิงรุกโดยผสมแนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ แบบบันทึกข้อมูลการวิจัยเอกสาร มีลักษณะเป็นตาราง จำนวน 5 ช่อง แต่ละช่องใช้บันทึกรายละเอียดผลการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของนักการศึกษาแต่ละท่าน

ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการพัฒนาตนเอง ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา โดยใช้การสนทนากลุ่ม

1. วัตถุประสงค์

เพื่อรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล และการสอบถามความคิดเห็นในประเด็นสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย

2.1 กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) จำนวน 7 คน ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงโดยมีเกณฑ์ในการเลือกคือ เป็นครูผู้สอนภาษาอังกฤษโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพาสินธุ์ เขต 1 ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทสาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษและผ่านการอบรมหลักสูตรโครงการอบรมและพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ หรือ Boot Camp จากศูนย์พัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (Boot Camp) ระดับภูมิภาค และศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพาสินธุ์ เขต 1 ที่รับผิดชอบกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทสาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษ จำนวน 1 คน รวม 8 คน ที่ยินดีให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัย

2.2 กลุ่มที่ 2 ตัวแทนครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพาสินธุ์ เขต 1 กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพ การศึกษาละ 1 คน จำนวน 12 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

2.3 กลุ่มที่ 3 ผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็น เป็นครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพาสินธุ์ เขต 1 ทุกโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่มเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูสอน ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาแบบสอบถามความคิดเห็นนี้มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท์

การวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

ในการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลพื้นฐานจากการศึกษามากำหนดเป็นแนวทางและองค์ประกอบการจัดทำร่างหลักสูตร โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 การร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

1. วัตถุประสงค์

เพื่อจัดทำร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา เพื่อเสนอต่อกลุ่มผู้เชี่ยวชาญประเมินตรวจสอบยืนยันหลักสูตรก่อนที่จะนำหลักสูตรไปใช้จริง

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

7 ท่าน ประกอบด้วย

2.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 4 คน

2.2 ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาและการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

จำนวน 3 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมร่างหลักสูตรที่มีรายละเอียดครอบคลุมองค์ประกอบของร่างหลักสูตร มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท์

การวิจัยระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

การศึกษามผลการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการในการวิจัยครั้งนี้

1. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดังนี้

1.1 ผลการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับ
ประถมศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70

1.2 ผลการพัฒนาความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้
เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

1.3 ผลการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอน
ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

1.4 ผลการศึกษาความพึงพอใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับ
ประถมศึกษาต่อการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษ
ระดับประถมศึกษา

2. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จากโรงเรียน
ที่มีรายงานผลการนิเทศการศึกษา ปีการศึกษา 2562 และจากการลงพื้นที่ของผู้วิจัยในฐานะ
ศึกษานิเทศก์ในการสังเกตการจัดการเรียนรู้ของครู ที่สะท้อนความต้องการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับ
การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอนโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาพุทธไสยาสน์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 1 และสมัครใจเข้าร่วมการพัฒนา
ตนเอง โดยผู้บริหารสถานศึกษายินดีอนุญาตและสนับสนุนให้ครูสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนเข้าร่วม
พัฒนาตนเองตามหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับ
ประถมศึกษา จนครบตลอดหลักสูตร

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาผลการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ครั้งนี้ประกอบด้วย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ได้แก่ หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

3.2.1 แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

3.2.2 แบบประเมินความสามารถในการออกแบบแผนการจัด
การเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

3.2.3 แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

3.2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับ
ประถมศึกษาต่อการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับ
ประถมศึกษา

2. เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูผู้สอน
ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา แบ่งเป็น 3 หน่วย ประกอบด้วย

หน่วยที่ 1 ทบทวนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

หน่วยที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

- 2.1 ความหมายและหลักสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 2.2 ลักษณะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 2.3 บทบาทของครูผู้สอนกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 2.4 บทบาทของนักเรียนในการเรียนรู้เชิงรุก
- 2.5 ปัจจัยและองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 2.6 รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

หน่วยที่ 3 การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

- 3.1 ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้
- 3.2 องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้
- 3.3 กรอบแนวคิดในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 3.4 ประเภทของการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 3.5 การวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง
- 3.6 หลักการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 3.7 การวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการระหว่างเดือนมกราคม 2563 –
ธันวาคม 2564

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครู
สอนภาษาอังกฤษประถมศึกษา

4.2 ตัวแปรตามได้แก่ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาที่ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมตามหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษประถมศึกษา ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง มวลประสบการณ์ที่มุ่งพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร แนวทางการจัดประสบการณ์ สื่อและเอกสารประกอบหลักสูตร การประเมินหลักสูตร

2. การจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ของครูภาษาอังกฤษ ที่มุ่งให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา โดยยึดหลักการจัดกิจกรรมดังนี้

2.1 กิจกรรมมีความหลากหลาย ทำท่าย ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดไปสู่การคิด
ขั้นสูง

2.2 กิจกรรมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียน มากกว่าการแข่งขัน

2.3 กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ มีวินัยในการทำงาน

2.4 กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทั้งการอ่าน พูด ฟัง คิด เขียน และการอภิปราย

ร่วมกัน

2.5 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

2.6 ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติ
ด้วยตนเอง

ทั้งนี้ครูมีอิสระในการเลือกวิธีสอน การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การเลือกกิจกรรมตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งจะขึ้นอยู่กับความสามารถของครูและบริบทของแต่ละสถานศึกษา

3. ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การวางแผนเพื่อเลือกเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลให้มีความสอดคล้องกัน โดยกิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายทำท่าย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติทั้งการอ่าน การฟัง การพูด การคิด การเขียน พัฒนาทักษะการคิดสู่การคิดขั้นสูง กิจกรรมส่งเสริมการสร้าง

ปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียน และเน้นให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

4. ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การจัดการเรียนรู้ของครู โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ครูอำนวยความสะดวก สังเกต และกระตุ้นให้ผู้เรียน ได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ร่วมกันทั้งการฟัง การพูด การคิด การเขียน การอภิปราย และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้การสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง

5. ความรู้เนื้อหาผนวกวิธีสอน (PCK) หมายถึง การเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และได้ลงมือปฏิบัติ กิจกรรมส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง และส่งเสริมปฏิสัมพันธ์และการสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเองให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่นำมาจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในแต่ละชั่วโมงของครู ระหว่างฝึกปฏิบัติออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับเพื่อนครู

6. ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ PLC หมายถึง การรวมกลุ่มของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย และศึกษานิเทศก์ เพื่อร่วมกันออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้สะท้อนคิด ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาแผนการเรียนรู้เชิงรุกให้สมบูรณ์ระหว่างที่ครูฝึกปฏิบัติออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

7. ผลการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง ความสามารถของครูสอนภาษาอังกฤษดังนี้

7.1 ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

7.2 ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

7.3 ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

7.4 ความพึงพอใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาในการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสอนภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูภาษาอังกฤษ
ระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เชิงรุก
 - 1.1 ความหมายของการเรียนรู้เชิงรุก
 - 1.2 ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 - 1.3 ลักษณะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 - 1.4 บทบาทของครูผู้สอนกับการเรียนรู้เชิงรุก
 - 1.5 หลักการและองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 - 1.6 รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 - 1.7 ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Edgar Dale
2. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
 - 2.1 ความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
 - 2.2 หลักการและความสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
 - 2.3 องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
 - 2.4 กระบวนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
 - 2.5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
3. การพัฒนาหลักสูตร
4. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้เนื้อหาผนวกวิธีสอน
5. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
6. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เชิงรุก

1. ความหมายของการเรียนรู้เชิงรุก

การเรียนรู้แบบเชิงรุกมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง “ประสบความสำเร็จในการกำหนดการเรียนรู้เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีความหมายซึ่งองค์ความรู้ได้มาจากกระบวนการสร้างองค์ความรู้จากการปฏิบัติมากกว่าการถ่ายทอดความรู้อย่างง่ายผ่านพฤติกรรมตอบสนอง” (Derry, 2013) การเรียนรู้เชิงรุก การเรียนรู้จากประสบการณ์ และการเรียนรู้แบบค้นพบ ล้วนเป็นรูปแบบของการเรียนรู้ที่พบในกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งมีรากฐานมาจากแนวคิดทางการศึกษาที่เน้นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ (Constructivist) โดยผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้จากข้อมูลที่ได้รับมาใหม่ด้วยการนำไปประกอบกับประสบการณ์เดิมในอดีต นอกจากนี้ยังมีมิติกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง 2 มิติ ได้แก่ กิจกรรมด้านความรู้คิด (Cognitive Activity) และกิจกรรมด้านพฤติกรรม (Behavioral Activity) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) กระบวนการจัดการเรียนรู้จึงมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สูงสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรู้ในระดับทักษะการคิดขั้นสูง (Higher Order Learning Level) ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินค่า (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2553) การเรียนรู้เชิงรุก ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ หรือกระทำเพื่อสร้างองค์ความรู้ต่าง ๆ ผ่านการลงมือทำกิจกรรม ซึ่งตรงกันข้ามกับเรียนรู้จากการท่องจำหรือจากการถ่ายทอดความรู้ของครูผ่านการบรรยาย นักจิตวิทยาการศึกษาที่สนใจและทำการศึกษาในเรื่องนี้ เช่น Vygotsky (1980) และ Piaget (1976) ที่กล่าวมาข้างต้นเป็นพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้เชิงรุกในศตวรรษที่ผ่านมา รูปแบบการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมทางสังคม และการเรียนปนเล่น การลงมือปฏิบัติ ผ่านบทบาทสมมติ เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจผ่านประสบการณ์ สถานการณ์จำลอง บทบาทสมมติ การอภิปรายหรือการเขียน การเรียนรู้ไม่ได้แยกออกจากโลกแห่งความเป็นจริงของผู้เรียน ฉะนั้นโลกของความเป็นจริงจึงเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียน (Dewey, 1938)

Bonwell และ Eison (1991) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้เชิงรุกไว้ว่า การเรียนรู้เชิงรุกเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้หรือที่ได้ปฏิบัติ

Meyers และ Jones (1993) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้เชิงรุกว่า เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้สมมติฐานพื้นฐาน 2 ประการ คือ 1) การเรียนรู้เป็นความพยายามโดยธรรมชาติของมนุษย์ และ 2) แต่ละบุคคลมีแนวทางในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) ได้สรุปความหมายของการเรียนรู้เชิงรุกว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่าง

ครูผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติโดยมีครู เป็นผู้อำนวยการความสะดวก (Facilitator) สร้างแรงบันดาลใจ ให้คำปรึกษา ดูแล แนะนำ และทำหน้าที่เป็นโค้ช พี่เลี้ยง (Coach & Mentor) แสวงหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ด้วยความหมาย (Meaningful Learning) ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ มีความเข้าใจในตนเอง ใช้สติปัญญา คิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่บ่งบอกถึงการมีสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ 21 มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะวิชาชีพ บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัย

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมลงมือปฏิบัติทั้งในการฟัง พูด อ่าน คิด เขียน ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ผู้เรียนกับผู้เรียน และพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนไปสู่การคิดขั้นสูง ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองโดยผู้สอน เป็นผู้อำนวยการความสะดวกในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง

2. ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) ได้สรุปความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ส่งเสริมการมีอิสระทางด้านความคิดและการกระทำของผู้เรียน การมีวิจารณญาณ และการคิดสร้างสรรค์ ผู้เรียนจะมีโอกาสมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง และมีการใช้วิจารณญาณในการคิดและตัดสินใจในการปฏิบัติกิจกรรมนั้น มุ่งสร้างให้ผู้เรียนเป็นผู้กำกับทิศทางการเรียนรู้ ค้นหาสไตล์การเรียนรู้ของตนเอง สู่การเป็นผู้รู้คิด รู้ตัดสินใจด้วยตนเอง (Metacognition) เพราะฉะนั้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จึงเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความคิดขั้นสูง (Higher Order Thinking) ในการมีวิจารณญาณ การวิเคราะห์ การคิดแก้ปัญหา การประเมิน ตัดสินใจ และการสร้างสรรค์

2. การจัดการเรียนรู้เชิงรุก สนับสนุนส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งความร่วมมือในการปฏิบัติงานกลุ่มจะนำไปสู่ความสำเร็จในภาพรวม

3. การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ทำให้ผู้เรียนทุ่มเทในการเรียน จูงใจในการเรียน และทำให้ผู้เรียนแสดงออกถึงความรู้ความสามารถ เมื่อผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างกระตือรือร้น ในสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย ผ่านการใช้กิจกรรมที่ครูจัดเตรียมไว้ให้ อย่างหลากหลาย ผู้เรียนเลือกเรียนรู้กิจกรรมต่าง ๆ ตามความสนใจและความถนัดของตนเอง เกิดความรับผิดชอบและทุ่มเทเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ

4. การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาเชิงบวก ทั้งตัวผู้เรียน และตัวครู เป็นการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน ผู้เรียนจะมีโอกาสได้เลือกใช้ความถนัด ความสนใจ ความสามารถที่เป็นความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Difference) สอดรับกับ แนวคิดพหุปัญญา (Multiple Intelligence) เพื่อแสดงออกถึงตัวตนและศักยภาพของตัวเอง

ส่วนครูผู้สอนต้องมีความตระหนักที่จะปรับเปลี่ยนบทบาท แสวงหาวิธีการ กิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อช่วยเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน สิ่งเหล่านี้ จะทำให้ครูเกิดทักษะในการสอนและมีความเชี่ยวชาญในบทบาทหน้าที่ ที่รับผิดชอบ เป็นการพัฒนาตน พัฒนางาน และพัฒนาผู้เรียนไปพร้อมกัน

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีความสำคัญทั้งในด้านความอิสระทางความคิดของผู้เรียน ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ มุ่งส่งเสริมพัฒนาการคิดขั้นสูงให้กับผู้เรียน ส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้เลือกเรียนตามความสนใจ และยังส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาเชิงบวกทั้งครูและผู้เรียน

3. ลักษณะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

Bonwell และ Eison (1991) ได้อธิบายถึงลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

1. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากกว่าการฟัง
2. ให้ข้อมูลน้อยลง เพิ่มการพัฒนาทักษะของนักเรียนมากขึ้น
3. นักเรียนมีส่วนร่วมในการคิดสู่การคิดขั้นสูง (การวิเคราะห์ การสังเคราะห์

การประเมินผล)

4. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม (เช่น การอ่าน การสนทนา การเขียน)
5. ให้ความสำคัญกับการสำรวจทัศนคติและค่านิยมของนักเรียน

ศักดิ์ดา ไชยกิจภิญโญ (2548) ได้สรุปการจัดการเรียนรู้เชิงรุกว่าต้อง ประกอบด้วย ลักษณะสำคัญดังต่อไปนี้

1. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้
2. ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
3. ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง คือ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล
4. ผู้เรียนมีทัศนคติอยากเรียนรู้ เช่น กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2553) ได้อธิบายถึงลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

1. เป็นการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ การคิด การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
2. เป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด
3. ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง
4. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนทั้งในด้านการสร้างองค์ความรู้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกันและร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน

5. ผู้เรียนได้เรียนรู้ความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงาน และการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ
6. เป็นกระบวนการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนอ่าน พุด ฟัง คิดอย่างลุ่มลึก ผู้เรียนจะเป็นผู้จัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง
7. เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นทักษะการคิดขั้นสูง
8. เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ และหลักการสู่การสร้างความคิดรวบยอด
9. ผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง

สุชาติพิทย์ งามนิล และคณะ (2559) ได้สรุปลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้ดังต่อไปนี้

1. ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน
2. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้
3. ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
4. ผู้เรียนรู้หน้าที่ วิธีการศึกษา และการทำงานในวิชาที่เรียนให้สำเร็จ
5. ผู้เรียนต้องอ่าน พุด ฟัง คิด และเขียน อย่างกระตือรือร้น
6. ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง คือ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า
7. ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม
8. ผู้เรียนมีโอกาสประยุกต์ข้อมูล สารสนเทศ มโนทัศน์ หรือทักษะใหม่ ๆ

ในการเรียนรู้

9. ความรู้เกิดจากประสบการณ์และการสร้างความรู้โดยผู้เรียน
10. ผู้สอนเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

เขาวเรศ ภัคดีจิตร (2557) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงรุก (Active-Learning)

เป็นการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะความคิดระดับสูงอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียนวิเคราะห์สังเคราะห์ และประเมินข้อมูลในสถานการณ์ใหม่ได้ดี ในที่สุดจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจจนสามารถชี้นำตลอดชีวิตในฐานะผู้ฝึกฝนการเรียนรู้ ธรรมชาติของการเรียนรู้เชิงรุกประกอบด้วยลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งลดการถ่ายทอดความรู้ จากผู้สอนสู่ผู้เรียนให้น้อยลงและพัฒนาทักษะให้เกิดกับผู้เรียน
2. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนโดยลงมือกระทำมากกว่านั่งฟังเพียงอย่างเดียว
3. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม เช่น อ่าน อภิปราย และเขียน
4. เน้นการสำรวจเจตคติและคุณค่าที่มีอยู่ในผู้เรียน

5. ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดระดับสูงในการวิเคราะห์สังเคราะห์และประเมินผล
การนำไปใช้

6. ผู้เรียนและผู้สอนรับข้อมูลป้อนกลับจากการสะท้อนความคิดได้อย่างรวดเร็ว
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) ได้สรุปลักษณะของ
การจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้ 7 ข้อ ดังนี้

1. เป็นการพัฒนาศักยภาพการคิด การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
2. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดระบบการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ โดยมีปฏิสัมพันธ์
ร่วมกันในรูปแบบของความร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน

3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด

4. เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ สู่ทักษะ

การคิดวิเคราะห์และ ประเมินค่า

5. ผู้เรียนได้เรียนรู้ความมีวินัยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

6. ความรู้เกิดจากประสบการณ์และการสรุปของผู้เรียน

7. ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติ

ด้วยตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) ได้กล่าวถึงพระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 หมวด 4
แนวการจัดการศึกษา มาตราที่ 22 ที่บัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า
ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด
กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ
และมาตรา 24 กระบวนการเรียนรู้ ที่บัญญัติไว้ว่า ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ
ดังนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน
โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์
ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้
คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วน
สมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียน การสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีลักษณะสำคัญ 6 ประการ ดังนี้

1. กิจกรรมมีความหลากหลาย ทำท้าย ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดไปสู่การคิด
ขั้นสูง
2. กิจกรรมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับ
ผู้เรียน มากกว่าการแข่งขัน
3. กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ มีวินัยในการทำงาน
4. กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทั้งการอ่าน พูด ฟัง คิด เขียน และ
การอภิปรายร่วมกัน

5. กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการสร้างองค์ความรู้
ด้วยตนเอง

6. ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติ
ด้วยตนเอง

4. บทบาทของครูผู้สอนกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูผู้สอน
กับการจัดการเรียนเชิงรุกไว้ดังนี้

1. ผู้สอนเตรียมตัวให้พร้อมที่จะสอนทั้งเรื่อง เวลา เนื้อหา กิจกรรม สื่อ แหล่งเรียนรู้
และเครื่องมือในการวัดและประเมินผล

2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ทำท้าย และให้โอกาสผู้เรียนได้รับวิธีการสอน
ที่หลากหลาย

3. จัดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน

4. มีการพัฒนาทักษะกระบวนการคิดไปสู่ในระดับที่สูงขึ้น

ณชนัน แก้วชัยเจริญกิจ (2550) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูผู้สอนในการจัดกิจกรรม
เรียนรู้ตามแนวทางของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

1. จัดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน กิจกรรมต้องสะท้อน
ความต้องการในการพัฒนาผู้เรียนและเน้นการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงของผู้เรียน

2. สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม และการเจรจาโต้ตอบที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน

3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นพลวัต ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในทุกกิจกรรม รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้

4. จัดสภาพการเรียนรู้แบบร่วมมือ ส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือในกลุ่มผู้เรียน

5. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ท้าทายและให้โอกาสผู้เรียนได้รับวิธีการสอน ที่หลากหลาย

6. วางแผนเกี่ยวกับเวลาในการจัดการเรียนการสอนอย่างชัดเจน ทั้งในส่วนของ เนื้อหา และกิจกรรม

7. ครูผู้สอนต้องใจกว้าง ยอมรับในความสามารถในการแสดงออก และ ความคิดของผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) ได้สรุปบทบาทครูไว้ดังนี้

1. จัดการเรียนรู้ที่พัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ การคิด การแก้ปัญหาและการนำ ความรู้ไปประยุกต์ใช้

2. จัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด

3. จัดให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง

4. จัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ทั้งในด้านการสร้างองค์ความรู้ การสร้าง ปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน การให้ความร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน

5. จัดให้ผู้เรียนเรียนรู้เรื่องความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงาน และการแบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบในภารกิจต่าง ๆ

6. จัดกระบวนการเรียนที่สร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนอ่าน พูด ฟัง คิดอย่างลุ่มลึก ผู้เรียนจะเป็นผู้จัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

7. จัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดขั้นสูง

8. จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร หรือสารสนเทศ และหลักการ ความคิดรวบยอด

9. ผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติ ด้วยตนเอง

10. จัดกระบวนการสร้างความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ การสร้างองค์ความรู้ และการสรุป ทบทวนของผู้เรียน

โดยสรุปบทบาทของครูผู้สอนในการจัดการเรียนเชิงรุกเริ่มจากก่อนสอนผู้สอนต้อง เตรียมตัวให้พร้อมที่จะสอนทั้งเรื่อง เวลา เนื้อหา กิจกรรม สื่อ แหล่งเรียนรู้ และเครื่องมือในการวัด

และประเมินผล จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม จัดกระบวนการเรียนรู้ที่สร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้อ่าน พูด ฟัง คิด เขียน เพื่อส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันและพัฒนาทักษะการคิดสู่การคิดขั้นสูง คอยกระตุ้น อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้ในการลงมือปฏิบัติ และสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง

5. หลักการและองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

สุพรรณิ ชาญประเสริฐ (2557) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้ว่า ควรมีหลักสำคัญดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการคิดขั้นสูง
3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีการลงมือปฏิบัติ ทำงาน คิดและแก้ปัญหา ร่วมกัน
4. ผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง ออกแบบกิจกรรมและการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียน ได้ฝึกทักษะ การฟัง การอ่าน การเขียน การแสดงความคิดเห็น และการคิดขั้นสูง
5. ผู้เรียนมีอิสระและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้อย่างมาก และผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

Meyers และ Jones (1991 อ้างอิงจาก สุธาทิพย์ งามนิล และคณะ, 2559)

ได้กล่าวถึง องค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกว่ามีปัจจัยสำคัญอยู่ 3 ประการ ได้แก่

1. ปัจจัยพื้นฐาน (Basic Elements) ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีอยู่ 4 ประเด็น ได้แก่ การพูดและการฟัง การเขียน การอ่าน และการสะท้อนความคิด การพูดและการฟังจะช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นหาความหมายของสิ่งที่เรียน การเขียนจะช่วยให้ผู้เรียนได้ประมวลสารสนเทศใหม่ ๆ เป็นภาษาของตนเอง การอ่าน การตรวจเอกสารสรุป การบันทึกย่อ สามารถช่วยให้ผู้เรียนประมวลสิ่งที่อ่านและพัฒนาความสามารถ การเน้นสาระสำคัญ การสะท้อน ความคิดจะช่วยให้ผู้เรียนได้นำสิ่งที่เรียนรู้ไปเชื่อมโยงกับสิ่งที่รู้มาก่อน หรือนำความรู้ที่ได้ไปเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน หรือการให้ผู้เรียนหยุดเพื่อใช้เวลาในการคิดและบอกให้ผู้อื่นรู้ว่าได้เรียนรู้อะไรบ้าง เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มความสามารถในการเก็บกักความรู้ของผู้เรียน
2. ปัจจัยกลวิธีในการเรียนรู้ (Learning Strategies) สามารถใช้วิธีการได้หลากหลาย เช่น การแบ่งกลุ่มเล็ก การทำงานแบบร่วมมือ กรณีศึกษา สถานการณ์จำลอง การอภิปราย การแก้ปัญหา การเขียน บทความ group discussions, problem solving, case studies, role plays, journal writing และ structured learning group แต่ถ้ำห้องเรียนใหญ่ ๆ

อาจจัดกลุ่มยากก็อาจใช้ rally robin, rally table, round robin, round table, pair checks, pair work, think-pair-share, team-pair-solo หรือ think-pair-square ก็ได้

3. ปัจจัยทรัพยากรการสอน (Teaching Resources) จะต้องมีแหล่งข้อมูลที่หลากหลายผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เช่น การอ่าน การให้การบ้าน วิทยากรภายนอก การใช้เทคโนโลยีในการสอน การเตรียมอุปกรณ์การเรียนการสอน การใช้โทรทัศน์ เพื่อการศึกษา

ส่วนแนวคิดหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการเรียนรู้เชิงรุกนั้น สำนักงาน สภาสถาบันราชภัฏ (สุราทิพย์ งามนิล และคณะ, 2559) ได้วิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญว่า โครงสร้างพื้นฐานการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยรวมควรมีองค์ประกอบที่สำคัญ

4 องค์ประกอบ คือ

1. การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Sharing Experience)
2. การสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน สะท้อนความคิดและอภิปราย (Theorizing)
3. การนำเสนอความรู้ ความคิดรวบยอด (Presenting Concept)
4. การลงมือปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้แนวคิด (Application/Experiment)

ซึ่งทั้ง 4 องค์ประกอบนี้ เป็นโครงสร้างกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกที่ช่วยให้ผู้เรียนทุกคน บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้เต็มศักยภาพ ผู้สอนควรออกแบบและจัดกิจกรรมให้ครบ 4 องค์ประกอบ แต่ละกิจกรรมควรมีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ส่วนจะใช้องค์ประกอบใดก่อนหรือหลัง หรือใช้องค์ประกอบใดกี่ครั้งในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ขึ้นอยู่กับเนื้อหาสาระ และจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ แต่ต้องมีให้ครบทั้ง 4 องค์ประกอบ ดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับข้อพิจารณาลักษณะกิจกรรมที่เป็นการเรียนรู้เชิงรุกของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) 6 ประการ ดังนี้

1. กระบวนการเรียนรู้ที่ลดบทบาทการสอนและการให้ความรู้โดยตรงของครู แต่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสร้างองค์ความรู้ และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้นำความรู้ ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า คิดสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ พัฒนาทักษะกระบวนการคิดไปสู่ระดับที่สูงขึ้น
3. กิจกรรมเชื่อมโยงกับนักเรียน กับสภาพแวดล้อมใกล้ตัว ปัญหาของชุมชน สังคม หรือประเทศชาติ
4. กิจกรรมเป็นการนำความรู้ที่ได้ไปใช้แก้ปัญหาใหม่ หรือใช้ในสถานการณ์ใหม่
5. กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดของตนเองอย่างมีเหตุผล มีโอกาสร่วม อภิปรายและนำเสนอผลงาน

6. กิจกรรมเน้นการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนด้วยกัน

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีหลักการและองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ กิจกรรมให้ครอบคลุมทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การสะท้อนคิด ใช้วิธีสอนหรือกิจกรรมที่หลากหลาย และใช้สื่อและแหล่งเรียนที่หลากหลาย โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ให้มีโครงสร้างพื้นฐานในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน การสะท้อนความคิดและอภิปราย การนำเสนอความรู้ ความคิดรวบยอด และการลงมือปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้แนวคิด

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของ Bonwell และ Eison (1991), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546), ศักดา ไชยกิจภิญโญ (2548), ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2553), สุพรรณณี ชาญประเสริฐ (2557), สุชาติพิทย์ งามนิล และคณะ (2559), ณัชนัน แก้วชัยเจริญ (2560) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) ที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปลักษณะกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และบทบาทของครูหรือผู้สอนในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ 6 ประการ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้นำมาใช้เป็นกรอบในการออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1. กิจกรรมมีความหลากหลาย ทำท่าย ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดไปสู่การคิดขั้นสูง
2. กิจกรรมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียนมากกว่าการแข่งขัน
3. กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ มีวินัยในการทำงาน
4. กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทั้งการอ่าน พูด ฟัง คิด เขียน และการอภิปรายร่วมกัน
5. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
6. ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง

6. รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การจัดการเรียนการรู้เชิงรุก สามารถจัดได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และสามารถจัดได้ทุกระดับชั้นในหลายลักษณะ ทั้งการเรียนรู้เป็นรายบุคคล การเรียนรู้แบบกลุ่มเล็ก และการเรียนรู้แบบกลุ่มใหญ่

McKinney (2008 อ้างอิงจาก เดชตัญญู จุ้ยชุม, เกษรา บาวแซมชอย และศิริกัญญา แกนทอง, 2559) ได้เสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เชิงรุกไว้ดังนี้

1. การเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนความคิด (Think-Pair-Share) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนคิดเกี่ยวกับประเด็นที่กำหนดคนเดียว 2-3 นาที (Think) จากนั้นให้แลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อนอีกคน 3 - 5 นาที (Pair) และนำเสนอความคิดเห็นต่อผู้เรียนทั้งหมด (Share)
2. การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning Group) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยจัดกลุ่ม ๆ ละ 3-6 คน
3. การเรียนรู้แบบทบทวนโดยผู้เรียน (Student-led Review Sessions) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้และพิจารณาข้อสงสัยต่าง ๆ ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ โดยครูจะคอยช่วยเหลือกรณีที่มีปัญหา
4. การเรียนรู้แบบใช้เกม (Games) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนนำเกมเข้ามาบูรณาการในการเรียนการสอน ซึ่งใช้ได้ทั้งในชั้นการนำสู่บทเรียน การสอน การมอบหมายงาน และหรือขั้นการประเมินผล
5. การเรียนรู้แบบวิเคราะห์วิดีโอ (Analysis or Reactions to Videos) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ดูวิดีโอ 5-20 นาที แล้วให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นหรือสะท้อนความคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ดู อาจโดยวิธีการพูดโต้ตอบกัน การเขียน หรือการร่วมกันสรุปเป็นรายกลุ่ม
6. การเรียนรู้แบบโต้วาที (Student Debates) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนได้นำเสนอข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์และการเรียนรู้ เพื่อยืนยันแนวคิดของตนเองหรือของกลุ่ม
7. การเรียนรู้แบบผู้เรียนสร้างแบบทดสอบ (Student Generated Exam Questions) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสร้างแบบทดสอบจากสิ่งที่ได้เรียนรู้อยู่แล้ว
8. การเรียนรู้แบบกระบวนการวิจัย (Mini-research Proposals or Project) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่อิงกระบวนการวิจัย โดยให้ผู้เรียนกำหนดหัวข้อที่ต้องการเรียนรู้ วางแผนการเรียน เรียนรู้ตามแผน สรุปความรู้หรือสร้างชิ้นงาน และสะท้อนความคิดในสิ่งที่ได้เรียนรู้ หรืออาจเรียกว่าการสอนแบบโครงงาน (Project-based Learning) หรือการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning)
9. การเรียนรู้แบบกรณีศึกษา (Analyze Case Studies) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้อ่านกรณีตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จากนั้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือแนวทางแก้ปัญหาภายในกลุ่ม แล้วนำเสนอความคิดเห็นต่อผู้เรียนทั้งหมด

10. การเรียนรู้แบบการเขียนบันทึก (Keeping Journals or Logs) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนจดบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้พบเห็น หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน รวมทั้งเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับบันทึกที่เขียน

11. การเรียนรู้แบบการเขียนจดหมายข่าว (Write and Produce a Newsletter) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนร่วมกันผลิตจดหมายข่าว อันประกอบด้วย บทความ ข้อมูล สารสนเทศ ข่าวสาร และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แล้วแจกจ่ายไปยังบุคคลอื่น ๆ

12. การเรียนรู้แบบแผนผังความคิด (Concept Mapping) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนออกแบบแผนผังความคิด เพื่อนำเสนอความคิดรวบยอด และความเชื่อมโยงกันของกรอบความคิด โดยการใช้เส้นเป็นตัวเชื่อมโยง อาจจัดทำเป็นรายบุคคลหรืองานกลุ่มแล้วนำเสนอผลงานต่อผู้เรียนอื่น ๆ จากนั้นเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคนอื่นได้ซักถามและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) ได้กล่าวว่า วิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีหลากหลายวิธี และได้เสนอรูปแบบวิธีการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งมีหลายวิธีไว้ 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนามาจากแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่เผยแพร่ในปลายศตวรรษที่ 20 ที่เรียกว่า การเรียนรู้ที่เน้นบทบาท และการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ซึ่งหมายถึง รูปแบบการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และบทบาทในการเรียนรู้ของผู้เรียน “ใช้กิจกรรมเป็นฐาน” หมายถึง การนำกิจกรรมเป็นที่ตั้งเพื่อที่จะฝึกหรือพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนด

1.1 ลักษณะสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

1.1.1 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความตื่นตัวและกระตือรือร้นด้านการรู้คิด

1.1.2. กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จากตัวผู้เรียนเอง มากกว่าการฟังผู้สอนในห้องเรียน และการท่องจำ

1.1.3 พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องนอกห้องเรียนด้วย

1.1.4 ได้ผลลัพธ์ในการถ่ายทอดความรู้ใกล้เคียงกับการเรียนรู้รูปแบบอื่น แต่ได้ผลดีกว่าในการพัฒนาทักษะด้านการคิด และการเขียนของผู้เรียน

1.1.5 ผู้เรียนมีความพึงพอใจกับการเรียนรู้แบบนี้มากกว่ารูปแบบที่ผู้เรียนเป็นฝ่ายรับความรู้ ซึ่งเป็นการเรียนรู้แบบตั้งรับ (Passive Learning)

1.1.6 มุ่งเน้นความรับผิดชอบของผู้เรียนในการเรียนรู้โดยผ่านการอ่าน เขียน คิด อภิปราย และเข้าร่วมในการแก้ปัญหา และยังสัมพันธ์กับการเรียนรู้ตามลำดับขั้นการเรียนรู้ของบลูม ทั้งในด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย

1.2 หลักการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

1.2.1 เรียนรู้ผ่านกิจกรรมการปฏิบัติที่น่าสนใจ

1.2.2 ครูผู้สอนเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก

1.2.3 ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการเรียน

1.2.4 ไม่มีการสอบ แต่ประเมินผลจากพฤติกรรม ความเข้าใจ และผลงาน

1.2.5 เพื่อนในชั้นเรียนช่วยส่งเสริมการเรียน

1.2.6 มีการจัดสภาพแวดล้อม และบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาความคิด

และเสริมสร้างความมั่นใจในตนเอง

1.3 ประเภทของกิจกรรมในการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานมีหลากหลายกิจกรรม การเลือกใช้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนั้น ๆ ว่ามุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้หรือพัฒนาในเรื่องใด สามารถจำแนกออกเป็น 3 ประเภทหลัก คือ

1. กิจกรรมเชิงสำรวจ เสาะหา ค้นคว้า (Exploratory) ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การรวบรวม สังสมความรู้ ความคิดรวบยอด และทักษะ
2. กิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ (Constructive) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการรวบรวม สังสมประสบการณ์โดยผ่านการปฏิบัติ หรือการทำงานที่ริเริ่มสร้างสรรค์
3. กิจกรรมเชิงการแสดงออก (Expressional) ได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวกับการนำเสนอ การเสนอผลงาน

1.4 กิจกรรมการเรียนรู้ที่นิยมใช้จัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

1.4.1 การอภิปรายในชั้นเรียน (Class Discussion) ที่ใช้ได้ทั้งในห้องเรียนปกติ และการอภิปรายออนไลน์

1.4.2 การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion)

1.4.3 กิจกรรม “คิด-จับคู่-แลกเปลี่ยน” (Think-pair-share)

1.4.4 เซลล์การเรียนรู้ (Learning Cell)

1.4.5 การฝึกเขียนข้อความสั้น ๆ (One-minute Paper)

1.4.6 การโต้วาที (Debate)

1.4.7 การแสดงบทบาทสมมุติ (Role Play)

1.4.8 การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์ (Situational Learning)

1.4.9 การเรียนแบบกลุ่มร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative Learning Group)

1.4.10 ปฏิกริยาจากการชมวิดีโอ (Reaction to a Video)

1.4.11 เกมในชั้นเรียน (Game)

1.4.12 แกลเลอรี วอล์ค (Gallery Walk)

1.4.13 การเรียนรู้โดยการสอน (Learning by Teaching)

2. การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) หรือการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์เชิงประจักษ์ เป็นการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมหรือการปฏิบัติ ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม เพื่อนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจเชิงนามธรรมโดยผ่านการสะท้อนประสบการณ์ การคิดวิเคราะห์ การสรุปเป็นหลักการ ความคิดรวบยอด และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง

2.1 ลักษณะสำคัญของการเรียนรู้เชิงประสบการณ์

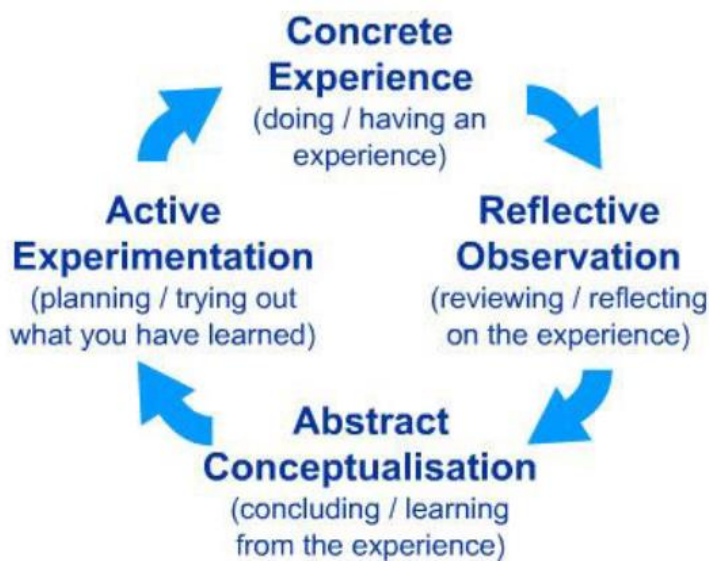
2.1.1 เป็นการเรียนรู้ที่ผ่านประสบการณ์เชิงประจักษ์จากกิจกรรมหรือการปฏิบัติของผู้เรียน

2.1.2 ทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่ท้าทายอย่างต่อเนื่อง และเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

2.1.3 มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยตนเอง และระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน

2.1.4 ปฏิสัมพันธ์ที่มีทำให้เกิดการขยายตัวของเครือข่ายความรู้ที่ทุกคนมีอยู่ ออกไปอย่างกว้างขวาง

2.1.5 อาศัยกิจกรรมการสื่อสารทุกรูปแบบ เช่น การพูด การเขียน การวาดรูป การแสดงบทบาทสมมติ การนำเสนอด้วยสื่อต่าง ๆ ซึ่งเอื้ออำนวยให้เกิดการแลกเปลี่ยนการวิเคราะห์ และสังเคราะห์การเรียนรู้

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)

ภาพประกอบ 1 วงจรการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning Cycles)

วงจรการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ประกอบด้วย องค์ประกอบที่สำคัญ 4 องค์ประกอบ คือ ประสบการณ์ รูปธรรม การสะท้อนประสบการณ์จากกิจกรรมและอภิปราย การสรุปความคิดรวบยอด หลักการ องค์ความรู้ การทดลอง/ประยุกต์ใช้ความรู้ ซึ่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพควรมีครบทั้ง 4 องค์ประกอบ แม้บางคนจะชอบ/ถนัด หรือ มีบางองค์ประกอบมากกว่า เช่น ไม่ชอบหรือไม่กล้าแสดงความคิดเห็น หรือไม่นำประสบการณ์จากการปฏิบัติมารวมอภิปราย ผู้เรียนจะขาดการมีทักษะในองค์ประกอบอื่น ฉะนั้น ผู้เรียนควรได้รับการกระตุ้นส่งเสริมให้มีทักษะการเรียนรู้ครบทุกด้าน และควรมีพัฒนาการการเรียนรู้ให้ครบทั้งวงจร หรือทั้ง 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ประสบการณ์รูปธรรม (Concrete Experience) เป็นขั้นตอนแรกของการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์จากการลงมือปฏิบัติกิจกรรมที่ผู้สอนกำหนดไว้ การเรียนรู้ที่แท้จริงจะเริ่มขึ้นเมื่อได้ลงมือปฏิบัติ กิจกรรมอาจเป็นการทดลอง การอ่าน การดูวีดิทัศน์ การฟังเรื่องราว การพูดคุยสนทนา การทำงานกลุ่ม เกม บทบาทสมมุติ สถานการณ์จำลอง และการนำเสนอผลการปฏิบัติ เงื่อนไขสำคัญ คือ ผู้เรียนมีบทบาทหลักในการทำกิจกรรม (Do, Act)

2. การสะท้อนประสบการณ์จากกิจกรรม และอภิปราย (Reflective Observation and Discussion) หรือ Reflect เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะมีการสะท้อนคิด แสดงความคิดเห็นและความรู้สึกของตนเองจากประสบการณ์ในการปฏิบัติกิจกรรม และแลกเปลี่ยนกับสมาชิกในกลุ่ม (Discussion) ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ถึงความคิด ความรู้สึกของคนอื่นที่แตกต่างหลากหลาย ซึ่งจะช่วยให้

เกิดการเรียนรู้ที่กว้างขวางขึ้น และผลของการสะท้อนความคิดเห็น หรือการอภิปรายแลกเปลี่ยน หรือการย้อนกลับ จะทำให้ผู้เรียนได้แนวคิดหรือข้อสรุปที่มีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้เรียนจะรู้สึกได้ว่าตัวเองได้มีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกคนหนึ่ง มีคนฟังเรื่องราวของตนเอง และได้มีโอกาสรับรู้เรื่องของคนอื่น ทำให้สัมพันธภาพในกลุ่มผู้เรียนเป็นไปด้วยดี

3. การสรุปความคิดรวบยอด หลักการ องค์ความรู้ (Abstract Conceptualization) เป็นขั้นที่ผู้เรียนร่วมกันสรุปข้อมูล ความคิดเห็น จับหลักขององค์ความรู้ที่ได้จากการสะท้อนความคิดเห็น และอภิปรายในขั้นที่ 2 ในขั้นนี้ครูอาจใช้คำถามกระตุ้นผู้เรียนให้ช่วยกันสรุปข้อคิดเห็น กรณีที่กิจกรรมนั้นเป็นเรื่องของข้อมูลความรู้ใหม่ ครูอาจเสริมข้อมูล ข้อเท็จจริงในประเด็นนั้น ๆ เพิ่มเติม (Adding) โดยการอธิบาย บอกกล่าว การให้อ่านเอกสาร การดูวีดิทัศน์ ฯลฯ เพื่อเติมเต็มประสบการณ์ใหม่ ให้ผู้เรียนสามารถสรุปเป็นหลักการ ความคิดรวบยอด หรือองค์ความรู้ใหม่ได้อาจให้ผู้เรียนสรุปโดยการเขียนบันทึกสรุปผลการเรียนรู้ การเขียนแผนภาพมโนทัศน์ (Mind Mapping) การเสนอแผนภาพ แผนภูมิโดยใช้ Graphic Organizers การสรุปเป็นกรอบงาน (Framework) ตัวแบบ หรือแบบจำลองความคิด (Model)

4. การทดลอง/ประยุกต์ใช้ความรู้ (Active Experimentation/application) ในขั้นนี้ผู้เรียนจะต้องนำความคิดรวบยอด องค์ความรู้ หรือข้อสรุปที่ได้จากขั้นตอนที่ 3 ไปทดลองประยุกต์ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนส่วนมากมักจะขาดองค์ประกอบการทดลอง/ประยุกต์ใช้แนวคิด ซึ่งถือว่าเป็นขั้นตอนสำคัญที่ผู้สอนจะได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รู้จักการประยุกต์ใช้ความรู้ และนำไปใช้ได้จริง กิจกรรมที่เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ความรู้ เช่น การทำโครงการ การจัดกิจกรรมเผยแพร่ข้อมูลความรู้ การจัดกิจกรรมรณรงค์ (Campaign) ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ จำเป็นต้องจัดกิจกรรมให้ครบวงจรทั้ง 4 องค์ประกอบ เพราะองค์ประกอบทั้ง 4 มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องต่อเนื่องส่งผลถึงกันการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ให้ได้ผลดีนั้นควรจะฝึกผู้เรียนให้มีทักษะต่อไปนี้ คือ

4.1 ผู้เรียนต้องมีความมุ่งมั่นที่จะมีส่วนร่วมกับการเรียน ไม่ใช่ตั้งใจจะมาเป็นผู้รับให้ครู “ป้อน” ความรู้อย่างเดียว

4.2 ผู้เรียนต้องได้รับการฝึกเรื่องกระบวนการสะท้อนคิด (Reflection) มาพอสมควร

4.3 ผู้เรียนควรได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ Analytical และ Conceptualization Skill มาก่อน โดยเฉพาะหากเป็นการเรียนรู้เชิงเทคนิคที่มีความซับซ้อน เช่น การเรียนวิชาแพทย์ จำเป็นที่ระบบการศึกษาจะต้องมีเวลาที่ฝึกฝนนักเรียนให้มีทักษะนี้มาตั้งแต่เริ่มแรก

4.4 ผู้เรียนควรได้รับการฝึกทักษะการตัดสินใจ (Decision Making) และทักษะการแก้ปัญหา (Problem Solving Skills) เพื่อจะได้เป็นกลไกสำคัญในการสรุป และเลือกใช้องค์ความรู้ที่ได้ใหม่นี้ในอนาคต

สรุป การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ หรือ Experiential Learning Model (ELM) เป็นวงจรการเรียนรู้ที่มีองค์ประกอบ 4 ขั้นตอน เริ่มต้นตั้งแต่การให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติให้ได้ฝึก การสะท้อนคิด ให้ฝึกการสรุปหลักการเหตุผลจนเกิดเป็นความรู้ใหม่ของตน และขั้นตอนสุดท้ายคือ การฝึกการนำเอาความรู้ใหม่ไปลองปฏิบัติอีกครั้ง การที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนกระบวนการต่าง ๆ เหล่านี้ บ่อยขึ้น และมีความชำนาญขึ้น จะเป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อไปในอนาคต

3. การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) เป็นกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนตั้งสมมติฐาน สาเหตุและกลไกของการเกิดปัญหานั้น รวมถึงการค้นคว้าความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับปัญหา เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาต่อไป โดยผู้เรียน อาจไม่มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ มาก่อน แต่อาจใช้ความรู้ที่ผู้เรียนมีอยู่เดิมหรือเคยเรียนมา นอกจากนี้ ยังมุ่งให้ผู้เรียนเฝ้าหาความรู้เพื่อแก้ไขปัญหา ได้คิดเป็น ทำเป็น มีการตัดสินใจที่ดี และสามารถเรียนรู้ การทำงานเป็นทีม โดยเน้นให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และสามารถนำทักษะจากการเรียน มาช่วยแก้ปัญหาในชีวิต การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ โดยเริ่มจาก การได้ประสบการณ์ตรงจากโจทย์ปัญหา ผ่านกระบวนการคิดและการสะท้อนกลับไปสู่ความรู้และ ความคิดรวบยอด อันจะนำไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ต่อไป การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานยังเป็นการ เรียนรู้ที่ตอบสนองต่อแนวคิด Constructivism โดยให้ผู้เรียนวิเคราะห์หรือตั้งคำถามจากโจทย์ปัญหา ผ่านกระบวนการคิดและสะท้อนกลับ เน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนในกลุ่ม เน้นการเรียนรู้ที่มี ส่วนร่วม นำไปสู่การค้นคว้าหาคำตอบหรือสร้างความรู้ใหม่ บนฐานความรู้เดิมที่ผู้เรียนมีมาก่อน หน้านี้ นอกจากนี้ การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานยังเป็นการสร้างเงื่อนไขสำคัญที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ดังนี้

3.1 การเรียนรู้สิ่งใหม่จะได้ผลดีขึ้น ถ้าได้มีการเชื่อมโยงหรือกระตุ้นความรู้เดิม ที่ผู้เรียนมีอยู่

3.2 การเรียนรู้เนื้อหาที่ใกล้เคียงสถานการณ์จริงหรือมีประสบการณ์ตรงจาก โจทย์ปัญหาจะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้น

3.3 เนื่องจากการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นการเรียนกลุ่มย่อย การได้แสดงออก แสดงความคิดเห็นหรือ อภิปรายถกเถียงกันจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจและเรียนรู้สิ่งนั้น ได้ดีขึ้น การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากแนวคิดตามทฤษฎี การเรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยม (Constructivism) โดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ จากการใช้ปัญหา ที่เกิดขึ้นจริงในโลก เป็นบริบทของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์และ คิดแก้ปัญหา รวมทั้งได้ความรู้ตามศาสตร์ในสาขาวิชาที่ตนศึกษาไปพร้อมกันด้วย การเรียนรู้โดยใช้ ปัญหาเป็นฐานจึงเป็นผลมาจากกระบวนการทำงานที่ต้องอาศัยความเข้าใจและการแก้ไขปัญหา เป็นหลัก

3.3.1 ลักษณะสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

3.3.1.1 ใช้ปัญหาที่สอดคล้องกับสถานการณ์จริงเป็นตัวกระตุ้น

การแก้ปัญหาและเป็นจุดเริ่มต้นในการแสวงหาความรู้ ปัญหาที่เหมาะสมกับการนำมาจัดกิจกรรมควรมีลักษณะ ดังนี้

- 1) เป็นเรื่องจริงเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงและเกิดจากประสบการณ์ของผู้เรียนหรือผู้เรียนอาจมีโอกาสเผชิญกับปัญหานั้น
- 2) ทำทาย กระตุ้นความสนใจ อาจตื่นเต้นบ้าง เป็นปัญหาที่ยังไม่มีคำตอบชัดเจนตายตัว เป็นปัญหาที่มีความซับซ้อน คลุมเครือ หรือผู้เรียนเกิดความสับสน
- 3) เป็นปัญหาที่พบบ่อย มีความสำคัญ มีข้อมูลประกอบเพียงพอสำหรับการค้นคว้าได้ฝึกทักษะ การตัดสินใจโดยข้อเท็จจริง ข้อมูลข่าวสาร ตรรกะ เหตุผล และตั้งสมมติฐาน
- 4) เชื่อมโยงความรู้เดิมกับข้อมูลใหม่ สอดคล้องกับเนื้อหา/แนวคิดของหลักสูตร มีการสร้างความรู้ใหม่ บูรณาการระหว่างบทเรียน นำไปประยุกต์ใช้ได้
- 5) ปัญหาซับซ้อนที่ก่อให้เกิดการทำงานกลุ่มร่วมกัน มีการแบ่งงานกันทำโดยเชื่อมโยงกันไม่แยกส่วน เหมาะสมกับเวลา เกิดแรงจูงใจในการแสวงหาความรู้ใหม่
- 6) ชักจูงให้เกิดการอภิปรายได้กว้างขวาง ปัญหาที่เป็นประเด็นขัดแย้ง ข้อถกเถียงในสังคมที่ยังไม่มีข้อยุติ เป็นปลายเปิด ไม่มีคำตอบที่ชัดเจน มีหลายทางเลือก/หลายคำตอบสัมพันธ์กับสิ่งที่เคยเรียนรู้มาแล้ว มีข้อพิจารณาที่แตกต่าง แสดงความคิดเห็นได้หลากหลาย
- 7) ปัญหาที่สร้างความตือร้อน เสียหาย เกิดโทษภัยเป็นสิ่งที่ไม่ดี หากใช้ข้อมูลโดยลำพังคนเดียวอาจทำให้ตอบปัญหาผิดพลาด
- 8) ปัญหาที่มีการยอมรับว่าจริง ถูกต้อง แต่ผู้เรียนไม่เชื่อจริง ไม่สอดคล้องกับความคิดของผู้เรียน
- 9) ปัญหาที่อาจมีคำตอบหรือแนวทางในการแสวงหาคำตอบได้หลายทาง ครอบคลุมการเรียนรู้ที่กว้างขวางหลากหลายเนื้อหา
- 10) ปัญหาที่มีความยากความง่ายเหมาะสมกับพื้นฐานของผู้เรียน
- 11) ปัญหาที่ไม่สามารถหาคำตอบได้ทันที ต้องการการสำรวจ ค้นคว้า และการรวบรวมข้อมูลหรือทดลองดูก่อน ไม่สามารถที่จะคาดเดาหรือทำนายได้ง่าย ๆ ว่าต้องใช้ความรู้อะไร
- 12) ปัญหาที่ส่งเสริมความรู้ด้านเนื้อหาทักษะ สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา

13) ใช้สื่อหลากหลายรูปแบบในการระบุปัญหา เช่น ข้อความบรรยาย รูปภาพ วิดีทัศน์สั้น ๆ ข้อมูลจากผลการทดลองในห้องปฏิบัติการ ข่าว บทความจากหนังสือพิมพ์ วารสาร สิ่งพิมพ์

3.3.1.2 บูรณาการเนื้อหาความรู้ในสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น

3.3.1.3 เน้นกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ

3.3.1.4 เรียนเป็นกลุ่มย่อย โดยมีครูหรือผู้สอนเป็นผู้สนับสนุนและกระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมกันสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในกลุ่ม

3.3.1.5 ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ และเรียนโดยการกำกับตนเอง (Self-directed Learning) ดังนี้

- 1) สามารถประเมินตนเองและบ่งชี้ความต้องการได้
- 2) จัดระบบประเด็นการเรียนรู้ได้อย่างเที่ยงตรง
- 3) รู้จักเลือกและใช้แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม
- 4) เลือกกิจกรรมการศึกษาค้นคว้า แก้ปัญหา ที่ตรงประเด็น

มีประสิทธิภาพ

5) บ่งชี้ข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องได้ และคัดแยกออกได้อย่างรวดเร็ว

6) ประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่เชิงวิเคราะห์ได้

7) รู้จักขั้นตอนการประเมิน

3.3.2 กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีขั้นตอนดังนี้
 ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหา จัดสถานการณ์ต่าง ๆ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และมองเห็นปัญหา สามารถกำหนดสิ่งที่เป็นปัญหาที่ผู้เรียนอยากรู้ อยากรู้ เกิดความสนใจที่จะค้นหาคำตอบ

1. จัดกลุ่มผู้เรียนให้มีขนาดเล็ก (ประมาณ 3-5 /8-10 คน)
 2. ใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ โดยลักษณะของปัญหาที่นำมาใช้ควรมีลักษณะคลุมเครือไม่ชัดเจน มีวิธีแก้ไขปัญหาได้อย่างหลากหลาย อาจมีคำตอบได้หลายคำตอบ โดยคำนึงถึงการเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิม ความซับซ้อนของปัญหาจากง่ายไปสู่ยาก ระดับและประสบการณ์ผู้เรียน เวลาที่กำหนดให้ผู้เรียนใช้ดำเนินการ และแหล่งค้นคว้าข้อมูล
- ขั้นที่ 2 ทำความเข้าใจกับปัญหา ปัญหาที่ต้องการเรียนรู้ ต้องสามารถอธิบายสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้

3. ผู้เรียนทำความเข้าใจหรือทำความเข้าใจในคำศัพท์ที่อยู่ในโจทย์ปัญหานั้น เพื่อให้เข้าใจตรงกัน

4. ผู้เรียนจับประเด็นข้อมูลที่สำคัญหรือระบุปัญหาในโจทย์วิเคราะห์หาข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง ความจริงที่ปรากฏในโจทย์ แยกแยะข้อมูลระหว่างข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น จับประเด็นปัญหาออกเป็นประเด็นย่อย

5. ผู้เรียนระดมสมองเพื่อวิเคราะห์ปัญหา อภิปราย แต่ละประเด็น ปัญหาว่าเป็นอย่างไร เกิดขึ้นได้อย่างไร ความเป็นมาอย่างไร โดยอาศัยพื้นฐานความรู้เดิมเท่าที่ผู้เรียนมีอยู่

6. ผู้เรียนร่วมกันตั้งสมมติฐานเพื่อหาคำตอบปัญหาประเด็นต่าง ๆ พร้อมจัดลำดับความสำคัญของสมมติฐานที่เป็นไปได้อย่างมีเหตุผล

7. จากสมมติฐานที่ตั้งขึ้น ผู้เรียนจะประเมินว่ามีความรู้เรื่องอะไรบ้าง มีเรื่องอะไรที่ยังไม่รู้หรือขาดความรู้ และความรู้อะไรจำเป็นที่จะต้องใช้เพื่อพิสูจน์สมมติฐาน ซึ่งเชื่อมโยงกับโจทย์ปัญหาที่ได้ ขั้นตอนนี้กลุ่มจะกำหนดประเด็นการเรียนรู้ หรือวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เพื่อจะไปค้นคว้าหาข้อมูลต่อไป

ขั้นที่ 3 ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองด้วยวิธีการหลากหลาย

8. ผู้เรียนค้นคว้าหาข้อมูลและศึกษาเพิ่มเติมจากทรัพยากรการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น หนังสือตำรา วารสาร สื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ การศึกษาในห้องปฏิบัติการ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน อินเทอร์เน็ต หรือปรึกษาผู้รู้ในเนื้อหาเฉพาะ เป็นต้น พร้อมทั้งประเมินความถูกต้องโดย

8.1 ประเมินแหล่งข้อมูล ความถูกต้อง เชื่อถือได้ของข้อมูล

8.2 เลือกนำความรู้ที่เกี่ยวข้องมาเชื่อมโยงว่าตรงประเด็น

เพียงพอที่จะแก้ปัญหายังไร

8.3 หาประเด็นความรู้เพิ่มเติม ถ้าจำเป็น

8.4 สรุป เตรียมสื่อ เลือกวิธีนำเสนอผลงาน

ขั้นที่ 4 สังเคราะห์ความรู้ ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

9. ผู้เรียนนำข้อมูลหรือความรู้ที่ได้มาสังเคราะห์ อธิบาย พิสูจน์ สมมติฐานและประยุกต์ให้เหมาะสมกับโจทย์ปัญหา พร้อมสรุปเป็นแนวคิดหรือหลักการทั่วไปโดย

9.1 นำเสนอผลงานกลุ่มด้วยสื่อหลากหลาย

9.2 สะท้อนความคิด ให้ข้อมูลย้อนกลับ อภิปราย ทำความเข้าใจ

แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม ถึงกระบวนการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การเชื่อมโยง การสร้างองค์ความรู้ใหม่ สรุปภาพรวมเป็นความรู้ทั่วไป

ขั้นที่ 5 สรุปและประเมินค่าหาคำตอบ

10. ผู้เรียนแต่ละกลุ่ม สรุปผลงานของกลุ่มตนเอง และประเมินผลงานว่าข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้ามีความเหมาะสม หรือไม่เพียงใด โดยพยายามตรวจสอบแนวคิดภายในกลุ่มของตนเองอย่างอิสระ ทุกกลุ่มช่วยกันสรุปองค์ความรู้ ในภาพรวมของปัญหาอีกครั้ง

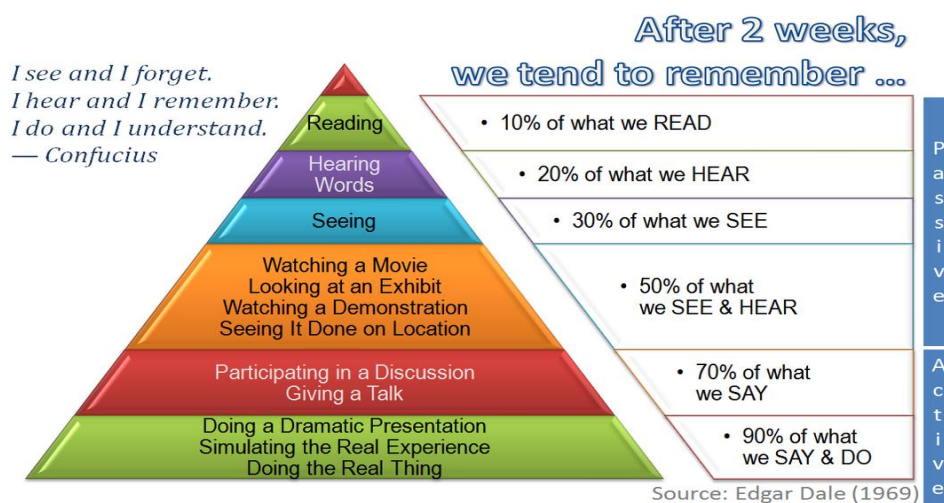
11. ประเมินผลจากสภาพจริง โดยดูจากความสามารถในการปฏิบัติ

7. ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Edgar Dale

เอดการ์ เดล ได้พัฒนาแนวคิดซึ่งแสดงขั้นตอนของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการใช้สื่อแต่ละประเภทในกระบวนการเรียนรู้ โดยพัฒนามาจากแนวคิดของบรูเนอร์ (Bruner) โดยการนำมาสร้างเป็นกรวยประสบการณ์ (Cone of Experiences) และต่อมาพัฒนาเป็นกรวยการเรียนรู้ แสดงการเชื่อมโยงนามธรรมกับรูปธรรม โดยใช้สื่อทัศนูปกรณ์ประเภทต่าง ๆ เป็นสื่อการเรียนรู้ ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นความแตกต่างของการเรียนรู้และการจำจกน้อยไปหามาก ตามลำดับความแตกต่างของกิจกรรม แนวความคิดในการใช้สื่อการเรียนและกิจกรรมมีผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างมาก นอกจากการอ่านตำราหรือแบบเรียน หรือจากการฟังครู อาจารย์อธิบายอย่างเดียว มาเป็นการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน อาทิ รูปภาพ แผ่นพับ แผ่นผิง การฉายภาพทึบแสง การฉายภาพนิ่ง การบันทึกเสียง การฉายภาพยนตร์ การใช้เครื่องบันทึกภาพ การสาธิต การทำงานกลุ่ม ที่ให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการทดลองปฏิบัติจริง ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน การทัศนศึกษาเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานที่ รวมถึงการฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการจริง และรายงานผล แนวคิดนี้เชื่อว่าการได้พบเห็นของจริง ลงมือทำจริง และเล่ากระบวนการหรือวิธีปฏิบัติที่เรียนรู้มาให้ผู้อื่นฟังได้นั้น จะเป็นประสบการณ์และการเรียนรู้ที่คงทนอยู่ใน ตัวผู้เรียนในฐานะที่เป็นผู้ให้ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้มากกว่า การเป็นผู้รับแต่เพียงอย่างเดียว (จินดารัตน์ โพธิ์นอก, 2558)

เพื่อทำความเข้าใจกรวยการเรียนรู้ ในการเชื่อมโยงและอธิบายถึงการเรียนรู้ของผู้เรียนตามภาพประกอบซึ่งอ้างอิงและดัดแปลงมาจากกรวยการเรียนรู้ (Dale, 1969)

พูน บณู ทิโต ชิว

ที่มา : Dale (1969)

ภาพประกอบ 2 กรวยการเรียนรู้ ของ Edgar Dale

จากภาพประกอบ 2 กรวยการเรียนรู้ของ Edgar Dale สามารถอธิบายถึงความสามารถในการเรียนรู้และการจำของผู้เรียนได้ว่าเมื่อเวลาผ่านไป 2 สัปดาห์ ถ้าผู้สอนจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการอ่านผู้เรียนจะสามารถจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ร้อยละ 10 ถ้าเรียนรู้โดยการฟังจะสามารถจำสิ่งที่ฟังได้ร้อยละ 20 ถ้าได้เรียนรู้โดยการได้เห็นจะสามารถจำสิ่งที่เห็นได้ร้อยละ 30 ถ้าได้เรียนรู้จากการชมภาพยนตร์ ดนตรีทศการ และดูการสาธิตผู้เรียนจะสามารถจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ร้อยละ 50 หากได้เรียนรู้โดยการเข้าร่วมการสนทนากลุ่มและการพูดคุยจะทำให้ผู้เรียนสามารถจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ร้อยละ 70 และหากผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองทั้งการพูดและการกระทำผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การแสดงละคร การจำลองสถานการณ์จากประสบการณ์หรือการได้ลงมือปฏิบัติจริง ผู้เรียนจะสามารถจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ถึงร้อยละ 90 เป็นหลักในการคิดออกแบบ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผลสูงสุดได้อย่างไร

จะเห็นได้ว่า หากครูออกแบบและจัดการเรียนรู้เชิงรุกซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วม อภิปราย การพูดคุย เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติการนำเสนอ การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เรียนรู้จากของจริง จะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถจำสิ่งที่ได้เรียนรู้ได้ถึงร้อยละ 70-90 ฉะนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้นำทฤษฎีการเรียนรู้ของ Edgar Dale ที่เรียกว่า กรวยการเรียนรู้ The Cone of Experience มาใช้เป็นส่วนหนึ่งของความรู้สำหรับครูในเอกสารประกอบหลักสูตรการฝึกอบรม เพื่อให้ความรู้กับครูที่เข้ารับการฝึกอบรมในการนำไปใช้เป็นหลักคิดในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียน

แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1. ความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ในช่วงทศวรรษนี้การใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ในการส่งเสริมการศึกษาจากระดับชั้นที่ต่ำกว่าถึงระดับมหาวิทยาลัย ด้วยผลที่เกิดจากประโยชน์ที่หลากหลายชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นบรรยากาศที่ส่งเสริมการพัฒนาอย่างมืออาชีพ ความร่วมมือ เป็นนวัตกรรมระหว่างครู งานวิจัยได้เสนอแนะการปฏิรูปโรงเรียนเชิงบวก ซึ่งครูได้มีส่วนร่วมในกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในสถานการณ์จริง มีผลผลิตด้านการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (Wilson, 2016) และยังคงพบแนวปฏิบัติของผู้นำของโรงเรียนในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จ โดยได้อธิบายว่ากระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้พัฒนาการศึกษาระดับอนุบาล ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างไรก็ตามสำหรับครูและนักเรียน ริชาร์ด ดูโพร และไมค์ ชโมคเกอร์ นักเขียน นักการศึกษา และผู้บริหารได้ให้นิยามและเป็นผู้ริเริ่มเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ในวงการศึกษาวัยสวดคล้องกันว่า กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ใช้ในการอธิบายถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกันของพันธมิตรด้านการศึกษา เช่น การสอนเป็นทีมระดับชั้นเดียวกัน ข้อตกลงของโรงเรียน ฝ่ายมัธยม เขตโรงเรียนทั้งหมด สำนักการศึกษาของมลรัฐ หรือแม้แต่องค์กรวิชาชีพระดับชาติ ริชาร์ด ดูโพร ได้กล่าวว่า ในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่แท้จริงนั้นเป็นการเน้นไปที่การเรียนรู้มากกว่าการสอน และเน้นความร่วมมือและความรับผิดชอบ ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ วิลสัน (Wilson, 2016) ได้กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้จะรวมความถึงการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของรัฐระหว่างสมาชิกซึ่งผลที่เกิดขึ้นคือโรงเรียนจึงเกิดการพัฒนานอกจากนี้ วิเชียร ไชยบัง (2561) ยังได้กล่าวถึงเหตุผลที่มีความจำเป็นต้องมีกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ว่า ครูไม่ได้วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (หรือแผนการสอน) ก่อนการสอนแล้วจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ดีได้อย่างไร หรือการคิดวางแผนตามลำพังจะดีกว่าครูหลายคนมาร่วมกันคิดได้อย่างไร หลังจากการสอน ครูแต่ละคนจะรู้ได้อย่างไรว่าตนเองสอนได้ผลหรือไม่ ถ้าไม่ได้รับสะท้อนที่ดีจากเพื่อนครูหรือเพื่อครูจะมีโอกาสการเรียนรู้ประสบการณ์การสอนจากอีกคนได้อย่างไร ถ้าไม่มีกิจกรรมถอดบทเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในกลุ่ม ทั้งหมดนี้แก้ปัญหาได้ด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมาย

Sergiovanni (1994) ได้ให้กล่าวว่า Professional Learning Community (PLC) หรือชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีความหมายว่า “เกิดการรวมตัว รวมใจ รวมพลัง ร่วมมือกันในการช่วยเหลือ แนะนำให้กำลังใจกัน ของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา ในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดผลดีมีคุณภาพในยุคศตวรรษที่ 21 : Teachers, administrators,

teacher educators, and communities seeking advice and motivation for restructuring schools for the 21st century would be well advised to consult this work.”

DuFour (2004) ได้ให้ความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ไว้ว่าเป็นการรวมตัวของบุคลากร โดยเฉพาะบุคลากรวิชาชีพที่มีเป้าหมายชัดเจนในการรวมตัวกันเพื่อปฏิบัติการกิจ หรือทำกิจกรรมต่าง ๆ จนเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมโรงเรียน (School Culture)

Senge (1990) ได้กล่าวถึงความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ว่า หมายถึง องค์กรที่กลุ่มบุคคลแสดงความสามารถในการสร้างสรรค์งานที่บังเกิดผลเป็นที่ต้องการอย่างแท้จริงของบุคลากรและองค์กร โดยสมาชิกมีอิสระในการคิด การทำงาน และการสร้างสรรค์งานอย่างเต็มที่

Hord (1998) ได้ให้ความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ว่า หมายถึง การที่โรงเรียนดึงเอาผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับวิชาชีพครูมาเรียนรู้ร่วมกันภายใต้สังคมกำหนดขึ้นและได้รับการสนับสนุนจากครู และผู้บริหารในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนและเข้มข้นขึ้นร่วมกัน

Sleegers และคณะ (2013) ได้กล่าวถึงชุมชนแห่งการเรียนรู้ไว้ว่า มีมิติเชิงสัมพันธ์ระหว่างความร่วมมือของครูในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมืออาชีพ ซึ่งถือได้ว่าเป็นโครงสร้างและวัฒนธรรมที่ช่วยเหลือครูในด้านการเรียนรู้ที่เป็นส่วนบุคคลและส่วนรวม”

วิจารณ์ พานิช (2555) ได้กล่าวถึง ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ว่า หมายถึง กระบวนการที่ครูและนักการศึกษาทำงานร่วมกันในวงจรของการร่วมกันตั้งคำถาม และการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้น อยู่ที่การเรียนรู้ที่ฝังอยู่ในการทำงานของครูและนักการศึกษา

ชวลิต ชูกำแหง (2565) ได้กล่าวถึง ความหมายของชุมชนทางวิชาชีพไว้ว่า หมายถึง การรวมตัวของผู้บริหารและครูในการเรียนรู้ร่วมกัน ที่เน้นปฏิสัมพันธ์และการเป็นผู้นำร่วมกัน ซึ่งเริ่มจากการเห็นคุณค่า ทัศนคติ การเรียนรู้ และการนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์ร่วมกัน การเปลี่ยนแปลงคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เริ่มจาก “การเรียนรู้ของครู” เรียนรู้ที่จะมองเห็นการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเองเพื่อผู้เรียนเป็นสำคัญ

กล่าวโดยสรุป ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การรวมตัวของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา เพื่อร่วมกันเรียนรู้บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตรที่มีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีมเรียนรู้ที่ครูเป็นผู้นำ ผู้บริหารเป็นผู้ดูแลให้การสนับสนุน ส่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพตนเอง ส่งคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชน

2. หลักการและความสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ซาโต มานาบุ (2559 อ้างอิงจาก ขวลิต ชูกำแพง, 2565) ได้กล่าวถึง ความเชื่อพื้นฐานของกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ ในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้ที่เป็นสมาชิกของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจึงจำเป็นต้องมีความเชื่อสำคัญสู่ความสำเร็จ โดยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีหลักการที่สำคัญผ่านปรัชญา 3 ประการ ดังนี้

1. ปรัชญาว่าด้วยความเป็นสาธารณะ (Public Philosophy) หมายถึง มุมมองห้องเรียนและโรงเรียนคือพื้นที่สาธารณะเพื่อการเรียนรู้ร่วมกันของทุกคน ไม่มีใครเป็นเจ้าของลำพัง การเรียนรู้เป็นไปเพื่อประโยชน์ร่วมกัน ดังนั้นการเปิดชั้นเรียน (Open Class) ให้ครูทุกคนในห้องเรียนเป็นของทุกคน เป็นพื้นที่ส่วนรวมที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนเรียนรู้ได้ ทุกคนเข้ามามีส่วนเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียนในช่วงเวลาหนึ่งร่วมกัน และอาศัยการให้ผลป้อนกลับและสะท้อนคิดผ่านการสังเกตการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างแท้จริง ผลย้อนกลับไปสู่การพัฒนาวิชาชีพครู トラบไตที่ห้องเรียนยังเป็นของส่วนตนก็จะทำให้การจัดการเรียนรู้ไม่บรรลุผลตามที่ต้องการ

2. ปรัชญาว่าด้วยความเป็นประชาธิปไตย (Democracy Philosophy) หมายถึง การให้ความสำคัญและปฏิบัติกับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมด้วยการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงอย่างแท้จริง หรืออาจกล่าวได้ว่าการเป็นชุมชนการเรียนรู้ คือ การเริ่มจากความเท่าเทียมกันในทุกระดับและทุกมิติ การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างเคารพและเข้าใจ เข้าใจ มีความสัมพันธ์แนวราบ การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และไม่ทอดทิ้งใครแม้แต่คนเดียวให้อยู่ลำพังในชั้นเรียน

3. ปรัชญาว่าด้วยความเป็นเลิศ (Excellence Philosophy) หมายถึง การพัฒนาเด็กตามศักยภาพไม่ได้หมายถึงต้องยอดเยี่ยมเมื่อเทียบกับคนอื่น เมื่อโรงเรียนเจออุปสรรคหรือเงื่อนไขของนักเรียนไม่ว่าแบบใดก็สามารถรับมือกับอุปสรรคหรือเงื่อนไขนั้นอย่างดีที่สุด ปรัชญานี้เชื่อว่าคนเราไม่จำเป็นต้องเก่งเหมือนกัน ดังนั้นแล้วการออกแบบชิ้นงานของคุณครูต้องมีความหมายงานที่ครูให้ทำในห้องเรียนตอนนี้ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับแค่ Sharing Task คือ ใช้ประสบการณ์เดิมในการอธิบาย แต่งานที่เป็น Jumping Task นั้นไปไกลกว่า Sharing Task คือ ต้องมีความท้าทายเกิดขึ้น เป็นประเด็นใหม่ เป็นโจทย์ใหม่ที่ต้องขบคิดแก้ปัญหา ไม่ว่าจะเป็เด็กที่มีความสามารถสูงปานกลาง หรืออ่อน ก็สามารถเรียนรู้ร่วมกันได้

Brown (2013) ได้กล่าวไว้ว่า หลักการข้อแรกของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ การไม่กลัวความผิดพลาดและดูได้จากการเรียนรู้จากสิ่งนั้น ข้อสองคือ การไม่นำความผิดพลาดเข้ามาเป็นปัญหา แต่จะต้องทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในสิ่งนั้น ข้อสาม การขับเคลื่อนผลที่เกิดขึ้นจะมองไปที่ความล้มเหลวหรือสิ่งที่ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ว่าเกิดจากผลกระทบของการดำเนินการอะไร และจะจัดการอย่างไร ข้อสี่ต้องมีความยืดหยุ่นสูงเมื่อมีความล้มเหลว และมีความยืนหยัดในการเรียนรู้

จากความล้มเหลว ข้อห้า หากเกิดปัญหาจะมีการแก้ปัญหาจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้รู้ แทนการพึ่งพาเพียงแค่ การจัดการที่เป็นทางการเท่านั้นที่สำคัญกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพต้องสร้าง การเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งจะเริ่มจากการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติการสอนจนเป็นการปฏิบัติที่ดี แล้วนำการปฏิบัตินี้มาเรียนรู้ร่วมกัน

Boyd-Dimock และ Hord (1994) ได้กล่าวถึงหลักการ 4 ข้อ ที่เป็นพื้นฐานของชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่

1. การลดการแยกตัวออกจากองค์กรของสมาชิก
2. การเพิ่มประสิทธิภาพของบุคลากร
3. การดูแลเอาใจใส่
4. การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนและการส่งเสริมให้มีคุณภาพ

ที่ดีขึ้น

Brown (2013) ยังได้กล่าวถึงหลักการกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่ทำให้เกิดระบบที่สร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีข้อตกลง ร่วมกัน 4 ข้อ ได้แก่

1. การเคารพซึ่งกันและกัน
 2. การไม่ใช่คำพูดที่เป็นการดูถูกผู้อื่น
 3. การรับฟังอย่างตั้งใจ
 4. การมีส่วนร่วมของสมาชิก
3. องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Williams (2008) ได้กล่าวถึงลักษณะภายในขององค์กรที่ดำเนินกระบวนการชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสอดคล้องกับส่วนประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ Hord (2009) และองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ ของธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ (2559) ดังนี้

1. ต้องมีความเชื่อ ค่านิยม เป้าหมาย และวิสัยทัศน์ เดียวกันหรือร่วมกัน
2. ภาวะผู้นำร่วม ในการทำกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพต้องมีผู้นำ และผู้ตามในการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และให้การสนับสนุนเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการทำ กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3. วัฒนธรรมองค์กรมีความไว้วางใจ มีบรรยากาศแห่งกัลยาณมิตร เป็นเพื่อน ร่วมวิชาชีพ เติมเต็มส่วนที่ขาด ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน องค์กรมีการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรม ต้องเน้น การทำงานที่เปิดโอกาสให้มีการทำงานที่ช่วยเหลือกันมากกว่า การสั่งการ มีชั่วโมงพูดคุย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนสำหรับครู

4. ร่วมแรง ร่วมใจ ร่วมมือ เรียนรู้ร่วมกัน การประยุกต์และนำสู่การปฏิบัติร่วมกัน Open เปิดใจรับและให้ Care และ Share ความรู้หรือประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จส่วนบุคคล เพื่อการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพการเรียนรู้การปฏิบัติงานที่ตรงกับภาระงานร่วมกัน นั่นคือพัฒนาการสอนสู่คุณภาพผู้เรียน

นอกจากนี้ Senge (1990) ยังได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ 5 ประการ ได้แก่

1. การแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์
2. แบบจำลองในใจ
3. การคิดอย่างมีระบบ
4. ความเชี่ยวชาญของบุคคล
5. การเรียนรู้เป็นทีม

Senge เป็นบุคคลแรกที่สนับสนุนการเรียนแบบมีอาชีพ Senge และคณะ ได้รวบรวมองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน และอธิบายถึงการปฏิบัติผ่านงานที่ชื่อว่า School that Learn Hord (1997 อ้างอิงจาก วาสนา ทองทวีเกียรติ, 2560) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ไว้ 5 ประการ ได้แก่

1. การสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกัน หมายถึง ผู้บริหารและครูผู้สอนร่วมกัน สนับสนุนการปฏิบัติงานในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ ทั้งด้านนโยบายการปฏิบัติ การตัดสินใจ ร่วมกันหรือการปรับปรุงโรงเรียน สนับสนุนให้เพื่อนร่วมงานมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ ผู้บริหาร สนับสนุนครูในการพัฒนาวิชาชีพและเพิ่มพูนความรู้
2. การสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน หมายถึง ผู้บริหารและครูผู้สอนมีส่วนร่วม ในการสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกันเกี่ยวกับด้านการสอนของครู และการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนและโรงเรียนมีคุณภาพ
3. การเรียนรู้ร่วมกันและการประยุกต์ใช้ความรู้ หมายถึง ผู้บริหารและครูผู้สอน มีวิธีการสอนที่หลากหลาย มีหลักสูตรที่ทันสมัย มีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้กับนักเรียนทราบ ความต้องการของนักเรียน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอนและนักเรียน
4. การมีเจตนาที่สนับสนุน หมายถึง ผู้บริหารต้องสร้างเงื่อนไขให้ครูผู้สอน มีกำลังใจมีการยกย่องชมเชย มีการปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ครูมีความคิดสร้างสรรค์ มีนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล หมายถึง ผู้บริหารและครูผู้สอนต้องลดช่องว่างระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียน ครูต้องสร้างความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจให้แก่กันนักเรียนมีความมุ่งมั่นพัฒนาตนเอง พัฒนางาน และสร้างโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

วรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557) ได้สรุปองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อการเกิดเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควรมีองค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่

1. ชุมชนกัลยาณมิตรตามวิถีไทย ส่งผลให้เกิดความไว้วางใจและรับฟัง
2. ภาวะผู้นำ เฝ้าศักยภาพ ทำให้เกิดการเผยแพร่ของผู้นำการเปลี่ยนแปลง
3. วิสัยทัศน์เชิงศรัทธาร่วม ทำให้เกิดพลังเข้มทิศ วิสัยทัศน์ร่วม
4. ระบบเปิดแบบผนึกกำลังมุ่งสู่ผู้เรียน ทำให้เกิดการเผยแพร่เป็นเจ้าของงาน

การเรียนรู้

5. ระบบ ทีมเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่คุณภาพและจิตวิญญาณความเป็นครู ทำให้เกิดเจตจำนงร่วมพัฒนาวิชาชีพ

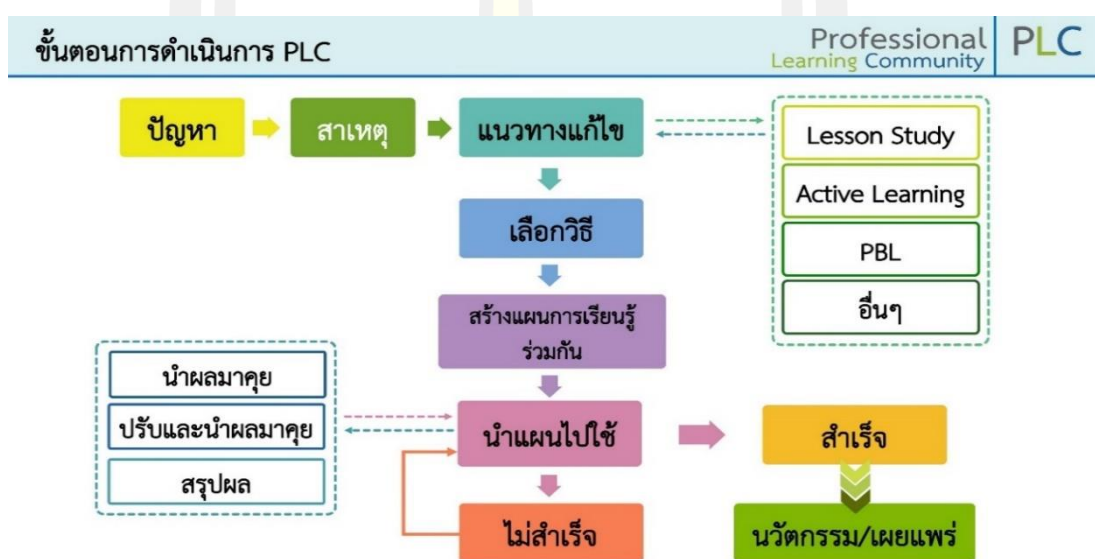
6. พื้นที่เรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจบนฐานงานจริง ทำให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงบนฐานงานจริง เมื่อแต่ละพื้นที่มีการพัฒนาในรูปแบบดังกล่าวอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นวิถีปกติขององค์กร

4. กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

เกศทิพย์ ศุภวานิช (2561) ได้กล่าวถึงกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ต้องเริ่มต้นจากการรวมกลุ่มที่มีลักษณะคล้าย ๆ กัน เช่น จัดกลุ่มครูที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน กลุ่มครูที่สอนวิชา/กลุ่มสาระเดียวกันในระดับชั้นเดียวกัน กลุ่มครูที่สอนวิชา/กลุ่มสาระเดียวกันในช่วงชั้นเดียวกัน กลุ่มครูตามลักษณะงาน จำนวนสมาชิก 6-8 คน (ผู้บริหาร/ศึกษานิเทศก์ หมุนเวียนเข้าร่วมทุกกลุ่ม) ควรจัดชั่วโมงอยู่ในภาระการสอนของครู/ภาระงาน เพื่อไม่ให้ครูถือว่าเป็นภาระเพิ่มขึ้น การเริ่มต้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สมาชิกในวงกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ/หัวหน้างาน (Knowledge Facilitator) จะเป็นผู้ที่ทำหน้าที่สร้างบรรยากาศให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวงกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ รักษาระดับการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของสมาชิก ควบคุมประเด็นการพูดคุย และช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยให้ทุกคนแสดงความคิดเห็น คุณกิจ (Knowledge Practitioner) จะเป็นผู้ร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้/ผู้เล่าเรื่อง/ผู้เล่าประสบการณ์ (Tacit Knowledge) ของการปฏิบัติจริง จะต้องเปิดใจรับฟัง และเสนอความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ รับแนวทางไปปฏิบัติและนำผลมาเสนอ คุณลิขิต ผู้บันทึก/(Note Taker) จะเป็นผู้จดบันทึก ความรู้ จับความให้ได้ถูกต้องเที่ยงตรง บันทึกให้ได้รายละเอียดที่ผู้เล่าเล่า เป็นผู้ฟังที่ดีหรือเป็นสมาชิกคนหนึ่งนำเอาข้อมูลจากการเล่า/วิเคราะห์ตีความของกลุ่มไปไว้ในฐานข้อมูลที่สมาชิกหรือผู้สนใจจะเข้าถึงได้ง่ายคุณเอื้อ

(Chief Knowledge Officer) เป็นผู้คอยจัดกระบวนการให้เกิด “ตรงร่วม” (Shared Vision/ Common Goal) ให้กำลังใจ/ให้รางวัลเมื่อดำเนินการเกิดผลสำเร็จ จับภาพรวมเพื่อให้วง PLC เห็นว่ากระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่ออะไร ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

กำหนดเป้าหมายร่วมกันว่า ในกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครั้งนี้ เรามีเป้าหมายเพื่ออะไร และผลที่เกิดขึ้นจะส่งผลดีกับใครหรือใครจะเป็นผู้ได้รับประโยชน์ซึ่งก็คือ ผู้เรียนนั่นเอง จากนั้นร่วมกันค้นหาปัญหาและหาแนวทางแก้ไขเป็นลำดับ เกศทิพย์ ศุภวานิช (2561) ได้สรุปเป็นแผนขั้นตอนการดำเนินการกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ดังภาพประกอบ 3

ที่มา : เกศทิพย์ ศุภวานิช (2561)

ภาพประกอบ 3 ขั้นตอนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ชวลิต ชูกำแหง (2561) ได้กล่าวถึงกระบวนการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. การมีเป้าหมายหรือฉันทะร่วมกันในด้านการเรียนการสอน เป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครู โดยผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีบทบาทสำคัญในการให้ครูทั้งโรงเรียนได้ร่วมทบทวนและกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายเหล่านั้นอย่างแท้จริง สำคัญของการเริ่มต้น PIC จึงเน้นไปที่เป้าหมายการเรียนรู้ของเด็กเป็นหลัก กิจกรรมหรือโครงการแคบๆ และใช้เวลาสั้น ๆ มีกำหนดเวลาที่ไม่ชัดเจน จึงไม่ใช่จุดเริ่มต้น PLC ที่แท้จริง

2. การแสวงหาแนวทางแก้ปัญหาร่วมกัน ซึ่งเริ่มต้นจากผู้บริหารและครูในโรงเรียนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเป้าหมายขององค์กร โดยนำประสบการณ์และความรู้จากการปฏิบัติหรือ

ความรู้ที่ฝังอยู่จากการทำงานของครูแต่ละคน (Tacit Knowledge) ถ่ายทอดและบูรณาการร่วมกัน ทั้งองค์กรและนำไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน และถ้าการแก้ปัญหาในบางเรื่องที่ยังไม่สามารถคลี่คลาย อุปสรรคเหล่านั้นได้ดี จำเป็นต้องอาศัย ผู้ชี้แนะ (Coach) ที่เป็นไปตามความต้องการของครู โดยการชี้แนะนั้นก็ต้องสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่อย่างแท้จริง

3. ทบทวนผลการปฏิบัติที่ได้ร่วมกันวางแผนพัฒนาการสอนอย่างสม่ำเสมอ เมื่อคุณครูได้ร่วมทบทวนวิธีที่จะปฏิบัติร่วมกันก่อนไปสอนจริง (Before Action Review: BAR) ในวง PLC แล้ว มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำผลปฏิบัติเหล่านั้นมาทบทวนถึงผลที่เกิดขึ้น สิ่งที่เห็นและเรียนรู้อะไร หรืออาจเรียกกิจกรรมนี้ว่า การทบทวนหลังจากได้ปฏิบัติ (After Action Review: AAR) โดยในวง AAR จะเป็นวงที่ทบทวนการปฏิบัติ โดยบอกเล่าถึงสิ่งที่ทำ และสิ่งที่ได้เรียนรู้ สวนเพื่อนครู ท่านอื่นก็จะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในสิ่งที่เห็น และสิ่งที่ได้เรียนรู้จากเพื่อนครู วงนี้จึงเป็นวงที่ทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ด้วยบรรยากาศที่ไม่เป็นทางการ

4. ร่วมเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงของเพื่อนร่วมวิชาชีพ เมื่อมีเป้าหมายร่วมกันของครู การไว้น้ำใจเชื่อใจต่อกัน การมีสัมพันธภาพที่ดีในวงสนทนา กิจกรรมทั้งหลายทั้งหมดในวง PLC จึงไม่ใช่แค่เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แต่อาจจะหมายถึง การสังเกตการณ์สอนของเพื่อนครู การนำเสนออธิบายในวง PLC การสร้างแรงบันดาลใจจากผู้ประสบความสำเร็จ การสร้างความมั่นใจจากสิ่งที่ปฏิบัตินำไปสู่ทฤษฎี หรือการสร้างเครือข่ายกับครูต่างโรงเรียนที่มีเป้าหมายเดียวกัน เช่น กลุ่มเครือข่ายครูในศตวรรษที่ 21 กลุ่มเครือข่ายครูเพื่อศิษย์ เป็นต้น กิจกรรมทั้งหลายทั้งหมดเหล่านี้ล้วนมีเป้าหมายสำคัญเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูให้สู่ผู้เรียนอย่างแท้จริง

5. เผยแพร่สู่สาธารณะและสร้างเครือข่าย เมื่อกระบวนการในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กมีความสำเร็จ วิธีที่จะก่อให้เกิดความยั่งยืน และแพร่ขยาย คือการนำเรื่องราวหรือกลไกเหล่านั้นสู่สาธารณชน ว่าจะเป็นการเปิดให้ชุมชนได้มาศึกษาและแลกเปลี่ยนร่วมกัน การสร้างคูคิดของชุมชน (Community Buddy) ข้อสำคัญการเปิดกว้างสู่สาธารณะคือการใช้พื้นที่ของโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้และแลกเปลี่ยนในเวลาที่ไม่กระทบต่อการจัดกิจกรรมปกติของครู ซึ่งจะช่วยให้องค์กรมีความยั่งยืนและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

กล่าวโดยสรุป กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จึงเริ่มต้นด้วยการรวมกลุ่มของครูในโรงเรียนเดียวกันที่มาร่วมกำหนดเป้าหมายร่วมกันในการหาแนวทางแก้ไขปัญหาหรือพัฒนา คุณคุณภาพของผู้เรียน นำแนวทางไปปฏิบัติและนำผลการปฏิบัติมาสะท้อนร่วมกันหากยังไม่สำเร็จ ก็ร่วมกันหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขต่อไปภายใต้สัมพันธภาพที่เป็นกัลยาณมิตร

5. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ผู้นำในโรงเรียนของชุมชนแห่งการเรียนรู้ (ครูใหญ่หรือผู้อำนวยการโรงเรียน) ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงมีหลักการทำงาน 4 ข้อ ที่เป็นพื้นฐานของชุมชนแห่งการเรียนรู้ ได้แก่ การลด

การแยกตัวออกจากองค์กรของบุคลากร การเพิ่มประสิทธิภาพของบุคลากร การดูแลใส่ใจ การก่อให้เกิดสิ่งแวดล้อมของการเรียนรู้ร่วมกัน การส่งเสริมให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น ซึ่งผลการปฏิบัติงานของครูใหญ่หรือผู้อำนวยการโรงเรียนนี้ส่งผลต่อการประสิทธิภาพการพัฒนาครู โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ชุมชนแห่งการเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จได้เมื่อผู้นำในโรงเรียนดำเนินการและผู้มีส่วนร่วมได้นำกิจกรรมดังกล่าวมาใช้ร่วมกัน เป็นการแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่า ๆ กับการยอมรับของครู ความเข้าใจที่ชัดเจนในวิธีการหรือการปฏิบัติกิจกรรมในการดำเนินการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ว่าคืออะไร และปัจจัยอะไรที่อำนวยความสะดวกในการดำเนินงานที่จะทำให้ครูหรือนักการศึกษาปฏิบัติงานให้เกิดผลได้อย่างราบรื่น

Brown (2013) ได้กล่าวถึงความสำคัญที่ทำให้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพประสบความสำเร็จ เกิดระบบที่สร้างสรรค์ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ต้องสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งจะเริ่มจากการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติการสอนจนเป็นการปฏิบัติที่ดี แล้วนำการปฏิบัตินี้มาเรียนรู้ร่วมกัน ต้องมีข้อตกลงร่วมกันอยู่ 4 ข้อ ได้แก่ การเคารพซึ่งกันและกัน การไม่ใช้คำพูดที่เป็นการดูถูกผู้อื่น การรับฟังอย่างตั้งใจ และการมีส่วนร่วมในกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Senge (1990) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ บุคลากรในโรงเรียนต้องมีวินัย 5 ประการ 1) ความรอบรู้แห่งตน (Personal Mastery) 2) แบบแผนความคิดอ่าน (Mental Models) 3) วิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) 4) การเรียนรู้ของทีม (Team Learning) 5) การคิดอย่างเป็นระบบ (Systematic thinking)

จากการศึกษาบทความรายงานการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า ภาวะผู้นำในการทำหน้าที่ผู้อำนวยการความสะดวกในวงกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะมีความสำคัญในการทำให้วงกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพแล้ว การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกัน การแบ่งปันความรู้ของผู้ร่วมวงกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมวงกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การร่วมแสดงความคิดเห็นในการหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน ก็มีความสำคัญที่ส่งผลให้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพประสบความสำเร็จเช่นกัน ฉะนั้นหากจะเริ่มต้นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เราก็ควรคำนึงถึงปัจจัยเหล่านี้เป็นสำคัญ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนาครูผู้สอนในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในการวิจัยระยะที่ 3 ซึ่งครูผู้สอนจะต้องเข้าร่วมกลุ่มกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อร่วมกันออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกก่อนการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้จริงกับผู้เรียน และนำมาใช้ในช่วงที่ครูผู้สอนนำแผน

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้ในการจัดการเรียนรู้นั้น ศึกษานิเทศก์ หรือเพื่อนครู จะทำการสังเกต ชั้นเรียนหลังจากนั้นจะนำข้อสังเกตมาสะท้อนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งในขั้นนี้จะดำเนินการ โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

การพัฒนาหลักสูตร

หลักสูตรเป็นเครื่องมือและตัวกำหนดแนวปฏิบัติในการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุ จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ หลักสูตรจะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและมีพฤติกรรมที่ แสดงออกตามเป้าหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้ หลักสูตรจึงต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอเพื่อให้ทันและ สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเศรษฐกิจที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว รวมถึง การเมืองการปกครองที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ในการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีในการพัฒนาหลักสูตร ผู้วิจัยได้ศึกษารายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ความหมายของหลักสูตร

นักการศึกษาตลอดจนผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตรได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ อย่างกว้างขวางแตกต่างกันออกไป ตามทัศนะและแนวคิดของนักการศึกษาแต่ละท่านดังนี้

สังต์ อุทรานันท์ (2532) ได้จัดแบ่งประเภทคำนิยามของหลักสูตรตามจุดเน้น ที่แตกต่างกัน 8 ประการ คือ

1. หลักสูตร หมายถึง กระบวนการวิชาหรือรายการเนื้อหาวิชาที่จัดสอน
ในโรงเรียน
2. หลักสูตร หมายถึง กลุ่มประสบการณ์ ที่โรงเรียนจัดให้แก่เด็กนักเรียน
3. หลักสูตร หมายถึง กิจกรรมการสอน
4. หลักสูตร หมายถึง สิ่งที่สังคมคาดหวัง หรือมุ่งหวังจะให้เด็กได้รับ
5. หลักสูตร หมายถึง สื่อกลางหรือวิถีทางที่จะนำเด็กไปสู่จุดหมายปลายทาง
6. หลักสูตร หมายถึง ข้อผูกพันระหว่างนักเรียนกับครูผู้สอนและสิ่งแวดล้อม
ทางการเรียน
7. หลักสูตร หมายถึง กระบวนการปะทะสัมพันธ์ ระหว่างนักเรียนกับครูและ
สิ่งแวดล้อมทางการเรียน

8. หลักสูตร หมายถึง แผนงานที่วางแผนไว้ล่วงหน้า

กรมวิชาการ (2540) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง ข้อกำหนดแผนการเรียน การสอนเพื่อนำไปสู่ความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ หลักสูตรประกอบด้วยจุดมุ่งหมาย

หลักการ โครงสร้าง จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาของรายวิชา สื่อการเรียนการสอน และการประเมินผล

กาญจนา कुमारิกซ์ (2540) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง โครงการหรือแผนข้อกำหนดอันประกอบด้วยหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง กิจกรรม และวัสดุต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ ความสามารถ โดยส่งเสริมให้เอ็กต์บุคคลไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตนเอง

ธีราร บัวศรี (2542) ได้สรุปความหมายของหลักสูตร ดังนี้

1. หลักสูตรเป็นสิ่งที่ต้องวางแผนล่วงหน้าก่อนนำมาใช้ โดยจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์ให้แน่นอนลงไปว่า ต้องการให้เกิดผลแก่ผู้เรียนอย่างไร ในการกำหนดจุดมุ่งหมายจะต้องยึดเป้าประสงค์ของการศึกษาเป็นหลัก ทำให้จุดมุ่งหมายและจุดประสงค์ของหลักสูตรแต่ละระดับ แต่ละประเทศย่อมแตกต่างกัน โดยขึ้นอยู่กับเป้าหมายของการศึกษาของประเทศนั้น

2. หลักสูตรไม่ใช่รายวิชา หรือเนื้อหาสาระของวิชาเพียงอย่างเดียว แต่เป็นผลรวมของการผสมผสานหรือบูรณาการระหว่างองค์ประกอบหลายอย่าง ซึ่งเมื่อรวมกันเข้าแล้วจะส่งผลออกมาในรูปของมวลประสบการณ์ ในขณะที่เดียวกันองค์ประกอบเหล่านั้นไม่ได้มีความเป็นเอกเทศ แต่จะต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน ดังนั้นในการออกแบบองค์ประกอบใด ๆ ก็ตาม เช่น จุดหมาย เนื้อหา จำเป็น ต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะมีต่อองค์ประกอบอื่นด้วย

3. การที่หลักสูตรเป็นเพียงแผนชี้ให้เห็นว่า ผู้ที่นำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งเป็นครู หรือผู้สอนจะต้องอ่านแผนให้เข้าใจและจะต้องแปลออกเป็นแผนปฏิบัติให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของตน

สงบ ลักษณะ (2543) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ทั้งปวงที่จัดให้ผู้เรียนได้รับ เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในแนวทางที่พึงปรารถนา ทั้งพฤติกรรม ความรู้ ความคิด ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และค่านิยมต่าง ๆ

สมทรง สิทธิ (2561) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ทางการศึกษาหรือแผนการจัดการศึกษาที่ถูกกำหนดทิศทางไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน ซึ่งสามารถเกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน หรือสถานที่อื่น ๆ ที่อยู่ภายนอกโรงเรียน เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ เกิดทักษะและคุณลักษณะต่าง ๆ ตามที่จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกำหนดไว้

คราวน์ และคราวน์ (Crow and Crow, 1962) ได้กล่าวไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทั้งในด้านร่างกาย สังคม ปัญญา และจิตใจ

เซเลอร์ และอเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander, 1974) ได้ให้คำนิยามหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร คือ การจัดมวลประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดสัมฤทธิ์ผล ความมุ่งหมายทางการศึกษาอย่างกว้าง ๆ และจุดมุ่งหมายเฉพาะโรงเรียน

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปความหมายของหลักสูตรได้เป็น 2 นัย คือ

1) หลักสูตร คือ แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง กิจกรรม การเรียนการสอน สื่อ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ และการประเมินผล และ 2) หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในลักษณะการพัฒนาตนเองตามความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. องค์ประกอบของหลักสูตร

หลักสูตรจะกำหนดองค์ประกอบเป็นหัวข้อสำคัญ ๆ เพื่อที่จะสามารถกำหนดแนวทางในการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องและเป็นลำดับขั้นตอน ซึ่งนักการศึกษาได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้อย่างสอดคล้องใกล้เคียงกัน ดังนี้

สังัด อุทรานันท์ (2532) ได้สรุปองค์ประกอบของหลักสูตรโดยแบ่งออกเป็น 7 ส่วน ประกอบ คือ

1. เหตุผลและความจำเป็นของหลักสูตร
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
3. เนื้อหาสาระและประสบการณ์
4. การเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
5. การเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิชาในชุมชน
6. การประเมินผล
7. การเสนอแนะเกี่ยวกับการช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน

ธำรง บัวศรี (2542) ได้สรุปองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรไว้ ดังต่อไปนี้

1. เป้าประสงค์และนโยบายการศึกษา
2. จุดหมายของหลักสูตร
3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร
4. จุดประสงค์ของวิชา
5. เนื้อหา
6. จุดประสงค์ของการเรียนรู้
7. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน
8. การประเมินผล

9. วัตถุประสงค์หลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

ปราโมทย์ จันทร์เรือง (2548) ได้สรุปองค์ประกอบของหลักสูตรที่สำคัญ คือ

1. หลักการ
2. จุดหมาย
3. โครงสร้าง
4. คำอธิบายรายวิชา
5. ขอบข่ายเนื้อหา
6. เวลาเรียน
7. กิจกรรมการเรียนการสอน
8. สื่อการเรียนการสอน
9. การวัดและการประเมินผล

สมทรง สิทธิ (2561) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรว่า ควรประกอบด้วย

7 องค์ประกอบ ดังนี้

1. หลักการของหลักสูตร
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
3. โครงสร้างของหลักสูตร
4. เนื้อหาสาระของหลักสูตร
5. แนวทางการจัดการเรียนการสอน
6. การวัดและประเมินผล
7. แนวทางการใช้หลักสูตร

ทาบ (Taba, 1962 อ้างอิงจาก สมทรง สิทธิ, 2561) ได้เสนอองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรไว้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์เฉพาะ
2. การคัดเลือกและจัดระบบของเนื้อหาในหลักสูตร
3. รูปแบบของการเรียนการสอนหรือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ในหลักสูตร

4. การประเมินผล

ออนสไตน์ และฮันกิน (Osinste in and Hunkins, 2004 อ้างอิงจาก สมทรง สิทธิ, 2561) ได้กำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. เป้าหมาย (Aims) จุดมุ่งหมาย (Purpose) และวัตถุประสงค์ (Objectives)

2. เนื้อหาสาระ (Subject Matter) เป็นข้อมูลความรู้หรือเนื้อหาที่นักเรียนจะต้องเรียนรู้ในหลักสูตร

3. วิธีการประเมินหลักสูตร (Evaluation Approaches) เป็นกระบวนการที่จะสะท้อนผลที่จะเกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตร การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการที่บ่งบอกถึงคุณภาพของหลักสูตร

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ดังนี้ องค์ประกอบสำคัญของหลักสูตร ประกอบด้วย หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร แนวทางการจัดประสบการณ์ วิธีประเมินหลักสูตร และแหล่งการเรียนรู้ โดยความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตร จะเป็นแนวทางที่ทำให้การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ความสำคัญของหลักสูตร

กาญจนา कुमारัทช์ (2540) ได้สรุปว่า หลักสูตรเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะทำให้ปรัชญา หรือความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาบรรลุผลสมความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ เพราะหลักสูตรมีความสำคัญในการช่วยพัฒนาบุคคลทุก ๆ ด้าน กล่าวคือ ผู้เรียนอยู่ในวัยที่กำลังจะเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต หลักสูตรมีส่วนช่วยในการสร้างคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต นอกจากนั้นหลักสูตรยังมีความสำคัญต่อสังคมการเมืองและเศรษฐกิจอีกด้วย

ธำรง บัวศรี (2542) ได้สรุปความสำคัญของหลักสูตรไว้ว่า สิ่งสำคัญประการหนึ่งในการจัดการศึกษา คือ การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อให้แน่ใจว่า เยาวชนแต่ละวัยและแต่ละระดับการศึกษาได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพทัดเทียมกัน กล่าวคือ มีแนวทางที่กำหนดไว้ว่า ควรเรียนรู้วิชาอะไร เนื้อหาสาระมากน้อยแค่ไหน ควรได้รับการฝึกอบรมให้มีทักษะด้านใด และควรมีพัฒนาการในด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และปัญญา

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546) ได้สรุปความสำคัญของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรเป็นองค์ประกอบอันสำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของการจัดการศึกษา เพราะเป็นหลักสูตรจะเป็นโครงสร้างกำหนดไว้ว่า เด็กได้รับประสบการณ์อะไรบ้าง จึงจะเป็นประโยชน์ต่อเด็กและสังคม หลักสูตรเป็นแนวทางที่จะสร้างความเจริญเติบโตให้แก่ผู้เรียน นอกจากนี้หลักสูตร ยังเป็นเครื่องชี้ให้เห็นโฉมหน้าของสังคมในอนาคตว่าจะเป็นอย่างไรอีกด้วย

ปราโมทย์ จันทร์เรือง (2548) ได้สรุป ความสำคัญของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรเป็นสิ่งชี้ให้เห็นแนวทางในการจัดมวลงประสบการณ์แก่ผู้เรียน หลักสูตรจึงเปรียบเสมือนแผนที่บอกให้ครูผู้สอนรู้ว่าจะต้องไปทางใด จุดมุ่งหมายปลายทางของการเรียนการสอนคืออะไร และระหว่างทางจะต้องทำอะไรบ้าง ต้องใช้สื่อหรืออุปกรณ์ช่วยหรือต้องมีการตรวจสอบประเมินผล หรือต้องปรับปรุงวิธีการอย่างไรใด ในการเรียนการสอนตัวผู้เรียนก็จำเป็นต้องทราบล่วงหน้าว่าจะต้องเรียนรู้อะไรและจะได้รับผลอะไร จะต้องเตรียมอะไรจึงจะสามารถเรียนรู้ได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็น เครื่องชี้แนวทางหรือแผนในการปฏิบัติงานของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้บรรลุตาม จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ทำให้ครูรู้ว่าจัดการเรียนการสอนอย่างไร จุดหมายปลายทางคืออะไร และ ระหว่างทางต้องทำอะไรและปรับปรุงอะไร และยังทำให้ผู้เรียนทราบล่วงหน้าว่าจะต้องเรียนรู้อะไร จะเกิดพฤติกรรมอะไรกับตนเองเมื่อเรียนจบ และที่สำคัญจะต้องเตรียมอะไรจึงจะสามารถเรียนรู้ได้ สำเร็จ

4. ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

นักวิชาการและนักการศึกษา ได้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้

สัจด์ อุทรานันท์ (2532) กล่าวว่า การพัฒนา ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Development” ซึ่งมีความหมายที่เด่นชัดอยู่ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรก หมายถึง การทำให้ดีขึ้น หรือทำให้สมบูรณ์ขึ้น และอีกลักษณะหนึ่ง หมายถึง ทำให้เกิดขึ้น โดยเหตุนี้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรจึงอาจมีความหมายได้ 2 ลักษณะ เช่นเดียวกันคือ ความหมายแรกหมายถึง การทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และอีกความหมายหนึ่งก็คือ การสร้างหลักสูตร ขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลย

กาญจนา คุณารักษ์ (2540) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการ วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกประเภท เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตาม ความมุ่งหมายและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

กรมวิชาการ (2540) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับกิจกรรม การเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม การปรับหรือเพิ่มรายละเอียด เนื้อหาวิชา การจัดทำรายละเอียด เนื้อหาวิชาขึ้นใหม่ และการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

พิสมัย ธิตะแก้ว (2541) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรมีความหมาย 2 ลักษณะ คือ

1. การปรับปรุงหลักสูตร หมายถึง การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรเดิมที่มีใช้อยู่ แล้วให้ดีขึ้น มีความสมบูรณ์และเหมาะสมยิ่งขึ้น
2. การปรับเปลี่ยนหลักสูตร หมายถึง การสร้างหลักสูตรใหม่ขึ้นมาให้แทน หลักสูตรเดิม ซึ่งจะแตกต่างจากหลักสูตรเดิมทั้งระบบ

ทาบ (Taba, 1962) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลง และการปรับปรุงหลักสูตรอันเดิมให้ได้ผลดีขึ้น ทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมาย การจัดการเนื้อหาวิชาการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายใหม่ที่วางไว้ การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนี้จะมีผลกระทบทางด้านความคิด และความรู้สึกของทุกฝ่าย ส่วนการ

ปรับปรุงหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนหลักสูตรเพียงบางส่วนโดยไม่เปลี่ยนแปลงแนวคิดพื้นฐานของหลักสูตร

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรคือ กระบวนการวางแผน กำหนดเนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และเหมาะสมกับสภาพความต้องการของผู้เรียนและสภาพของท้องถิ่น

5. รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร

ในการพัฒนาหลักสูตรต้องศึกษาขั้นตอนของรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรโดยละเอียด เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุผล การพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้เสนอขั้นตอนและกระบวนการของการพัฒนาหลักสูตรไว้ ดังต่อไปนี้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537) ได้อธิบายถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรว่ามีขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. การเตรียมการ โดยการศึกษารวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร อาทิ ข้อมูลเกี่ยวกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษาระดับชาติ หลักสูตรเดิม สภาพและปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ปรัชญา ทฤษฎี และจิตวิทยาการเรียนรู้ เป็นต้น

2. การพัฒนาหลักสูตรและวางแผนการใช้หลักสูตร โดยกำหนดหลักการ จุดประสงค์ โครงสร้าง เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการศึกษา ซึ่งทั้งหมดนี้รวมเรียกว่าโครงสร้างหลักสูตร

3. การดำเนินการใช้หลักสูตร โดยนำโครงสร้างหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปดำเนินการทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้

4. การตรวจสอบกระบวนการใช้หลักสูตรหรือการประเมินหลักสูตรถือว่าเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นขั้นการตรวจสอบว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นและนำไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายแล้วบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ มีจุดเด่น จุดด้อยอย่างไรและต้องมีการปรับปรุงแก้ไขในส่วนใดของหลักสูตรเพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีคุณภาพตามต้องการ

กรมวิชาการ (2540) ได้กล่าวว่า การปรับปรุงหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. ศึกษา สำรวจปัญหาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง
2. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยหลักสูตร และสภาพการใช้หลักสูตร
3. ศึกษาแนวคิด รูปแบบในการพัฒนาหลักสูตร และกำหนดรูปแบบหลักสูตร
4. ยกร่างหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง แนวดำเนินการ ตลอดจนหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร

5. กำหนดจุดประสงค์ และรายละเอียดของกลุ่มวิชาและรายวิชา
6. กำหนดระเบียบว่าด้วยการวัดผลประเมินผล
7. จัดทำเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
8. ทดลองและประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ ปรับปรุงแก้ไขจาก

ผลการทดลอง

9. ประกาศใช้หลักสูตรทั่วประเทศ
10. ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

ธำรง บัวศรี (2542) ได้กล่าวถึง การพัฒนาหลักสูตรว่า การจัดทำหลักสูตรแม่บท หรือหลักสูตรระดับชาตินั้น จะต้องจัดทำหลักสูตรต้นแบบเสียก่อน เพื่อนำไปทดลองและแก้ไขจนแน่ใจว่าสามารถนำไปใช้ได้โดยทั่ว ๆ ไป พร้อมทั้งเสนอแนะขั้นตอนในการจัดทำดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของหลักสูตร
2. กำหนดจุดหมายของหลักสูตร
3. การกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของหลักสูตร
4. การกำหนดจุดประสงค์ของวิชา
5. การเลือกเนื้อหาวิชา
6. การจัดทำวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
7. การกำหนดประสบการณ์เรียนรู้
8. การกำหนดยุทธศาสตร์การเรียนการสอน
9. การกำหนดการประเมินผลการเรียนรู้

โอลิวา (Oliva, 2009 อ้างอิงจาก สมทรง สิทธิ, 2561) ได้เสนอรูปแบบในการพัฒนาหลักสูตรไว้ว่า มี 12 ขั้นตอน ดังนี้

1. การระบุความต้องการของผู้เรียนและสังคมเพื่อนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายและหลักปรัชญาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ในหลักสูตร
2. ระบุความต้องการจำเป็นเฉพาะของผู้เรียน ชุมชน และความต้องการจำเป็นเฉพาะด้านเนื้อหาวิชา
3. ระบุเป้าหมาย (Goals) เฉพาะของหลักสูตร
4. ระบุวัตถุประสงค์ (Objectives) ของหลักสูตร
5. การจัดระบบหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้ (Organization and Implementation)
6. การระบุเป้าหมายของการเรียนการสอน (Instructional Goals)
7. การระบุวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน (Instructional Objectives)

8. เลือกกลวิธีการเรียนการสอน (Instructional Strategies)

9. เลือกเทคนิคการประเมินผลเบื้องต้น

10. นำกลวิธีการสอนไปใช้ในชั้นเรียน เมื่อจัดการเรียนการสอนแล้วจึงกลับไป

พิจารณาวิธีการประเมินอีกครั้ง แล้วเทคนิคการประเมินขั้นสุดท้าย

11. การประเมินการเรียนการสอน

12. การประเมินหลักสูตร

ไทเลอร์ (Tyler, 1949) ได้เสนอแนวคิดของรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร ไว้ดังนี้

1. มีวัตถุประสงค์ทางการศึกษาอะไรบ้างที่โรงเรียนจะต้องให้ผู้เรียนได้รับ
2. มีประสบการณ์ทางการศึกษาอะไรบ้างที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์

ที่กำหนดไว้

3. จะจัดประสบการณ์ทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร

4. เราจะทราบได้อย่างไรว่า การจัดประสบการณ์ดังกล่าวได้บรรลุตาม

วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้แล้ว

ทาบ (Taba, 1962) ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรเรียกว่า “Grass Roots Approach” หรือวิธีการจากเบื้องล่างสู่เบื้องบน โดยทาบเชื่อว่าผู้ที่มีหน้าที่สอนตามหลักสูตรควรได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรด้วย วิธีการพัฒนาหลักสูตรของทาบนี้ มีขั้นตอนคล้ายคลึงกับไทเลอร์ แต่ต่างกันตรงที่วิธีการที่ไทเลอร์เสนอนั้น ค่อนข้างเป็นวิธีการ แบบ Top-down นั่นคือการพัฒนาหลักสูตรที่มาจากข้อเสนอแนะของนักวิชาการให้ครูปฏิบัติ และผู้บริหารสั่งการมายังครูผู้สอนอีกต่อหนึ่ง สำหรับขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรของทาบ มีดังนี้

ขั้นที่ 1 การวินิจฉัยความต้องการ (Diagnosis of Needs) ครูหรือผู้ร่างหลักสูตร เริ่มต้นกระบวนการด้วยการสำรวจความต้องการ ความจำเป็นของสังคมผู้เรียน โดยวินิจฉัยหรือลงสรุปความต้องการที่สอดคล้องกับสังคมและชุมชน

ขั้นที่ 2 การกำหนดจุดมุ่งหมาย (Formulation of Objectives) หลังจากทีครู หรือผู้ร่างหลักสูตรได้วินิจฉัยและระบุความต้องการแล้ว กำหนดจุดมุ่งหมายที่จะให้บรรลุผล

ขั้นที่ 3 การเลือกเนื้อหา (Selection of Contents) จุดมุ่งหมายที่เลือกไว้หรือสร้างขึ้นเป็นตัวชี้แนวทางในการเลือกรายวิชาหรือเนื้อหาของหลักสูตร และควรเลือก เนื้อหาที่มีความเที่ยงตรงและสำคัญด้วย

ขั้นที่ 4 การจัดเนื้อหา (Organization of Contents) เมื่อครูเลือกเนื้อหาได้แล้ว ต้องจัดเนื้อหาโดยเรียงลำดับขั้นตอนให้ถูกต้อง โดยคำนึงถึงวุฒิภาวะของนักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสนใจของผู้เรียนด้วย

ขั้นที่ 5 การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (Selection of Learning Experiences) เมื่อได้เนื้อหาแล้ว ครูเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน

ขั้นที่ 6 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Organization of Learning Experiences) กิจกรรมการเรียนการสอนควรได้รับการจัดเรียงลำดับขั้นตอนเช่นเดียวกับเนื้อหา แต่ครูต้องจัด กิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนด้วย

ขั้นที่ 7 การประเมินผลและวิธีการประเมินผล (Evaluation and Means of Evaluation) ผู้ที่วางแผนหลักสูตรต้องประเมินว่าจุดมุ่งหมายใดบรรลุผลสำเร็จ และทั้งครูและนักเรียนควรร่วมกันกำหนดวิธีการประเมินผล

จากขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรที่นักการศึกษาแต่ละท่านได้กล่าวไว้สรุปขั้นตอนสำคัญ ๆ ที่เหมือนได้ 4 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสำรวจและศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อกำหนดปัญหาและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร

ขั้นที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร โดยการพัฒนาโครงสร้างหลักสูตรซึ่งประกอบด้วย หลักการ คำอธิบายรายวิชา จุดประสงค์ โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน กิจกรรม การเรียน การสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล แล้วประเมินโครงสร้างหลักสูตรและปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตร

ขั้นที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร

ขั้นที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

6. การประเมินผลหลักสูตร

การประเมินผล เป็นการพิจารณาเกี่ยวกับคุณค่าของหลักสูตร โดยใช้ผลจากการวัดในแง่ต่าง ๆ ของสิ่งที่ประเมินเพื่อนำมาพิจารณาร่วมกัน ซึ่งจะทำให้ทราบว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นนั้นเป็นหลักสูตรที่ดี หรือมีส่วนใดที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข

กาญจนา कुमारาร์ช (2540) กล่าวว่า การประเมินผลหลักสูตรเป็นการเตรียมข้อสนเทศเพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจในระยะต่าง ๆ ของการพัฒนาหลักสูตร ข้อสนเทศดังกล่าวอาจจะเกี่ยวกับโปรแกรมที่สมบูรณ์ทั้งหมด หรือองค์ประกอบเพียงบางส่วน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523) ให้ความหมายไว้ว่า การประเมินหลักสูตร เป็นการพิจารณาเกี่ยวกับคุณค่าของหลักสูตร โดยใช้ผลจากการวัดในแง่ต่าง ๆ ของสิ่งที่ประเมินเพื่อนำมาพิจารณาร่วมกัน และสรุปว่าจะให้คุณค่าของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมานั้นว่าอย่างไร มีคุณค่าดีหรือไม่เพียงใด หรือได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ มีส่วนใดที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

สุจริต เพียรชอบ (2521) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร เป็นกระบวนการที่สำคัญ เพราะเป็นการหาคำตอบว่าหลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามที่ได้ตั้งจุดมุ่งหมายไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด

อะไรเป็นสาเหตุ ผู้ประเมินหลักสูตรจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ดีทั้งทางด้านหลักสูตรและด้านการประเมินผล ซึ่งจะต้องเน้นการประเมินทั้งโปรแกรมการศึกษา มิใช่เพียงผลการเรียนปีสุดท้ายเท่านั้น แต่ควรประเมินผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนด้วย

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวว่า การประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นการตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ดีกับสถานการณ์จริงเพียงใด การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรทำอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคอะไรในการใช้หลักสูตร เพื่อจะได้แก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นและสามารถใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล วิธีการประเมินอาจใช้การสังเกต สัมภาษณ์ และส่งแบบสอบถามให้ผู้ใช่ คือ ผู้บริหาร ผู้เรียน ผู้ปกครอง เป็นต้น

บุญชม ศรีสะอาด (2546) ได้กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง การพิจารณาเปรียบเทียบและตัดสินเกี่ยวกับองค์ประกอบต่าง ๆ ในระบบหลักสูตรว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างไร มีความสอดคล้องระหว่างมาตรฐาน ความมุ่งหวัง และการปฏิบัติจริงเพียงใด หลักสูตรมีประสิทธิภาพเพียงใด มีผลกระทบอย่างไร ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ปรับปรุงหลักสูตรให้ดีขึ้น

จากแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรดังกล่าว สรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตรเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตร เป็นขั้นตอนที่ชี้ให้เห็นว่าหลักสูตรที่ได้พัฒนาขึ้นนั้นมีคุณภาพดี หรือไม่เพียงใดตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเป็นอย่างไร มีข้อดี ข้อบกพร่องอะไรบ้างที่ต้องแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นเพื่อให้สามารถใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้วิจัยจะนำแนวคิดในการประเมินหลักสูตรนี้ไปใช้เป็นขั้นตอนสุดท้ายในการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรตั้งแต่ความหมายของหลักสูตรองค์ประกอบของหลักสูตร ความสำคัญของหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการพัฒนาหลักสูตร และการประเมินผลหลักสูตรที่กล่าวมาข้างต้นเป็นแนวคิด และองค์ความรู้ให้ผู้วิจัยใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจเลือกรูปแบบที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยยึดรูปแบบการพัฒนาของ ทาบ่า (Taba, 1962) ซึ่งมีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 7 ขั้นตอน เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การสำรวจความต้องการ (Diagnosis of Needs) ครูหรือผู้ร่างหลักสูตร โดยเริ่มกระบวนการด้วยการสำรวจความต้องการของนักเรียนที่หลักสูตรได้วางแผนไว้

ขั้นที่ 2 การกำหนดจุดมุ่งหมาย (Formulation of Objectives) หลังจากที่ครูได้ระบุความต้องการของนักเรียนแล้ว ครูกำหนดจุดมุ่งหมายที่จะให้บรรลุผล

ขั้นที่ 3 การเลือกเนื้อหา (Selection of Contents) จุดมุ่งหมายที่เลือกไว้หรือสร้างขึ้นเป็นตัวชี้แนวทางในการเลือกรายวิชาหรือเนื้อหาของหลักสูตร และควรเลือกเนื้อหาที่มีความเที่ยงตรงและสำคัญด้วย

ขั้นที่ 4 การจัดเนื้อหา (Organization of Contents) เมื่อครูเลือกเนื้อหาได้แล้ว ต้องจัดเนื้อหาโดยเรียงลำดับขั้นตอนให้ถูกต้อง โดยคำนึงถึงวุฒิภาวะของนักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสนใจของผู้เรียนด้วย

ขั้นที่ 5 การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (Selection of Learning Experiences) เมื่อได้เนื้อหาแล้ว ครูเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน

ขั้นที่ 6 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Organization of Learning Experiences) กิจกรรมการเรียนการสอนควรได้รับการจัดเรียงลำดับขั้นตอนเช่นเดียวกับเนื้อหา แต่ครูต้องจัด กิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนด้วย

ขั้นที่ 7 การประเมินผลและวิธีการประเมินผล (Evaluation and Means of Evaluation) ผู้ที่วางแผนหลักสูตรต้องประเมินว่าจุดมุ่งหมายใดบรรลุผลสำเร็จ ทั้งครูและนักเรียน ควรร่วมกันกำหนดวิธีการประเมินผล

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้เนื้อหาผนวกวิธีสอน

ในช่วงเวลาที่ผ่านมา นักการศึกษาและนักวิชาการได้พยายามอธิบายว่า อะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ Lee S. Shulman (1987) ได้เสนอกรอบแนวคิดเกี่ยวกับความรู้เนื้อหาผนวกวิธีสอน ภาษาอังกฤษใช้ Pedagogical Content Knowledge หรือ PCK โดย Shulman ได้นิยามความรู้เนื้อหาผนวกวิธีสอน (PCK) ว่าเป็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการสอนของครู ซึ่งประกอบด้วย 1) ความรู้ในการนำเสนอเนื้อหาสาระเพื่อให้ผู้อื่นเกิดความรู้ความเข้าใจ (Content Knowledge) และ 2) ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดหรือความรู้เดิมที่พบบ่อยมากที่สุดในเนื้อหาหรือบทเรียนที่นักเรียนมีมาก่อน Shulman (1987) ได้จำแนกความรู้พื้นฐานสำคัญสำหรับการสอนเป็น 7 ประเภท ได้แก่

1. ความรู้ในเนื้อหา (Content Knowledge)
2. ความรู้เกี่ยวกับการสอน (General Pedagogical Knowledge) หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับวิธีสอน กลยุทธ์การจัดการห้องเรียน หัวข้อสาระการเรียนรู้
3. ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร (Curriculum Knowledge) โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตรที่ใช้เป็นเครื่องมือสำหรับครูผู้สอน

4. ความรู้เนื้อหาผนวกวิธีสอน (Pedagogical Content Knowledge) เป็นความรู้ความเข้าใจของครูที่จะเลือกวิธีสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาที่จะสอน ซึ่งจะเป็นความสามารถพิเศษที่สะท้อนถึงความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ความเป็นครู

5. ความรู้เกี่ยวกับผู้เรียนและลักษณะของผู้เรียน (Knowledge of Learners and their Characteristics) ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้เรียนและลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน

6. ความรู้เกี่ยวกับบริบททางการศึกษา (Knowledge of Educational Context) ซึ่งหมายถึงความรู้ของครูเกี่ยวกับการทำงานของกลุ่หรือห้องเรียน การกำกับดูแล และการจัดหาเงินทุนของโรงเรียนไปจนถึงลักษณะของชุมชนและวัฒนธรรมของชุมชน

7. ความรู้เกี่ยวกับเป้าหมายสุดท้ายของการศึกษา จุดประสงค์ และคุณค่า ปรัชญาการศึกษาและความเป็นมาของการศึกษา

จากความรู้ทั้ง 7 ประเภทที่กล่าวมาข้างต้น Shulman (1987) ให้ความสำคัญกับความรู้ในเนื้อหาผนวกวิธีสอนมากที่สุด เพราะเป็นความรู้บ่งชี้หรือบ่งบอกถึงองค์ความรู้ที่มีลักษณะโดดเด่นเฉพาะสำหรับการสอน นอกจากนี้ยังเป็นตัวบ่งชี้ความแตกต่างระหว่างครูผู้สอนเนื้อหากับผู้เชี่ยวชาญในด้านเนื้อหา Shulman ให้นิยามว่าเป็นการผสมผสานหรือบูรณาการร่วมกันระหว่างความรู้ในเนื้อหาวิชากับความรู้วิธีสอนเข้าด้วยกัน ซึ่งต้องมีความเข้าใจในเรื่องเนื้อหาหรือประเด็นปัญหาที่จะนำเสนอ และจะปรับหรือนำมาจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีใดให้เข้ากับความสนใจ และความสามารถที่หลากหลายของผู้เรียนหรือความรู้เดิมของผู้เรียนได้อย่างไร และจะนำจัดการเรียนการสอนอย่างไร นั่นหมายความว่า ครูต้องมีพื้นฐานความรู้ที่สำคัญ 4 ประการดังนี้ 1) ความรู้ความชำนาญในเนื้อหาวิชาหรือสาขาวิชาที่สอน 2) ความรู้เกี่ยวกับสื่อ วัสดุ และการที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เช่น หลักสูตร หนังสือเรียน โรงเรียนและการเงิน และโครงสร้างของวิชาชีพครู 3) ผลการวิจัยการศึกษาของโรงเรียน องค์กรทางสังคม การเรียนรู้ การพัฒนาการเรียนการสอน และสังคมและวัฒนธรรมอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถของครู 4) สติปัญญาและการฝึกฝนของตน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

1. ความหมายของความพึงพอใจ

ปริญญา จเรรัตน์ (2546) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า หมายถึงท่าทีความรู้สึก หรือทัศนคติในทางที่ดีของบุคคลที่มีต่อสิ่งที่ร่วมปฏิบัติหรือได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ โดยผลตอบแทนที่ได้รับรวมทั้งสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ

ปารีชาติ สังข์ขาว (2551) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลในทางบวก ความชอบ ความสบายใจ ความสุขต่อสภาพแวดล้อมในด้านต่าง ๆ หรือเป็นความรู้สึกที่พอใจต่อสิ่งทำให้เกิดความชอบความสบายใจและเป็นความรู้สึกที่บรรลุถึงความต้องการ

กานต์ยุภา ชุ่มสนิท (2563) ได้สรุปความหมายของความพึงพอใจ ไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นทัศนคติอย่างหนึ่งที่เป็นนามธรรม เป็นความรู้สึกส่วนตัวทางด้านบวกและลบขึ้นอยู่กับ การตอบสนอง เป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมในการแสดงออกของบุคคลที่มีผลต่อการเลือกที่จะปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

อรุณลักษณ์ คำณิ (2561) ได้สรุปความหมายของ ความพึงพอใจ ไว้ว่า หมายถึง ความรู้สึกเฉพาะบุคคลที่ชื่นชอบหรือพอใจ และมีความสุขเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือในการปฏิบัติกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง มีทัศนคติที่ดี มีความเต็มใจ สบายใจ ไม่วิตกกังวลที่จะรับรู้หรือมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม ส่งผลดีต่อการปฏิบัติงานทำให้ สามารถดำเนินงานจนประสบผลสำเร็จ

กูด (Good, 1973) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพ คุณภาพ หรือระดับ ความพึงพอใจ ซึ่งเป็นผลมาจาก ความสนใจต่าง ๆ และทัศนคติที่บุคคลนั้นมีต่อสิ่งนั้น

Wolman (1973 อ้างอิงจาก ฐิติวรดา พลเยี่ยม, 2560) ได้ให้ความหมายของ ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก (Feeling) มีความสุขเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมายที่ต้องการหรือตามแรงจูงใจ

สรุปความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่แสดงความรู้สึกชอบพอใจ มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งที่ได้เข้าร่วม หรือได้ปฏิบัติ

2. ทฤษฎีความพึงพอใจ

อับราฮัม มาสโลว์ เป็นนักจิตวิทยาที่ได้คิดทฤษฎีแรงจูงใจ (Maslow's General Theory of Human & Motivation) ได้แบ่งความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 5 ชั้นคร่าว ๆ ดังนี้

1. ความสมบูรณ์ของชีวิต (Self-actualization),
2. ความเคารพนับถือ (Esteem)
3. มิตรภาพและความรัก (Friendship and Love)
4. ความมั่นคงปลอดภัย (Security)
5. ความต้องการทางกายภาพ (Physiological)

อับราฮัม มาสโลว์ ได้อธิบายว่าถ้าความเคารพนับถือ มิตรภาพและรัก หรือความมั่นคงปลอดภัย ขาดพร่องไป แม้ร่างกายจะไม่ได้แสดงอาการใด ๆ ออกมาแต่บุคคลนั้น ๆ จะรู้สึก กระวนกระวายและเกร็งเครียด ทฤษฎีของมาสโลว์ยังบอกด้วยว่า ชั้นความต้องการที่พื้นฐานมากกว่า หรืออยู่ข้างล่างจะต้องได้รับการตอบสนองก่อนที่บุคคลจะเกิดความปรารถนาอย่างแรงกล้าต่อ

ความต้องการในระดับที่สูงขึ้นได้ ซึ่งมีลักษณะเป็นลำดับขั้นจากต่ำไปหาสูงโดยอธิบายถึงพฤติกรรมของมนุษย์ดังนี้ Maslow (1970 อ้างอิงจาก กานต์ยุภา ชุ่มสนิท, 2563) ซึ่งเป็นทฤษฎีหนึ่งที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางโดยตั้งอยู่บนสมมติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ดังนี้

1. ลักษณะความต้องการของมนุษย์ ได้แก่

1.1 ความต้องการของมนุษย์เป็นไปตามลำดับชั้นความสำคัญโดยเริ่มระดับความต้องการขั้นสูงสุด

1.2 มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอเมื่อความต้องการอย่างหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้วก็มีความต้องการสิ่งใหม่เข้ามาแทนที่ เมื่อความต้องการในระดับหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่จูงใจให้เกิดพฤติกรรมต่อสิ่งนั้น แต่จะมีความต้องการในระดับสูงเข้ามาแทนและเป็นแรงจูงใจให้เกิดพฤติกรรมนั้น

1.3 ความต้องการที่เกิดขึ้นอาศัยซึ่งกันและกัน มีลักษณะควบคู่คือ เมื่อความต้องการอย่างหนึ่งยังไม่หมดสิ้นไปก็มีความต้องการอีกอย่างหนึ่งเกิดขึ้นมา

2. ลำดับชั้นความต้องการของมนุษย์มี 5 ระดับ ได้แก่

2.1 ความต้องการพื้นฐานทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการเบื้องต้น เพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย และความต้องการทางเพศความต้องการทางด้านร่างกายจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนก็ต่อเมื่อความต้องการทั้งหมดของคนยังไม่ได้รับการตอบสนอง

2.2 ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Security Needs) เป็นความรู้สึกที่ต้องการความมั่นคงปลอดภัยในปัจจุบัน และอนาคตซึ่งรวมถึงความก้าวหน้าและความอบอุ่นใจ

2.3 ความต้องการทางสังคม (Social or Belonging Needs) ได้แก่ ความต้องการที่จะเข้าร่วมและได้รับการยอมรับในสังคมความเป็นมิตรและความรักจากเพื่อน

2.4 ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องหรือมีชื่อเสียง (Esteem Needs) เป็นความต้องการระดับสูง ได้แก่ ความต้องการอยากเด่นในสังคม รวมถึงความสำเร็จ ความรู้ความสามารถ ความเป็นอิสระภาพ และเสรีและการเป็นที่ยอมรับนับถือของคนทั้งหลาย

2.5 ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จในชีวิต (Self Actualization Needs) เป็นความต้องการระดับสูงของมนุษย์ส่วนมากจะเป็นการนึกอยากจะเป็นอยากจะได้ตามความคิดเห็นของตัวเอง แต่ไม่สามารถแสวงหาได้ (Maslow, 1970; อ้างอิงจาก กานต์ยุภา ชุ่มสนิท, 2563)

3. การวัดความพึงพอใจ

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงการวัดความพึงพอใจไว้ดังต่อไปนี้

ปริญญา จเรรัตน์ (2546) ได้กล่าวถึง การวัดความพึงพอใจไว้ว่า มาตรฐานวัดความพึงพอใจสามารถกระทำได้หลายวิธี ได้แก่

1. การใช้แบบสอบถาม โดยผู้สอบถามจะออกแบบสอบถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะที่กำหนดคำตอบให้เลือก หรือตอบคำถามอย่างอิสระ ลักษณะของคำถาม อาจถามความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ เช่น การบริการ การบริหาร และเงื่อนไขต่าง ๆ เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีวัดความพึงพอใจทางตรงทางหนึ่งซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีที่จะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงได้

3. การสังเกต เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูด กิริยาท่าทาง วิธีนี้จะต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจัง และการสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกเฉพาะบุคคลที่มีต่อการปฏิบัติ การกระทำ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การที่บุคคลจะมีความรู้สึกพึงพอใจได้นั้นต้องมีสิ่งจูงใจ หรือปัจจัยที่มากกระตุ้น ส่งเสริมให้เกิดความต้องการ หากความต้องการได้รับการตอบสนองก็จะทำให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจ แต่หากความต้องการนั้นไม่ได้รับการตอบสนองก็จะส่งผลให้เกิดความไม่พึงพอใจ จากนั้นก็จะพยายามแสดงพฤติกรรมออกมาเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ หรือให้บรรลุตามวัตถุประสงค์เมื่อพฤติกรรมความต้องการที่แสดงออกมาได้รับการตอบสนอง บุคคลนั้นก็จะมีความพึงพอใจต่อสิ่งนั้น ซึ่งผู้วิจัยได้นำทฤษฎีนี้ไปออกแบบกิจกรรมการนำหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้ให้สอดคล้องกับความต้องการของครูผู้เข้ารับการอบรมตามหลักสูตรเพื่อให้เกิดความพึงพอใจตามมา

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

1. ความหมายการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ศิริพร จิรวัดนกุล (2546) ได้กล่าวถึงการวิจัยเชิงปฏิบัติการไว้ว่า เป็นการวิจัยที่มีเป้าหมายที่จะแก้ปัญหา พัฒนากิจกรรมโดยการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง (Improving by Changing) โดยบุคคลที่เผชิญกับปัญหานั้นๆเอง เป็นรูปแบบของการทำความเข้าใจในการปรับปรุงสถานการณ์เฉพาะที่พบว่ามีปัญหา เพื่อต้องการพัฒนา หาหลักการ เหตุผลและวิธีการ ปฏิบัติงานเพื่อการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานนั้นและขณะเดียวกันก็เป็นการพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานนั้น ๆ

บุญชม ศรีสะอาด (2543) ได้กล่าวถึงการวิจัยปฏิบัติการว่า เป็นการศึกษาค้นหรือการวิจัยที่มุ่งแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ปฏิบัติการที่กำลังดำเนินการอยู่ของผู้วิจัยให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ แต่ความรู้หรือผลการวิจัยที่ได้จะอยู่เฉพาะในวงแคบไม่สามารถนำไปสรุปอ้างอิงกับกลุ่มตัวอย่างอื่นได้

วีระยุทธ์ ชาตะกาญจน์ (2558) ได้สรุปความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการไว้ว่า เป็นการศึกษารวบรวม หรือการแสวงหาข้อเท็จจริง โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสรุปอันจะนำไปสู่การแก้ปัญหาที่เผชิญอยู่ ทั้งในด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน ในขอบข่ายที่รับผิดชอบ โดยผู้วิจัยสามารถดำเนินการได้หลาย ๆ ครั้ง จนกระทั่งผลการปฏิบัติงานนั้น บรรลุวัตถุประสงค์หรือแก้ไขปัญหาที่ประสบอยู่ได้สำเร็จ โดยกำหนด ขั้นตอนของการวิจัย ประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การปฏิบัติ (Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อนกลับ (Reflection)

Kemmis และ McTaggart (1988) กล่าวว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นรูปแบบหนึ่งของการวิจัยที่ไม่ได้แตกต่างไปจากการวิจัยอื่น ๆ ในเชิงเทคนิคแต่จะแตกต่างในด้านวิธีการ คือ การวิจัยเชิงปฏิบัติการจะเป็นการทำงานที่สะท้อนผลการปฏิบัติงานของตนเองเป็นวงจรแบบขดลวด (Spiral of Self-Reflecting) โดยเริ่มต้นที่การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกต (Observing) และการสะท้อนกลับ (Reflecting) เป็นการวิจัยที่ต้องอาศัยผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการสะท้อนกลับเกี่ยวกับการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้น

Holloway (2010) ได้ให้ความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการไว้ว่า หมายถึง การแสวงหาความรู้ภายใต้การดำเนินการของนักปฏิบัติที่กลายมาเป็นนักวิจัย หรือผู้ทำงานร่วมกับนักวิจัย เพื่อตรวจสอบประเด็นปัญหาในสถานที่ทำงานของตนเอง เป็นการนำเอาแนวความคิดไปสู่การปฏิบัติผ่านกระบวนการที่เป็นวงจร ซึ่งแต่ละวงจรจะขึ้นอยู่กับวงจรก่อนหน้า การวิจัยเชิงปฏิบัติการไม่ใช่วิธีการวิจัยบริสุทธิ์แต่เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนา และนักวิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย การวิจัยเชิงปฏิบัติการจึงเป็นทั้งการวิจัยและการปฏิบัติการ

สรุปได้ว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นการวิจัยเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาและพัฒนางาน ในหน้าที่ที่ดำเนินการอยู่ของผู้วิจัยซึ่งต้องอาศัยการสะท้อนผลการปฏิบัติงานจากผู้มีส่วนร่วม และนำผลการสะท้อนไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยกำหนดขั้นตอนการวิจัยเป็นวงจรเริ่มจาก การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกต (Observing) และการสะท้อนกลับ (Reflecting)

2. ลักษณะของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ยาใจ พงษ์บริบูรณ์ (2537) ได้เสนอกรอบลักษณะของการวิจัยเชิงปฏิบัติการทางการศึกษา (Action Research in Education) ไว้ดังนี้

1. เป็นการวิจัยแบบมีส่วนร่วมและมีการร่วมมือ (Participation and Collaboration) ใช้การทำงานเป็นกลุ่ม ผู้ร่วมวิจัยทุกคนมีส่วนสำคัญและมีบทบาทเท่าเทียมกัน ในทุกกระบวนการของการวิจัย ทั้งการเสนอความคิดเชิงทฤษฎี การปฏิบัติ ตลอดจนการวางแผน การวิจัย

2. เน้นการปฏิบัติการ (Action Orientation) การวิจัยชนิดนี้ใช้การปฏิบัติ เป็นสิ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และศึกษาผลของการปฏิบัติเพื่อมุ่งให้เกิดการพัฒนา

3. ใช้การวิเคราะห์วิจารณ์ (Critical Function) กิจกรรมการวิเคราะห์ การปฏิบัติ อย่างลึกซึ้งจากสิ่งที่สังเกตได้จะนำไปสู่การตัดสินใจที่สมเหตุสมผล เพื่อการปรับแผนการปฏิบัติการ

4. ใช้วงจรการปฏิบัติการ (The Action Research Spiral) ตามแนวคิดของ เคมมิส และแมคแทกกาท (Kimmis and McTaggart) คือ การวางแผน (Planning) ตลอดจนการปรับปรุงผล (Re-planning) เพื่อนำไปปฏิบัติในวงจรต่อไปจนกว่าจะได้รูปแบบของการปฏิบัติงานที่เป็นที่พึงพอใจ และได้เสนอเชิงทฤษฎีเพื่อเผยแพร่ต่อไป

3. รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการ

การวิจัยปฏิบัติการเน้นการพัฒนาคนก่อนที่จะทำให้เกิดการพัฒนางาน พัฒนาระบบ และนำไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ในที่สุด เพราะผู้วิจัยต้องเปลี่ยนแปลงตนเองไปสู่การเป็นผู้ที่มี ลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ รู้จักสังเกต วิเคราะห์ปัญหา ค้นหาวิธีการหรือนวัตกรรม คิดและลงมือทำของนักวิจัย และลงมือแก้ปัญหาด้วยตนเองแบบมีส่วนร่วม รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการ แบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ Kemmis และ McTaggart. (1988 อ้างอิงจาก ประสาท เนืองเฉลิม, 2561)

รูปแบบที่ 1 การวิจัยปฏิบัติการแบบเทคนิค (Technical Action Research) งานวิจัยลักษณะนี้มุ่งวัดผลสำเร็จของการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลลัพธ์ของการปฏิบัติ (Outcomes of Practices) ความมุ่งหมายของการวิจัยจะเป็นการเพิ่มหรือลดผลลัพธ์ เช่น การลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในชั้นเรียน การแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางการเรียนรู้ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิจัยรูปแบบนี้เป็นการทำงานแนวทางการปฏิบัติงานที่มี ประสิทธิภาพ โดยที่มองเห็นผลลัพธ์จากการปฏิบัติงาน ซึ่งอาจเกิดจากแรงบันดาลใจของกลุ่มคนที่มี ความเชี่ยวชาญ

การวิจัยแบบเทคนิคมุ่งผลสำเร็จของการเปลี่ยนแปลง โดยกลุ่มคนที่มี ประสบการณ์ในการทำงานเป็นผู้ทำหน้าที่อำนวยความสะดวก เช่น กรณีที่ผู้บริหารโรงเรียนแห่งหนึ่ง ตระหนักถึงปัญหาว่าผู้สอนกลุ่มหนึ่งในโรงเรียนยังไม่ได้จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงได้พยายามพัฒนาผู้สอนกลุ่มนี้โดยการทำการวิจัยปฏิบัติการร่วมกัน จนกระทั่งก่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลงวิธีคิดและการทำงานจนนำไปสู่วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หรือการตระหนักถึงปัญหาของผลลัพธ์การเรียนรู้ จากคะแนนการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชาติที่อยู่ในระดับไม่น่าพอใจ จึงคิดหาวิธีแก้ไขปัญหาระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับผู้สอน ในระดับชั้นต่าง ๆ คิดค้นหาแนวทางการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับผู้เรียนไปศตวรรษที่ 21 โดยการทำการวิจัยร่วมกันจนนำไปสู่คุณภาพการเรียนการสอนที่ดีขึ้น ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นไปในระดับที่ผู้บริหารโรงเรียนและผู้สอนเกิดความพึงพอใจ

รูปแบบที่ 2 การวิจัยปฏิบัติการแบบปฏิบัติ (Practical Action Research)

วิจัยแบบนี้ไม่เพียงแต่ปรับปรุงผลการปฏิบัติงานในหน้าที่ แต่ยังสามารถแสดงถึงการที่ผู้ร่วมวิจัยเข้าใจถึงเป้าหมายของงาน ประเมินตนเองและเข้าใจตนเองในบริบทนั้น ๆ กระบวนการทำวิจัยปฏิบัติการนี้ จึงเป็นกระบวนการให้การศึกษาแก่ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งผู้เข้าร่วมวิจัยบางคนอาจจะแสดงความคิดเห็นและรายงานผล โดยมีเป้าหมายเพื่อช่วยให้ผู้อื่นเข้าใจงานชัดเจนขึ้น ตัวอย่างของงานวิจัยรูปแบบนี้รวมถึงโครงการที่มีการสะท้อนตนเอง โครงการที่ผู้ร่วมงานวิจัยเป็นผู้ถ่ายทอด นำเสนอ และเขียนเรื่องราวการมีส่วนร่วมการปฏิบัติงานอันที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในทางที่ดีขึ้น

การวิจัยปฏิบัติการมุ่งการเข้าใจตนเองและการเปลี่ยนแปลงตนเองในฐานะผู้ปฏิบัติงาน เพื่อที่จะให้ผลลัพธ์ของงานเปลี่ยนแปลงไปด้วย เช่น ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาวิทยาศาสตร์ที่ผ่านมา มีผู้เรียนส่วนหนึ่งที่ขาดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ขั้นบูรณาการ ผู้สอนจึงได้พยายามพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นบูรณาการตามแนวทางสะเต็มศึกษา จนกระทั่งผู้เรียนได้เรียนรู้และใช้ชุดกิจกรรมดังกล่าว ส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ขั้นบูรณาการอยู่ในระดับที่น่าพอใจหรือสามารถทำได้อย่างถูกต้องและคล่องแคล่วได้

รูปแบบที่ 3 การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research)

มีความมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงผลลัพธ์ ปรับปรุงความเข้าใจของตนเองของผู้ปฏิบัติงาน และช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานบรรลุถึงวิธีการทำงานของตน ขณะที่รูปแบบการวิจัยที่ 2 เป็นการปฏิบัติจากปัญหา แต่การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเริ่มจากการวิเคราะห์วิจารณ์ปัญหาาร่วมกันของผู้ปฏิบัติงานอย่างถ่องแท้จนเกิดแรงจูงใจ อาศัยการสร้างจิตสำนึกให้เกิดขึ้นกับทุกคนในกลุ่มทำงาน มองเห็นเป้าหมายในการพัฒนางานร่วมกันการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เน้นการสร้างกลุ่มที่มีพลังอำนาจและร่วมกันผลักดันเพื่อนำไปสู่การหลุดพ้นจากระบบเดิม เช่น การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาและการมีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน

สุวิมล ว่องวานิช (2554) ได้แบ่งรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการตามความเข้มของแบบแผนการวิจัยได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. วิจัยปฏิบัติการตามแบบแผนถือเป็นแนวทางการวิจัยเชิงวิชาการมักจะประกอบด้วยสาระ 5 บท ซึ่งมีเนื้อหาสาระการนำเสนอ ดังนี้ บทนำ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ
2. การวิจัยปฏิบัติการไม่ยึดแบบแผนหรือไม่เป็นทางการ มีลักษณะที่แตกต่างจากการวิจัยเชิงวิชาการที่คุ้นเคยกัน มีรูปแบบกันที่ไม่ยึดแบบแผนการวิจัยมากจะใช้สามัญสำนึกของผู้วิจัยในการกำหนดปัญหา การหาวิธีการแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาผู้เรียนนับเป็นวิสัยที่ทำได้ง่าย

4. กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

การวิจัยปฏิบัติการเป็นการวิจัยที่เน้นการมีส่วนร่วม การร่วมคิด ร่วมทำ และแก้ปัญหาที่เกิดจากการทำงาน แต่ผลการวิจัยไม่สามารถอ้างอิงไปยังกลุ่มอื่น ๆ ได้ กระบวนการวิจัยปฏิบัติการมีขั้นตอน ดังนี้ (ประสาท เนืองเฉลิม, 2561)

1. ผู้วิจัย และกลุ่มที่ทำการวิจัยจะต้องศึกษารายละเอียดของปัญหาที่จะศึกษาอย่างชัดเจน จำแนกหรือพิจารณาปัญหาที่ประสงค์จะศึกษา โดยมีทฤษฎีรองรับในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น
2. เลือกปัญหาสำคัญที่เป็นสาระควรแก่การศึกษาวิจัย เลือกโดยอาศัยทฤษฎีมาร่วมพิจารณาลักษณะของปัญหา เพื่อนำมากำหนดความมุ่งหมายการวิจัยให้ชัดเจน สามารถทำความเข้าใจและอธิบายได้ อาจสร้างสมมติฐานของการวิจัยในรูปแบบของข้อความที่ต้องการจะประเมิน โดยแสดง ความสัมพันธ์ของปัญหากับหลักการ หรือกับทฤษฎีพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น เพื่อนำมากำหนดเป็นความมุ่งหมายของการวิจัยให้มีความเป็นวิชาการมากขึ้นกว่าแค่การทำงานประจำที่เป็นปกติ
3. เลือกเครื่องมือดำเนินการวิจัยที่จะช่วยให้ได้คำตอบตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เครื่องมือที่จะมี 2 ลักษณะ คือ เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติหรือวิธีการใหม่ ๆ หรือนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้น และเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการสะท้อนผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น
4. บันทึกเหตุการณ์อย่างละเอียดในแต่ละขั้นตอนของการวิจัย ทั้งส่วนที่เป็นความก้าวหน้า และเป็นอุปสรรคตามวงจรของการปฏิบัติการ ขั้นตอนของวางแผนงาน การปฏิบัติการ การสังเกต และการสะท้อนผลการปฏิบัติ เก็บบันทึกไว้เพื่อใช้ในการปรับปรุงวงจรปฏิบัติการต่อไป และเพื่อเป็นการรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์หาคำตอบตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
5. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้านต่าง ๆ ของข้อมูลที่รวบรวมไว้ ซึ่งส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ การตรวจสอบรายละเอียดของข้อมูลเพื่อให้แน่ใจความถูกต้อง ละเอียด อธิบายสถานการณ์ จัดหมวดหมู่และแยกประเภทของกลุ่มข้อมูลตามหัวข้อที่เหมาะสม เปรียบเทียบข้อแตกต่างและคล้ายคลึงของข้อมูล
6. ตรวจสอบข้อมูลของกลุ่มผู้วิจัยได้พิจารณาไว้แล้วอีกครั้งหนึ่ง เพื่อสรุปหาคำตอบที่เป็นสาเหตุและวิธีแก้ปัญหานั้นตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้และจะก่อประโยชน์สูงสุด โดยสรุปประมวลเป็นหลักการ (Principle) รูปแบบ (Model) ของการปฏิบัติ หรือข้อเสนอเชิงทฤษฎี (Proposition) หรือทฤษฎี (Theory) ทั้งนี้ต้องอาศัยหลักตรรกวิทยาโดยวิธีอุปมานและความรู้เชิง ทฤษฎีด้วย

กระบวนการวิจัยปฏิบัติการจึงสรุปได้ง่าย ๆ มีลักษณะเทียบเคียงกับการวิจัยทั่วไป ได้แก่ การกำหนดปัญหา กำหนดความมุ่งหมายการวิจัย การดำเนินการแต่นำการปฏิบัติ จึงเป็นที่มาของชื่อการวิจัยนี้ โดยการปฏิบัติที่ควบคู่กับการสะท้อนผล จนท้ายที่สุดนำไปสู่การสรุปผล การปฏิบัติงานด้วย การตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความน่าเชื่อถือ ซึ่งกระบวนการวิจัยปฏิบัติการ

จากการศึกษาแนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการสรุปได้ว่า เป็นการศึกษาเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาและพัฒนางานในหน้าที่ที่ดำเนินการอยู่ของผู้วิจัย ซึ่งต้องอาศัยการสะท้อนผลการปฏิบัติงานจากผู้มีส่วนร่วม และนำผลการสะท้อนไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยกำหนดขั้นตอนการวิจัยเป็นวงจรเริ่มจาก การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และการสะท้อนกลับ ซึ่งผู้วิจัยใช้นำกระบวนการวิจัยปฏิบัติการมาใช้ในการวิจัยระยะที่ 3 เป็นการนำหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาไปใช้ ซึ่งเป็นขั้นที่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษต้องคิดค้น หาแนวทางในการออกแบบกิจกรรมให้เป็นไปตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และเหมาะสมกับเนื้อหา และระดับของผู้เรียนจึงมีความจำเป็นที่ต้องได้รับการสะท้อนกลับจากครูผู้สอนคนอื่นในโรงเรียนเดียวกัน เพื่อนำข้อสะท้อนไปปรับปรุงกิจกรรมเพื่อให้กิจกรรมมีความเหมาะสมยิ่งขึ้นและนำไปใช้จัดการเรียนรู้ต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา มีดังนี้

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

รสิตา รักสกุล, สุวรรณมา สมบุญสุข และก้องกาญจน์ วชิรพจน์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง สัมฤทธิผลของการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักศึกษาในรายวิชาการบริหารจัดการยุคใหม่และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสัมฤทธิผล และ 2) ประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อสัมฤทธิผลของการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักศึกษาในรายวิชาการบริหารจัดการยุคใหม่และภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา GEN 351 การบริหารจัดการยุคใหม่และภาวะผู้นำ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 407 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) รูปแบบ

การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ 2) แบบทดสอบหาสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจ ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกหลังการจัดการเรียนการสอนมีคะแนนจากการทดสอบสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมาก

เมษ ทรงอาจ (2558) ได้ทำการวิจัยรูปแบบการเรียนการสอน รายวิชาจิตวิทยา สำหรับครู (200 204) โดยใช้การสอนแบบมีส่วนร่วมของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมและพัฒนาทักษะด้านจิตวิทยาสำหรับครูของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น 2) ศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน แบบมีส่วนร่วม ตามเกณฑ์ 80/80 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตปริญญาตรี ที่เรียนรายวิชาจิตวิทยาสำหรับครู (200 204) ก่อนและหลังทดลองสอนแบบมีส่วนร่วม และ 4) ประเมินความพึงพอใจของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม รายวิชาจิตวิทยา สำหรับครูกลุ่มตัวอย่าง เป็นนิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาสังคมศึกษา และสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาจิตวิทยาสำหรับครู (200 204) ภาคเรียนที่ 2/2557 ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมรายวิชาจิตวิทยาสำหรับครู (200 204) ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 80.67/89.52 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ตามที่กำหนดไว้ 2) ค่าดัชนีประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม รายวิชาจิตวิทยาสำหรับครู (200 204) พบว่า นิสิตที่เรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.457 แสดงว่า นิสิตปริญญาตรีมีความรู้เพิ่มขึ้น 0.457 หรือคิดเป็นร้อยละ 45.77 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตปริญญาตรีก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) คุณภาพแผนบริหารจัดการรายวิชาจิตวิทยาสำหรับครู (200 204) พบว่า คุณภาพแผนบริหารจัดการรายวิชา (มคอ.3) ของรูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม โดยรวม มีคุณภาพอยู่ในระดับดี 5) ความพึงพอใจของนิสิตปริญญาตรีที่มีต่อการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม รายวิชาจิตวิทยาสำหรับครู (200 204) พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

เดชดนัย จุ้ยชุม, เกษรา บ่าวเข้มช้อย และศิริกัญญา แก่นทอง (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะการคิดของนักศึกษาในรายวิชา ทักษะ

การคิด รหัสวิชา 11-024-112 ประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการเรียน 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มกลุ่มแบบเจาะจง โดยใช้นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ในรายวิชาทักษะการคิด จำนวน 83 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ 1) แผนการสอนแบบมีส่วนร่วม 2) แบบบันทึกพฤติกรรม ทางการเรียน 3) แบบทดสอบทักษะการคิด ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาหลังการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมดีขึ้นทั้งในด้านการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงความคิดเห็น และการแสดงออกเพื่อสะท้อนความคิดเห็นร่วมกัน 2) คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักศึกษาสูงกว่าก่อนเรียน 3) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ระดับมาก

จิรภัค สุวรรณเจริญ (2560) ได้ทำการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาพยาบาลโดยศึกษาและวิเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาพยาบาล ได้แก่ รูปแบบการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยมีการจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนแบบใฝ่รู้ที่ส่งเสริม ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์อย่างเป็นระบบ จนสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ ทั้งนี้รูปแบบการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ที่ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาพยาบาล ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ 2) การสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน 3) การนำเสนอความรู้และ 4) การลงมือปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ความรู้

สลิลทิพย์ บุญเลิศ และคณะ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนเชิงรุก เพื่อแก้ปัญหาแนวคิดคลาดเคลื่อน วิทยาศาสตร์ เรื่อง วงจรไฟฟ้าเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง วงจรไฟฟ้าเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 2) เปรียบเทียบผลคะแนนทดสอบความเข้าใจแนวคิดวิทยาศาสตร์ก่อน และหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 ห้องเรียน จำนวนทั้งสิ้น 106 คน ได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง วงจรไฟฟ้าเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 2) แบบทดสอบความเข้าใจแนวคิดวิทยาศาสตร์ เรื่อง วงจรไฟฟ้าเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชนิดตัวเลือกสองลำดับชั้น

จำนวน 15 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำมาเปรียบเทียบ ผลคะแนนทดสอบความเข้าใจแนวคิดวิทยาศาสตร์ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยการวิเคราะห์ด้วยการทดสอบสถิติอ้างอิงค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมผลคะแนน ทดสอบความเข้าใจแนวคิด วิทยาศาสตร์หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง วงจรไฟฟ้า เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก อย่างมีนัยสำคัญ (t-test) = 23.70 , p < 0.001)

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ

Whitney (2018) ได้ทำการศึกษาเชิงปริมาณผลการทดสอบการเรียนรู้เชิงรุก วิชาฟิสิกส์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษา กิ่งทดลองเชิงปริมาณโดยใช้ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองทางสังคม เพื่อตรวจสอบว่า การเรียนรู้เชิงรุก วิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายส่งผลกระทบต่อระดับ คะแนนการทดสอบความรู้เชิงเนื้อหาสูงขึ้นหรือน้อยลง คำถามการวิจัยครั้งนี้ คือ 1) การเรียนรู้เชิงรุก ส่งผลกระทบต่อคะแนนการทดสอบความรู้เชิงเนื้อหาของนักเรียนวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมปลาย สูงขึ้น และ 2) การเรียนรู้เชิงรุกส่งผลกระทบต่อผลการทดสอบความรู้เชิงเนื้อหาของนักเรียน วิทยาศาสตร์ระดับมัธยมปลายที่ลดลง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ามีความสัมพันธ์น้อยมากระหว่าง จำนวนครั้งในการเรียนรู้เชิงรุก และคะแนนการทดสอบของนักเรียนหรืออัตราการผ่านจากการ ตรวจสอบปริมาณของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งพบอยู่ในการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมตอนปลายส่งผลต่อคะแนนการประเมินในชั้นเรียนของนักเรียน ครูและผู้บริหารมีข้อมูล และหลักฐานที่ชัดเจนในการสนับสนุนทางเลือกในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน และวางแผน ในการปรับเปลี่ยนหลักสูตร การศึกษาค้นคว้านี้แสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนมีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อย่างต่อเนื่องในห้องเรียนวิทยาศาสตร์อยู่แล้ว จากการศึกษาครั้งนี้ สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ เชิงรุกไม่ทำให้ผลคะแนนการทดสอบของนักเรียนน้อยลง การศึกษาในครั้งต่อไปควรมีการศึกษา เกี่ยวกับภูมิหลังนักเรียนในเรื่องความหลากหลายทางเชื้อชาติ เศรษฐกิจและสังคม

Strikwerda (2018) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ครูจะมีวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้ นักเรียนได้อย่างไร วัตถุประสงค์ของการศึกษา ข้อแรกมุ่งเน้นไปที่การสนับสนุนการเรียนรู้โดยการฝึก และการให้คำแนะนำเบื้องต้นของครู โดยใช้แบบฝึกเป็นแผนโครงร่างสนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนรู้ แบบมีส่วนร่วม ข้อที่สอง เพื่อตรวจสอบวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยพิจารณาจากความแตกต่าง ของโครงสร้างการมีส่วนร่วมที่ครูนำมาใช้ และเน้นวิธีการมีส่วนร่วมของนักเรียนมากกว่าความสัมพันธ์ แบบโต้ตอบ เพื่อพิจารณาว่าครูมีการเตรียมความพร้อมในด้านการจัดสภาพแวดล้อม และโอกาส ต่าง ๆ ที่จะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ผลการศึกษาพบว่า ครูใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมโดยการเตรียมแบบฝึกแผนโครงร่างเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการมี

ส่วนร่วม และมีการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถมีส่วนร่วมและมีโอกาสได้ลงมือฝึกปฏิบัติ และผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนได้สะท้อนว่าผู้เรียนต้องการประสบการณ์จากการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน การศึกษาครั้งนี้ส่งผลต่อการพัฒนาความเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีและการจัดการเรียนรู้เชิงรุก นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในฐานะผู้เข้าร่วมที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้และการปฏิบัติของครูสามารถเชื่อมโยงกันและกันได้ การวิจัยครั้งนี้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกว่า กิจกรรมการเรียนรู้ต้องเน้นการลงมือทำและสามารถทำได้จริงผู้เรียนจึงจะเกิดการเรียนรู้ นั่นจึงเป็นเหตุผลสำคัญว่า ทำไมครูถึงต้องใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อให้ผู้เรียนในฐานะผู้เข้าร่วมที่มีส่วนร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกทั้งงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดการเรียนรู้เชิงรุกหรือการจัดการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติซึ่งภาษาอังกฤษใช้คำว่า Active Learning ซึ่งในการวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้คำว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้หลังการเรียนดีขึ้น ทั้งด้านการทำงานกลุ่ม การแสดงความคิดเห็นและการแสดงออกเพื่อสะท้อนการคิดร่วมกัน และยังส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ผู้เรียน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การวิจัยข้างต้นยังสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูสามารถเชื่อมโยงและช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ในฐานะผู้เข้าร่วมที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกยังสะท้อนให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องเน้นการลงมือทำ สามารถทำได้จริงผู้เรียนจึงเกิดการเรียนรู้ นั่นจึงเป็นเหตุผลสำคัญว่าทำไมครูถึงต้องจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรและชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

สันต์ ศูนย์กลาง (2551) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมสำหรับครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีกระบวนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ การกำหนดข้อมูลพื้นฐาน การออกแบบหลักสูตรการทดลองใช้ และหาประสิทธิภาพ และการประเมินและปรับปรุงหลักสูตร กลุ่มเป้าหมายได้แก่ครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอมรินทร์ราวดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 โดยเป็นตัวแทนครูที่รับผิดชอบสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ระดับชั้นละ 1 คน รวม 9 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับดี ครูผู้สอนมีความสามารถในการออกแบบกิจกรรม

การเรียนรู้โดยรวมสูงกว่าร้อยละ 80 และมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมอยู่ในระดับสูง และครูผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม และมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก

จุฬามาศ จันทร์ศรีสุคต และชุมพล เลิศรัฐการ (2556) ได้ทำการศึกษาชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ รูปแบบการตอบสนองต่อการสอนและการช่วยเหลือ การพัฒนารูปแบบการพัฒนาชุมชนแห่ง การเรียนรู้วิชาชีพ: การใช้ RTII Model ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ: การใช้ RTII MODEL รูปแบบพันธมิตรครูเป็นรูปแบบที่เกิดจากการรวมกลุ่มของครูกับนักวิชาการที่มีความสนใจ ต้องการทำงานร่วมกันเป็นทีมเพื่อพัฒนาการสอนของตนเองและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยเน้นการปรึกษาหารืออย่างใกล้ชิด มีการทดลองใช้นวัตกรรม การรายงาน ผลและการสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย 1) หลักการ ยึดแนวคิด การใช้กระบวนการวิจัยควบคู่กับการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพสำหรับนักเรียนทุกคน 2) องค์ประกอบ มี 4 องค์ประกอบ คือ ก) ครูผู้เข้าร่วมการพัฒนา ข) เนื้อหาที่ใช้ในการพัฒนา ค) ที่ปรึกษาในการพัฒนา ง) สิ่งแวดล้อมที่ทำให้เกิดการพัฒนา 3) วิธีการประกอบด้วยการให้ความรู้กับครูและการฝึกปฏิบัติดังนี้ การสัมมนาวิชาการ การเรียนรู้ด้วยตนเอง การทำวิจัยในชั้นเรียน การใช้ระบบที่ปรึกษาในการติดตามและให้คำแนะนำ การฝึกการนำเสนอข้อมูลและ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับครูและนักวิชาการ 4) ขั้นตอน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การสร้าง ความตระหนัก การทดลองปฏิบัติในชั้นเรียน การนำไปปฏิบัติจริงในชั้นเรียนและการนำเสนอผล ในการประชุมวิชาการ 5) บรรยากาศ/สิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยการจัดให้มีที่ปรึกษาพิเศษ

วรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557) ได้ทำการวิจัย รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทย เพื่อศึกษาองค์ประกอบ คุณลักษณะ และรูปแบบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู บริบทโรงเรียนในประเทศไทยที่มีแนวทางการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการศึกษาปรากฏการณ์ แบบพหุกรณี เลือกรูปแบบเฉพาะเจาะจงโรงเรียนในแต่ละภูมิภาคที่มีแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จำนวน 5 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า ด้านรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบท โรงเรียนในประเทศไทย ประกอบด้วย จุดเปลี่ยนผ่านจากระบบปิดสู่ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูที่มีด้วยการขับเคลื่อนผ่านองค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทยที่มีความสัมพันธ์ส่งผลต่อกันอย่างเป็นเหตุและผลอย่างเป็นลำดับตามองค์ประกอบสำคัญ 6 ด้านด้วยกัน ได้แก่ (1) ชุมชนกัลยาณมิตรตามวิถีไทย ส่งผลให้เกิดความไว้วางใจและรับฟัง (2) ภาวะผู้นำ ศักยภาพ

ทำให้เกิดการเผยแพร่ของผู้นำการเปลี่ยนแปลง (3) วิสัยทัศน์เชิงศรัทธาร่วม ทำให้เกิดพลังเข้มทิศ
วิสัยทัศน์ร่วม (4) ระบบเปิดแบบผนึกกำลังมุ่งสู่ผู้เรียน ทำให้เกิดการเผยแพร่เป็นเจ้าของงานการเรียนรู้
(5) ระบบ ทีมเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่ผู้ดูแลและจิตวิญญาณความเป็นครู ทำให้เกิดเจตจำนงร่วมพัฒนา
วิชาชีพ (6) พื้นที่เรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจบนฐานงานจริง ทำให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้
เพื่อการเปลี่ยนแปลงบนฐานงานจริง เมื่อแต่ละพื้นที่มีการพัฒนาในรูปแบบดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง
จนกลายเป็นวิถีปกติขององค์กร

อดุลย์ ไพรสมนต์ (2558) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้าง
ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของครูประถมศึกษา ตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
ในการเป็นครุนักวิจัย มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการ
พัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของครูประถมศึกษา ตามแนวคิดชุมชน
การเรียนรู้ทางวิชาชีพในการเป็นครุนักวิจัย 2) พัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้และ
นวัตกรรมของครูประถมศึกษา ตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการเป็นครุนักวิจัยที่มี
คุณภาพ 3) ศึกษาผลการใช้หลักสูตรเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของครูประถมศึกษา
ตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการเป็นครุนักวิจัยที่มีต่อทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม
ของครู และ 4) ประเมินหลักสูตรเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของครูประถมศึกษา
ตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการเป็นครุนักวิจัย ขั้นตอนการวิจัยมี 4 ขั้นตอน คือ
1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การศึกษาผลการใช้
หลักสูตร และ 4) การประเมินหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการพัฒนา
ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.91 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.16
2) หลักสูตรประกอบด้วย หลักการ ความมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรม การวัดผลและประเมินผล และ
แนวทางการใช้หลักสูตร มีกิจกรรมหลัก 3 กิจกรรมคือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การทำวิจัย
ในชั้นเรียน และการสะท้อนผลหลังการปฏิบัติ 3) การสังเกตพฤติกรรมกลุ่มตัวอย่างมีทักษะการเรียนรู้
และนวัตกรรมในระดับมากที่สุดและนวัตกรรมของกลุ่มตัวอย่างเป็นนวัตกรรมที่ส่งเสริมทักษะ
การเรียนรู้และนวัตกรรมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.90 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.02
4) การประเมินหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างสามารถใช้ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมได้ในระดับมากที่สุด
มีค่าเฉลี่ย 4.91 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.19

นิรัตน์ โคตะ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูผู้สอน
ระดับประถมศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ด้านการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์
โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูผู้สอนระดับ
ประถมศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ ด้านการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ โดยใช้ชุมชน

การเรียนรู้ทางวิชาชีพ และศึกษาผลการใช้หลักสูตร มีการดำเนินการวิจัย 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ระยะ ที่ 2 การออกแบบและพัฒนาหลักสูตร และระยะที่ 3 การใช้หลักสูตร สรุปผลการวิจัยดังนี้ 1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูผู้สอนระดับประถมศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ด้านการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพพบว่า 1) ครูผู้สอนมีความสนใจในการจัดการเรียนรู้เรื่องการแก้โจทย์ปัญหา มีความต้องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ด้านการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ การใช้สื่อเทคโนโลยีและเทคนิคการสอนคณิตศาสตร์ที่ทำให้เกิดความร่วมมือของครูในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งรูปแบบและกระบวนการที่เหมาะสมที่สุดในการพัฒนาครูผู้สอนในปัจจุบันคือการใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โครงร่างหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .80-1.00 เป็นไปตามที่กำหนด องค์ประกอบของหลักสูตรหลังผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ และผ่านการศึกษานำร่องแล้ว พบว่าประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างหลักสูตร การวัดและประเมินผล และสื่อ/แหล่ง เรียนรู้ 2) ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมครูผู้สอนระดับประถมศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้อุทิศด้านการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า 2.1) กลุ่มเป้าหมายมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการทดลองใช้ หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2.2) กลุ่มเป้าหมายมีทักษะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถด้าน การให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2.3) กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมครูผู้สอนระดับประถมศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ด้านการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

วาสนา ทองทวีงยศ (2560) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา พบว่า 1) การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในการเรียนการสอน มัธยมศึกษา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการด้านโครงสร้างองค์กร ด้านบรรยากาศองค์กร และด้านวัฒนธรรมขององค์กร ตามลำดับ สามารถพยากรณ์การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ในสถานศึกษาได้ ร้อยละ 79.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พิชิต ชินกร (2560) ได้ทำการวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร พบว่า 1. ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร พบว่า ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการเรียน

การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เกิดมีปัญหาและต้องการรับการพัฒนาให้ดีขึ้นต่อไป และเมื่อศึกษาวิเคราะห์การพัฒนารูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพครูในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มีองค์ประกอบต่าง ๆ ที่สำคัญดังรายละเอียดคือ 1) หลักการ 2) เป้าหมาย 3) วัตถุประสงค์ 4) ลักษณะสำคัญของรูปแบบ 5) แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ 6) ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการใช้ รูปแบบ 7) ผลงานสำคัญที่เกิดขึ้นหลังการใช้รูปแบบ 2. รูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพครูของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมีรายละเอียดขององค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้ 1) หลักการคือการนำเอาแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู แนวคิดกับการพัฒนาวิชาชีพครูการสร้างชุมชนเพื่อการเรียนรู้ (Professional Learning Communities) แนวทางการพัฒนาการสอน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative Learning Teaching) แนวคิดการพัฒนาวิชาชีพครูของภาษาต่างประเทศตามกรอบอ้างอิง CEFR และทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ได้แก่ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน คำศัพท์และไวยากรณ์รวมทั้งแนวทางการศึกษาชั้นเรียน การสังเคราะห์ของรูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพครู ความสามารถของครูในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มีแนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานของรูปแบบได้แก่

- 1) แนวความคิดการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแนวคิดการรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
- 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบเพื่อพัฒนาทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 3) ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน 3 ขั้นตอน ได้แก่ การเร้า ความสนใจและเสนอเนื้อหา (Presentation) การฝึกปฏิบัติ (Practice) ผลที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ รวมทั้งการสรุปองค์ความรู้ (Production) 3. ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่เป็นรูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพครู ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารพบว่า 1) ครูมี ความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอยู่ในระดับดีมาก 2) โรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่มีลักษณะการพัฒนาตามรูปแบบชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพครูในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร อยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผู้เรียนเกิดทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ในระดับมาก โดยคิดเป็น ค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ วิชาชีพครูของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยมี ภาพรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

อรุณลักษณ์ คำมณี (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการจัดการการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษสำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยมีจุดมุ่งหมายดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริม

ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 2) เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 3) เพื่อติดตามผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการจัดการการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยพัฒนาขึ้นมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความเป็นมาและความสำคัญ 2) หลักการ แนวคิด ทฤษฎี 3) วัตถุประสงค์ 4) กระบวนการฝึกอบรม 5) บทบาทของผู้เกี่ยวข้อง 6) การประเมินผล โดยการจัดฝึกอบรมมี 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นมีความรู้ทางภาษา (Language : L) ขั้นมาออกแบบการจัดการเรียนรู้ (Design : D) ขั้นสู่การผลิตสื่อคุณภาพดี (Learning Media : L) และขั้นมีเทคนิคการประเมินผล (Evaluation : E) ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตรอยู่ในระดับ 2) ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูที่มีความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมใช้วิธีการสมัครใจเข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 15 คน พบว่า ความสามารถด้านการจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ หลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ พบว่า ครูผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจในการฝึกอบรม หลักสูตรที่นำมาใช้ในการฝึกอบรมมีความชัดเจน วิทยากรมีความสามารถและเหมาะสมมากกับเรื่องที่น่าเสนอ โดยภาพรวมดีมาก และผลจากการวัดความพึงพอใจของครูที่มีต่อการ ฝึกอบรมภาพรวมผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 3) การติดตามผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการจัดการ การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระยะเวลาติดตามผล 5 สัปดาห์ ผลการประเมินความสามารถด้านการจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับครูผู้สอน ภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวมระดับดีมาก ผลการสัมภาษณ์ครูระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ครูมีความพึงพอใจในการนำแผน สื่อ และแบบทดสอบที่จัดทำขึ้นมาใช้กับนักเรียน ครูมีความสามารถและนำไปใช้ได้เหมาะสม โดยภาพรวมดีมาก แผนการฝึกอบรมทั้งหมดสามารถ นำไปใช้สอนในห้องเรียนได้จริง เป็นการเพิ่มความมั่นใจในการจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครู มากยิ่งขึ้น และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูระดับมากที่สุด

ภูมิพงศ์ จอมหงส์พิพัฒน์ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูประถมศึกษา 2) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูประถมศึกษา 3) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูประถมศึกษา 4) ศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูประถมศึกษา วิธีดำเนินการวิจัย ได้แก่ ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูประถมศึกษา พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูประถมศึกษา ทดลองและศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม และประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูประถมศึกษาที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี แบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ จำนวน 459 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง จำนวน 26 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูประถมศึกษา ประกอบด้วยทั้งหมด 10 ด้าน 2) ปัญหาและความต้องการหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูประถมศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูประถมศึกษาพบว่า มีองค์ประกอบ ดังนี้ 3.1) หลักการ 3.2) วัตถุประสงค์ 3.3) โครงสร้าง 3.4) เนื้อหา 3.5) กระบวนการฝึกอบรม 3.6) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และ 3.7) การวัดและประเมินผล และ 4) ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูประถมศึกษา พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชลณา ม่วงหวาน (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถของครูในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการ ศึกษาความสามารถของครู และศึกษาความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศ เพื่อส่งเสริมความสามารถของครูในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ในการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันของโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายมีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม ในการจัดการเรียนรู้ โดยครูใช้สื่อ นวัตกรรมอย่างหลากหลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียน

และครูเลือกใช้สื่อนวัตกรรมที่เหมาะสมกับการกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งการพัฒนาเทคนิค วิธีการจัดการเรียนรู้ โดยการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองแบบ ออนไลน์ การอบรม ประชุม ตามความต้องการของตนเอง และได้ดำเนินการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในโรงเรียนเพื่อ การเผยแพร่ผลงาน และการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง ความต้องการของครูคือ พัฒนาศักยภาพด้านการจัดการเรียนรู้ การนิเทศ การสอนเพื่อมีผู้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ สนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานพัฒนาสื่อ นวัตกรรมในจัดการเรียนรู้ พัฒนาศักยภาพด้านการผลิตสื่อ นวัตกรรม ด้านความสามารถของครูในการ พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษ ที่ 21 คือ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ (การจัดการเรียนรู้โดยใช้ คลิวิดิทัศน์) พัฒนาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 การนิเทศ กำกับติดตามประเมินผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 พัฒนาสื่อ นวัตกรรม การเรียนรู้ที่ครอบคลุมด้านทักษะ คุณลักษณะ ความสามารถตามบริบทของโรงเรียน และ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครูเพื่อพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และครูมีความพึงพอใจต่อ กระบวนการนิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถของครูในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ

Hairon และ Tan (2016) ได้ทำการวิจัยสำหรับชุมชนการเรียนรู้มืออาชีพ : ก้าวไปข้างหน้ากระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นเครื่องมือในการยกระดับวิชาชีพครู มีความน่าสนใจในระบบการศึกษาที่ต้องการปรับปรุงกระบวนการและผลการดำเนินงานของโรงเรียน ความตั้งใจหลักคือ การเพิ่มขีดความสามารถของแต่ละบุคคลและส่วนรวมของครูเพื่อสนับสนุน ความสามารถในการเรียนการสอนของโรงเรียน งานวิจัยนี้ได้เสนอวาระการวิจัยสำหรับการวิจัย กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการสร้างทฤษฎีที่สำคัญเกี่ยวกับ กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งจะต้องมาจากหลักฐานเชิงประจักษ์ที่มีประสิทธิภาพ ของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นโครงสร้างแบบหลายมิติประกอบไปด้วยมิติของ “ชุมชน” “การเรียนรู้” และ “วิชาชีพ” สามมิติ งานก่อนหน้านี้เป็นสิ่งที่จำเป็นก่อนการตรวจสอบ ผลกระทบหรือผลกระทบ (ทางตรงหรือทางอ้อม) ของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สามารถทำได้อย่างมีความหมายและเชื่อถือได้

Brown และคณะ (2016) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผลการศึกษาอธิบายถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องใน สัมพันธภาพด้านการศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ที่ส่งผลให้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีประสิทธิภาพจะรวมถึงการสอนเป็นทีมระดับชั้นเดียวกัน ข้อตกลงของโรงเรียน สำนักการศึกษา ของมลรัฐ หรือองค์กรวิชาชีพระดับชาติ การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่แท้จริงนั้นเป็นการเน้นไปที่ การเรียนรู้มากกว่าการสอน และเน้นความร่วมมือและความรับผิดชอบซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยแห่ง

ความสำเร็จของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพหลักในการทำงานของผู้นำในโรงเรียนของชุมชนแห่งการเรียนรู้ (ครูใหญ่หรือผู้อำนวยการโรงเรียน) ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงมีหลักการ 4 ข้อที่เป็นพื้นฐานของชุมชนแห่งการเรียนรู้ ได้แก่ การลด การแยกตัวออกจากองค์กรของบุคลากร การเพิ่มประสิทธิภาพของบุคลากร การดูแลใส่ใจการก่อให้เกิดสิ่งแวดล้อมของการเรียนรู้ร่วมกัน และการส่งเสริมให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น ซึ่งผลการปฏิบัติงานของครูใหญ่หรือผู้อำนวยการโรงเรียนนี้ส่งผลต่อการประสิทธิภาพการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ชุมชนแห่งการเรียนรู้จะประสบความสำเร็จได้เมื่อผู้นำในโรงเรียนดำเนินการ และผู้มีส่วนร่วมได้นำกิจกรรมดังกล่าวมาใช้ร่วมกัน เป็นการแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่า ๆ กับการยอมรับของครู ความเข้าใจที่ชัดเจนในวิธีการหรือการปฏิบัติกิจกรรมในการดำเนินการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ว่าคืออะไร และปัจจัยอะไรที่อำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน ที่จะทำให้ครู นักการศึกษาปฏิบัติงานให้เกิดผลได้อย่างราบรื่น

Ahn (2016) ได้ทำการศึกษาขั้นตอนเพื่อระบุวิธีการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพกรณีศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของเกาหลี เพื่อระบุปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนในโรงเรียนใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านกรณีศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของเกาหลีได้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนี้การศึกษาได้ระบุโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในการจัดเตรียมและองค์การทางสังคมสำหรับการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยการสังเกตในชั้นเรียน การวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์, การตอบแบบสอบถาม, และจากการประชุมผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้เข้าร่วมกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย ครูจำนวน 16 คน ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่รวม 19 คน ผลการศึกษาพบว่า การศึกษาระบุว่าผู้เข้าร่วมรับรู้เตรียมการเป็นผู้นำ ครูสร้างความไว้วางใจและความเคารพซึ่งกันและกัน การรักษาเวลา สำหรับการสังเกตในห้องเรียน และการประชุมผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นสิ่งที่จำเป็นที่สุดในการพัฒนาโรงเรียน และการเพิ่มขีดความสามารถ และเพิ่มสัมพันธภาพใกล้ชิดระหว่างครู ผู้ช่วย ครูใหญ่ ผลจากกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะช่วยส่งเสริมให้การบริหารที่มีประสิทธิภาพ มีการเปลี่ยนแปลงความคิดในเชิงบวก การสั่งการของผู้บริหารถูกมองว่าเป็นปัจจัยที่ทำให้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพล้มเหลว

Khales (2016) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การใช้แฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ในการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ สำหรับการฝึกอบรมครูผู้สอนระดับปฐมวัยที่มหาวิทยาลัย การวิจัยนี้เกิดขึ้นเนื่องจากผู้วิจัยพบว่า แฟ้มสะสมงานไม่ได้ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย นักศึกษาไม่เคยแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวคิด หรืออภิปรายร่วมกัน นอกจากนี้ นักศึกษาไม่ได้ใช้ประโยชน์จากแฟ้มสะสม ทำให้ขาดโอกาสในการเรียนการมีปฏิสัมพันธ์กัน การทำงานร่วมกัน

การสะท้อนงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน Khales จึงได้วางแผนการใช้แฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ในรายวิชาการอบรมครู เพื่อสร้างการเรียนรู้แบบชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพครูเกี่ยวกับการใช้แฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ต่อการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ และเพื่อตรวจสอบว่าแฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ส่งเสริมการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาชีพครูได้อย่างไร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่เรียนวิชาชีพครู สาขาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 24 คน ที่มหาวิทยาลัยอัลควัดส์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บันทึกประจำวันเพื่อสะท้อนผล แฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ การสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่า การใช้แฟ้มสะสมงานอิเล็กทรอนิกส์ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีการทำงานที่ใกล้ชิดกันมากขึ้น และส่งเสริมการงอกงามและการพัฒนาในด้านยุทธศาสตร์ด้านการสอนในเรื่องของการศึกษาปฐมวัย

Rosado (2018) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลกระทบของชุมชนการเรียนรู้ อย่างมืออาชีพที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับประถมศึกษา การวิจัยครั้งนี้ ออกแบบเป็นการผสมผสานกึ่งทดลอง ผลการวิจัยพบว่า คะแนนการอ่านและคณิตศาสตร์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพนั้น มีผลในเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน แบบสำรวจครูพร้อมคำถามเชิงปริมาณในสี่หมวดที่สำคัญ ได้แก่ การสื่อสาร ความร่วมมือ การสอนและการเรียนรู้ และการพัฒนาวิชาชีพของครู คำตอบคือ การเข้าร่วมกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพตามข้อตกลงอย่างสม่ำเสมอมีการพูดคุยเรื่อง กลยุทธ์ของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพว่ามีความแตกต่างทางสถิติในการตอบกลับ อย่างไร การวิเคราะห์คำถามเชิงคุณภาพทั้งสี่คำถามโดยใช้ทฤษฎีที่มีการแสดงให้เห็นถึงข้อตกลง ในเชิงบวกระหว่างครูเกี่ยวกับคุณค่าของการมีส่วนร่วมในกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับการพัฒนาวิชาชีพครูในการทำงานเป็นทีมและที่สำคัญที่สุดคือความสำเร็จของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

Antinluoma (2018) ได้ทำการศึกษา เรื่อง โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ วัตถุประสงค์หลักของการศึกษาเชิงปริมาณครั้งนี้คือการตรวจสอบระดับวุฒิภาวะของโรงเรียนฟินแลนด์สิบสามแห่งเมื่อชุมชนการเรียนรู้มืออาชีพจากมุมมองของวัฒนธรรมโรงเรียน ความเป็นผู้นำด้านการเรียนการสอนและวิชาชีพพัฒนาการ การรับรู้ของผู้เข้าร่วมแสดงให้เห็นถึง วัฒนธรรมของความซื่อสัตย์ ความไว้วางใจและความมุ่งมั่นเป็นเรื่องปกติ เป็นจุดแข็งของโรงเรียน ทุกแห่ง วัฒนธรรมของโรงเรียนสนับสนุนการทำงานร่วมกันแบบมืออาชีพและครูมีความรู้ทักษะและความพร้อมในการทำงานร่วมกันอย่างมืออาชีพ ความท้าทายเกี่ยวข้องกับสภาพโครงสร้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดเวลาในการทำงานร่วมกัน สามารถรูปแบบของโรงเรียนถูกระบุไว้ในการวิเคราะห์กลุ่ม จากมุมมองของการเป็นผู้นำในฐานะชุมชนการเรียนรู้แบบมืออาชีพ มีนัยสำคัญทางสถิติความแตกต่าง

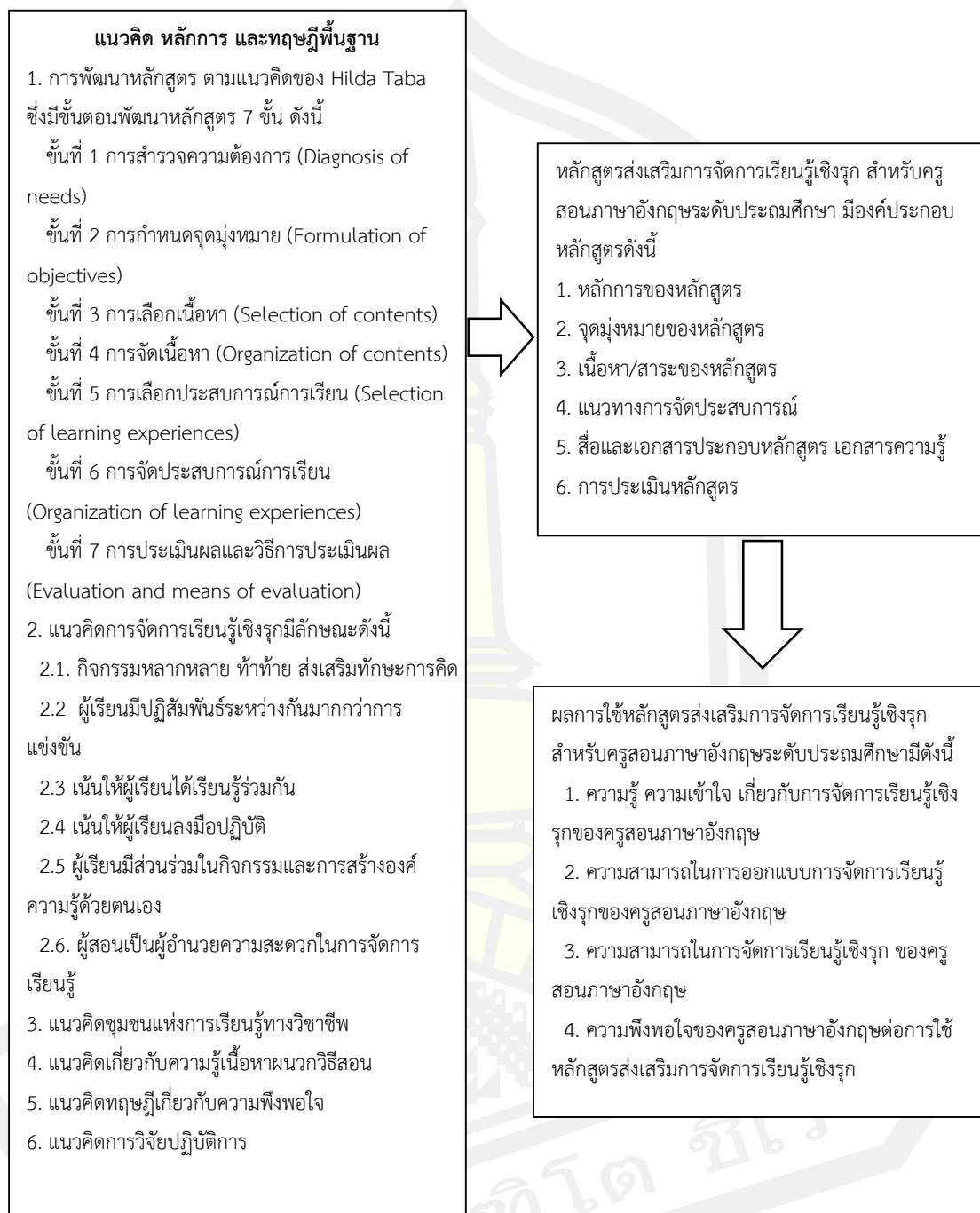
ระหว่างสามกลุ่ม พบว่า ลักษณะองค์กรและการดำเนินงานมีความสำคัญต่อชุมชนการเรียนรู้แบบมืออาชีพการเป็นผู้นำแบบกระจายความร่วมมือของครูวัฒนธรรมโรงเรียน

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพทั้งงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่กล่าวมาข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นกระบวนการที่ส่งผลต่อกระบวนการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ ระบบการบริหารมีประสิทธิภาพ ทำให้คุณครูได้รับการพัฒนาด้านทักษะการจัดการเรียนรู้และที่สำคัญผู้เรียนได้รับการพัฒนาคุณภาพอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นลักษณะสำคัญและปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพคือ ภาวะผู้นำของผู้นำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การกำหนดเป้าหมายร่วมกัน โดยเป้าหมายต้องเน้นไปที่การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องเป็นชุมชนที่มีบรรยากาศแห่งกาลยามิตร สมาชิกของชุมชนมีสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างกัน เน้นการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้เพื่อการพัฒนา และที่สำคัญนำกิจกรรมลงสู่การปฏิบัติร่วมกัน

ผู้วิจัยเชื่อว่า หากนำแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพซึ่งเป็นกระบวนการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพต่อการพัฒนาระบบการบริหารให้มีประสิทธิภาพ ระบบการพัฒนาครูให้จัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ และที่สำคัญเป้าหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพคือเน้นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน มาใช้เป็นกระบวนการในการพัฒนาครูสอนภาษาอังกฤษให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งเป็นแนวคิดที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้จริงมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ดีขึ้นทั้งด้านการทำงานกลุ่ม การแสดงความคิดเห็นและการแสดงออกเพื่อสะท้อนการคิดร่วมกัน และยังส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนนี้ จึงเป็นเหตุผลที่ผู้วิจัยนำแนวคิดทั้งสองมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาในครั้งนี โดยสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ได้ดังภาพประกอบต่อไปนี้

พหุ ประถมศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การวิจัย แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

การวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการพัฒนาตนเอง ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

การวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

การวิจัยระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

การวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการพัฒนาตนเอง เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

การวิจัยระยะที่ 1 เป็นการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ และ การศึกษาข้อมูลสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาใช้ในการ จัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน และความต้องการในการพัฒนาตนเองในเรื่องการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดพัฒนาหลักสูตรส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาในการวิจัยระยะที่ 2 ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการ 2 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 การศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้เชิงรุก กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและความต้องการพัฒนาตนเองในการ จัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา แบ่งเป็น 2 วิธี คือ

2.1 ศึกษาจากการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษ

2.2 ศึกษาจากการสอบถามความคิดเห็นครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

ทั้ง 2 ขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้เชิงรุก กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยผสานแนวคิด ทฤษฎี การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้การวิจัยเอกสาร (Document Research) มีรายละเอียดดังนี้

1. วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการดำเนินการในขั้นนี้ เพื่อศึกษาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เป็น เอกสาร งานวิจัย ตำรา โดยรวบรวมข้อมูลแนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ระดับประถมศึกษา และรายงานผล การนิเทศการศึกษา

2. แหล่งข้อมูล

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา หลักสูตร การจัดการเรียนรู้เชิงรุก กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยผสานแนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

ศึกษาแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของสังัด อุทรานันท์ (2532), กรมวิชาการ (2540), กาญจนา कुमारิกษ์ (2540), อารัง บัวศรี (2542), วิชัย วงษ์ใหญ่ (2535), ไทเลอร์ (Tyler, 1850) และทาบ (Taba, 1962) จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรตั้งแต่ ความหมายของหลักสูตร องค์ประกอบของหลักสูตร ความสำคัญของหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการพัฒนาหลักสูตร และการประเมินผลหลักสูตร ผลจากการศึกษาเอกสารที่กล่าวมาข้างต้น เป็นแนวคิด และองค์ความรู้ที่ทำให้ผู้วิจัยใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจเลือกรูปแบบที่จะนำไปใช้ในการ พัฒนาหลักสูตร การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยยึดรูปแบบการพัฒนาของ ทาบ (Taba, 1962) ซึ่งมีขั้นตอน การพัฒนาหลักสูตร 7 ขั้น เพื่อใช้เป็นขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การสำรวจความต้องการ (Diagnosis of Needs)

ขั้นที่ 2 การกำหนดจุดมุ่งหมาย (Formulation of Objectives)

ขั้นที่ 3 การเลือกเนื้อหา (Selection of Contents)

ขั้นที่ 4 การจัดเนื้อหา (Organization of Contents)

ขั้นที่ 5 การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (Selection of Learning Experiences)

ขั้นที่ 6 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Organization of Learning Experiences)

ขั้นที่ 7 การประเมินผลและวิธีการประเมินผล (Evaluation and Means of Evaluation)

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้กำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ดังนี้ 1) หลักการของหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) เนื้อหาสาระของหลักสูตร 4) แนวทางการจัดประสบการณ์ 5) สื่อและเอกสารประกอบหลักสูตร 6) วิธีประเมินการใช้หลักสูตร เพื่อนำไปใช้ในการร่างหลักสูตรในการวิจัยระยะที่ 2

ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของ Bonwell และ Eison (1991), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546), ศักดา ไชยกิจภิญโญ (2548), ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2553), สุพรรณิ ชาญประเสริฐ (2557), สุชาติพิทย์ งามนิล และคณะ (2559), ณชนัน แก้วชัยเจริญ (2560), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) และ Dale (1969) จากการศึกษาเอกสาร ตำรา ข้างต้นทำให้ผู้วิจัยได้แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก บทบาทของผู้เรียน ครูหรือผู้สอนในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 6 ประการ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้นำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดผสมผสานกับการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในขั้นตอนที่ 2 สำหรับใช้ในการกำหนดเนื้อหา และออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กำหนดเป็นบทบาทของครูเชิงรุก (Active Teacher) ในการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในการวิจัยระยะที่ 2 ดังนี้

1. กิจกรรมมีความหลากหลาย ทำท้าย ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดไปสู่การคิดขั้นสูง
2. กิจกรรมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียนมากกว่าการแข่งขัน
3. กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ มีวินัยในการทำงาน
4. กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทั้งการอ่าน พูด ฟัง คิด เขียน และการอภิปรายร่วมกัน
5. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทั้งในกิจกรรมและการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
6. ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 ขั้นตอนที่ 1 นี้ คือแบบบันทึกข้อมูลการวิจัยเอกสาร มีลักษณะเป็นตาราง จำนวน 5 ช่อง แต่ละช่องใช้บันทึกรายละเอียดผลการศึกษาลักษณะแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของนักการศึกษาแต่ละท่าน และแบบสรุปการสังเคราะห์การวิจัยเอกสาร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

แบบบันทึกข้อมูลการศึกษาเอกสาร

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวข้องกับ ลักษณะ สำคัญ/ พฤติกรรม/ บทบาท ครูในการจัดการ เรียนรู้เชิงรุกชื่อ ผู้เขียน ปี พ.ศ.	แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวข้องกับ ลักษณะ สำคัญ/ พฤติกรรม/ บทบาท ครูในการจัดการ เรียนรู้เชิงรุกชื่อ ผู้เขียน ปี พ.ศ.....	แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวข้องกับ ลักษณะ สำคัญ/ พฤติกรรม/ บทบาท ครูในการจัดการ เรียนรู้เชิงรุกชื่อ ผู้เขียน ปี พ.ศ.	แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวข้องกับ ลักษณะ สำคัญ/ พฤติกรรม/ บทบาท ครูในการจัดการ เรียนรู้เชิงรุกชื่อ ผู้เขียน ปี พ.ศ.	แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวข้องกับ ลักษณะ สำคัญ/ พฤติกรรม/ บทบาท ครูในการจัดการ เรียนรู้เชิงรุกชื่อ ผู้เขียน ปี พ.ศ.

ข้อสรุปผลการศึกษาเอกสารเรื่อง.....
.....

4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

4.1 การสร้างและพัฒนา แบบบันทึกข้อมูลการวิจัยเอกสาร และแบบสรุปการสังเคราะห์การวิจัยเอกสาร เพื่อให้ง่ายต่อการบันทึกข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเอกสารผู้วิจัยได้ออกแบบ แบบบันทึกข้อมูลการวิจัยเอกสารให้เป็นตารางจำนวน 5 ช่อง เพื่อใช้ในการบันทึกรายละเอียดข้อมูลหลักการ แนวคิด ทฤษฎีของนักการศึกษาแต่ละท่านที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยแต่ละช่องใช้บันทึกรายละเอียดข้อมูลแต่ละองค์ประกอบของนักการศึกษาแต่ละท่าน เพื่อให้ง่ายต่อการสังเคราะห์เอกสาร

4.2 นำแบบบันทึกข้อมูลการวิจัยเอกสาร และแบบบันทึกสรุปการสังเคราะห์การวิจัยเอกสาร เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก เพื่อตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำ

4.3 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

4.4 นำแบบบันทึกการศึกษาเอกสารเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบ แก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ โดยผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

4.4.1 ดร.สมหวัง พันธะลี อดีตศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดกาฬสินธุ์

4.4.2 ดร.ลานนิพนธ์ เกษลา ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

4.4.3 ดร.สมัย สลักศิลป์ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีและการสื่อสาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

4.4.4 ดร.เพ็ญประภา ก้าวพิทักษ์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

4.4.5 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ วิเศษสัตย์ รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

4.5 ปรับปรุงแบบบันทึกการศึกษาเอกสารตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติมข้อสรุปที่ได้จากการศึกษาเอกสาร

5. การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลจากการศึกษาเอกสารผู้วิจัยได้บันทึกข้อมูลลงบนแบบบันทึกการศึกษาเอกสาร และนำข้อสรุปการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีไปผสมผสานกับผลการศึกษาศาภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการพัฒนาตนเองในขั้นตอนที่ 2 สำหรับนำไปใช้เป็นกรอบแนวคิดในการกำหนดโครงสร้างเนื้อหา และการออกแบบกิจกรรมการนำหลักสูตรไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาในการวิจัยระยะที่ 2

ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

ในการดำเนินการในขั้นนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ที่เป็นจริงผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยการสนทนากลุ่ม และการสอบถามความคิดเห็นของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ทุกคน

1. วัตถุประสงค์

เพื่อรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล และการสอบถามความคิดเห็นในประเด็นสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม และกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็น ประกอบด้วย

2.1 กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) จำนวน 7 คน ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงมีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้ เป็นครูผู้สอนภาษาอังกฤษโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ที่สำเร็จการศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษและผ่านการอบรมหลักสูตรโครงการอบรมและพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ หรือ Boot Camp จากศูนย์พัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (Boot Camp) ระดับภูมิภาค และศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทวิชาเอกภาษาอังกฤษ จำนวน 1 คน รวม 8 คน ที่ยินดีให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัย

2.2 กลุ่มที่ 2 ตัวแทนครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาละ 1 คน จำนวน 12 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

2.3 กลุ่มที่ 3 ผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็น เป็นครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ทุกโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม จำนวน 158 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่มเป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท

4. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

4.1 การสร้างและหาคุณภาพแบบสัมภาษณ์สำหรับใช้ในการสนทนากลุ่ม ดำเนินการดังนี้

4.1.1 ศึกษาเอกสารและวิธีการเกี่ยวกับการสร้างแบบสัมภาษณ์

เพื่อสัมภาษณ์ประเด็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

4.1.2 กำหนดประเด็นการสัมภาษณ์ครูเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ซึ่งแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม

ส่วนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และ

ความต้องการในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาร่างหลักสูตร

ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

4.1.3 สร้างแบบสัมภาษณ์ตามประเด็นที่กำหนดตามข้อ 4.1.2 ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม

1. ชื่อ นามสกุล
2. ตำแหน่ง
3. วุฒิการศึกษา.....วิชาเอก.....
4. โรงเรียน/หน่วยงาน สังกัด.....
5. ประสบการณ์ด้านการสอนภาษาอังกฤษปีเดือน ชั้น.....

ส่วนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และ

ความต้องการในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ใน 3 ประเด็น

1. ครูออกแบบการเรียนการสอนอย่างไรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้
2. ครูมีการบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้อย่างไร
3. ครูมีวิธีการประเมินการเรียนรู้อย่างไร

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาร่างหลักสูตร

ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

4.1.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

หลักเพื่อตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

และเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

- 4.1.4.1 ดร.สมหวัง พันธะลี อดีตศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงาน
ศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์
- 4.1.4.2 ดร.ลานนิพนธ์ เกษลา ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และ
ประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
- 4.1.4.3 ดร.สมัย สลักศิลป์ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล
เทคโนโลยีและการสื่อสาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
- 4.1.4.4 ดร.เพ็ญประภา ก้าวพิทักษ์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
- 4.1.4.5 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ วิเศษสัตย์ รองผู้อำนวยการ
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

4.1.5 นำข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง
(Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยใช้สูตร IOC (ชวลิต ชูกำแหง, 2559)

ให้คะแนน +1 = ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าสอดคล้อง

ให้คะแนน 0 = ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจ เห็นว่า ให้คะแนน -1

ให้คะแนน -1 = ผู้เชี่ยวชาญไม่สอดคล้อง

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

4.1.6 ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 แสดงว่าแบบสอบถามฉบับนี้
มีความตรงเชิงเนื้อหาสามารถนำไปใช้ได้ และนอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
เพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ คือ การใช้ภาษาให้เต็มคำว่า การเรียนรู้ หลังคำว่ากิจกรรม เป็น กิจกรรม
การเรียนรู้ เป็นต้น นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้วไปใช้เป็นประเด็นการสนทนากลุ่ม

4.2 การสร้างและหาคุณภาพแบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา สำหรับใช้ สอบถามความคิดเห็น ดำเนินการดังนี้

4.2.1 ศึกษาเอกสารและวิธีการเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถาม สภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูสอนภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา

4.2.2 กำหนดประเด็นการสอบถามสภาพที่ครอบคลุมสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษ มีข้อคำถาม 14 ข้อ ตอนที่ 3 ความต้องการในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้านคือ ด้านความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านกระบวนการหรือวิธีการพัฒนาตนเอง และด้านเนื้อหาที่ต้องการพัฒนาตนเอง มีข้อคำถาม 12 ข้อ

4.2.3 สร้างแบบสอบถามตามประเด็นที่กำหนดไว้ในข้อ 4.2.2 เพื่อนำไปใช้ในการสอบถามความคิดเห็นของครูสอนภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์

4.2.4 นำแบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการพัฒนาตนเองที่สร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักเพื่อตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอนั้น และนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

4.2.4.1 ดร.สมหวัง พันธะลี อดีตศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์

4.2.4.2 ดร.ลานนิพนธ์ เกษลา ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

4.2.4.3 ดร.สมัย สลักศิลป์ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีและการสื่อสาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

4.2.4.4 ดร.เพ็ญประภา ก้วพิทักษ์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

4.2.4.5 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ วิเศษสัตย์ รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

4.2.5 นำข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยใช้สูตร IOC (ชวลิต ชูกำแหง, 2559)

ให้คะแนน +1 = ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าสอดคล้อง

ให้คะแนน 0 = ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจ เห็นว่า ให้คะแนน -1

ให้คะแนน -1 = ผู้เชี่ยวชาญไม่สอดคล้อง

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

4.2.6 ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อมีค่าอยู่ระหว่าง .08 – 1.00 แสดงว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีความตรงเชิงเนื้อหาสามารถนำไปใช้ได้ และนอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ ให้ปรับแบบสอบถามเป็นรายด้าน และปรับให้เป็นข้อคำถาม การใช้ภาษาให้เต็มคำว่า (ภาษาอังกฤษ) ต่อท้ายกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เป็นต้น และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วจัดทำในรูปแบบกูเกิ้ลฟอร์ม (Google form) จึงนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

5. วิธีดำเนินการ

5.1 วิธีดำเนินการสนทนากลุ่ม

5.1.1 กำหนดวันในการสนทนากลุ่ม คือ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2563 ก่อนวันดำเนินการได้ส่งหนังสือเชิญกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการร่วมสนทนากลุ่ม บันทึกเชิญประธานเปิดการสนทนากลุ่ม คือ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ดร.วิเศษ พลอาจทัน เนื่องจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสนทนามี 2 กลุ่ม ผู้วิจัยจึงได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒินางสายรุ้ง น้อยนาจารย์ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การจัดการศึกษา มาเป็นผู้ช่วยดำเนินการ ส่วนผู้จัดบันทึกผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์ที่ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำนวน 4 คน เป็นผู้จัดบันทึกการสนทนากลุ่มละ 1 คน และควบคุมการบันทึกเสียงกลุ่มละ 1 คน

5.1.2 ดำเนินการสนทนากลุ่มโดย กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) จำนวน 8 คน ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสนทนา และกำกับการสนทนาเองโดยคอยกระตุ้นและจุดประเด็นจากแบบสัมภาษณ์ในการสนทนา เพื่อให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเกิดแนวคิดและแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนและตรงประเด็น ส่วนกลุ่มที่ 2 ตัวแทนครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ละ 1 คน จำนวน 12 คน ดำเนินการสนทนาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยดำเนินการในลักษณะเดียวกันกับกลุ่มที่ 1 คือ คอยกระตุ้นและจุดประเด็นจากแบบสัมภาษณ์ในการสนทนา เพื่อให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเกิดแนวคิดและแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นตามแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการพัฒนาตนเอง ทั้ง 3 ประเด็น คือ 1) ครูออกแบบการเรียนการสอนอย่างไรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ครูมีการบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้อย่างไร และ 3) ครูมีวิธีการประเมินการเรียนรู้อย่างไร

5.1.3 เมื่อแต่ละกลุ่มสนทนาครบทั้ง 3 ประเด็นนำข้อสรุปที่ได้มาวิเคราะห์ และสรุปร่วมกันเพื่อยืนยันข้อมูลที่ได้นำข้อสรุปสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ไปวิเคราะห์และผสมผสานร่วมกับผลการศึกษาเอกสารจากชั้นที่ 1 สำหรับใช้ในการกำหนดโครงสร้างหลักสูตร กำหนดเนื้อหา กำหนดลักษณะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และกำหนดเป็นบทบาทของครูเชิงรุก ในการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในการวิจัยระยะที่ 2

5.2 ดำเนินการสอบถามสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว จัดทำบันทึกขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จากนั้นจัดทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมแนบบลิ้งก์เก็บข้อมูลแบบสอบถาม ถึงโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เพื่อให้ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาที่ไม่ได้เข้าร่วมในการสนทนากลุ่มเป็นผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งครอบคลุมครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ทุกคน นำข้อมูลที่ได้นำไปวิเคราะห์

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

6.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม

เนื่องจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสนทนา มี 2 กลุ่ม โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการ

สนทนาและกำกับการสนทนาเองเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนและตรงประเด็น ส่วนกลุ่มตัวแทนครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) แต่ละกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา เป็นผู้ดำเนินการ โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างการสนทนากลุ่มด้วยตนเอง โดยการจดบันทึก พร้อมบันทึกเสียงระหว่างการสนทนาจากนั้นนำมาถอดข้อความเพื่อตรวจสอบกับข้อมูลจากการจดบันทึก

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพแล้วสรุปผลเชิงพรรณนา เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา สถิติที่ใช้คือ สถิติเชิงพรรณนาสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ

6.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลการสอบถามสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ดำเนินการส่งแบบสอบถามความคิดเห็นทางออนไลน์ โดยใช้แอปพลิเคชันกูเกิ้ลฟอร์มให้กับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาพสินธุ์ เขต 1 ที่ไม่ได้เข้าร่วมในการสนทนากลุ่ม

6.4 นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ผล เพื่อนำไปใช้เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

ในการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลพื้นฐานจากการศึกษาในระยะที่ 1 มากำหนดเป็นแนวทางและองค์ประกอบการจัดทำร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 จัดทำร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

1. วัตถุประสงค์

เพื่อจัดทำร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา เสนอให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญประเมินตรวจสอบยืนยันก่อนที่จะนำหลักสูตรไปใช้จริง

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ 7 ท่าน ประกอบด้วย

2.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 4 คน ดังนี้

- 2.1.1 ดร.สมหวัง พันธะลี อดีตศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์
- 2.1.2 ดร.พรเพ็ญ ฤทธิลีน ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
- 2.1.3 ดร.จุฬาลักษณ์ ภูปัญญา ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2
- 2.1.4 ดร.ศิริชัย ศรีหاتا ครูชำนาญการโรงเรียนกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24

2.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

- 2.2.1 ดร.ธนาภรณ์ พันทวี รองอธิการบดี ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
- 2.2.2 ดร.จุมพล วงศ์จร ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3
- 2.2.3 ดร.เอกวิทย์ อำนวย ครูเชี่ยวชาญ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนบัวขาว สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมร่างหลักสูตรที่มีรายละเอียดครอบคลุมประเด็นองค์ประกอบของร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท

4. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างและหาคุณภาพแบบประเมินความเหมาะสมร่างหลักสูตรที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ทมีขั้นตอนดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา เกี่ยวกับวิธีสร้างและพัฒนาแบบประเมิน

ความเหมาะสมร่างหลักสูตร

4.2 กำหนดขอบข่ายประเด็นที่จะประเมิน โดยให้ครอบคลุมองค์ประกอบของร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา คือ 1. หลักการของหลักสูตร 2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3. เนื้อหาสาระของหลักสูตร 4. แนวทางการจัดประสบการณ์ 5. สื่อและเอกสารประกอบหลักสูตร และ 6. ประเมินการใช้หลักสูตร

4.3 สร้างแบบประเมินความเหมาะสมร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามขอบข่ายประเด็นการประเมินที่ครอบคลุมองค์ประกอบของร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

4.4 นำแบบประเมินความเหมาะสมร่างหลักสูตรเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแบบประเมินตลอดทั้งข้อคำถาม และภาษาที่ใช้ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

4.5 นำแบบประเมินความเหมาะสมร่างหลักสูตร ที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบประเมิน ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

4.5.1 ดร.สมหวัง พันธะลี อดีตศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์

4.5.2 ดร.ลานนิพนธ์ เกษลา ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

4.5.3 ดร.สมัย สลักศิลป์ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีและการสื่อสาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

4.5.4 ดร.เพ็ญประภา ก้วพิทักษ์ ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

4.5.5 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญนรงค์ วิเศษสัตย์ รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

4.6 นำข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยใช้สูตร IOC (ชวลิต ชูกำแหง, 2559)

ให้คะแนน +1 = ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าสอดคล้อง

ให้คะแนน 0 = ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจ

ให้คะแนน -1 = ผู้เชี่ยวชาญไม่สอดคล้อง

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

4.7 โดยค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อมีค่าอยู่ระหว่าง .60 – 1.00 แสดงว่าแบบประเมินความเหมาะสมร่างหลักสูตรฉบับนี้มีความตรงเชิงเนื้อหาสามารถนำไปใช้ได้ และนอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ คือ ตรวจสอบความถูกต้องของการพิมพ์ก่อนนำไปใช้จริง เป็นต้น จึงนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

5. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

การวิจัยระยะที่ 2 เป็นการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

5.1 ยกร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา โดยนำข้อมูลจากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาจากการวิจัยระยะที่ 1 มาใช้ในการร่างหลักสูตร โดยดำเนินการดังนี้ (Kulachit and Nuangchalerm, 2021)

5.1.1 นำแนวคิดจากการศึกษาเอกสารการพัฒนาหลักสูตรมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรโดยผู้วิจัยได้ยึดรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ ทาบา (Taba, 1962) ซึ่งมีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 7 ขั้น และยังได้นำมาใช้ในการกำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาได้ 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) เนื้อหาสาระของหลักสูตร 4) แนวทางการจัดการเรียนการสอน 5) สื่อและเอกสารประกอบหลักสูตร 6) การประเมินผลการใช้หลักสูตร

5.1.2 หลักการของหลักสูตร ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการศึกษาเอกสารแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกซึ่งเป็นแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่มีพื้นฐานจากทฤษฎีการสร้างความรู้หรือทฤษฎีสรรคนิยม (Constructivism) ตามแนวคิดของ Piaget (1976) และ Vygotsky (1980) ที่เน้นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญที่สุดในกระบวนการจัดการเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ การรวบรวมข้อมูลและสรุปความเห็น ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและน่าสนใจ มากำหนดเป็นหลักการของหลักสูตร

เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับสภาพความต้องการ และจำเป็นในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

5.1.3 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เป็นความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับ ครูที่ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมตามหลักสูตรที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสภาพความต้องการ และจำเป็นในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่กำหนดไว้ในหลักการของหลักสูตร

5.1.4 เนื้อหาสาระของหลักสูตร ผู้วิจัยได้เลือกเนื้อหาของร่างหลักสูตร ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา จากผลการศึกษา ความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาจากผลการวิจัย ระยะเวลาที่ 1 ได้เนื้อหา 3 เรื่อง คือ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การออกแบบ แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และได้จัดหมวดหมู่เนื้อหาและเรียงลำดับให้เหมาะสมดังรายละเอียด ต่อไปนี้

หน่วยที่ 1 ทบทวนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

หน่วยที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

- 2.1 ความหมายและหลักสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 2.2 ลักษณะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 2.3 บทบาทของครูผู้สอนกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 2.4 บทบาทของนักเรียนในการเรียนรู้เชิงรุก
- 2.5 ปัจจัยและองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิง
- 2.6 รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

หน่วยที่ 3 การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

- 3.1 ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้
- 3.2 องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้
- 3.3 กรอบแนวคิดในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 3.4 ประเภทของการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 3.5 การวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง
- 3.6 หลักการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 3.7 การวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

5.1.5 แนวทางการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้เลือกแนวทางและกำหนดระยะเวลาดำเนินการไว้ 3 ระยะ ซึ่งสอดคล้องกับผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูสอนภาษาอังกฤษ ด้านกระบวนการและวิธีการส่งเสริมจากการวิจัยระยะที่ 1 ที่พบว่าครูต้องการ ให้อบรมให้ความรู้ ฝึกปฏิบัติ มีผู้ให้คำแนะนำระหว่างดำเนินการ และร่วมสะท้อนผลและให้ข้อเสนอแนะทั้งการอบรมปฏิบัติการในห้อง และระบบออนไลน์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ดำเนินการอบรมปฏิบัติการ ตามเนื้อหาของหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 1-3 ใช้เวลา 3 วัน

ระยะที่ 2 การฝึกปฏิบัติการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ครูเลือกหน่วยการเรียนรู้ 1 หน่วย (10-12 ชั่วโมง) ฝึกปฏิบัติการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกันที่โรงเรียน โดยรวมกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ใช้เวลาโดยประมาณ 6 วัน (36 ชั่วโมง) โดยใช้ใบงานหน่วยที่ 3 ตรวจสอบ สะท้อนผลการปฏิบัติเพื่อพัฒนาผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมีศึกษานิเทศก์ และครูผู้สอนในโรงเรียนเดียวกัน

ระยะที่ 3 การนำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้ โดยครูแต่ละคน นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้จัดการเรียนรู้กับผู้เรียน เพื่อนครูในโรงเรียนเดียวกัน หรือศึกษานิเทศก์สังเกตการจัดการเรียนรู้เชิงรุก นำข้อมูลจากการสังเกตมารวบรวมกัน สะท้อนผลและให้ข้อเสนอแนะ การดำเนินการระยะนี้ใช้เวลา 21 วัน

5.1.6 สื่อและเอกสารประกอบหลักสูตร ประกอบด้วย ใบกิจกรรม ใบงาน ประกอบหน่วยที่ 1-3 และหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษ

5.1.7 การประเมินผลการใช้หลักสูตร ผู้วิจัยได้กำหนดการประเมินผล การใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ดังนี้

5.1.7.1 เพื่อให้ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

5.1.7.2 เพื่อให้ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา มีความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

5.1.7.3 เพื่อให้ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

5.2 นำร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูผู้สอน ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก เพื่อตรวจ แก้ไขและ ให้ออกเสนอแนะในเรื่องความเหมาะสม ภาษาที่ใช้ ตรวจแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

5.3 ประเมินเพื่อตรวจสอบยืนยันร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีตรวจสอบร่างหลักสูตร โดยใช้ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) โดยดำเนินการดังนี้

5.3.1 ประสานกลุ่มผู้เชี่ยวชาญโดยการเข้าพบ และประสานทางโทรศัพท์ เพื่อแนะนำตัวผู้วิจัยและชี้แจงจุดมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการ ประเมินเพื่อตรวจสอบยืนยันร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอน ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

5.3.2 จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินร่าง หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา พร้อมส่งหนังสือจากมหาวิทยาลัยมหาสารคามขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้กับผู้เชี่ยวชาญ ทุกคน

5.3.3 จัดประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน และผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ในขั้นที่ 1 ข้อที่ 2 เพื่อตรวจสอบประเมิน ความเหมาะสมของโครงสร้างร่างหลักสูตร และความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตร แต่ละส่วน เพื่อยืนยันว่ามีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในสภาพจริงได้มากน้อยเพียงใด โดยดำเนินการ ดังนี้

5.3.3.1 กำหนดวันในการจัดประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ คือ วันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 ณ ห้องประชุมโป่งกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1

5.3.3.2 ประสานนัดหมายวัน เวลา สถานที่ โดยทำหนังสือเชิญจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 และดำเนินการประชุมสัมมนาอิง ผู้เชี่ยวชาญ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธน์ เนื่องเฉลิม เป็นผู้ดำเนินการ

5.3.4 นำแบบประเมินร่างหลักสูตรที่ผู้เชี่ยวชาญประเมิน และ ให้ออกเสนอแนะแล้วไปวิเคราะห์และปรับปรุง จากการวิเคราะห์ผลพบว่ามีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวม

อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, $S.D = 0.73$) ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์คุณภาพความเหมาะสมของร่างหลักสูตรที่กำหนดไว้ จึงถือว่าร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้จริงได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ เช่น แก้ไขจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จากคำว่า “ส่งเสริม” ให้เป็น “ให้ครูมี” ทุกข้อ และวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ควรตัดคำว่า “กับเกณฑ์ร้อยละ 70” ออก และได้เพิ่มบทบาทของศึกษานิเทศก์ (ผู้วิจัย) และบทบาทครูให้ชัดเจน ได้เพิ่มตัวอย่างของแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและแบบเครื่องมือประเมินการใช้หลักสูตร เป็นต้น

5.4 จัดทำร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปทดลองใช้ (Implementation) กับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 1 ที่เต็มใจและสมัครใจเข้ารับการพัฒนา จำนวน 3 โรงเรียน ซึ่งดำเนินการในการวิจัยระยะที่ 3

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

6.1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างจัดประชุมสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง โดยรวบรวมแบบประเมินตรวจสอบยืนยันร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ของผู้เชี่ยวชาญทุกท่านและนำไปวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมได้ขอความอนุเคราะห์ให้ศึกษานิเทศก์ 2 คน ช่วยจัดบันทึก

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

6.2.1 นำข้อมูลจากแบบประเมินตรวจสอบยืนยันร่างหลักสูตรของผู้เชี่ยวชาญทุกท่านไปวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D$)

6.2.2 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งภาพรวม รายด้านและรายข้อ ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2554) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง เหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง เหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง เหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง เหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

โดยการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์คุณภาพความเหมาะสมของร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้ที่ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป หรือมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากขึ้นไป โดยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานต้องไม่เกิน 1.00 จึงจะถือว่าร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพเหมาะสมที่จะ

นำไปใช้ แต่ถ้าพบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลขององค์ประกอบใดมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3.51 ลงมา ถือว่าร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพยังไม่เหมาะสมในองค์ประกอบนั้น ๆ ผู้วิจัยจะต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อเสนอแนะไว้

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

การวิจัยระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

การศึกษาผลการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kemmis และ McTaggart (ประสาธน์ เนื่องเฉลิม, 2561)

1. วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดังนี้

1.1 ผลการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70

1.2 ผลการพัฒนาความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

1.3 ผลการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

1.4 ผลการศึกษาความพึงพอใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาต่อ การใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

2. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ เป็นโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพ การศึกษาพุทธไสยาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ที่มีรายงาน ผลการนิเทศการศึกษาปีการศึกษา 2562 สะท้อนความต้องการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดการ เรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน และสมัครใจเข้าร่วมการพัฒนาตนเอง โดยผู้บริหารสถานศึกษายินดี อนุญาตให้ครูสอนภาษาอังกฤษที่ไม่เคยผ่านการอบรมหลักสูตรโครงการอบรมและพัฒนาครู ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ หรือ Boot camp มาก่อน เข้าร่วมพัฒนาตนเองตาม

หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน โรงเรียนที่ 1 มีครูสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 3 คน โรงเรียนที่ 2 มีครูสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 2 คน และโรงเรียนที่ 3 มีครูสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 2 คน รวมมีครูทั้งสิ้น 7 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาผลการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

3.2.1 แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

3.2.2 แบบประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

3.2.3 แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอน ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

3.2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับ ประถมศึกษาต่อการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับ ประถมศึกษา

4. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษา ผลการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ดำเนินการดังนี้

4.1 แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูผู้สอน ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก โดยตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบเลยให้ 0 คะแนน จำนวน 35 ข้อ มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

4.1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา ที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสร้างและการหาคุณภาพ แบบทดสอบ

4.1.2 ศึกษา วิเคราะห์ข้อบ่งชี้เนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จากองค์ประกอบของร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิง สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะองค์ประกอบที่ 3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร ที่ครอบคลุม แนวคิด

ทฤษฎีเทคนิควิธีจัดการเรียนรู้เชิงรุก สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้
เชิงรุก การวัดและประเมินผล โดยจัดทำเป็นตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของแบบทดสอบ

4.1.3 สร้างข้อสอบให้มีข้อคำถาม ให้ครอบคลุมพฤติกรรม เนื้อหา
จำนวน 35 ข้อ จัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบ

4.1.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
เพื่อตรวจพิจารณาความตรงและความถูกต้องด้านจุดประสงค์ เนื้อหา ภาษาที่ใช้ และความเหมาะสม
ของข้อความหลังจากนั้นทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4.1.5 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลักแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย

1) ดร.สมหวัง พันธะลี อดีตศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดกาฬสินธุ์

2) ดร.ลานนิพนธ์ เกษลา ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผล
การจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

3) ดร.สมัย สลักศิลป์ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล
เทคโนโลยีและการสื่อสาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

4) ดร.เพ็ญประภา ก้วพิทักษ์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

5) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ .ดร.ชาญณรงค์ วิเศษสัตย์ รองผู้อำนวยการ
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้
ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งเรียกว่า
การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบ โดยมีเกณฑ์ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาดังนี้
(ชวลิต ชูกำแหง, 2559)

ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้ +0 เมื่อไม่แน่ใจ

ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ไม่ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC	หมายถึง	ค่าดัชนีความสอดคล้อง
ΣR	หมายถึง	ผลรวมของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
N	หมายถึง	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

4.1.6 นำผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยแบบทดสอบมีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ มีค่าอยู่ระหว่าง .80 – 1.00 แสดงว่าแบบทดสอบฉบับนี้ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาสามารถนำไปใช้ได้ จึงได้คัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไปจำนวน 30 ข้อ สำหรับนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

4.2 แบบประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

4.2.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและวิธีสร้างแบบประเมิน หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

4.2.2 กำหนดขอบข่ายประเด็นที่ต้องการประเมิน โดยให้ครอบคลุมองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก สื่อและการวัดประเมินผล

4.2.3 สร้างแบบประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ตามขอบข่ายประเด็นที่ต้องการประเมินที่ครอบคลุมองค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก สื่อและการวัดประเมินผล จำนวน 11 ข้อ ดังรายละเอียดในภาคผนวก

4.2.4 นำแบบประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแบบประเมิน ตลอดทั้งข้อความ และภาษาที่ใช้ ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินตามข้อเสนอแนะ

4.2.5 นำแบบประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย

1) ดร.สมหวัง พันธะลี อดีตศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์

2) ดร.ลานนิพนธ์ เกษลา ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

3) ดร.สมัย สลักศิลป์ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีและการสื่อสาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

4) ดร.เพ็ญประภา ก้าวพิทักษ์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

5) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญนรงค์ วิเศษสัตย์ รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

4.2.6 นำข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยใช้สูตร IOC (ชวลิต ชูกำแพง, 2559)

ให้คะแนน +1 = ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าสอดคล้อง

ให้คะแนน 0 = ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจ

ให้คะแนน -1 = ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าไม่สอดคล้อง

$$\text{สูตร } \text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

4.2.7 โดยค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อมีค่าอยู่ระหว่าง .80 – 1.00 แสดงว่าแบบประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ฉบับนี้มีความตรงเชิงเนื้อหาสามารถนำไปใช้ได้ และนอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ คือให้ตรวจสอบความถูกต้องของการพิมพ์ก่อนนำไปใช้จริง เป็นต้น จึงนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

4.3 แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท์ มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ

4.3.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด เกี่ยวกับเทคนิควิธีสร้างแบบประเมินการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

4.3.2 กำหนดจุดประสงค์และขอบข่ายประเด็นพฤติกรรมที่ต้องการประเมิน โดยให้ครอบคลุมกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

4.3.3 สร้างแบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอน ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาตามขอบข่ายประเด็นพฤติกรรมที่ต้องการประเมินที่โดยให้ครอบคลุม กิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

4.3.4 นำแบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอน ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบ ความเหมาะสมของแบบประเมิน ตลอดทั้งข้อคำถาม และภาษาที่ใช้ ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินตาม ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

4.3.5 นำแบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูผู้สอน ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย

- 1) ดร.สมหวัง พันธะลี อดีตศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดกาฬสินธุ์
- 2) ดร.ลานนิพนธ์ เกษลา ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
- 3) ดร.สมัย สลักศิลป์ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีและการสื่อสาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
- 4) ดร.เพ็ญประภา ก้วพิทักษ์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
- 5) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ วิเศษสัตย์ รองผู้อำนวยการ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

4.3.6 นำข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยใช้สูตร IOC (ชวลิต ชูกำแหง, 2559)

- ให้คะแนน +1 = ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าสอดคล้อง
 ให้คะแนน 0 = ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจ
 ให้คะแนน -1 = ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าไม่สอดคล้อง

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

IOC	หมายถึง	ค่าดัชนีความสอดคล้อง
ΣR	หมายถึง	ผลรวมของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
N	หมายถึง	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

4.3.7 ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อมีค่าอยู่ระหว่าง .80 – 1.00 แสดงว่าแบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ฉบับนี้มีความตรงเชิงเนื้อหาสามารถนำไปใช้ได้ และนอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ คือ ให้ตรวจสอบความถูกต้องของการพิมพ์ก่อนนำไปใช้จริง เป็นต้น จึงนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

4.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ต่อหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ

4.4.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด เกี่ยวกับเทคนิควิธีสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

4.4.2 กำหนดขอบข่ายประเด็นที่ต้องการสอบถาม ประกอบด้วย ด้านองค์ประกอบและเนื้อหา ด้านกระบวนการ ด้านประโยชน์และคุณค่าที่ได้รับ ด้านการวัดประเมินผล

4.4.3 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาต่อหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ตามขอบข่ายประเด็นที่กำหนดไว้ทั้ง 4 ประเด็น

4.4.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาต่อหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา เสนออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแบบประเมิน ตลอดจนข้อคำถาม และภาษาที่ใช้ ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

4.4.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาต่อการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามและภาษาที่ใช้ คัดเลือกคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าเหมาะสมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการสอบถามโดยใช้ค่าดัชนีตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาประกอบด้วย

- 1) ดร.สมหวัง พันธะลี อดีตศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์
- 2) ดร.ลานนิพนธ์ เกษลา ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
- 3) ดร.สมัย สลักศิลป์ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีและการสื่อสาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
- 4) ดร.เพ็ญประภา ก้วพิทักษ์ ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
- 5) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ วิเศษสัตย์ รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

4.4.6 นำข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยใช้สูตร IOC (ชวลิต ชูกำแพง, 2559)

ให้คะแนน +1 = ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าสอดคล้อง

ให้คะแนน 0 = ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจ

ให้คะแนน -1 = ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าไม่สอดคล้อง

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

4.2.7 ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อมีค่าอยู่ระหว่าง .80 – 1.00 แสดงว่าแบบสอบถามความพึงพอใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาต่อการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาฉบับนี้มีความตรงเชิงเนื้อหาสามารถนำไปใช้ได้ และนอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ เช่น ให้เติมคำว่า เชิงรุก ต่อท้ายคำว่า การจัดการเรียนรู้ เป็นต้น จึงจัดพิมพ์และนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

5. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

การวิจัยในระยะที่ 3 เป็นการศึกษาผลการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ซึ่งการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kemmis และ McTaggart (ประสาธน์ เนืองเฉลิม, 2561) ซึ่งมีลักษณะการดำเนินงานเป็นวงจร การวิจัยปฏิบัติการแต่ละวงจรประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นการวางแผน (Plan) ขั้นการปฏิบัติ (Action) ขั้นการสังเกต (Observation) และขั้นการสะท้อนผล (Reflection) โดยกำหนดไว้ 2 วงจรการวิจัย เพื่อให้เห็นภาพการนำหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอน ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาไปใช้ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดไว้ดังนี้

ตาราง 1 วิธีการนำหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับ ประถมศึกษาไปใช้

ระยะ ดำเนินการ	วัตถุประสงค์	หลักสูตร	วิธีดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
ระยะที่ 1 ใช้เวลา 10% (3 วัน)	เพื่อให้ครูสอน ภาษาอังกฤษมีความรู้ ความเข้าใจในแนว ทิศทางการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก	หน่วยที่ 1 ทบทวนหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 หน่วยที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับ การเรียนรู้เชิงรุก หน่วยที่ 3 การออกแบบ แผนการจัดการ การเรียนรู้เชิงรุก	อบรมปฏิบัติการ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจในการ จัดการเรียนรู้เชิงรุก
ระยะที่ 2 ใช้เวลา 20% (6 วัน)	เพื่อให้ครูสอน ภาษาอังกฤษ สามารถออกแบบ แผนการจัดการ การเรียนรู้เชิงรุก	ฝึกปฏิบัติการ ออกแบบการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก	1. ครูรวมกลุ่มชุมชน แห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพกับครูโรงเรียน เดียวกัน 2. ครูฝึกปฏิบัติออกแบบแผนการจัดการ เรียนรู้เชิงรุกร่วมกัน	ครูสามารถออกแบบ แผนการจัดการ เรียนรู้เชิงรุกได้ และมีแผนการ จัดการเรียนรู้เชิงรุก

ตาราง 1 (ต่อ)

ระยะ ดำเนินการ	วัตถุประสงค์	หลักสูตร	วิธีดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
			3. ครุภัณฑ์แผนการ จัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับครูกลุ่มให้ ข้อเสนอแนะ 4. ศึกษานิเทศก์ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประเมินแผนและให้ ข้อเสนอแนะ 5. ครูผู้สอนปรับปรุง แผนการจัดการเรียนรู้ ประเมินฯ	
ระยะที่ 3 ใช้เวลา 70% (21 วัน)	เพื่อให้ครูสอน ภาษาอังกฤษระดับ ประถมศึกษา มีความสามารถ ในการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก	ฝึกปฏิบัติ การจัด การเรียนรู้เชิงรุก	1. ครูผู้สอนนำ แผนการจัดการเรียนรู้ เชิงรุกไปใช้กับ ผู้เรียนจริง 2. บันทึกวีดิทัศน์ การจัดการเรียนรู้ 3. สังเกตการจัดการ เรียนรู้ 4. สะท้อนผลการ จัดการเรียนรู้ ปรับปรุงและพัฒนา จัดการเรียนรู้เชิงรุก	ครูสอน ภาษาอังกฤษ สามารถจัดการ เรียนรู้เชิงรุกได้

ตาราง 2 บทบาทของครูสอนภาษาอังกฤษ บทบาทของผู้วิจัยและศึกษานิเทศก์

ระยะดำเนินการ	บทบาทของครูโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย	บทบาทของผู้วิจัยและศึกษานิเทศก์
ระยะที่ 1 ใช้เวลา 10% (3 วัน)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาเอกสารหลักสูตร 2. เข้ารับการอบรมปฏิบัติการ 3. ร่วมกิจกรรมระหว่างอบรมปฏิบัติการ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 4. แบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติตามกิจกรรม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ 2. จัดกิจกรรมตามหลักสูตร 3. ชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติในระยะเวลาที่ 2 เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ระยะที่ 2 ใช้เวลา 20% (6 วัน)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูรวมกลุ่ม PLC กับครูที่ผ่านการอบรมปฏิบัติการฯ โรงเรียนเดียวกัน 2. ครูฝึกปฏิบัติการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยเริ่มจากใบงานที่ 1-3 3. นำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ข้อเสนอแนะ 4. ปรับปรุง แก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของตนเอง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้คำปรึกษาระหว่างครูฝึกปฏิบัติการ ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผ่านกลุ่มไลน์ เฟสบุคกลุ่ม Active Teacher 2. ร่วม PLC กับครูที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3. ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่ได้รับมอบหมาย
ระยะที่ 3 ใช้เวลา 70% (21 วัน)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูศึกษาแผนของตนเอง เตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือวัดและประเมินผลให้พร้อมก่อนการสอน 2. ครูจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ออกแบบไว้ (หากไม่มีผู้สังเกตให้บันทึกวีดิทัศน์ เพื่อนำไปสะท้อนผล) 3. หลังสอนรวมกลุ่ม PLC เพื่อร่วมสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ 4. นำข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะ ไปปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป ทำเช่นนี้จนสอนครบทุกแผน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกต การจัดการเรียนรู้เชิงรุก / สังเกตจากวีดิทัศน์ ของครู 2. ร่วม PLC เพื่อสะท้อนผล และให้ข้อเสนอแนะ ร่วมกับครู 3. ประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกทุกครั้ง

โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

วงจรการวิจัยที่ 1

1. ขั้นการวางแผน (Plan)

1.1 ผู้วิจัยส่งหนังสือประชาสัมพันธ์การพัฒนาครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปยังโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาพุทธโสภณ ซึ่งผู้วิจัยเป็นศึกษานิเทศก์ประจำเครือข่าย เพื่อรับสมัครโรงเรียนที่มีครูสอนภาษาอังกฤษที่สนใจและมีความต้องการในการพัฒนาตนเอง ผ่านระบบ AMSS++ โดยใช้ Google form จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการเลือกแบบเจาะจงโรงเรียนที่มีรายงานผลการนิเทศการศึกษา ปีการศึกษา 2562 ที่สะท้อนความต้องการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู และครูสมัครใจเข้าร่วมการพัฒนาตนเอง และผู้บริหารสถานศึกษายินยอมอนุญาตให้ครูสอนภาษาอังกฤษเข้าร่วมพัฒนาตนเองตามหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ได้โรงเรียนเป้าหมาย จำนวน 3 โรงเรียน โดยโรงเรียนที่ 1 มีครูสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 3 คน โรงเรียนที่ 2 มีครูสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 2 คน และโรงเรียนที่ 3 มีครูสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 7 คน

1.2 ผู้วิจัยชี้แจง ทำความเข้าใจกระบวนการพัฒนาตนเองตามหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา นอกจากจะได้อบรมปฏิบัติการเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแล้ว ยังจะต้องเข้าร่วมกลุ่มกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพกับครูโรงเรียนเดียวกัน หรือศึกษานิเทศก์ เพื่อร่วมกันพัฒนาการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และนำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ออกแบบไปใช้จัดการเรียนรู้กับผู้เรียนในห้องเรียนจริง โดยมีผู้วิจัย ศึกษานิเทศก์ หรือครูในโรงเรียนเดียวกัน ทำการสังเกตการจัดการเรียนรู้แต่ละครั้ง เพื่อเก็บข้อมูลและนำมาสะท้อนผลในกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพหลังการจัดการเรียนรู้เสร็จสิ้นแต่ละชั่วโมง หากไม่มีผู้สังเกตให้ครูทำการบันทึกผลปฏิบัติการจัดการเรียนรู้และนำมาสะท้อนภายหลัง จากนั้นครูแต่ละคนนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไปจนครบทั้ง 2 วงจรการวิจัย จึงถือว่าผ่านการพัฒนาตนเองตามหลักสูตรนี้

1.3 ผู้วิจัยและครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย ร่วมกันกำหนดกลุ่มไม่เกิน 4 คน โดยเป็นครูจากโรงเรียนเดียวกัน หรือเป็นครูจากโรงเรียนใกล้เคียงที่สามารถมาร่วมสังเกตและร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จัดทำตารางการจัดการเรียนรู้และพบกลุ่มกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพระหว่างผู้วิจัยกับครู และระหว่างครูด้วยกัน

1.4 ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายเลือกหน่วยการเรียนรู้ที่เป็นปัญหา หรือต้องการพัฒนาผู้เรียน 1 หน่วย ใช้เวลา 10-12 ชั่วโมง เพื่อนำมาออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2. ขั้นการปฏิบัติ (Action)

2.1 จัดอบรมปฏิบัติการตามหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 1-3 โดยการเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถมาให้ความรู้และจัดกิจกรรมตามใบกิจกรรมของหน่วยที่ 1-3 ของเอกสารประกอบหลักสูตร ให้กับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย ระหว่างวันที่ 25-27 มีนาคม 2563 ณ ห้องประชุมมูลนิธิถาวรจิตตถาวโร-วงศ์มาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ใช้เวลาดำเนินการ 3 วัน (18 ชั่วโมง) โดยดำเนินการตามกิจกรรมของแต่ละหน่วยดังนี้

หน่วยที่ 1 ทบทวนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เวลา 3 ชั่วโมง ให้ความรู้ 1 ชั่วโมง ฝึกปฏิบัติ 2 ชั่วโมง

1. ครูผู้เข้ารับอบรมปฏิบัติการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และเอกสารหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกหน่วยที่ 1 หน้า 6 ถึงหน้า 31 ก่อนล่วงหน้าเข้ารับการอบรมปฏิบัติการ

2. วิทยากรบรรยาย อภิปราย และซักถาม เกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ คุณภาพผู้เรียน ตัวชี้วัดและสาระแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

3. ครูผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติการแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 3-5 คน เพื่อเข้าร่วมกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยร่วมกันสรุปองค์ความรู้จากการศึกษาเอกสารหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้หน่วยที่ 1 และรับฟังการบรรยายจากวิทยากรลงบนกระดานขลุ่ยฟตามประเด็นของใบงานที่ 1 ดังนี้ ผู้เรียนต้องเรียนรู้อะไรในภาษาต่างประเทศ สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ คุณภาพผู้เรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช พ.ศ. 2551 และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช พ.ศ. 2551

4. แต่ละกลุ่มร่วมกันนำเสนอสรุปองค์ความรู้ตามประเด็นใบงานที่ 1 เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

5. วิทยากรให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการนำองค์ความรู้ไปใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

หน่วยที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

เวลา 3 ชั่วโมง ให้ความรู้ 1 ชั่วโมง ฝึกปฏิบัติ 2 ชั่วโมง ดำเนินการดังนี้

- 1.1 ความหมายและความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 - 1.2 ลักษณะ/แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 - 1.3 บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 - 1.4 บทบาทของนักเรียนในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
2. ครูผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติจับคู่ร่วมกันศึกษาและสังเคราะห์ความคิดเห็นของครูผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติการคนอื่น ๆ ร่วมกันสรุปลงในใบงานที่ 1 หน่วยที่ 2 ของแต่ละคน
 3. ครูผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติการชมคลิปวิดีโอ “การจัดการเรียนรู้เชิงรุก” โดยอาจารย์ ดร.ศุภวรรณ สัจจพิบูล อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร https://www.youtube.com/watch?v=7wE5mUGx-_k การจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 4. ครูผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติการชมคลิปวิดีโอ “การจัดการเรียนรู้แบบ” Active Learning ของ ดร.กมลรัตน์ ฉิมพาลี ครูโรงเรียนถนนหักพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ <https://www.youtube.com/watch?v=LVQpFUN24VI>
 5. แบ่งผู้เข้ารับการอบรมเป็น 3 กลุ่ม จากนั้นแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้จากเอกสารหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 2 เรื่อง การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ตามประเด็นที่จับฉลากได้ และร่วมกันสรุป โดยเขียนลงบนกระดาษบรูฟ
 - ประเด็นที่ 1 ความหมาย ความสำคัญ ปัจจัยและองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 - ประเด็นที่ 2 ลักษณะ บทบาทครู บทบาทนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 - ประเด็นที่ 3 รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 5. จากนั้นแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลการศึกษา วิเคราะห์ และสรุปผล เมื่อนำเสนอแล้วให้ตีคผลงานไว้ที่บอร์ดเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้
 6. วิทยากรและผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติร่วมกันสรุปองค์ความรู้ โดยวิทยากร เชื่อมโยงความรู้เดิมจากกิจกรรมที่ 1 และกิจกรรมที่ 2 และเพิ่มเติมองค์ความรู้เพื่อนำไปใช้ในการ ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ ดังตาราง 3 จากนั้นครูผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติการแต่ละคนสรุป องค์ความรู้ที่ได้เป็นแผนผังความคิดลงในใบงานที่ 2 เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบแผน การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ตาราง 3 การเชื่อมโยงเพื่อนำความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้เป็นแนวทางการออกแบบ
แผนการเรียนรู้เชิงรุก

ลักษณะการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก	ปัจจัยพื้นฐาน และองค์ประกอบ ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ความรู้ที่นำไปใช้เป็นแนวทาง ในการออกแบบกิจกรรม การเรียนรู้เชิงรุกควรคำนึงถึง
<p>1. กิจกรรมมีความหลากหลาย ทำท่าย ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดไปสู่การคิดขั้นสูง</p> <p>2. กิจกรรมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียนมากกว่าการแข่งขัน</p> <p>3. กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ มีวินัยในการทำงาน</p> <p>4. กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทั้งการอ่าน พูด ฟัง คิด เขียน และการอภิปรายร่วมกัน</p> <p>5. กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกิจกรรมและการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง</p> <p>6. ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง</p>	<p>ปัจจัยพื้นฐาน</p> <p>1. ปัจจัยพื้นฐาน ต้องมีการพูดและการฟัง การเขียน การอ่าน และการสะท้อนความคิด</p> <p>2. ปัจจัยกลวิธีในการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกสามารถใช้วิธีการ</p> <p>3. ปัจจัยทรัพยากรการสอน มีแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย สำหรับให้ผู้เรียนได้ศึกษา ค้นคว้าและลงมือปฏิบัติ</p> <p>องค์ประกอบ</p> <p>1. การแลกเปลี่ยนประสบการณ์</p> <p>2. การสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน สะท้อนความคิดและอภิปราย</p> <p>3. การนำเสนอความรู้ ความคิด รวบรวม</p> <p>4. การลงมือปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้แนวคิดได้หลากหลาย</p>	<p>1. ผู้สอนต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้ก่อนการสอน</p> <p>2. กิจกรรมที่นำมาใช้ต้องหลากหลาย ทำท่าย ส่งเสริมทักษะการพูด การฟัง การอ่าน การคิด การเขียน และการสะท้อนคิด</p> <p>3. กิจกรรมที่นำมาใช้ต้องส่งเสริมให้เกิดปฏิสัมพันธ์ การมีส่วนร่วม การลงมือปฏิบัติ และสร้าง/สรุปองค์ความรู้</p> <p>4. กิจกรรมที่นำมาใช้ผู้เรียนควรมีโอกาสได้อภิปราย ประยุกต์ใช้แนวคิด และการนำเสนอผลการเรียนรู้เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้</p> <p>ตัวอย่างกิจกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมการสนทนา - กิจกรรมการถาม-ตอบ - อ่าน/ฟังเรื่องแล้วตอบคำถาม - อ่าน/ฟัง เรื่องแล้วสรุป - กิจกรรม “คิด-จับคู่-แลกเปลี่ยน” (Think-Pair-Share) - การฝึกเขียนข้อความสั้น ๆ - กิจกรรมเกม - กิจกรรมกลุ่มเล็ก (จับคู่ กลุ่มเล็ก กลุ่มใหญ่)

ตาราง 3 (ต่อ)

ลักษณะการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก	ปัจจัยพื้นฐาน และองค์ประกอบ ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ความรู้ที่นำไปใช้เป็นแนวทาง ในการออกแบบกิจกรรม การเรียนรู้เชิงรุกควรคำนึงถึง
		- กิจกรรมร่วมมือกันเรียนรู้ - สถานการณ์จำลอง - การอภิปราย - Role play - การเรียนรู้แบบแผนผัง ความคิด (Concept Mapping) - กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ โครงงาน ฯลฯ หรือสามารถ เลือกใช้กิจกรรมอื่นๆ ที่เสนอไว้ใน หลักสูตรหน่วยที่ 2 หรือสืบค้น จากแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม

7. วิทยากรยกตัวอย่างสถานการณ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก และให้ครูผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติการแสดงความคิดเห็นว่าเป็นกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกหรือไม่ พร้อมให้เห็นผลประกอบว่าเพราะเหตุใด โดยใช้ตารางการเชื่อมโยงเพื่อนำความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้ออกแบบการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อเป็นการตรวจสอบว่าผู้เข้ารับการอบรมมีความเข้าใจหรือยัง

8. ผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติการทำแบบทดสอบเพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

หน่วยที่ 3 การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เวลา 12 ชั่วโมง
ให้ความรู้ 3 ชั่วโมง ฝึกปฏิบัติ 9 ชั่วโมง ดำเนินการดังนี้

1. วิทยากรบรรยายประกอบ Power Point เกี่ยวกับความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ กรอบแนวคิดการออกแบบการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และประเภทการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หลักการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การวัดและการประเมินผลเชิงรุก

2. ผู้เข้ารับการอบรมฝึกปฏิบัติการวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลางโดยใช้ใบงานที่ 1 การวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จากนั้นร่วมกันเฉลย และ
สรุปลงข้อความรู้จากการทำใบงานที่ 1 วิทยากรเติมเต็มการนำมาตรฐาน ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้
ไปใช้ในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ ดังตัวอย่าง

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อ
ประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างเหตุผล
ตัวชี้วัด ป 1/2 ระบุตัวอักษรและเสียง อ่านออกเสียงและสะกดคำ
ง่าย ๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน

สิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ จากตัวชี้วัด	พฤติกรรมการเรียนรู้/สิ่งที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ตาม ตัวชี้วัด		
	K	P	A
อักษร เสียง คำง่าย ๆ หลักการอ่าน	ระบุ	อ่านออกเสียงสะกด	-

3. ผู้เข้าอบรมแต่ละคนฝึกปฏิบัติวางแผนการออกแบบการจัดการเรียนรู้
เชิงรุก จากหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดโดยใช้ใบงานที่ 2 หน่วยที่ 3 ซึ่งครูผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติการ
จะได้ฝึกปฏิบัติกำหนดมาตรฐาน ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล
สาระการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกให้มีความสอดคล้องกัน จากนั้นส่งวิทยากรประจำกลุ่ม
ตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะ

4. ผู้เข้าอบรมแต่ละคนนำการวางแผนการออกแบบการจัดการเรียนรู้
เชิงรุก จากใบงานที่ 2 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ไปใช้ในการฝึกปฏิบัติเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
จำนวน 1 แผน โดยใช้ใบงานที่ 3 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

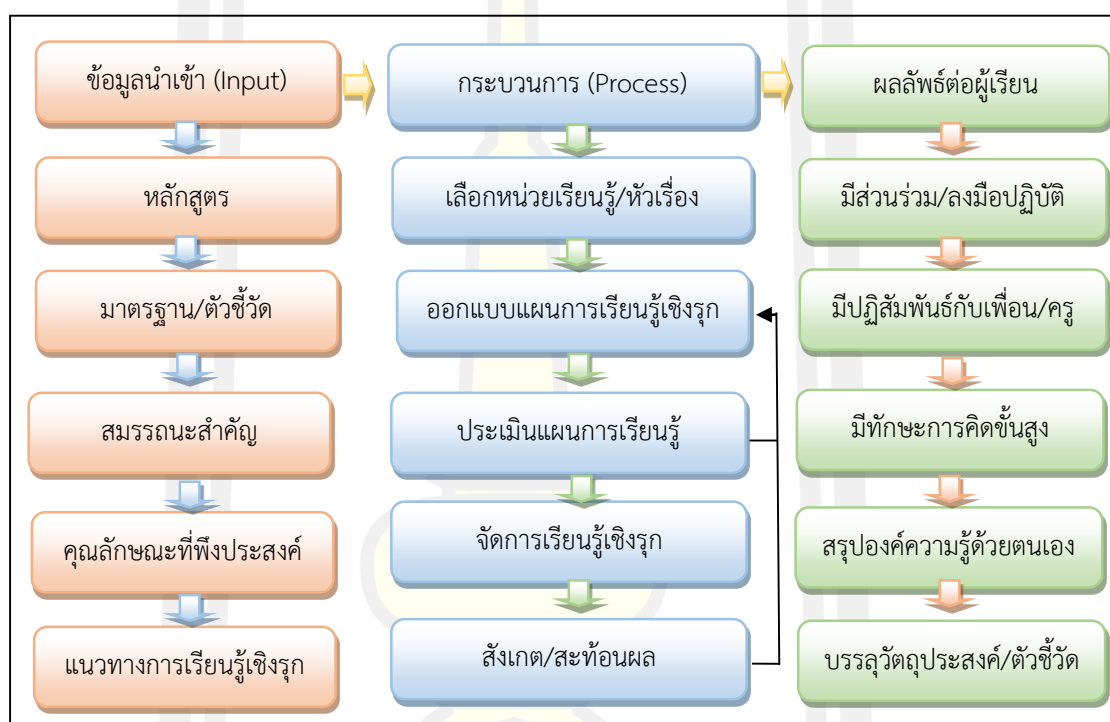
5. แบ่งกลุ่มชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อร่วมกันแลกเปลี่ยน
เรียนรู้ ตรวจสอบ วิพากษ์ และปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง กลุ่มร่วมกันคัดเลือก
แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ดีที่สุดของกลุ่มเพื่อสาธิตการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เตรียมการสาธิต
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก และส่งตัวแทนกลุ่มสาธิตการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยครูผู้เข้ารับการอบรม
กลุ่มอื่นสมมติเป็นนักเรียน สลับกันเช่นนี้ทั้ง 3 กลุ่ม

6. วิทยากร /ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นศึกษานิเทศก์ที่เข้ารับการอบรม
สังเกตการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สะท้อนผล และให้ข้อเสนอแนะ

7. ผู้วิจัยชี้แจงภาระงานตามกรอบแนวคิดการออกแบบการจัดการเรียนรู้
เชิงรุก ซึ่งครูผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติการจะต้องออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

จำนวน 10-12 แผน ตามหน่วยการเรียนรู้ที่เลือกไว้ โรงเรียนของแต่ละคน แล้วนำมาร่วมกัน ตรวจสอบ วิพากษ์ และปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ของแต่ละคน เสนอแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้ศึกษานิเทศก์ที่เป็นกรรมการตรวจประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของแต่ละคน ครูปรับปรุงแผนตามข้อเสนอแนะ และนำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้จัดการเรียนรู้จริง

กรอบแนวคิดการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ภาพประกอบ 5 กรอบแนวคิดในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

หลังจากการชี้แจงทำความเข้าใจในการฝึกปฏิบัติแล้ว ครูผู้เข้ารับ การอบรมปฏิบัติการ กลับไปฝึกปฏิบัติการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดการเรียนรู้เชิงรุก ณ โรงเรียนของแต่ละคน ตามกระบวนการที่ผู้วิจัยออกแบบไว้ดังต่อไปนี้

2.2 ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย แต่ละโรงเรียน เข้าร่วมกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพกับครูโรงเรียนเดียวกัน จากนั้น ร่วมกันฝึกปฏิบัติการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) โดยแต่ละคนเลือกหน่วยการเรียนรู้ที่เป็นปัญหาหรืออยากพัฒนาผู้เรียนตามขั้นที่ครู แต่ละคนรับผิดชอบ เพื่อตรวจสอบว่าหน่วยการเรียนรู้ที่ครูเลือกสอดคล้องกับมาตรฐาน ครอบคลุม

ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลางหรือไม่ ครูทุกโรงเรียนเริ่มฝึกปฏิบัติจากใบงานที่ 1 หน่วยที่ 3 เรื่อง การวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง ร่วมกันตรวจสอบสะท้อนและปรับปรุง จากนั้นฝึกปฏิบัติใบงานที่ 2 หน่วยที่ 3 เรื่อง การวางแผนการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ใบงานนี้ครูสอนภาษาอังกฤษโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายจะได้วางแผนว่า ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จะกำหนดมาตรฐาน ตัวชี้วัดใด มีจุดประสงค์การเรียนรู้อะไรบ้าง จะวัดและประเมินผลอย่างไร เนื้อหาใด จะใช้กิจกรรมเชิงรุกใดบ้าง จากนั้นร่วมกันตรวจสอบสะท้อนและปรับปรุงแก้ไขของตนเอง

2.3 ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย

นำการวางแผนการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้ฝึกปฏิบัติเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามใบงานที่ 3 หน่วยที่ 3 ครั้งที่ 1 จำนวน 3 แผน (แผนที่ 1-3) จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์ เพื่อนครูโรงเรียนเดียวกัน เมื่อวันที่ 16 เมษายน 2563 โดยครูนำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของตนเอง สมาชิกกลุ่มร่วมรับฟัง สะท้อน และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ศึกษานิเทศก์ ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแผนที่ 1-3 และให้ข้อเสนอแนะ โดยใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ผู้วิจัย ครูแต่ละคนปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามข้อเสนอแนะของสมาชิกกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2.4 ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายทุกโรงเรียน ปรับปรุงแก้ไขแผนที่ 1-3 ของตนเอง และฝึกปฏิบัติเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามใบงานที่ 3 หน่วยที่ 3 ครั้งที่ 2 อีกจำนวน 3 แผน (แผนที่ 4-6) จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์ เพื่อนครูโรงเรียนเดียวกัน เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2563 โดยครูนำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของตนเอง สมาชิกกลุ่มร่วมรับฟัง สะท้อน และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ศึกษานิเทศก์ ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแผนที่ 4-6 และให้ข้อเสนอแนะ โดยใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ผู้วิจัย ครูแต่ละคนปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามข้อเสนอแนะของสมาชิกกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2.5 ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายทุกโรงเรียน ปรับปรุงแก้ไขแผนที่ 4-6 ของตนเอง และฝึกปฏิบัติเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามใบงานที่ 3 หน่วยที่ 3 ครั้งที่ 3 อีกจำนวน 3 แผน (แผนที่ 7-10) จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์ เพื่อนครูโรงเรียนเดียวกัน แต่เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

(COVID-19) ไม่สามารถรวมกลุ่มกันได้ผู้วิจัยจึงปรับไปใช้รูปแบบออนไลน์ โดยใช้แอปพลิเคชัน Google Meet แทนเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2563 โดยครูนำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของตนเอง สมาชิกกลุ่มร่วมรับฟัง สะท้อน และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ศิกษานิเทศก์ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแผนที่ 7-10 และให้ข้อเสนอแนะ โดยใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ผู้วิจัย ครูแต่ละคนปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามข้อเสนอแนะของสมาชิกกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2.4 ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของตนเอง และเตรียมสื่อ ก่อนนำไปใช้กับผู้เรียน

3. ขั้นการสังเกต (Observation)

การสังเกตในวงจรการวิจัยที่ 1 เป็นการสังเกตการวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย จากการนำเสนอการวางแผนออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการนำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่านสมาชิกกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งประกอบด้วย ศิกษานิเทศก์ เพื่อนครูโรงเรียนเดียวกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตาราง 4 ตารางการสังเกตและสะท้อนผล

ครั้งที่	ผู้สังเกต/สะท้อน	เรื่องที่สังเกต	ประเด็นที่สังเกตและสะท้อน
1	เพื่อนครูกลุ่ม PLC โรงเรียนเดียวกัน	การวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง	หน่วยการเรียนรู้ที่ครูเลือกสอดคล้องกับมาตรฐาน ครอบคลุมตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง
2	เพื่อนครูกลุ่ม PLC โรงเรียนเดียวกัน	การวางแผนการออกแบบ แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ความสอดคล้อง ครอบคลุมระหว่างมาตรฐาน ตัวชี้วัดจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีวัดและประเมินผล เนื้อหา และกิจกรรมเชิงรุกที่กำหนดในแต่ละแผน
3	1. เพื่อนครูกลุ่ม PLC โรงเรียนเดียวกัน 2. ศิกษานิเทศก์	การฝึกปฏิบัติการเขียนแผนการ จัดการเรียนรู้เชิงรุก แผนที่ 1-3	กิจกรรมที่นำมาใช้เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับ ลักษณะ หรือแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกหรือไม่
4	1. เพื่อนครูกลุ่ม PLC โรงเรียนเดียวกัน 2. ศิกษานิเทศก์	การฝึกปฏิบัติการเขียนแผนการ จัดการเรียนรู้เชิงรุก แผนที่ 4-6	กิจกรรมที่นำมาใช้เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับ ลักษณะหรือแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกหรือไม่
5	1. เพื่อนครูกลุ่ม PLC โรงเรียนเดียวกัน 2. ศิกษานิเทศก์	การฝึกปฏิบัติการเขียนแผนการ จัดการเรียนรู้เชิงรุก แผนที่ 7- 10	กิจกรรมที่นำมาใช้เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับ ลักษณะ หรือแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกหรือไม่

4. ขั้นการสะท้อนผล (Reflection)

หลังการนำเสนอการวิเคราะห์มาตรฐานตัวชี้วัด การวางแผนการออกแบบ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก และแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเสร็จสิ้น ครู เพื่อนครูโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย ศึกษานิเทศก์ (ผู้วิจัย) ที่ร่วมสังเกต สะท้อนผลจากการสังเกต อภิปราย และให้ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นเพื่อให้ครูนำไปพัฒนา และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องก่อนนำไปใช้จริงในการวิจัย วงจรการวิจัยที่ 2

วงจรการวิจัยที่ 2

เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนไม่สามารถเปิดเรียนในรูปแบบ On Site ได้ส่งผลให้การวิจัยในวงจรการวิจัยที่ 2 ซึ่งจะเริ่มใน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากกิจกรรมที่ครูวางแผนไว้ เพื่อจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ On Site เพื่อให้สามารถดำเนินการวิจัยได้อย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึง ตัดสินใจร่วมกับครูโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายช่วงใดจัดการเรียนรู้แบบ On Site ไม่ได้ปรับกิจกรรมให้ เหมาะกับรูปแบบออนไลน์ ตามบริบทของแต่ละโรงเรียนโดยใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ ตามศักยภาพ และความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียน

1. ขั้นการวางแผน (Plan)

ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายแต่ละคน ศึกษาขั้นตอนการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแต่ละครั้ง (ปรับขั้นตอน กิจกรรมใน กรณีนำไปจัดการเรียนรู้แบบ Online) เตรียมสื่อ อุปกรณ์ประกอบการจัดการเรียนรู้ เครื่องมือวัดและ ประเมินผล ศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้ชัดเจนก่อนนำไปใช้ โดยทำเช่นนี้ทุกครั้งที่ จะ ดำเนินการจัดการเรียนรู้

2. ขั้นการปฏิบัติ (Action)

2.1 ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย จัดการเรียนรู้เชิงรุกกับผู้เรียนในห้องเรียนจริง ทั้งรูปแบบ On Site และ รูปแบบ Online โดยดำเนินการตามขั้นตอนของแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจากแผนที่ 1- แผนที่ 10

2.2 บันทึกคลิปการสอนในแผนที่ไม่มีศึกษานิเทศก์ไปร่วมสังเกต

3. ขั้นการสังเกต (Observation)

3.1 กรณีจัดการเรียนรู้รูปแบบ On Site ศึกษานิเทศก์ (ผู้วิจัย) ร่วมเพื่อนครู โรงเรียนเดียวกันร่วมสังเกตการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย โดยครูสลับกันสังเกตร่วมกับศึกษานิเทศก์ โดยดำเนินการเก็บข้อมูลสังเกตการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูตั้งแต่เริ่มต้นจัดการเรียนรู้จนถึงสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ประเด็นการสังเกตจาก แบบประเมินความสามารถการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.2 กรณีจัดการเรียนรู้รูปแบบ Online สืบเนื่องจากบันทึกคลิปการสอนของครูสอนภาษาอังกฤษโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายแต่ละคน โดยดำเนินการเก็บข้อมูลสังเกตการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูตั้งแต่เริ่มต้นจัดการเรียนรู้จนสิ้นสุดกิจกรรม โดยใช้ประเด็นการสังเกตจากแบบประเมินความสามารถการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.3 ระหว่างการสังเกตการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผู้วิจัย จะทำการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูสอนภาษาอังกฤษโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายทุกคนไปด้วยทำเช่นนี้จนครบทั้ง 10 แผน เพื่อนำไปวิเคราะห์และนำผลการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ต่อไป

4. ขั้นตอนการสะท้อนผล (Reflection)

หลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแต่ละแผนเสร็จสิ้น หรือหลังจากการสังเกตคลิปการจัดการเรียนรู้ของครูแต่ละคนเสร็จสิ้น ศึกษานิเทศก์ (ผู้วิจัย) และเพื่อนครูจากโรงเรียนเดียวกันที่เป็นผู้ร่วมการสังเกตแต่ละครั้ง จะนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมารวมกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยเริ่มจากให้ครูผู้สอนสะท้อนผลการสอนของตนเองว่าการจัดการเรียนรู้ครั้งนั้นบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ การจัดกิจกรรมเป็นไปตามลำดับขั้นและแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมากน้อยเพียงใด ปัญหาที่เกิดขึ้นคืออะไร จากนั้นเพื่อนครูผู้ร่วมการสังเกต สะท้อน อภิปรายและให้ข้อเสนอแนะ สุดท้ายผู้วิจัยจะเป็นผู้สะท้อนพฤติกรรมเด่นที่สะท้อนบทบาทครูเชิงรุก บทบาทนักเรียนเชิงรุก พฤติกรรมที่ครูต้องพัฒนา ให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในครั้งต่อไป ทำเช่นนี้จนครบทั้ง 10 แผน

6. การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

6.1.1 หลังการอบรมปฏิบัติการตามหลักสูตรการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา วันที่ 27 มีนาคม 2563 ทำการทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตรวจสอบให้คะแนนและนำไปวิเคราะห์ข้อมูลผล เพื่อนำคะแนนร้อยละผลการทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ผู้วิจัยกำหนดไว้คือ ร้อยละ 70 หรือมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับดีขึ้นไป จึงจะถือว่าครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในครั้งนี้ ซึ่งพบว่าหลังการอบรมปฏิบัติการตามหลักสูตรการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ครูสอนภาษาอังกฤษโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 โรงเรียน มีคะแนนร้อยละอยู่ในระดับดีถึงดีเยี่ยมทุกคน นั่นหมายถึงครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายทุกคนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

6.1.2 ประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย ระหว่างการร่วมกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครั้งที่ 1-3 โดยคณะกรรมการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกซึ่งประกอบด้วยศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา จำนวน 6 คน (รวมผู้วิจัย) ตรวจสอบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและให้ข้อเสนอแนะโดยศึกษานิเทศก์ 1 คน ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกต่อครู 1 คน ส่วนผู้วิจัยประเมินแผนครู 2 คน โดยใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากนั้นเก็บรวบรวมแบบประเมินความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูทุกคนและทุกแผนเพื่อนำไปวิเคราะห์และนำผลการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2554) ต่อไป

6.1.3 ระหว่างการสังเกตการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษในการดำเนินการวิจัยในวงจรการวิจัยที่ 2 ผู้วิจัยจะทำการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายทุกคนจนครบทั้ง 10 แผน เพื่อนำไปวิเคราะห์และนำผลการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2554) ต่อไป

6.1.4 หลังจากดำเนินการวงจรการวิจัยที่ 2 เสร็จสิ้น ผู้วิจัยได้ทำการสอบถามความพึงพอใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายต่อการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา โดยการจัดส่งในรูปแบบออนไลน์แอปพลิเคชัน Google Form นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ต่อไป

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

6.2.1 การวิเคราะห์แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกดำเนินการดังนี้

1. นำกระดาษคำตอบแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายมาตรวจให้คะแนนตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน

2. นำคะแนนผลการทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายทุกคนไปวิเคราะห์หาค่าสถิติ ร้อยละ (Percentage) เป็นรายคน

3. นำคะแนนร้อยละผลการทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกครูสอนภาษาอังกฤษโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายแต่ละคน ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์

การเรียนรู้ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ใช้เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของ สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) โดยกำหนดเกณฑ์การผ่านไว้ที่ร้อยละ 70 หรือมีความรู้ความเข้าใจ
อยู่ในระดับดี จึงจะถือว่าครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก รายละเอียดเกณฑ์
การเปรียบเทียบ

คะแนนร้อยละ 80 - 100 คะแนน หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจ
อยู่ในระดับดีเยี่ยม

คะแนนร้อยละ 70 - 79 คะแนน หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจ
อยู่ในระดับดี

คะแนนร้อยละ 60 - 69 คะแนน หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจ
อยู่ในระดับพอใช้

คะแนนร้อยละ 50 - 59 คะแนน หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจ
อยู่ในระดับผ่านเกณฑ์

คะแนนร้อยละ 0 - 49 คะแนน หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจ
อยู่ในระดับไม่ผ่านเกณฑ์

6.2.2 การวิเคราะห์ผลการประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการ
การเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ดำเนินการดังนี้

1) นำผลการประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้
เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ที่ประเมินโดยกรรมการประเมินแผนการจัด
การเรียนรู้เชิงรุก มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการประเมินและให้คะแนน

2) นำคะแนนผลการประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการ
การเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายแต่ละคน
ไปวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3) นำค่าเฉลี่ยผลการประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้
เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายแต่ละคนไปเปรียบเทียบกับ
เกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2554) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความสามารถในการออกแบบการจัด
การเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความสามารถในการออกแบบการจัด
การเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความสามารถในการออกแบบการจัด
การเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับน้อยที่สุด

6.2.3 การวิเคราะห์ผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ดำเนินการดังนี้

1) นำแบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายแต่ละคนที่ประเมินโดยผู้วิจัยมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการประเมินและให้คะแนน

2) นำคะแนนผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายแต่ละคนไปวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3) นำค่าเฉลี่ยผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายแต่ละคนไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2554) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับน้อยที่สุด

6.2.4 การวิเคราะห์ผลการสอบถามความพึงพอใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย ต่อการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ดำเนินการดังนี้

1) นำแบบสอบถามความพึงพอใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย ต่อการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามและให้คะแนน

2) นำคะแนนแบบสอบถามความพึงพอใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย ต่อการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3) นำค่าเฉลี่ยแบบสอบถามความพึงพอใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย ต่อการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2554) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการนำหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการนำหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการนำหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการนำหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการนำหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

7.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ

การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้อง โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง ดังนี้ (ชวลิต ชูกำแหง, 2559)

ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่าสอดคล้อง

ให้ +0 เมื่อไม่แน่ใจ

ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่าไม่สอดคล้อง

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

7.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลการใช้หลักสูตร

7.3.1 การทดสอบเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ใช้สถิติร้อยละ (Percentage) ในการวิเคราะห์ข้อมูล และนำผลไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ การประเมินผลการเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดเกณฑ์ที่ถือว่าครมมีความรู้ความเข้าใจไว้ที่ร้อยละ 70 ขึ้นไป หรืออยู่ในระดับดีขึ้นไปจึงถือว่า มีความรู้ความเข้าใจตามหลักสูตรนี้ รายละเอียดเกณฑ์การประเมินดังนี้

อยู่ในระดับดีเยี่ยม	คะแนนร้อยละ 80 - 100 คะแนน หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจ
อยู่ในระดับดี	คะแนนร้อยละ 70 - 79 คะแนน หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจ
อยู่ในระดับพอใช้	คะแนนร้อยละ 60 - 69 คะแนน หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจ
อยู่ในระดับผ่านเกณฑ์	คะแนนร้อยละ 50 - 59 คะแนน หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจ
อยู่ในระดับไม่ผ่านเกณฑ์	คะแนนร้อยละ 0 - 49 คะแนน หมายถึง	มีความรู้ความเข้าใจ

7.3.2 ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ใช้สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำผลไปเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ของ บุญชม ศรีสะอาด (2554) ที่ตั้งไว้ ดังนี้

การเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมากที่สุด	ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง	มีความสามารถในการออกแบบการจัดการ
การเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมาก	ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง	มีความสามารถในการออกแบบการจัดการ
การเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับปานกลาง	ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง	มีความสามารถในการออกแบบการจัดการ
การเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับน้อย	ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง	มีความสามารถในการออกแบบการจัดการ
การเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับน้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง	มีความสามารถในการออกแบบการจัดการ

7.3.3 ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ใช้สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย (Mean)

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำผลไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์

(บุญชม ศรีสะอาด, 2554) ที่ตั้งไว้ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้
เชิงรุกอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้
เชิงรุกอยู่ในระดับน้อยที่สุด

7.3.4 ด้านความพึงพอใจ ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

โรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย ต่อการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ใช้สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย

(Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำผลไปเทียบกับเกณฑ์

(บุญชม ศรีสะอาด, 2554) ที่ตั้งไว้
ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรส่งเสริม
การจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรส่งเสริม
การจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรส่งเสริม
การจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรส่งเสริม
การจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรส่งเสริม
การจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตาราง 5 สรุปขั้นตอนการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอน
ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

ระยะ ดำเนินการ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	แหล่งข้อมูล/ผู้ให้ ข้อมูล	เครื่องมือ/สถิติ	ผลที่คาดว่าจะ ได้รับ
การวิจัยระยะ ที่ 1 การศึกษา สภาพ การจัดการ เรียนรู้เชิงรุก และ ความต้องการ ในการพัฒนา ตนเองของ ครูสอน ภาษาอังกฤษ ระดับประถม ศึกษา	เพื่อศึกษาสภาพ การจัดการเรียนรู้ เชิงรุกและความ ต้องการในการ พัฒนาตนเองของ ครูสอนภาษา อังกฤษระดับ ประถม ศึกษา	1. การวิจัย เอกสาร 2. การสนทนา กลุ่ม 3. การสอบ ถามความคิดเห็น	1. เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องกับการ พัฒนาหลักสูตร ส่งเสริมการจัด การเรียนรู้เชิงรุกโดย ผสมแนวคิด ทฤษฎี การเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับแนว การจัดการเรียนรู้ เชิงรุก 2. ผู้เชี่ยวชาญด้าน การจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) 3. ครูผู้สอนภาษา อังกฤษโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การ ศึกษา ประถมศึกษาพาสินธุ์ เขต 1 171 คน	1. แบบบันทึก ข้อมูลการ วิจัยเอกสาร 2. แบบสัมภาษณ์ 3.แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ข้อมูลเชิง ปริมาณและ คุณภาพ - ร้อยละ - ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	1. แนวทางใน การพัฒนา หลักสูตร ฝึกอบรม 2.องค์ประกอบ ของหลักสูตร การฝึกอบรม 3. สภาพ การจัดการ เรียนรู้เชิงรุก และความ ต้องการของ ครูผู้สอน ภาษาอังกฤษ ในการพัฒนา ตนเอง
การวิจัย ระยะที่ 2 การพัฒนา หลักสูตร ส่งเสริมการ จัดการเรียนรู้ เชิงรุกสำหรับ ครูสอนภาษา อังกฤษระดับ ประถมศึกษา	1. เพื่อจัดทำร่าง หลักสูตรส่งเสริม การจัดการเรียนรู้ เชิงรุก สำหรับครู สอนภาษา อังกฤษระดับ ประถมศึกษา	1. ยกร่าง หลักสูตรส่งเสริม การจัดการ เรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอน ภาษา อังกฤษระดับ ประถมศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญด้านการ พัฒนาหลักสูตร /ด้านเนื้อหาและ การจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ จำนวน 7 คน	- แบบประเมิน ความเหมาะสม ของร่างหลักสูตร ส่งเสริม การจัดการเรียนรู้ เชิงรุก/ เชิงรุก/	ร่างหลักสูตร ส่งเสริม การจัดการ เรียนรู้ เชิงรุก สำหรับ ครูสอนภาษา อังกฤษระดับ ประถมศึกษา

ตาราง 5 (ต่อ)

ระยะดำเนินการ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	แหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือ/สถิติ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
อังกฤษระดับ ประถมศึกษา		2. การสัมมนา อิงผู้เชี่ยวชาญ		สถิติที่ใช้ - ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)	
การวิจัย ระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้ หลักสูตรส่งเสริม การจัด การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับ ครูสอนภาษา อังกฤษระดับ ประถมศึกษา	เพื่อศึกษาผลการใช้ หลักสูตรส่งเสริม การจัดการเรียนรู้ เชิงรุก สำหรับครู สอนภาษา อังกฤษ ระดับประถมศึกษา ดังนี้ 1 ผลการพัฒนา ความรู้ ความเข้าใจของครู สอนภาษาอังกฤษ ระดับประถม ศึกษาเกี่ยวกับการ จัดการเรียนรู้เชิง รุกเทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 70 2. ผลการพัฒนา ความสามารถใน การออกแบบ แผนการจัดการ เรียนรู้	ใช้การวิจัยเชิง ปฏิบัติการตาม แนวคิดของ Kemmis และ McTaggart วงจรการวิจัย ปฏิบัติการแต่ละ วงจรประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ขั้นการวางแผน ขั้นการปฏิบัติ ขั้น การสังเกต ขั้นการสะท้อนผล โดยกำหนดไว้ 2 วงจรการวิจัย ปฏิบัติการ	โรงเรียนในกลุ่ม เครือข่ายพัฒนา คุณภาพการ ศึกษา พุทธไสยาสน์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 ที่มีรายงานผล การนิเทศการศึกษา ปีการศึกษา 2562 ที่สะท้อนความ ต้องการของ ครูผู้สอนในพัฒนา ตนเองเกี่ยวกับการ จัดการเรียนรู้เชิงรุก และสมัครใจเข้า ร่วมการพัฒนา ตนเอง โดย ผู้บริหาร สถานศึกษา เห็นชอบและ	1. แบบ ทดสอบ วัดความรู้ ความ เข้าใจใน การจัดการ เรียนรู้เชิงรุก 2. แบบประเมิน ความสามารถใน การออก แบบการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก 3. แบบประเมิน ความสามารถ ในการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก 4. แบบ สอบถาม ความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ - ร้อยละ - ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	หลักสูตร ส่งเสริม การจัดการ เรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอน ภาษาอังกฤษ ระดับ ประถมศึกษา ฉบับจริง

ตาราง 5 (ต่อ)

ระยะดำเนินการ	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	แหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือ/สถิติ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
	<p>เชิงรุกของครูสอนภาษา อังกฤษระดับประถมศึกษา</p> <p>3. ผลการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษา อังกฤษระดับประถมศึกษา</p> <p>4. ผลการ ศึกษาความพึงพอใจของครูสอนภาษา อังกฤษระดับประถมศึกษา</p> <p>ต่อการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสอนภาษา อังกฤษระดับประถมศึกษา</p>		<p>ยื่นต่อนุญาตให้ครูสอนภาษาอังกฤษเข้ารับการพัฒนาตนเองตามหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 3 โรงเรียนมีครูสอนภาษาอังกฤษจำนวน 7 คน</p>		

ตาราง 6 สรุปขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในระยะที่ 3

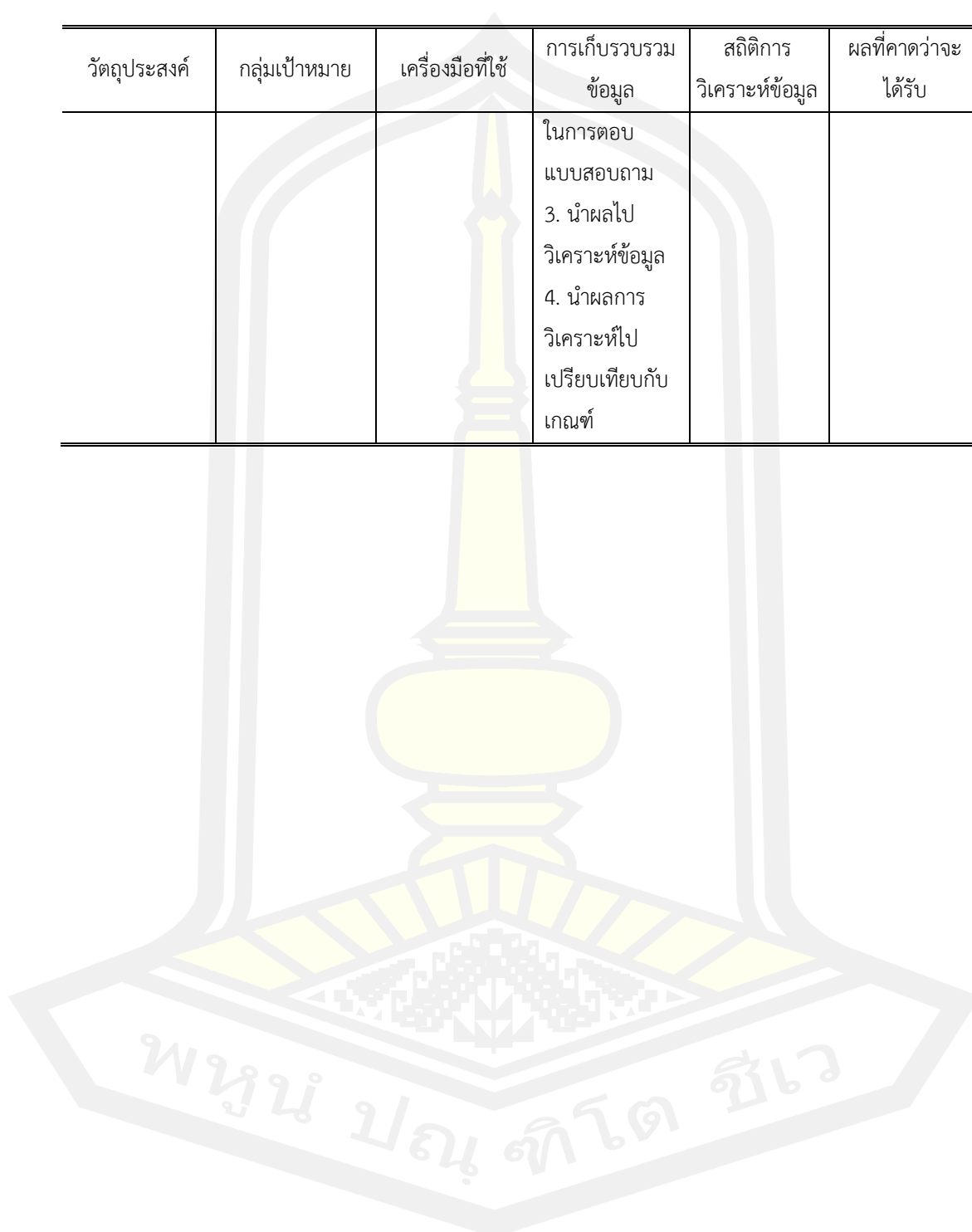
วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือที่ใช้	การเก็บรวบรวมข้อมูล	สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
1. เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจของครูสอนภาษา อังกฤษ ระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกกับเกณฑ์ ร้อยละ 70	โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพ การศึกษาพุทธไสยาสน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 ที่มีรายงานผล	แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา	1. ทำการทดสอบหลังการอบรม ปฏิบัติการ 2. ตรวจสอบคะแนนและนำไปวิเคราะห์	ร้อยละ	ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
2. เพื่อพัฒนาความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา	การนิเทศการศึกษา ปีการศึกษา 2562 ที่สะท้อนความต้องการของครูผู้สอนในพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และสมัครใจเข้าร่วมการพัฒนาตนเอง โดยผู้บริหารสถานศึกษา เห็นชอบ	แบบประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา	1. ทำการประเมินผล การจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2. ตรวจสอบความครบถ้วนในการประเมินแต่ละประเด็น 3. นำผลการประเมินที่ได้ไปวิเคราะห์ผล 4. นำผลการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์	1. ค่าเฉลี่ย (Mean) 2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)	ครูมีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ตาราง 6 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือที่ใช้	การเก็บรวบรวมข้อมูล	สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
3. เพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา	ยินดีอนุญาตให้ครูสอนภาษาอังกฤษเข้าร่วมพัฒนาตนเองตามหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา	แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูสอนภาษา อังกฤษระดับประถมศึกษา เชิงรุก	1. ทำการประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2. ตรวจสอบความครบถ้วนในการประเมินแต่ละประเด็น 3. นำผลการประเมินไปวิเคราะห์ผล 4. นำผลการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์	1. ค่าเฉลี่ย (Mean) 2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)	ครูมีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียน กลุ่มเป้าหมายต่อการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้		แบบสอบถามความพึงพอใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาต่อหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา	1. หลังการทดลองใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เสร็จสิ้นทำการสอบถามความพึงพอใจของครูต่อหลักสูตรการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2. ตรวจสอบความครบถ้วน	1. ค่าเฉลี่ย (Mean) 2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)	ครูมีความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

ตาราง 6 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือที่ใช้	การเก็บรวบรวมข้อมูล	สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
			ในการตอบแบบสอบถาม 3. นำผลไปวิเคราะห์ข้อมูล 4. นำผลการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์		

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้สัญลักษณ์ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N แทน จำนวนครูผู้สอนภาษาอังกฤษในกลุ่มตัวอย่าง

\bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

1.1 ผลการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรการวิจัยเอกสาร (Document Research)

1.2 ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา โดยใช้การสนทนากลุ่ม

1.3 ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอน
ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ดังนี้

3.1 ผลการทดสอบความรู้ ความเข้าใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กับเกณฑ์ร้อยละ 70

3.2 ผลการประเมินความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

3.3 ผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอน
ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

3.4 ผลการศึกษาความพึงพอใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
ต่อการนำหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
ไปใช้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

1.1 ผลการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร
การวิจัยเอกสาร (Document Research)

จากการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริม
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยผสานแนวคิด ทฤษฎี
การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้การวิจัยเอกสาร (Document
Research) เพื่อนำไปใช้นิยามลักษณะสำคัญของจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อนำไปใช้เป็นกรอบ
ในการศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้ทรงคุณวุฒิในการนำใช้ในการยกร่างหลักสูตร มีรายละเอียด
ปรากฏดังตาราง 7-8

พหุ ประถมศึกษา

ตาราง 7 ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวข้องกับลักษณะและบทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้
เชิงรุก

ลักษณะสำคัญ การจัดการเรียนรู้ เชิงรุก (Bonwell and Eison, 1991)	ลักษณะสำคัญ การจัดการเรียนรู้ เชิงรุก (ไชยยศ เรือง สุวรรณ, 2553)	บทบาทของครูใน การจัดการเรียนรู้ เชิงรุก (ณัชนัน แก้วชัยเจริญ , 2560)	บทบาทของครูใน การจัดการเรียนรู้ เชิงรุก (สพฐ. 2564)	กรวยประสบการณ์ (Dale, 1969)
1. นักเรียนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมมากกว่า การฟัง	1. เป็นการเรียนการ สอนที่พัฒนา ศักยภาพทางสมอง ได้แก่ การคิด การแก้ปัญหา และ การนำความรู้ ไปประยุกต์ใช้	1. จัดให้ผู้เรียน เป็นศูนย์กลางของ การเรียนการสอน กิจกรรมต้องสะท้อน ความต้องการในการ พัฒนาผู้เรียนและ เน้นการนำไปใช้ ประโยชน์ในชีวิตจริง ของผู้เรียน	การเตรียมตัวให้ พร้อมที่จะสอน	1. เรียนรู้ผ่านการ อ่านจำได้ ร้อยละ 10
2. ให้ข้อมูลน้อยลง เพิ่มการพัฒนา ทักษะของนักเรียน มากขึ้น	2. เป็นการเรียน การสอนที่เปิด โอกาสให้ผู้เรียนมี ส่วนร่วมใน กระบวนการเรียนรู้ สูงสุด	2. สร้างบรรยากาศ ของการมีส่วนร่วม และการเจรจา โต้ตอบที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ ดีกับผู้สอนและเพื่อน ในชั้นเรียน	จัดกิจกรรม การเรียนการสอน ให้ท้าทาย และให้โอกาส ผู้เรียนได้รับ	2. เรียนรู้ผ่านการ ฟังจำได้ ร้อยละ 20
3. นักเรียนมีส่วน ร่วมในการคิดสู่ การคิดขั้นสูง (การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินผล)	3. ผู้เรียนสร้าง องค์ความรู้และ จัดระบบการเรียนรู้ ด้วยตนเอง	3. จัดกิจกรรมการ เรียนการสอนให้ เป็นพลวัต ส่งเสริม ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในทุกกิจกรรม รวมทั้งกระตุ้นให้ ผู้เรียนประสบ ความสำเร็จในการ เรียนรู้	วิธีการสอนที่ หลากหลายจัดให้ ผู้เรียนเป็น ศูนย์กลางของ การเรียนการสอน	3. เรียนรู้ผ่านการ เห็นจำได้ ร้อยละ 30

ตาราง 7 (ต่อ)

ลักษณะสำคัญ การจัดการเรียนรู้ เชิงรุก (Bonwell and Eison, 1991)	ลักษณะสำคัญ การจัดการเรียนรู้ เชิงรุก (ไชยยศ เรือง สุวรรณ, 2553)	บทบาทของครูใน การจัดการเรียนรู้ เชิงรุก (ณัชนัน แก้วชัยเจริญ , 2560)	บทบาทของครูใน การจัดการเรียนรู้ เชิงรุก (สพฐ. 2564)	กรวยประสบการณ์ (Dale, 1969)
4. นักเรียนมีส่วนร่วม ในกิจกรรม (เช่นการอ่านการ สนทนาการเขียน)	4. ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการเรียนการสอน ทั้งในด้านการสร้าง องค์ความรู้ การสร้าง ปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน และร่วมมือกัน มากกว่าการแข่งขัน การแบ่งหน้าที่ความ รับผิดชอบ	4. จัดสภาพ การจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือ ส่งเสริมให้เกิดการ ร่วมมือในกลุ่ม ผู้เรียนที่หลากหลาย	มีการพัฒนาทักษะ กระบวนการคิดไปสู่ ในระดับที่สูงขึ้น	4. เรียนรู้ผ่าน การเห็นและได้ยิน ร้อยละ 50 ภาพยนตร์/ นิทรรศการ/ การสาธิต
5. ให้ความสำคัญ กับการสำรวจ ทัศนคติและค่านิยม ของนักเรียน	5. ผู้เรียนได้เรียนรู้ ความรับผิดชอบ ร่วมกัน การมีวินัยใน การทำงาน และการ แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ	5. จัดกิจกรรม การเรียนการสอน ให้ท้าทายและให้ โอกาสผู้เรียนได้รับ วิธีการ		5. เรียนรู้ผ่านการ การพูดเข้าร่วม อภิปราย/และ ได้มีการพูดคุย ร้อยละ 70
	6. เป็นกระบวนการ สร้างสถานการณ์ให้ ผู้เรียน อ่าน พูด ฟัง คิดอย่างลุ่มลึก ผู้เรียนจะเป็นผู้จัด ระบบการเรียนรู้ด้วย ตนเอง	6. วางแผนเกี่ยวกับ เวลาในการจัดการ เรียนการสอนอย่าง ชัดเจนทั้งในส่วน ของเนื้อหา และ กิจกรรม		6. การเรียนรู้ผ่าน การพูดและ ลงมือทำ ลงมือ ปฏิบัติ เรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง/ การใช้สื่อของจริง ร้อยละ 90
	7. เป็นกิจกรรมการ เรียนการสอนเน้น ทักษะการคิดขั้นสูง	7. ครูผู้สอนต้องใจ กว้าง ยอมรับใน ความสามารถใน การแสดงออกและ ความคิดเห็น ของ ผู้เรียน		

ตาราง 7 (ต่อ)

ลักษณะสำคัญ การจัดการเรียนรู้ เชิงรุก (Bonwell and Eison, 1991)	ลักษณะสำคัญ การจัดการเรียนรู้ เชิงรุก (ไชยยศ เรือง สุวรรณ, 2553)	บทบาทของครูใน การจัดการเรียนรู้ เชิงรุก (ณัชนัน แก้วชัยเจริญ , 2560)	บทบาทของครูใน การจัดการเรียนรู้ เชิงรุก (สพฐ. 2564)	กรวยประสบการณ์ (Dale, 1969)
	8. เป็นกิจกรรม ที่เปิดโอกาสให้ ผู้เรียนบูรณาการ ข้อมูล ข่าวสาร ผู้เรียนบูรณาการ ข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ และ หลักการสู่การสร้าง ความคิดรวบยอด			
	9. ผู้สอนจะเป็น ผู้อำนวยความสะดวก ในการ จัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ ปฏิบัติด้วยตนเอง			

จากตาราง 7 พบว่า แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะและบทบาทของครู
ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักการศึกษาแต่ละท่านที่ผู้วิจัยทำการศึกษามีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน
มีนักการศึกษาบางท่าน เช่น ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2553) ที่ได้ให้รายละเอียดขยายความในแต่ละ
ประเด็นให้กว้างขึ้น

ตาราง 8 สรุปผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะและบทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ลักษณะและบทบาทของครูตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	แหล่งข้อมูล
1. ผู้สอนต้องเตรียม การสอนให้พร้อมก่อนที่จะสอนทั้งเวลา เนื้อหา กิจกรรม สื่อ แหล่งเรียนรู้ และเครื่องมือในการวัดและประเมินผล	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564)
2. จัดกิจกรรมที่มีความหลากหลาย สถานการณ์ที่ท้าทาย ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดไปสู่การคิดขั้นสูง	Bonwell and Eison, (1991) Dale (1969) ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2553) ณชนัน แก้วชัยเจริญ (2560)
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียนมากกว่าการแข่งขัน	Bonwell and Eison (1991) ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2553) ณชนัน แก้วชัยเจริญ (2560) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564)
4. ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม รับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงาน และการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ	Bonwell and Eison (1991) Dale (1969) ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2553)
5. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติทั้งในการอ่าน พูด ฟัง คิด เขียน และการอภิปรายร่วมกัน	Bonwell and Eison (1991) Dale (1969) ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2553)
6. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ทั้งการสร้างองค์ความรู้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกันมากกว่าการแข่งขัน	ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2553) ณชนัน แก้วชัยเจริญ (2560)
7. ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติ ด้วยตนเอง	ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2553)

จากตาราง 8 จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะและบทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สามารถสรุปลักษณะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและบทบาทของครูได้

6 ประการ ประกอบด้วย 1) กิจกรรมมีความหลากหลาย ทำซ้ำ ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดไปสู่การคิดขั้นสูง 2) กิจกรรมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียน มากกว่าการแข่งขัน 3) กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ มีวินัยในการทำงาน 4) กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทั้งการอ่าน พูด ฟัง คิด เขียน และการอภิปรายร่วมกัน 5) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทั้งในกิจกรรมและการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง 6) ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง

จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

1.2 ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโดยใช้การสนทนากลุ่ม

การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโดยใช้การสนทนากลุ่ม กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย 1) ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ระดับประถมศึกษา จำนวน 12 คน 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) จำนวน 8 คน รวมทั้งสิ้น 20 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์ในการสนทนากลุ่มซึ่งปรากฏผลการศึกษาดังนี้

ตาราง 9 ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม

ลำดับที่	วุฒิการศึกษา/วิชาเอก	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
1	วุฒิการศึกษาปริญญาตรี	15	75
2	วุฒิการศึกษาปริญญาโท	5	25
3	วิชาเอกภาษาอังกฤษ	18	90
4	วิชาเอกอื่นๆ	2	10

จากตาราง 9 ผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่มส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 75 วิชาเอกภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 90 ซึ่งเป็นไปตามคุณสมบัติที่กำหนดของกลุ่มเป้าหมาย

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ตามประเด็นดังต่อไปนี้

1. ประเด็นวิธีการออกแบบการเรียนรู้เชิงรุกของครูเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ครูศึกษาหลักสูตร มาตรฐาน ตัวชี้วัด สาระที่ต้องสอนของหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) กำหนดกรอบเนื้อหา สาระ ทักษะ (Content, Vocabulary, Function, Grammar Skills) ที่ต้องสอนให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้ทราบถึงความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนและกิจกรรมที่ผู้เรียนชอบ จากนั้นจึงนำไปออกแบบแผนจัดการเรียนรู้ โดยการกำหนดจุดประสงค์ กำหนดทักษะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน (และคุณค่าที่นักเรียนจะนำไปใช้) กำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหา โดยเลือกกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับเนื้อหา และสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดหรือจุดประสงค์การเรียนรู้ เหมาะสมกับผู้เรียน เน้นทั้งกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนทำเป็นคู่ เป็นกลุ่ม กิจกรรมเน้นผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ ลงมือปฏิบัติ ครูต้องเตรียมการสอน เตรียมสื่อ เกม เพลง ใบงาน ใบความรู้ อุปกรณ์การสอน และเครื่องมือวัดประเมินผลที่สอดคล้องกับเนื้อหา ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ ก่อนทำการจัดการเรียนรู้

2. ประเด็นการบูรณาการเนื้อหากับกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลมีการนำผลจากศึกษาหลักสูตรมาใช้ในการเลือกกิจกรรมที่สอดคล้องมาตรฐาน ตัวชี้วัด กรอบเนื้อหาสาระที่ต้องสอน และทักษะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยกิจกรรมที่เลือกต้องเหมาะสมกับระดับชั้นหรือวัยของผู้เรียน เน้นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะทั้งการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ลงมือปฏิบัติทั้งแบบเดี่ยว แบบคู่ และแบบกลุ่ม ผู้เรียนได้สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ในชั้นตอนสุดท้าย และมีโอกาสได้นำเสนอหน้าชั้น นอกจากนี้กิจกรรมที่นำมาใช้ในแต่ละเนื้อหาต้องมีความหลากหลาย เช่น เกม เพลง สื่อ สถานการณ์จำลอง และลงมือปฏิบัติ เรียนรู้อย่างมีความสุข

3. ประเด็นการใช้เครื่องมือและวิธีการวัดประเมินการเรียนรู้ของครู พบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลให้ความสำคัญกับการประเมินตามตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละครั้ง โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย เช่น ใบงาน แบบทดสอบ แฟ้มผลงาน แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน ทั้งนี้เครื่องมือแต่ละชนิดที่จะเลือกมาใช้จะขึ้นอยู่กับทักษะที่ต้องการประเมินด้วย

4. ประเด็นความต้องการพัฒนาการตนเองในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา พบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกทุกคน

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าหลักสูตรนี้ควรมี เนื้อหา

ที่เกี่ยวข้องกับ ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก เทคนิคหรือวิธีสอนตามแนวทาง หรือ ลักษณะการจัดการเรียนรู้อิงรุก บัญชีคำศัพท์เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับครูผู้สอนในการนำไปใช้ หรือความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษ

1.3 ผลการศึกษาศาภาพการจัดการเรียนรู้อิงรุก และความต้องการในการพัฒนาตนเอง ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนรู้อิงรุก และ ความต้องการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนรู้อิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ปรากฏผลดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 158 คน ซึ่งเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ปรากฏผลดังตาราง 10-14

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรเพศ

(n = 158)

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	31	19.62
หญิง	137	80.38
รวม	158	100

จากตาราง 10 ครูสอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 80.38 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 19.62 ตามลำดับ

ตาราง 11 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิการศึกษา
(n = 158)

วุฒิการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี	119	75.32
ปริญญาโท	39	24.68
ปริญญาเอก	-	-
รวม	158	100

จากตาราง 11 ครูสอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ส่วนใหญ่วุฒิการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 75.32
และวุฒิการศึกษาปริญญาโทคิดเป็นร้อยละ 24.68 ตามลำดับ

ตาราง 12 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสาขาวิชาเอก
(n = 158)

สาขา/วิชาเอก	จำนวน	ร้อยละ
ภาษาอังกฤษ	66	41.77
สาขา/วิชาเอกอื่น ๆ	92	58.23
รวม	158	100

จากตาราง 12 ครูสอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาเอกอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 58.23
และวิชาเอกภาษาอังกฤษคิดเป็น ร้อยละ 41.77 ตามลำดับ

ตาราง 13 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิการศึกษา
(n = 158)

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ระหว่าง 20- 35	61	38.61
ระหว่าง 36-45 ปี	38	24.05
ระหว่าง 46 ปี ขึ้นไป	59	37.34
รวม	158	100

จากตาราง 13 ครูสอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 1 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.61 รองลงมาอายุ
46 ปี ขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 37.34 และอายุระหว่าง 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.05 ตามลำดับ

ตาราง 14 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์ด้าน
การสอน (n = 158)

ประสบการณ์ด้านการสอน	จำนวน	ร้อยละ
1-5 ปี	45	28.48
6-10 ปี	37	23.42
11-15 ปี	21	13.29
16 ปี ขึ้นไป	55	34.81
รวม	158	100

จากตาราง 14 ครูสอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 1 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ด้านการสอน 16 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ
34.81 รองลงมาประสบการณ์ด้านการสอน 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.48 มีประสบการณ์
ด้านการสอน 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.42 และ มีประสบการณ์ด้านการสอน 11-15 ปี
คิดเป็นร้อยละ 13.29 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษ
ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอน
ภาษาอังกฤษ ผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 158)

รายการ	\bar{X}	S.D	แปลผล
ตอนที่ 2 เพื่อสอบถามสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา			
1. ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)	3.46	0.75	ปานกลาง
2. วิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.55	0.73	มาก
3. นำผลการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดมาใช้วางแผนการจัดการเรียนรู้	3.60	0.77	มาก
4. การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุม วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อ เครื่องมือวัด และประเมินผล	3.66	0.81	มาก
5. นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับผู้เรียน	3.49	0.69	ปานกลาง
6. จัดกิจกรรมหลากหลาย ทำท่าย ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดไปสู่การคิดขั้นสูง	3.29	0.65	ปานกลาง
7. กิจกรรมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับครู ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนมากกว่าการแข่งขัน	3.96	0.75	มาก
8. กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบการมีวินัยในการทำงาน	3.91	0.73	มาก
9. กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนมีลงมือปฏิบัติทั้งการอ่าน พูด ฟัง คิด เขียน และการอภิปรายร่วมกัน	3.89	0.81	มาก
10. กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	3.44	0.59	ปานกลาง

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D	แปลผล
11. ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง	3.98	0.78	มาก
12. มีการวัดผลและประเมินผลครอบคลุมตัวชี้วัด/จุดประสงค์	3.66	0.79	มาก
13. ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	3.26	0.64	ปานกลาง
14. การจัดการเรียนรู้ของท่านสอดคล้องกับแนวการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	3.53	0.75	มาก
เฉลี่ย	3.80	0.82	มาก

จากตาราง 15 ครูสอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 มีสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, S.D = 0.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดซึ่งมีค่าอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับ คือ ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.98$, S.D = 0.78) รองลงมาคือ กิจกรรมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับครู ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนมากกว่าการแข่งขัน ($\bar{X} = 3.96$, S.D = 0.75) และกิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ การมีวินัยในการทำงาน ($\bar{X} = 3.91$, S.D = 0.73) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดซึ่งมีค่าอยู่ในระดับปานกลาง 3 ลำดับ คือ ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.26$, S.D = 0.64) จัดกิจกรรมหลากหลาย ทำท้าย ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดไปสู่การคิดขั้นสูง ($\bar{X} = 3.29$, S.D = 0.65) และกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.44$, S.D = 0.59) ตามลำดับ

พูน บุญ ทิโต ชิว

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการในการพัฒนาตนเอง
ของครูสอนภาษาอังกฤษ ผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 158)

รายการ	\bar{X}	S.D	แปลผล
ตอนที่ 3 : เพื่อสอบถามความต้องการในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับ จัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1			
1. ต้องการให้มีการพัฒนาครูภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก	4.23	0.85	มาก
กระบวนการพัฒนาและส่งเสริม			
2. อบรมให้ความรู้ ฝึกปฏิบัติ มีผู้ให้คำแนะนำ และร่วมสะท้อนผล	3.91	0.83	มาก
3. อบรมให้ความรู้ ฝึกปฏิบัติ มีผู้ให้คำแนะนำ และร่วมสะท้อนผล ผ่านออนไลน์	4.03	0.86	มาก
4. อบรมให้ความรู้ ฝึกปฏิบัติ มีผู้ให้คำแนะนำ และร่วมสะท้อนผล ผ่านทั้งการอบรมปฏิบัติการในห้อง และระบบออนไลน์	4.03	0.87	มาก
เนื้อหา			
5. ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	4.16	0.86	มาก
6. การวิเคราะห์หลักสูตร	3.96	0.88	มาก
7. ความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา	4.15	0.93	มาก
8. รูปแบบ/วิธีสอนภาษาอังกฤษตามแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.05	0.93	มาก
9. การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.08	0.98	มาก
10. การผลิตสื่อประกอบการสอน	3.97	0.90	มาก
11. การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.06	0.88	มาก
12. การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด	4.01	0.86	มาก
รวมเฉลี่ย	3.82	0.80	มาก

จากตาราง 16 ครูสอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีความต้องการในการพัฒนาตนเองโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 3.82$, S.D = 0.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงลำดับจากมาก
ไปหาน้อย 3 ลำดับได้ดังนี้ ต้องการให้มีการพัฒนาครูภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

(\bar{X} = 4.23, S.D = 0.85) รองลงมาคือ ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (\bar{X} = 4.16, S.D = 0.86) และความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา (\bar{X} = 4.15, S.D = 0.93) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเรียงจากน้อยไปหามาก 3 ลำดับ ได้แก่ การอบรมให้ความรู้ฝึกปฏิบัติ มีผู้ให้คำแนะนำ และร่วมสะท้อนผล (\bar{X} = 3.91, S.D = 0.83) การวิเคราะห์หลักสูตร (\bar{X} = 3.96, S.D = 0.88) และการผลิตสื่อประกอบการสอน (\bar{X} = 3.97, S.D = 0.90) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ควรจัดอบรมโดยให้ผู้เข้ารับการอบรมมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมมาก ๆ เพื่อให้เกิดความรู้และทักษะสำหรับนำไปประยุกต์ใช้ และควรจัดอบรมเพื่อให้ครูได้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากระยะที่ 1 ทั้งผลการศึกษาวิจัยเอกสาร ผลจากการสนทนากลุ่ม และผลจากการสอบถาม มากำหนดเป็นขั้นตอนในการร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาซึ่งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกดำเนินการตามขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรของ Taba (1962) 7 ขั้นตอน และได้สังเคราะห์องค์ประกอบหลักสูตร 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) เนื้อหา/สาระของหลักสูตร 4) แนวทางการจัดประสบการณ์ 5) สื่อและเอกสารประกอบหลักสูตร 6) การประเมินการใช้หลักสูตร จากนั้นดำเนินการประเมินเพื่อตรวจสอบยืนยันความเหมาะสมร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ด้วยการประชุมสัมมนาอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร จำนวน 4 คน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาและการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ จำนวน 3 คน ปรากฏผลดังตารางที่ต่อไปนี

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความเหมาะสมร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา (n = 7)

องค์ประกอบร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	\bar{X}	S.D	แปลผล
1. หลักการของหลักสูตร	4.04	0.44	มาก
1.1 มีความเหมาะสมและสมเหตุสมผล	4.29	0.49	มาก
1.2 สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและนำไปใช้ได้จริง	4.14	0.69	มาก
1.3 มีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาหลักสูตร	4.14	0.38	มาก
1.4 มีแนวคิดทฤษฎีพื้นฐานรองรับ	3.57	0.98	มาก
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.43	0.37	มาก
2.1 มีความชัดเจน	4.57	0.79	มากที่สุด
2.2 ครอบคลุมเป้าหมายของหลักสูตร	4.57	0.53	มากที่สุด
2.3 มีความเป็นไปได้	4.29	0.49	มาก
2.4 เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่จะส่งเสริม	4.29	0.49	มาก
3. เนื้อหาสาระของหลักสูตร	4.11	0.50	มาก
3.1 สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร	4.29	0.49	มาก
3.2 ครอบคลุมจุดหมายของหลักสูตร	4.00	0.82	มาก
3.3 เนื้อหาสอดคล้องกับความต้องการ	4.00	0.58	มาก
3.4 การจัดเรียงลำดับเนื้อหา	4.14	0.38	มาก
4. แนวทางการจัดประสบการณ์	4.39	0.24	มาก
4.1 สอดคล้องครอบคลุมกับจุดหมายของหลักสูตร	4.57	0.53	มากที่สุด
4.2 มีการเรียงตามลำดับขั้นตอนก่อนหลังเหมาะสม	4.43	0.53	มาก
4.3 ส่งเสริมให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร	4.57	0.53	มากที่สุด
4.4 เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและระยะเวลา	4.00	0.00	มาก
5. สื่อและเอกสารประกอบหลักสูตร	4.39	0.24	มาก
5.1 สอดคล้องครอบคลุมกับจุดหมายของหลักสูตร	4.57	0.53	มากที่สุด
5.2 มีการเรียงตามลำดับขั้นตอนก่อนหลังเหมาะสม	4.43	0.53	มาก
5.3 ส่งเสริมให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร	4.57	0.53	มากที่สุด
5.4 เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและระยะเวลา	4.00	0.00	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

องค์ประกอบร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	\bar{X}	S.D	แปลผล
6. การประเมินหลักสูตร	4.29	0.30	มาก
6.1 สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร	4.57	0.53	มากที่สุด
6.2 ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการประเมิน	4.57	0.53	มากที่สุด
6.3 ตรวจสอบการบรรลุจุดหมายของหลักสูตรได้	4.00	0.58	มาก
6.4 เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและระยะเวลา	4.00	0.00	มาก
เฉลี่ยรวมทุกด้าน	4.28	0.73	มาก

จากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่าร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D = 0.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ทั้ง 6 องค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ เรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ วัตถุประสงค์หลักสูตร ($\bar{X} = 4.43$, S.D = 0.37) วิธีดำเนินการของหลักสูตร ($\bar{X} = 4.43$, S.D = 0.37) สื่อและเอกสารประกอบหลักสูตร ($\bar{X} = 4.43$, S.D = 0.37) การประเมินหลักสูตร ($\bar{X} = 4.29$, S.D = 0.30) เนื้อหาสาระของหลักสูตร ($\bar{X} = 4.11$, S.D = 0.50) และหลักการของหลักสูตร ($\bar{X} = 4.04$, S.D = 0.44) ตามลำดับ

สรุปความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

1. แก้ไขจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จากคำว่า “ส่งเสริม” ให้เป็นคำว่า “ให้ครูมี” ทุกข้อ และวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ควรตัดคำว่า “กับเกณฑ์ร้อยละ 70” ออก
2. ควรปรับหลักการใหม่ หลอมรวม ให้กระชับ
3. ควรจัดทำสรุปความหมาย องค์ประกอบ หลักการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามหลักสูตรนี้ว่าเป็นอย่างไรเพื่อให้ง่ายต่อการนำไปใช้ของครู
4. หน้าที่ 1 หน้า 5 ควรเกริ่นนำเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช พ.ศ. 2551 ก่อนรายละเอียดกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ และควรปรับตารางหน่วยการเรียนรู้หน้า 5 และตารางสรุปวิธีการหรือกระบวนการนำหลักสูตรส่งเสริม และการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้หน้า 54-55 เข้าด้วยกันจะทำให้เห็นภาพรวมวิธีการนำหลักสูตรไปใช้ได้ชัดเจน
5. ควรเพิ่มบทบาทของศึกษานิเทศก์ (ผู้วิจัย) และบทบาทครูให้ชัดเจน เพื่อครูจะได้เข้าใจบทบาทของตนเองว่า เวลาใดต้องทำอะไร อย่างไร

6. ควรเพิ่มตัวอย่างของแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และควรแนบเครื่องมือวัดและประเมินผลการนำหลักสูตรนี้ไปใช้ด้วย

7. ขอชื่นชมว่ากิจกรรมที่ออกแบบในแต่ละหน่วยตามหลักสูตรนี้ ได้นำหลักการของแนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกมาใช้ทุกหน่วยซึ่งเป็นเรื่องดีมาก เท่ากับเป็นตัวอย่างให้กับครูได้เลย และหลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่ดีหากทำเสร็จแล้ว ควรนำไปใช้ขยายผลให้กับครูภาษาอังกฤษให้มาก ๆ และควรนำไปเผยแพร่ให้กับหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัดอื่น ๆ ด้วย

จากผลการศึกษาผลการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้ทำการแก้ไข ปรับปรุงร่างหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วจึงจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มเพื่อนำไปใช้ต่อไป ดังรายละเอียดตามองค์ประกอบต่อไปนี้ ส่วนเล่มหลักสูตรที่สมบูรณ์ผู้วิจัยได้นำเสนอไว้ในภาคผนวก ข

หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

หลักการของหลักสูตร

หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ได้กำหนดหลักการไว้ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
2. เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
3. เป็นหลักสูตรส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1. เพื่อให้ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
2. เพื่อให้ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา มีความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
3. เพื่อให้ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

เนื้อหาสาระของหลักสูตร

เนื้อหา/สาระของหลักสูตรประกอบด้วย องค์ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งกำหนดให้ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาที่เข้าร่วมการพัฒนาต้องเรียนรู้และได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ โดยแบ่งเนื้อหาของหลักสูตรออกเป็น 3 หน่วย ดังนี้

หน่วยที่	เนื้อหา/สาระของหลักสูตร	เวลา/ชั่วโมง	
		ภาคทฤษฎี	ภาคปฏิบัติ
1	ทบทวนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	1	2
2	ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	1	2
3	การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	3	9
	รวมเวลาที่ใช้ในการให้ความรู้	5	13
	ภาคปฏิบัติครูสอนภาษาอังกฤษแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้ใน ห้องเรียน /มีการสังเกต/สะท้อนผล	-	10-12

(รายละเอียดเนื้อหา/สาระของหลักสูตร อยู่ในภาคผนวก ข)

แนวทางการจัดประสบการณ์

การดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ผู้พัฒนาหลักสูตรได้กำหนดวิธีดำเนินการ (Method and Organization) และรายละเอียดไว้ดังนี้

1. แนวทางการจัดประสบการณ์
2. บทบาทศึกษานิเทศก์ และบทบาทครูในการนำหลักสูตรไปใช้
3. สื่อและเอกสารประกอบหลักสูตร
4. ประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้

1. แนวทางการจัดประสบการณ์

แนวทางการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ได้กำหนดระยะเวลาดำเนินการไว้ 3 ระยะ ดังรายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 1 ดำเนินการอบรมปฏิบัติการ

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งจะใช้นี้อหาความรู้จากหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 1-3 โดยการเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถให้ความรู้และจัดกิจกรรมตามใบกิจกรรมของหน่วยที่ 1-3 ของเอกสารประกอบหลักสูตร ระยะที่ 1 ใช้เวลาดำเนินการ 3 วัน (18 ชั่วโมง) รายละเอียดของหลักสูตร

หน่วยที่ 1 ทบทวนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ใช้เวลา 3 ชั่วโมง

หน่วยที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ใช้เวลา 3 ชั่วโมง

หน่วยที่ 3 การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ใช้เวลา 12 ชั่วโมง

ระยะที่ 2 การฝึกปฏิบัติการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา มีความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ ซึ่งจะดำเนินการเมื่อกลับไปพัฒนาความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ผ่านกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ วิธีดำเนินการในระยะที่ 2 ครูจะฝึกปฏิบัติออกแบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกันที่โรงเรียนผ่านกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ใช้เวลาโดยประมาณ 6 วัน (36 ชั่วโมง) โดยใช้ในงาน

หน่วยที่ 3 เพื่อทบทวนและฝึกปฏิบัติการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยดำเนินการดังนี้

1. ครูสอนภาษาอังกฤษที่ผ่านการอบรมปฏิบัติการตามหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาแต่ละโรงเรียนรวมกลุ่มเพื่อฝึกออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกัน
2. ฝึกปฏิบัติการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามใบงานหน่วยที่ 3 ดังนี้
 - 2.1 ร่วมกันศึกษา วิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลางของหน่วยการเรียนรู้ที่เลือกมาออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูแต่ละคน โดยใช้ใบงานที่ 1 หน่วยที่ 3
 - 2.2 ร่วมกันวางแผนการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ใบงานที่ 2 หน่วยที่ 3 โดยครูแต่ละคนออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกระดับชั้นของตนเอง จากนั้นนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อเสนอแนะร่วมกัน ครูแต่ละคนปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.3 ครูแต่ละคนลงมือฝึกปฏิบัติเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจนครบทุกแผนของหน่วยการเรียนรู้ที่เลือก โดยใช้ใบงานที่ 3 หน่วยที่ 3 นำแผนการจัดการเรียนรู้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยมีศึกษานิเทศก์เข้าร่วมให้ข้อเสนอแนะ และประเมินความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2.4 ครูแต่ละคนปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3. ตรวจสอบ สะท้อนผลการปฏิบัติเพื่อพัฒนาผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมีศึกษานิเทศก์ และครูผู้สอนในโรงเรียนเดียวกันร่วมกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้

ระยะที่ 3 การนำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้

วัตถุประสงค์เพื่อให้ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยครูแต่ละคนนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้จัดการเรียนรู้กับผู้เรียนโดยดำเนินการดังนี้

1. ครูผู้สอนแต่ละคนศึกษาแผนของตนเอง เตรียม สื่อ วัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมก่อนการสอน
2. ครูจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ออกแบบไว้เพื่อนครูในกลุ่มเดียวกัน หรือศึกษานิเทศก์ สังเกตการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้แบบประเมินการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (อยู่ในส่วนที่ 4 เอกสารประกอบหลักสูตร)
3. นำข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมาร่วมกันสะท้อนผลให้ข้อเสนอแนะเพื่อที่ครูแต่ละคนจะได้นำไปปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของตนเอง
4. ทำเช่นนั้นจนครูแต่ละคนสอนครบทุกแผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้ตามเวลาของหน่วยการเรียนรู้ที่เลือก

สรุปวิธีการนำหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษไปใช้

ระยะ ดำเนินการ	วัตถุประสงค์	หลักสูตร	วิธีดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
ระยะที่ 1 ใช้เวลา 10% (3 วัน)	เพื่อให้ครูสอน ภาษาอังกฤษ มีความรู้ความเข้าใจใน แนวทาง การจัดการ เรียนรู้เชิงรุก	หน่วยที่ 1 ทบทวนหลักสูตร หน่วยที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับ การเรียนรู้เชิงรุก หน่วยที่ 3 การออกแบบ แผนการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก	อบรมปฏิบัติการการ จัดการเรียนรู้เชิงรุก	ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจในการ จัดการเรียนรู้เชิงรุก
ระยะที่ 2 ใช้เวลา 20% (6 วัน)	เพื่อให้ครูสอน ภาษาอังกฤษ สามารถออกแบบ แผนการจัด การเรียนรู้เชิงรุก	ฝึกปฏิบัติการออกแบบ แผนการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก	1. ครูรวมกลุ่ม 2. ครูฝึกปฏิบัติ การออกแบบ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3. นำแผนมาร่วม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้ ข้อเสนอแนะ 4. ศึกษาเทคนิค ร่วม แลกเปลี่ยนเรียนรู้และ ประเมินฯ 5. ครูผู้สอนปรับปรุง แผนการจัดการ เรียนรู้ประเมินฯ	ครูสามารถออก แบบแผนการ จัดการเรียนรู้ เชิงรุกได้ และมีแผนการ จัดการเรียนรู้ เชิงรุกสำหรับ จัดการเรียนรู้
ระยะที่ 3 ใช้เวลา 70% (21 วัน)	เพื่อให้ครูสอน ภาษาอังกฤษระดับ ประถมศึกษาให้ มีความสามารถ ในการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก	ฝึกปฏิบัติการ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ครูผู้สอนนำแผน การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ไปใช้กับผู้เรียนจริง 1. บันทึกวิถีทัศน์ การจัดการเรียนรู้ 2. สังเกตการจัดการ เรียนรู้สะท้อนผล ปรับปรุงและพัฒนาจัด การเรียนรู้เชิงรุก	ครูสอน ภาษาอังกฤษ สามารถจัดการ เรียนรู้เชิงรุกได้

ในการนำหลักสูตรไปใช้ผู้ร่างหลักสูตรซึ่งเป็นศึกษานิเทศก์ ได้กำหนดบทบาทของศึกษานิเทศก์และครูสอนภาษาอังกฤษไว้ดังตารางต่อไปนี้

บทบาทของครูสอนภาษาอังกฤษ บทบาทของศึกษานิเทศก์

ระยะดำเนินการ	บทบาทของครู	บทบาทของศึกษานิเทศก์
ระยะที่ 1 ใช้เวลา 10% (3 วัน)	1. ศึกษาเอกสารหลักสูตร 2. เข้ารับการอบรม 3. ร่วมกิจกรรมระหว่างอบรมปฏิบัติการ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	1. จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ 2. จัดกิจกรรมตามหลักสูตร 3. ชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติในระยะที่ 2 เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ระยะที่ 2 ใช้เวลา 20% (6 วัน)	1. ครูรวมกลุ่ม PLC กับครูที่ผ่านการอบรมปฏิบัติการฯ โรงเรียนเดียวกัน 2. ครูฝึกปฏิบัติการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยเริ่มจากใบงานที่ 1-3 3. นำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ข้อเสนอแนะ 4. ปรับปรุง แก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของตนเอง	1. ให้คำปรึกษาระหว่างครูฝึกปฏิบัติการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2. ร่วม PLC กับครูเพื่อให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3. ประเมินความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้เชิงรุก
ระยะที่ 3 ใช้เวลา 70% (21 วัน)	1. ครูศึกษาแผนของตนเอง เตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือวัดและประเมินผลให้พร้อมก่อนการสอน 2. ครูจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ออกแบบไว้ (หากไม่มีผู้สังเกตให้บันทึกวีดิทัศน์การจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปสะท้อนผล) 3. หลังสอนรวมกลุ่ม PLC เพื่อร่วมสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ 4. นำข้อสะท้อนผล ข้อเสนอแนะไปปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป 5. ทำเช่นนี้จนสอนครบทุกแผน	1. สังเกต การจัดการเรียนรู้เชิงรุก/สังเกตจากวีดิทัศน์ ของครู 2. ร่วม PLC เพื่อสะท้อนผล และให้ข้อเสนอแนะ ร่วมกับครู 3. ประเมินความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้เชิงรุกทุกครั้ง

สื่อและเอกสารประกอบหลักสูตร

สื่อ และเอกสารประกอบการนำหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้ ประกอบด้วย

1. หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา
2. เอกสารประกอบหลักสูตร ประกอบด้วย ใบกิจกรรมและใบงานหน่วยที่ 1-3

การประเมินการใช้หลักสูตร

ทำการประเมินผลจากครูสอนภาษาอังกฤษที่เข้ารับการพัฒนาตามหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ดำเนินการประเมินผลตามสภาพจริง ดังนี้

1. ระยะเวลาที่ 1 ภายหลังจากอบรมปฏิบัติการการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสิ้นสุด ทำการทดสอบความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
2. ระยะเวลาที่ 2 ระหว่างที่ครูผู้สอนลงมือปฏิบัติการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทำการประเมินการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้ประเมินคือศึกษานิเทศก์
3. ระยะเวลาที่ 3 สังเกตการจัดการเรียนรู้ สะท้อนผลเพื่อปรับปรุง และพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ของครูผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยใช้ประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ตอนที่ 3 การศึกษาผลการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

สำหรับการศึกษาผลการใช้หลักสูตร ผู้วิจัยได้ศึกษาผลการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา จากครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 โรงเรียน สังกัดกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาพุทธไสยาสน์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 รวม 7 คน ปรากฏผลดังนี้

- 3.1 ผลการศึกษาความรู้ ความเข้าใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (ตาราง 18)

ตาราง 18 แสดงคะแนน คะแนนร้อยละผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้
เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา หลังการอบรมปฏิบัติการตามหลักสูตร
ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70

โรงเรียน/ชื่อ-นามสกุล ครูสอนภาษาอังกฤษ	คะแนนการทดสอบ ความรู้ความเข้าใจ	คะแนนร้อยละ ความรู้ความเข้าใจ	ระดับความรู้ ความเข้าใจ
โรงเรียนที่ 1	25	83.33	ดีเยี่ยม
ครูคนที่ 1	26	86.66	ดีเยี่ยม
ครูคนที่ 2	27	90.00	ดีเยี่ยม
ครูคนที่ 3	22	73.33	ดี
โรงเรียนที่ 2	25	83.33	ดีเยี่ยม
ครูคนที่ 1	23	73.33	ดี
ครูคนที่ 2	27	90.00	ดีเยี่ยม
โรงเรียนที่ 3	25.5	85.00	ดีเยี่ยม
ครูคนที่ 1	26	86.66	ดีเยี่ยม
ครูคนที่ 2	25	83.33	ดีเยี่ยม
รวมเฉลี่ย	25.16	83.86	ดีเยี่ยม

จากตาราง 18 เมื่อนำคะแนนร้อยละผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจไปเปรียบเทียบกับ
เกณฑ์ร้อยละ 70 ที่กำหนดไว้จึง พบว่า โดยภาพรวมครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียน
กลุ่มเป้าหมายมีคะแนนผลการทดสอบหลังการพัฒนาตามหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา รวมเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 83.86 มีระดับความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับดีเยี่ยม ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่กำหนดไว้
เมื่อพิจารณาเป็นรายโรงเรียนพบว่า ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาทั้ง 3 โรงเรียน มีคะแนน
เฉลี่ยร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับดีเยี่ยม เรียงลำดับจากมาก
ไปหาน้อยได้ดังนี้ ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนที่ 2 (ร้อยละ 85.00) โรงเรียนที่ 1
(ร้อยละ 83.33) และที่ 3 (ร้อยละ 83.33) ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ทั้งสามโรงเรียน

3.2 ผลการศึกษาความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอน
ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา (ตาราง 19)

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความสามารถในการออกแบบ
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาจำแนกเป็นโรงเรียน

ที่	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ยผลการประเมินรายโรงเรียน			รวมเฉลี่ย		
		ชุมชน จารย์	ช่วยคุม วิทยากร	หนองแขวง เหนือ			
		\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}	SD.	แปลผล
1	มีการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัด	5.00	5.00	5.00	5.00	0.00	มากที่สุด
2	มีการวางแผนการออกแบบ แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.83	5.00	5.00	4.94	0.10	มากที่สุด
3	การวางแผนด้านเนื้อหา ถูกต้อง ชัดเจน สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่ กำหนด	4.33	4.50	4.50	4.44	0.10	มาก
4	จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้อง กับตัวชี้วัดที่กำหนด	3.83	4.00	4.00	3.94	0.66	มาก
5	จุดประสงค์การเรียนรู้ครอบคลุม พฤติกรรมการเรียนรู้ด้าน						
	5.1 ด้านความรู้ความเข้าใจ	4.10	4.10	4.25	4.15	0.43	มาก
	5.2 ด้านทักษะและการปฏิบัติ	3.97	4.10	4.10	4.06	0.53	มาก
	5.3 ด้านเจตคติหรือคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	3.83	3.75	4.00	3.86	0.21	มาก
6	กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก						
	6.1 หลากหลาย ทำท่าย น่าสนใจ	3.10	3.10	3.05	3.08	0.33	ปานกลาง
	6.2 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ร่วมกัน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบและมี วินัยในการทำงาน	3.50	3.65	3.65	3.60	0.48	มาก
	6.3 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือ ปฏิบัติในการอ่าน พูด ฟัง คิด เขียน	3.67	3.60	3.85	3.71	0.38	มาก

ตาราง 19 (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ยผลการประเมินรายโรง			รวมเฉลี่ย		
		ชุมชน จารย์	วิทยาคม วิทยาคาร	หนองแวง เหนือ			
		\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}	SD.	แปลผล
6.4	ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ระหว่างครู มากกว่าการแข่งขัน	3.67	3.80	3.80	3.76	0.53	มาก
6.5	ให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง	3.30	3.40	3.40	3.37	0.40	ปานกลาง
6.6	ให้ผู้เรียนได้สรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง	3.67	3.70	3.70	3.69	0.13	มาก
6.7	ผู้เรียนมีโอกาสได้อภิปรายและนำเสนอผลงานร่วมกัน	3.50	3.75	3.75	3.67	0.29	มาก
7	สื่อ และแหล่งเรียนรู้ มีความสอดคล้องกับกิจกรรม และเหมาะสมกับผู้เรียน	3.90	4.00	4.10	4.00	0.48	มาก
8	สื่อ และแหล่งเรียนรู้ มีความหลากหลาย	4.07	4.00	4.15	4.07	0.40	มาก
9	มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย	3.87	3.75	3.80	3.81	0.14	มาก
10	การวัดและประเมินผลครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ด้าน KPA	3.83	3.75	3.90	3.83	0.11	มาก
11	การวัดและประเมินผลเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง	3.40	3.60	3.60	3.53	0.44	มาก
	รวม	3.86	3.92	3.98	3.92	0.32	มาก

จากตาราง 19 พบว่า ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย ทั้ง 3 โรงเรียน มีผลการประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = .92$, S.D = 0.32) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยผลการประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาเป็นรายโรงเรียน พบว่า

ทุกโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ โรงเรียนที่ 3 ($\bar{X} = 3.98$)
โรงเรียนที่ 2 ($\bar{X} = 3.92$) และโรงเรียนที่ 3 ($\bar{X} = 3.86$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยผลการประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ของ
ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโดยภาพรวมเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยผลการ
ประเมินความสามารถการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุดมี 2 รายการ
คือ มีการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัด ($\bar{X} = 5.00$, S.D = 0.00) และมีการวางแผนการออกแบบ
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ($\bar{X} = 4.94$, S.D = 0.10) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยผลการประเมิน
ความสามารถการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกต่ำสุดแต่อยู่ในระดับปานกลาง มี 2 รายการ
คือ กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกท้าทาย น่าสนใจ และหลากหลาย ($\bar{X} = 3.08$, S.D = 0.33) และ
กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ($\bar{X} = 3.37$, S.D = 0.40) นอกนั้น
มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกรายการ

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความสามารถในการ
ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
จำแนกเป็นรายโรงเรียนและรายคน

โรงเรียน/ ครูคนที่	ค่าเฉลี่ยผลการประเมินความสามารถการออกแบบแผนจัดการเรียนรู้ แผนที่ 1-10										\bar{X}	S.D	แปล ผล
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
โรงเรียนที่ 1	2.98	3.14	3.32	3.51	3.68	4.07	4.16	4.54	4.58	4.63	3.86	0.62	มาก
ครูคนที่ 1	2.95	3.00	3.26	3.47	3.63	4.00	4.11	4.47	4.47	4.58	3.79	0.62	มาก
ครูคนที่ 2	3.37	3.58	3.63	3.74	4.00	4.42	4.42	4.84	4.95	4.95	4.19	0.60	มาก
ครูคนที่ 3	2.63	2.84	3.05	3.32	3.42	3.79	3.95	4.32	4.32	4.37	3.60	0.64	มาก
โรงเรียนที่ 2	3.08	3.21	3.37	3.53	3.76	4.18	4.26	4.55	4.61	4.68	3.92	0.61	มาก
ครูคนที่ 1	2.79	2.84	3.16	3.32	3.53	3.95	4.11	4.26	4.26	4.42	3.66	0.61	มาก
ครูคนที่ 2	3.37	3.58	3.58	3.74	4.00	4.42	4.42	4.84	4.95	4.95	4.18	0.61	มาก
โรงเรียนที่ 3	3.16	3.29	3.42	3.61	3.79	4.21	4.26	4.63	4.68	4.74	3.98	0.60	มาก
ครูคนที่ 1	3.37	3.58	3.58	3.74	3.95	4.42	4.42	4.79	4.89	4.89	4.16	0.59	มาก
ครูคนที่ 2	2.95	3.00	3.26	3.47	3.63	4.00	4.11	4.47	4.47	4.58	3.79	0.62	มาก
รวมเฉลี่ย	3.06	3.20	3.36	3.54	3.74	4.14	4.22	4.57	4.62	4.68	3.91	0.61	มาก

จากตาราง 20 พบว่า ผลการประเมินความสามารถการออกแบบจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 โรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, S.D = 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายโรงเรียน พบว่า โรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียนมีค่าเฉลี่ยผลการประเมินความสามารถการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับได้ดังนี้ โรงเรียนที่ 2 ($\bar{X} = 3.97$, S.D = 0.59) โรงเรียนที่ 3 ($\bar{X} = 3.92$, S.D = 0.61) โรงเรียนที่ 1 ($\bar{X} = 3.86$, S.D = 0.62) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายคน พบว่า ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาทั้ง 7 คน มีผลการประเมินความสามารถในการออกแบบจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมากทุกคน และเมื่อพิจารณาผลการประเมินการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นรายแผน จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-10 พบว่า มีแนวโน้มสูงขึ้นทุกคน

3.3 ผลการศึกษาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา (ตาราง 21)

ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาจำแนกเป็นโรงเรียน

ที่	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ยผลการประเมินรายโรง			รวมเฉลี่ย		
		โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3			
		\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	ครูมีแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกรายชั่วโมง	5.00	5.00	5.00	5.00	0.00	มากที่สุด
2	ครูเขียนเนื้อหาถูกต้อง ชัดเจน สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่กำหนด	4.57	4.60	4.60	4.58	0.08	มากที่สุด
3	ครูจัดการเรียนรู้เป็นไปตามขั้นตอน กิจกรรมที่ออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้	3.63	3.80	3.75	3.71	0.30	มาก
4	ครูจัดการเรียนรู้ได้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้						
	4.1 ด้านความรู้ความเข้าใจ	3.63	3.60	3.60	3.62	0.08	มาก

ตาราง 21 (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ยผลการประเมินรายโรง			รวมเฉลี่ย		
		โรงเรียน ที่ 1	โรงเรียน ที่ 2	โรงเรียน ที่ 3			
		\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}	S.D	แปลผล
7	ผู้เรียนมีโอกาสใช้สื่อ และ แหล่งเรียนรู้ ที่หลากหลาย	3.77	3.80	3.65	3.76	0.11	มาก
8	ผู้เรียนมีโอกาสได้ประเมินตนเอง และประเมินเพื่อนนักเรียน	2.63	2.55	2.65	2.60	0.12	ปาน กลาง
9	ครูมีการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่ หลากหลายครอบคลุม KPA	3.33	3.25	3.25	3.29	0.06	ปาน กลาง
10	บรรยากาศชั้นเรียนมีความอบอุ่น เป็นกันเอง ผู้เรียนกล้าแสดงออก	3.93	3.75	3.75	3.84	0.23	มาก
	รวม	3.71	3.68	3.64	3.69	0.09	มาก

จากตาราง 21 พบว่า ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 โรงเรียน มีผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$, S.D = 0.09) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาเป็นรายโรงเรียน พบว่า ทั้ง 3 โรงเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกโรงเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ โรงเรียนที่ 1 ($\bar{X} = 3.71$) โรงเรียนที่ 2 ($\bar{X} = 3.68$) และโรงเรียนที่ 3 ($\bar{X} = 3.64$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาภาพรวมของทุกโรงเรียนเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุดมี 2 รายการ คือ ครูมีแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกรายชั่วโมง ($\bar{X} = 5.00$, S.D = 0.00) และครูเขียนเนื้อหาถูกต้องชัดเจน สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่กำหนด ($\bar{X} = 4.58$, S.D = 0.08) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ต่ำสุดแต่อยู่ในระดับปานกลาง มี 3 รายการ คือ ผู้เรียนมีโอกาสได้ประเมินตนเอง และประเมินเพื่อนนักเรียน ($\bar{X} = 2.93$, S.D = 0.09) ครูจัดการเรียนรู้ได้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านเจตคติหรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ($\bar{X} = 2.60$, S.D = 0.12)

และครูมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลายครอบคลุม KPA ($\bar{X} = 3.29$, S.D = 0.06) นอกนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกรายการ

ตาราง 22 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาจำแนกเป็นรายโรงเรียนและรายคน

โรงเรียน/ ครุคนที่	ค่าเฉลี่ยผลการประเมินความสามารถการจัดการเรียนรู้แผนที่ 1-10										\bar{X}	S.D	แปล ผล
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
โรงเรียนที่ 1	2.65	2.88	3.12	3.39	3.71	3.88	4.02	4.22	4.41	4.59	3.69	0.66	มาก
ครุคนที่ 1	2.53	2.82	3.06	3.24	3.71	4.00	4.12	4.35	4.53	4.65	3.70	0.75	มาก
ครุคนที่ 2	2.82	3.00	3.24	3.59	3.82	4.00	4.18	4.41	4.53	4.59	3.82	0.64	มาก
ครุคนที่ 3	2.59	2.82	3.06	3.35	3.59	3.65	3.76	3.88	4.18	4.53	3.54	0.60	มาก
โรงเรียนที่ 2	2.68	2.94	3.09	3.41	3.74	3.91	4.06	4.09	4.44	4.44	3.68	0.62	มาก
ครุคนที่ 1	2.53	2.88	2.94	3.29	3.65	3.88	4.00	4.12	4.29	4.35	3.59	0.65	มาก
ครุคนที่ 2	2.82	3.00	3.24	3.53	3.82	3.94	4.12	4.06	4.59	4.53	3.76	0.61	มาก
โรงเรียนที่ 3	2.59	2.91	3.09	3.29	3.47	3.82	4.00	4.09	4.32	4.50	3.61	0.64	มาก
ครุคนที่ 1	2.76	3.06	3.12	3.41	3.59	3.82	4.06	4.18	4.47	4.47	3.69	0.60	มาก
ครุคนที่ 2	2.41	2.76	3.06	3.18	3.35	3.82	3.94	4.00	4.18	4.53	3.52	0.68	มาก
รวมเฉลี่ย	2.64	2.91	3.10	3.37	3.64	3.87	4.03	4.13	4.39	4.51	3.66	0.64	มาก

จากตาราง 22 พบว่า ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย ทั้ง 3 โรงเรียน มีผลการประเมินความสามารถการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$, S.D = 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายโรงเรียน พบว่า โรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียนมีค่าเฉลี่ยผลการประเมินความสามารถการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับได้ดังนี้ โรงเรียนที่ 2 ($\bar{X} = 3.97$, S.D = 0.59) โรงเรียนที่ 3 ($\bar{X} = 3.92$, S.D = 0.61) โรงเรียนที่ 1 ($\bar{X} = 3.86$, S.D = 0.62)

เมื่อพิจารณาเป็นรายคน พบว่า ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาทั้ง 7 คน มีผลการประเมินความสามารถการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมากทุกคน และเมื่อพิจารณาผลการประเมินการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นรายแผนจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-10 พบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกคน

นอกจากนี้จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูแต่ละโรงเรียนผู้วิจัยยังพบอีกว่า ครูมีการปรับเปลี่ยนแนวคิด และพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 โรงเรียน ในช่วงแผนที่ 1-3 ครูมีอาการตื่นเต้น มีความกังวล ขาดความมั่นใจ ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกไม่เป็นธรรมชาติ ทำให้ลิ้มขั้นตอนการจัดกิจกรรมบ้าง สลับขั้นตอนการจัดกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนบ้าง และบางกิจกรรมลิ้มไม่ได้จัดเลย พอเริ่มสอนแผนที่ 4 อาการตื่นเต้นเริ่มลดลงเรื่อย ๆ
 2. หลังจากจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปแล้ว 4 แผน พอเริ่มแผนที่ 5 ครูสอนภาษาอังกฤษมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมากขึ้นจนเป็นธรรมชาติ แต่มีครูสอนภาษาอังกฤษโรงเรียนละ 1 คน ที่เริ่มแผนที่ 3 การจัดการเรียนรู้ก็เป็นไปตามแผนตามธรรมชาติ
 3. ครูมีความตั้งใจ และมีความมุ่งมั่น โดยเฉพาะในการเตรียมการสอน การผลิตสื่อ การจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละชั่วโมง
 4. ครูสอนภาษาอังกฤษทั้ง 3 โรงเรียน มีการบูรณาการเทคโนโลยีมาใช้เป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้อีกมากขึ้น และมีทักษะในการใช้สื่อเทคโนโลยีเพิ่มขึ้น
 5. ครูสอนภาษาอังกฤษทั้ง 3 โรงเรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เทคนิคการจัดกิจกรรมเชิงรุก
 6. ครูสอนภาษาอังกฤษทั้ง 3 โรงเรียน ยอมรับซึ่งกันและกันในชี้แนะและสะท้อนคิด เพื่อการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 7. ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข ห้องเรียนมีชีวิตชีวา มีเสียงหัวเราะ มีการสนทนา และพูดคุยกันระหว่างผู้เรียนด้วยกัน และระหว่างทำกิจกรรมผู้เรียนจะมีความตั้งใจและสนใจ บทเรียนดี
 8. บรรยากาศความเป็นกันระหว่างครู กับศึกษานิเทศก์ (ผู้วิจัย) มีมากขึ้น ครูกล้าเล่าปัญหาของตนเองและแนวทางการแก้ปัญหาของตนว่าทำอะไร กล้าขอคำแนะนำจากศึกษานิเทศก์ และมีการขอความช่วยเหลือจากเพื่อนครูในโรงเรียนเดียวกันและระหว่างโรงเรียน ที่เข้ารับการพัฒนามาตามหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 9. ครูสอนภาษาอังกฤษทั้ง 3 โรงเรียน พยายามใช้ภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมากขึ้นเท่าที่ครูจะทำได้ (ใช้ภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทย)
 10. ที่สำคัญครูสอนภาษาอังกฤษทั้ง 3 โรงเรียน มีความภูมิใจที่มีผลงานเชิงประจักษ์ คือแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และสื่อที่ผลิตขึ้นให้สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้
- 3.4 ผลการศึกษาความพึงพอใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายต่อการนำหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอน

ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาไปใช้ (ตาราง 23)

ตาราง 23 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการสอบถามความพึงพอใจของครูสอน
ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย ต่อการใช้หลักสูตรส่งเสริม
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ		
		\bar{X}	S.D	แปลผล
1.	ด้านเนื้อหาของหลักสูตร	4.43	0.21	มาก
	1.1 เนื้อหาของหลักสูตรสอดคล้องกับความสนใจและความต้องการ	5.00	0.00	มากที่สุด
	1.2 เนื้อหาของหลักสูตรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจสามารถออกแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	5.00	0.00	มากที่สุด
	1.3 การจัดเรียงลำดับเนื้อหาของหลักสูตร	3.71	0.49	มาก
	1.4 เนื้อหาสอดคล้องและครอบคลุมวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.14	0.69	มาก
	1.5 เนื้อหาภาคความรู้และภาคปฏิบัติมีความเหมาะสมและสอดคล้องกัน	4.29	0.49	มาก
2.	ด้านกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้	4.66	0.36	มากที่สุด
	2.1 การระบุกิจกรรมไว้ในหลักสูตรอย่างชัดเจน	4.86	0.38	มากที่สุด
	2.2 กิจกรรมกระชับ ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.29	0.76	มาก
	2.3 การดำเนินกิจกรรมตามที่หลักสูตรกำหนดไว้	5.00	0.00	มากที่สุด
	2.4 กิจกรรมสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.57	0.53	มากที่สุด
	2.5 กิจกรรมเข้าใจง่าย สามารถปฏิบัติได้ และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้	4.57	0.53	มากที่สุด
3.	ด้านเอกสารประกอบหลักสูตร ระยะเวลา บรรยากาศ	4.20	0.31	มาก
	3.1 สื่อประกอบหลักสูตรมีความชัดเจน เหมาะสม และสอดคล้องครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.14	0.38	มาก
	3.2 เอกสารประกอบหลักสูตรเข้าใจง่ายสามารถนำไปฝึกปฏิบัติได้	4.00	0.58	มาก
	3.3 ระยะเวลาในการอบรมเพื่อพัฒนามีความเหมาะสม	4.85	0.38	มากที่สุด

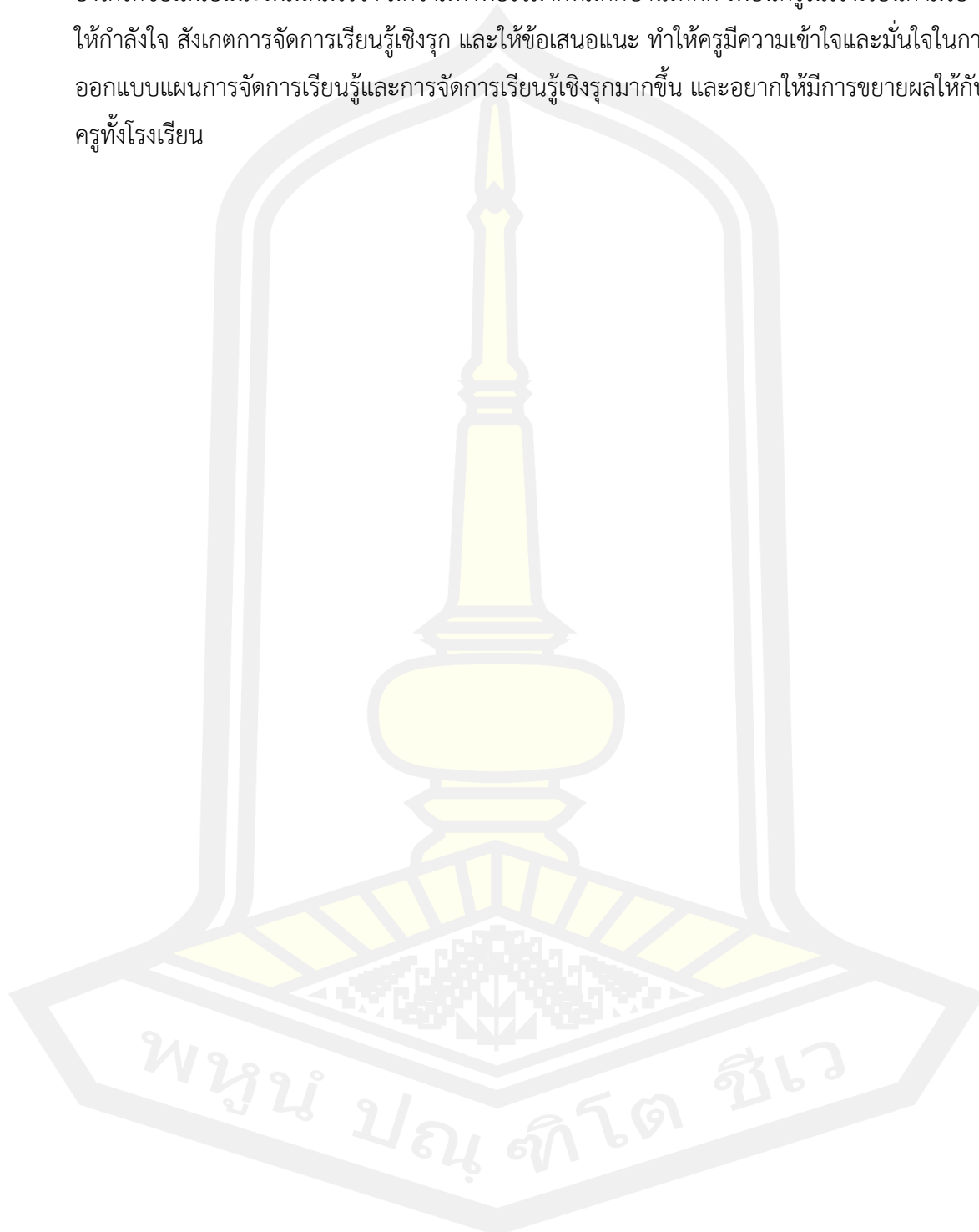
ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ		
		\bar{X}	S.D	แปลผล
	3.4 การแบ่งระยะเวลาภาคความรู้และภาคปฏิบัติอย่างเหมาะสม	3.86	0.38	มาก
	3.5 บรรยากาศการอบรมเพื่อพัฒนาเอื้อต่อการเรียนรู้	4.14	0.38	มาก
4.	ด้านวิทยากรและความรู้ที่ได้รับ	4.20	0.43	มาก
	4.1 การจัดกิจกรรมครอบคลุมวัตถุประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตร	5.00	0.00	มากที่สุด
	4.2 การประเมินผลความรู้ความเข้าใจ	3.86	0.90	มาก
	4.3 ความรู้ความเข้าใจหลังการอบรมเพื่อพัฒนา	4.43	0.53	มาก
	4.4 ความรู้ความเข้าใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	3.86	0.38	มาก
	4.5 ความมั่นใจในการนำความรู้ไปเผยแพร่และให้คำปรึกษา	3.86	0.69	มาก
	รวม	4.37	0.27	มาก

จากตาราง 23 พบว่า โดยภาพรวมครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 โรงเรียน มีความพึงพอใจต่อการนำหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาไปใช้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D = 0.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดคือ ด้านกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D = 0.36) รองลงมาคือ ด้านเนื้อหาของหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D = 0.21) ด้านเอกสารประกอบหลักสูตร ระยะเวลา บรรยากาศ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D = 0.31) และด้านวิทยากรและความรู้ที่ได้รับอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D = 0.43) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดและมีค่าเฉลี่ย 5.00 มีทั้งหมด 4 ข้อ คือ 1) เนื้อหาของหลักสูตรสอดคล้องกับความสนใจและความต้องการ 2) เนื้อหาของหลักสูตรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3) การจัดกิจกรรมครอบคลุม วัตถุประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตร และ 4) การดำเนินกิจกรรมตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ เรียงตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดแต่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับสุดท้ายคือ 1) การจัดเรียงลำดับเนื้อหาของหลักสูตร 2) การประเมินผลความรู้ความเข้าใจ และ 3) ความมั่นใจในการนำความรู้ไปเผยแพร่และให้คำปรึกษา ตามลำดับ

นอกจากนี้ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 โรงเรียน ยังได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมไว้ว่า มีความพึงพอใจมากที่มีศึกษานิเทศก์ เพื่อนครูในโรงเรียนตามไป ให้กำลังใจ สังเกตการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และให้ข้อเสนอแนะ ทำให้ครูมีความเข้าใจและมั่นใจในการ ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมากขึ้น และอยากให้มีการขยายผลให้กับ ครูทั้งโรงเรียน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
3. เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ดังนี้
 - 3.1 ผลการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 - 3.2 ผลการพัฒนาความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
 - 3.3 ผลการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
 - 3.4 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาต่อการนำหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาไปใช้

สรุปผล

การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้สรุปผลตามความมุ่งหมายของการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา พบว่า

จากการวิจัยเอกสารได้ข้อสรุปลักษณะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 6 ประการ ประกอบด้วย 1) กิจกรรมมีความหลากหลาย ทำซ้ำ ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดไปสู่การคิดขั้นสูง 2) กิจกรรมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับครู และผู้เรียนกับผู้เรียนมากกว่าการแข่งขัน 3) กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ มีวินัยในการทำงาน 4) กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทั้งการอ่าน พูด ฟัง คิด เขียน และการอภิปรายร่วมกัน 5) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง 6) ครูสอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง

การสนทนากลุ่ม พบว่า ครูสอนภาษาอังกฤษมีการศึกษาหลักสูตร มาตรฐาน ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) กำหนดกรอบเนื้อหา สาระ ทักษะที่ต้องให้ผู้เรียนเกิด มีการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล และนำข้อมูลนี้ไปออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยเลือกกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับเนื้อหา และสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ เหมาะสมกับผู้เรียน เน้นกิจกรรมกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะทั้งการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ลงมือปฏิบัติทั้งแบบเดี่ยว คู่ และกลุ่ม กิจกรรมต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ในขั้นตอนสุดท้าย และมีโอกาสได้นำเสนอหน้าชั้น นอกจากนี้กิจกรรมที่นำมาใช้ในแต่ละเนื้อหาต้องมีความหลากหลาย เช่น เกม เพลง สื่อ สถานการณ์จำลอง สถานการณ์ให้เด็กได้ฝึกประสบการณ์จริง และลงมือปฏิบัติ เน้นการเรียนรู้อย่างมีความสุข (Play and Learn) สำหรับวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน พบว่า ครูกลุ่มผู้ให้ข้อมูลให้ความสำคัญกับการประเมินตามตัวชี้วัดจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละครั้ง และการประเมินสภาพจริง โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย เช่น ใบงาน แบบทดสอบ แฟ้มผลงาน แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน ทั้งนี้ เครื่องมือแต่ละชนิดที่จะเลือกมาใช้จะขึ้นอยู่กับทักษะที่ต้องการประเมินด้วย สำหรับความต้องการพัฒนาการตนเองในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่ามีความต้องการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกทุกคน

ผลการสอบถามครูสอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 1 จำนวน 158 คน ยังพบว่า มีสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษโดยภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก และกิจกรรมที่ครูดำเนินการมากที่สุดคือ

ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง และมีการจัดกิจกรรมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับครู ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน มากกว่าการแข่งขัน จัดกิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ การมีวินัยในการทำงาน ส่วนกิจกรรมที่มีการดำเนินการน้อยที่สุดคือ การใช้เครื่องมือวัดในการประเมินผลที่หลากหลาย จัดกิจกรรมหลากหลาย ทำท่าย ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดไปสู่การคิดขั้นสูง และกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ตามลำดับ ส่วนความต้องการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า ครูมีความต้องการในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอน

ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา จากผลการวิจัยในระยะที่ 2 พัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ด้านการหาคุณภาพของหลักสูตรจากการประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน พบว่า ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตร 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) เนื้อหาสาระของหลักสูตร 4) แนวทางการจัดประสบการณ์ 5) สื่อและเอกสารประกอบหลักสูตร 6) การประเมินหลักสูตร และทั้ง 6 องค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ แต่มีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขแต่ละองค์ประกอบเพิ่มเติมดังนี้

หลักการของหลักสูตร กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า ควรปรับหลักการให้มีความชัดเจน กระชับ ผู้วิจัยจึงได้ปรับหลักการโดยระบุเป็นข้อ ๆ คล้ายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วยข้อความที่ระบุแนวคิดในส่งเสริมให้ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ และความสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุก

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ให้แก้ไขจากคำว่า “ส่งเสริม” ให้เป็น “ให้ครูมี” ทุกข้อ และวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ควรตัดคำว่า “กับเกณฑ์ร้อยละ 70” เนื่องจากเกณฑ์ไม่น่าจะนำมาไว้ในจุดมุ่งหมาย ออก ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยตัดคำว่า ส่งเสริมในจุดมุ่งหมายทั้งข้อ 1 และข้อ 2 ออก แล้วเป็นเป็นคำว่า ให้ครูมี แทน และจุดมุ่งหมายข้อที่ 1 ตัดคำว่า “กับเกณฑ์ร้อยละ 70”

เนื้อหาสาระของหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า หน่วยที่ 1 หน้า 5 ควรเกริ่นนำเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราชพ.ศ.2551 ก่อนรายละเอียดกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ และควรปรับตารางหน่วยการเรียนรู้หน้า 5 และตารางสรุปวิธีการหรือกระบวนการนำหลักสูตรส่งเสริม และการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้หน้า 54-55 เข้าด้วยกันจะทำให้เห็นภาพรวมวิธีการนำหลักสูตรไปใช้ได้ชัดเจน หน่วยที่ 2 ควรจัดทำสรุปหลักการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ที่ครูต้องนำไปใช้ในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรนี้ว่าเป็นอย่างไร เพื่อให้ง่ายต่อการนำไปใช้ของครูผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขโดยในหน่วยที่ 1 ได้มีการเกริ่นนำเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ก่อน ส่วนหน่วยที่ 5 ผู้วิจัยได้ปรับตารางในหน้าที่ 5 และหน้า 54-55 มารวมกันให้อยู่ในตารางเดียวกันทำให้เห็นภาพรวมของการดำเนินการที่ชัดเจนขึ้นตั้งแต่ระยะเวลา วัตถุประสงค์ หลักสูตร วิธีดำเนินการ ผลที่คาดว่าจะได้รับในแต่ละระยะเวลาดำเนินการ

แนวทางการจัดประสบการณ์ ไม่มีข้อปรับปรุงแก้ไข แต่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวชื่นชมว่ากิจกรรมที่ออกแบบในแต่ละหน่วยตามหลักสูตรนี้ ได้นำหลักการของแนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกมาใช้ทุกหน่วยซึ่งเป็นเรื่องดีมาก เท่ากับเป็นตัวอย่างให้กับครูได้เลย และหลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่ดีหากทำเสร็จแล้ว ควรนำไปใช้ขยายผลให้กับครูภาษาอังกฤษให้มาก ๆ และควรนำไปเผยแพร่ให้กับหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัดอื่นๆ ด้วย และให้เพิ่มเติม บทบาทของศึกษานิเทศก์ (ผู้วิจัย) และบทบาทครูให้ชัดเจน เพื่อครูจะได้เข้าใจบทบาทของตนเองว่า เวลาใดต้องทำอะไรอย่างไร

สื่อและเอกสารประกอบหลักสูตร แต่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าควรเพิ่มตัวอย่างของแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และควรแนบเครื่องมือวัดและประเมินผลการนำหลักสูตรนี้ไปใช้ด้วยโดยหลักการของหลักสูตรประกอบด้วยข้อความที่ระบุแนวคิดในส่งเสริมให้ครูสอนภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ และความสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตัวอย่างเครื่องมือวัดประเมินผลเพิ่มเติม และได้นำเครื่องมือที่จะใช้ในการประเมินผลการใช้หลักสูตรนี้มาแนบไว้ท้ายหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

การประเมินหลักสูตร กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า เหมาะสมครอบคลุมแล้วจึงไม่มีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

3. การศึกษาผลการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา พบว่า

3.1 ผลการศึกษาความรู้ ความเข้าใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า

โดยภาพรวมครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับดีเยี่ยม และสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายโรงเรียนพบว่า ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาทั้ง 3 โรงเรียน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับดีเยี่ยม เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนที่ 2 ครูสอนภาษาอังกฤษ

ระดับประถมศึกษาโรงเรียนที่ 1 และครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนที่ 3 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ทั้งสามโรงเรียน

3.2 ผลการศึกษาความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา พบว่า

ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 โรงเรียน มีผลการประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาผลการประเมินความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาเป็นรายโรงเรียน พบว่า ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาทุกโรงเรียนมีความรู้ความสามารถอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับได้ดังนี้ โรงเรียนที่ 3 โรงเรียนที่ 2 และโรงเรียนที่ 1 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยผลการประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีความสามารถการออกแบบสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุดมี 2 รายการ คือ มีการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัด และมีการวางแผนการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ส่วนรายการที่มีผลการประเมินความสามารถการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกต่ำสุด แต่อยู่ในระดับปานกลาง มี 2 รายการ คือ กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกทำท่าย น่าสนใจ และหลากหลาย และกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง นอกนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกรายการ

3.3 ผลการศึกษาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา พบว่า

ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 โรงเรียน มีผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาเป็นรายโรงเรียน พบว่า ทั้ง 3 โรงเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกโรงเรียน เรียงลำดับได้ดังนี้ โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนที่ 2 และโรงเรียนที่ 3 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาทุกโรงเรียนเป็นรายการ พบว่า รายการที่มีผลการประเมินความสามารถการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุดมี 2 รายการ คือ ครูมีแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกรายชั่วโมง และครูเขียนเนื้อหาถูกต้อง ชัดเจน สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่กำหนด ส่วนรายการที่มีผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกต่ำสุดและอยู่ในระดับปานกลาง มี 3 รายการ คือ ผู้เรียนมีโอกาสได้ประเมินตนเองและประเมินเพื่อนนักเรียน ครูจัดการเรียนรู้ได้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านเจตคติหรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และครูมีการวัดและ

ประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลายครอบคลุม KPA นอกนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกรายการ

นอกจากนี้จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 โรงเรียน โดยผู้วิจัยยังพบว่าครูมีการปรับเปลี่ยนการคิด และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 โรงเรียน ในช่วงแผนที่ 1-3 ครูมีอาการตื่นเต้น มีความกังวล ขาดความมั่นใจ ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกไม่เป็นธรรมชาติ ทำให้สิ้นขั้นตอนการจัดกิจกรรมบ้าง สลับขั้นตอนการจัดกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนบ้าง และบางกิจกรรมลืมไม่ได้จัดเลย พอเริ่มสอนแผนที่ 4 อาการตื่นเต้นเริ่มลดลงเรื่อย ๆ

2. หลังจากจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปแล้ว 4 แผน พอเริ่มแผนที่ 5 ครูสอนภาษาอังกฤษมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมากขึ้นจนเป็นธรรมชาติ แต่มีครูสอนภาษาอังกฤษโรงเรียนละ 1 คน ที่เริ่มแผนที่ 3 การจัดการเรียนรู้ก็เป็นไปตามแผนตามธรรมชาติ

3. ครูมีความตั้งใจ และมีความมุ่งมั่น โดยเฉพาะในการเตรียมการสอน การผลิตสื่อ การจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละชั่วโมง

4. ครูสอนภาษาอังกฤษทั้ง 3 โรงเรียน มีการบูรณาการเทคโนโลยีมาใช้เป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้มากขึ้น และมีทักษะในการใช้สื่อเทคโนโลยีเพิ่มขึ้น

5. ครูสอนภาษาอังกฤษทั้ง 3 โรงเรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เทคนิคการจัดกิจกรรมเชิงรุก

6. ครูสอนภาษาอังกฤษทั้ง 3 โรงเรียน ค่อย ๆ ยอมรับซึ่งกันและกัน ในการชี้แนะและสะท้อนคิดเพื่อการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

7. ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข ห้องเรียนมีชีวิตชีวา มีเสียงหัวเราะ มีการสนทนาและพูดคุยกันระหว่างผู้เรียนด้วยกัน และระหว่างทำกิจกรรมผู้เรียนจะมีความตั้งใจและสนใจบทเรียนดี

8. บรรยากาศความเป็นกันระหว่างครู กับศึกษานิเทศก์ (ผู้วิจัย) มีมากขึ้น ครูกล้าเล่าปัญหาของตนเองและแนวทางการแก้ปัญหาของตนเองว่าทำอะไร กล้าขอคำแนะนำจากศึกษานิเทศก์ และมีการขอความช่วยเหลือจากเพื่อนครูในโรงเรียนเดียวกันและระหว่างโรงเรียนที่เข้ารับการพัฒนาตามหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

9. ครูสอนภาษาอังกฤษทั้ง 3 โรงเรียน พยายามใช้ภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมากขึ้นเท่าที่ครูจะทำได้ (ใช้ภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทย)

10. ที่สำคัญครูสอนภาษาอังกฤษทั้ง 3 โรงเรียน มีความภูมิใจที่มีผลงานเชิงประจักษ์ คือ แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และสื่อที่ผลิตขึ้นให้สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้

3.4 ผลการศึกษาความพึงพอใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาต่อการนำหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาไปใช้ พบว่า

ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 โรงเรียน มีความพึงพอใจต่อการนำหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาไปใช้ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดคือ ด้านกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านเนื้อหาของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ด้านเอกสารประกอบหลักสูตร ระยะเวลา บรรยากาศ อยู่ในระดับมาก และด้านวิทยากรและความรู้ที่ได้รับอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดและมีค่าเฉลี่ย 5.00 มีทั้งหมด 4 ข้อ คือ 1) เนื้อหาของหลักสูตรสอดคล้องกับความสนใจและความต้องการ 2) เนื้อหาของหลักสูตรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3) การจัดกิจกรรมครอบคลุม วัตถุประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตร และ 4) การดำเนินกิจกรรมตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ เรียงตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความพึงพอใจ 3 ลำดับสุดท้าย แต่อยู่ในระดับมาก คือ 1) การจัดเรียงลำดับเนื้อหาของหลักสูตร 2) การประเมินผลความรู้ความเข้าใจ และ 3) ความมั่นใจในการนำความรู้ไปเผยแพร่และให้คำปรึกษา ตามลำดับ

นอกจากนี้ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 โรงเรียน ยังได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมไว้ว่า มีความพึงพอใจมากที่มีศึกษานิเทศก์ เพื่อนครูในโรงเรียนตามไปให้กำลังใจ สังเกตการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และให้ข้อเสนอ ทำให้ครูมีความเข้าใจและแน่ใจในการออกแบบมากขึ้น และอยากให้มีการขยายผลให้กับครูทั้งโรงเรียน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา สามารถนำมาอภิปรายผลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา จากการวิจัยเอกสารได้ข้อสรุปลักษณะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและบทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 6 ประการ ดังนี้ 1) กิจกรรมมีความหลากหลาย ทำซ้ำ ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดไปสู่การคิดขั้นสูง 2) กิจกรรมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมี

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียน มากกว่าการแข่งขัน 3) กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ มีวินัยในการทำงาน 4) กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทั้งการอ่าน พูด ฟัง คิด เขียน และการอภิปรายร่วมกัน 5) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทั้งในกิจกรรมและการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง 6) ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งมีความสอดคล้องผลการสนทนากลุ่มของครูสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่พบว่า ครูมีการศึกษาหลักสูตร มาตรฐาน ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ภาษา ต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) มีการกำหนดกรอบเนื้อหา สาระ ทักษะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนและนำข้อมูลนี้ไปใช้ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับการเลือกกิจกรรมจะเลือกกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับเนื้อหา และสอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ และเหมาะสมกับผู้เรียน เน้นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะทั้งการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ลงมือปฏิบัติทั้งแบบเดี่ยว คู่ และกลุ่ม กิจกรรมต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ในขั้นตอนสุดท้าย และมีโอกาสได้นำเสนอหน้าชั้น นอกจากนี้กิจกรรมที่นำมาใช้ต้องมีความหลากหลาย ให้ผู้เรียนได้ฝึกประสบการณ์จริง และลงมือปฏิบัติ เน้นการเรียนรู้อย่างมีความสุข (Play and Learn) สำหรับวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลให้มีความสำคัญกับการประเมินตามตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละครั้ง การประเมินสภาพจริง โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย เช่น ใบงาน แบบทดสอบ แฟ้มผลงาน แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน ทั้งนี้เครื่องมือแต่ละชนิดที่เลือกใช้จะขึ้นอยู่กับทักษะที่ต้องการประเมินด้วย และมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งสอดคล้องกับผลการสอบถามครูสอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ที่พบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษโดยภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก และกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ครูดำเนินการมากที่สุดคือ ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง รองลงมาคือ กิจกรรมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับครู ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนมากกว่าการแข่งขัน และกิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ การมีวินัยในการทำงาน ส่วนกิจกรรมที่มีการดำเนินการน้อยที่สุดคือ คือ ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย จัดกิจกรรมหลากหลาย ทำท้าย ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดไปสู่การคิดขั้นสูง และกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ตามลำดับ และยิ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิรภัค สุวรรณเจริญ (2560) ได้ทำการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ที่พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาพยาบาล ได้แก่ รูปแบบการเรียนรู้จากการปฏิบัติซึ่งเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยมีการจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนแบบใฝ่รู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการ

เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์อย่างเป็นระบบ จนสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ ส่วนความต้องการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า ครูมีความต้องการในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมากที่สุด

จะเห็นได้ว่า จากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา จากแหล่งข้อมูลทั้งจากการวิจัยเอกสาร การสนทนากลุ่มครูสอนภาษาอังกฤษที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ และการใช้แบบสอบถามกับครูสอนภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ทุกคน ที่พบว่า ลักษณะและบทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เป็นจริงมีความสอดคล้องกันทั้ง 6 ประเด็น และมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตราที่ 22 ที่บัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และมาตรา 24 กระบวนการเรียนรู้ ที่บัญญัติไว้ว่า ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้ 1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง 4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียน การสอนและแหล่งวิทยาการ ประเภทต่าง ๆ 6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) จึงทำให้ครูพยายามที่จะจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่ได้บัญญัติไว้ และนอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้นำกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด วิเคราะห์ขั้นสูง และมีพัฒนาการให้เกิดทักษะวิชาการ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) จึงทำให้ครูมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถออกแบบและจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ดังกล่าว

และจากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาที่ยังพบว่า กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ครูมีการดำเนินการน้อยที่สุดคือ การใช้เครื่องมือวัดในการประเมินผลที่หลากหลาย จัดกิจกรรมหลากหลาย ทำท้าย ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดไปสู่การคิดขั้นสูง และกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง จึงเป็นประเด็นที่ผู้วิจัยนำข้อค้นพบนี้ไปออกแบบกิจกรรมการจัดประสบการณ์ในหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ในหน่วยที่ 3 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถของครูผู้สอนภาษาอังกฤษอีกด้วย

2. การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา พบว่า องค์ประกอบของหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับศึกษามี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) เนื้อหาสาระของหลักสูตร 4) แนวทางการจัดประสบการณ์ 5) สื่อและเอกสารประกอบหลักสูตร 6) การประเมินการใช้หลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับ สัจด์ อุทรานนท์ (2532), สมทรง สิทธิ (2561) และ Taba (1962 อ้างอิงจาก สมทรง สิทธิ, 2561) ที่ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรว่าควรประกอบด้วย 1) เหตุผลและความจำเป็นของหลักสูตรหรือหลักการของหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) โครงสร้างของหลักสูตร หรือ เนื้อหาสาระและประสบการณ์ 4) แนวทางการจัดการเรียนการสอน หรือแนวทางการจัดประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ในหลักสูตร 5) การเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สื่อ/สื่อการเรียนการสอน และ 6) การวัดและประเมินผล และหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาที่พัฒนาขึ้นนี้มีผลการประเมินโดยอ้างอิงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบยืนยันความเหมาะสมร่างหลักสูตรอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและทุกองค์ประกอบ ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจากก่อนดำเนินการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรก่อน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ยึดรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ Taba (1962) ที่มีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 7 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การสำรวจความต้องการ ขั้นที่ 2 การกำหนดจุดมุ่งหมาย ขั้นที่ 3 การเลือกเนื้อหา ขั้นที่ 4 การจัดเนื้อหา ขั้นที่ 5 การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ ขั้นที่ 6 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้และ ขั้นที่ 7 การประเมินผลและวิธีการประเมินผล โดยได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรตามขั้นตอนพัฒนาหลักสูตรของทาบาทั้ง 7 ขั้น จึงทำให้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมดังกล่าว นอกจากนี้ในการวิจัยระยะที่ 1 ยังได้วิจัยเอกสารเกี่ยวกับ

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก วิธีสอนผนวกเนื้อหา แนวคิดคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ ทำให้ได้องค์ประกอบและลักษณะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อนำมากำหนดกรอบเนื้อหาของหลักสูตร มีการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูสอนภาษาอังกฤษที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษ และครูสอนภาษาอังกฤษทั่วไป โดยการสนทนากลุ่มและการสอบถามโดยใช้แบบสอบถามซึ่งครอบคลุมครูสอนภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาพลันธุ์ เขต 1 ทุกคน ทำให้ได้แนวทางในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ครูดำเนินการในสภาพจริง สำหรับใช้ยืนยันผลจากการวิจัยเอกสาร เพื่อนำข้อสรุปมากำหนดเนื้อหา จัดเรียงลำดับเนื้อหาในหลักสูตร การเลือกแนวทางการจัดประสบการณ์ ผู้วิจัยยังได้ยึดแนวคิดในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ค้นพบจากการวิจัยระยะที่ 1 มาใช้ในการออกแบบกิจกรรมในการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตร ตลอดจนการประเมินผลและวิธีการประเมินผล ที่สำคัญในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ยังมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และคณะผู้เชี่ยวชาญอีก 5 ท่าน ที่เป็นผู้ตรวจ กลั่นกรอง แก้ไขให้คำแนะนำในการดำเนินการแต่ละขั้นตอน จึงทำให้ผลการประเมินเพื่อตรวจสอบยืนยันความเหมาะสมร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและทุกองค์ประกอบดังกล่าว

3. การศึกษาผลการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ที่พบว่า 1) ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับดีเยี่ยม และสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่กำหนดไว้ทั้งภาพรวมและรายโรงเรียน 2) ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายมีผลการประเมินความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมากทั้งโดยภาพรวมและรายโรงเรียน 3) ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายมีผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมาก ทั้งภาพรวมและรายโรงเรียน และ 4) ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมาก การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาที่พัฒนาขึ้น ได้มีการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษามาก่อน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นแนวคิดในการกำหนดกรอบโครงสร้างหลักสูตรให้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาที่เข้ารับการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับหลักการพัฒนาหลักสูตร วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537), กรมวิชาการ (2540), ชำรง บัวศรี (2542), โอลิวา (Oliva, 2009 อ้างอิงจาก สมทรง สิทธิ,

2561) และ Taba (1962) ที่มีการศึกษาสภาพปัญหาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง และความต้องการก่อน เพื่อให้สามารถพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผู้ใช้หลักสูตร นอกจากนี้การจัดอบรมปฏิบัติการเพื่อให้ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจนั้นผู้วิจัยได้เชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์มาเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ และได้ออกแบบกิจกรรมที่เป็นกิจกรรมเชิงรุกโดยเน้นจัดกิจกรรมให้ครูผู้เข้ารับการอบรมได้ลงมือปฏิบัติ มีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกกิจกรรม และได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันอภิปราย สรุปองค์ความรู้ในแต่ละเรื่อง และที่สำคัญครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียนเป้าหมายมีความต้องการในการพัฒนาตนเอง จึงตั้งใจเรียนรู้และร่วมกิจกรรมอย่างจริงจังส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูดังกล่าวและผู้วิจัยยังได้นำหลักการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนาครูเพื่อให้ครูได้ร่วมกันวางแผนออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และนำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ร่วมกันสะท้อนให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของนิลรัตน์ โคตะ (2558) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูผู้สอนระดับประถมศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ด้านการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า 1) กลุ่มเป้าหมายมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการทดลองใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) กลุ่มเป้าหมายมีทักษะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถด้านการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมครูผู้สอนระดับประถมศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ด้านการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับการวิจัยของสามารถ ภูพาดศรี และพนมพงศ์ สุวรรณสิงห์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) เรื่อง สถิติ ที่พบว่า 1) นักเรียนที่เรียนด้วยจากการจัดกิจกรรมด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ มีความสนใจกระตือรือร้นในกิจกรรมการแก้ปัญหาค่อนข้างดี เข้าใจในเนื้อหาเรื่องสถิติมากยิ่งขึ้น 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สถิติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับการวิจัยของ สลิลทิพย์ บุญเลิศ และคณะ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อแก้ปัญหาแนวคิดคลาดเคลื่อน วิทยาศาสตร์ เรื่อง วงจรไฟฟ้าเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ภาพรวมผลคะแนนทดสอบความเข้าใจแนวคิด วิทยาศาสตร์หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง วงจร ไฟฟ้าเบื้องต้น

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ในการฝึกปฏิบัติการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูจะมีคณะกรรมการ ซึ่งเป็นศึกษานิเทศก์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เป็นผู้ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้และให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไข และระหว่างนำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้กับผู้เรียนมีการสังเกตการจัดการเรียนรู้ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อเสนอแนะ โดยศึกษานิเทศก์และเพื่อนครู จึงส่งผลให้ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียน กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกดังกล่าว สอดคล้องกับการวิจัยของ Strikwerda (2018) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ครูจะมีวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้นักเรียนได้อย่างไรครูใช้วิธีการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมโดยการเตรียมแบบฝึกแผนโครงสร้างเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการมีส่วนร่วม และมีการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถมีส่วนร่วมและมีโอกาสได้ลงมือฝึกปฏิบัติ และผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนได้สะท้อนว่าผู้เรียนต้องการประสบการณ์จากการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน การศึกษาครั้งนี้ส่งผลต่อการพัฒนาความเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีและการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การวิจัยครั้งนี้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกว่า กิจกรรมการเรียนรู้ต้องเน้นการลงมือทำและสามารถทำได้จริงผู้เรียน จึงจะเกิดการเรียนรู้ และนอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีแรงจูงใจของ มาสโลว์ (Maslow, 1970 ; อ้างอิงจาก กานต์ยุภา ชุ่มสนิท, 2563) ซึ่งเป็นทฤษฎีหนึ่งที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง โดยทฤษฎีตั้งอยู่บนสมมติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ที่ได้อธิบายลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ มี 5 ระดับ และขั้นความต้องการพื้นฐานล่างสุดจะต้องได้รับการตอบสนองก่อนบุคคล จึงจะเกิดความปรารถนาอย่างแรงกล้าต่อความต้องการในระดับที่สูงขึ้นได้ การที่บุคคลจะมีความรู้สึกพึงพอใจได้นั้นต้องมีสิ่งจูงใจ หรือปัจจัยที่มากกระตุ้น ส่งเสริม ให้เกิดความต้องการ หากความต้องการได้รับการตอบสนองก็จะทำให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจ แต่หากความต้องการนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง ก็จะส่งผลให้เกิดความไม่พึงพอใจ จากนั้นก็จะพยายามแสดงพฤติกรรมออกมาเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ หรือให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เมื่อพฤติกรรมความต้องการที่แสดงออกมาได้รับการตอบสนอง บุคคลนั้นก็จะมีความพึงพอใจต่อสิ่งนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดทฤษฎีนี้มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบกิจกรรมในองค์ประกอบวิธีการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา จึงส่งผลให้ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโรงเรียน กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจต่อการนำหลักสูตรดังกล่าว

แต่อย่างไรก็ตามผลการวิจัยในครั้งนี้ ยังมีประเด็นที่ควรนำไปพัฒนาต่ออีก

เนื่องจากครูโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายยังมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย 3 ประเด็น คือ ผู้เรียนมีโอกาสได้ประเมินตนเองและประเมินเพื่อนนักเรียนครู จัดการเรียนรู้ได้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านเจตคติ

หรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และครูมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลายครอบคลุม KPA

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา มีการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบจึงทำให้มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการพัฒนา ส่งเสริมครูสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1.2 ผู้นำหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ไปใช้ควรมีการศึกษาวัดดูประสงค์ วิธีการ ในแต่ละระยะให้ชัดเจน และควรมีการดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ เพื่อให้เกิดผลตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1.3 ในการฝึกทักษะความสามารถด้านการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องหลังจากการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจแล้ว ควรให้เวลากับครูในการฝึกทักษะการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ และควรให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาเป็นระยะ ๆ

1.4 หน่วยงานทางการศึกษาสามารถนำหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาไปประยุกต์ใช้ กับการพัฒนาครูสอนภาษาอังกฤษ หรือครูกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

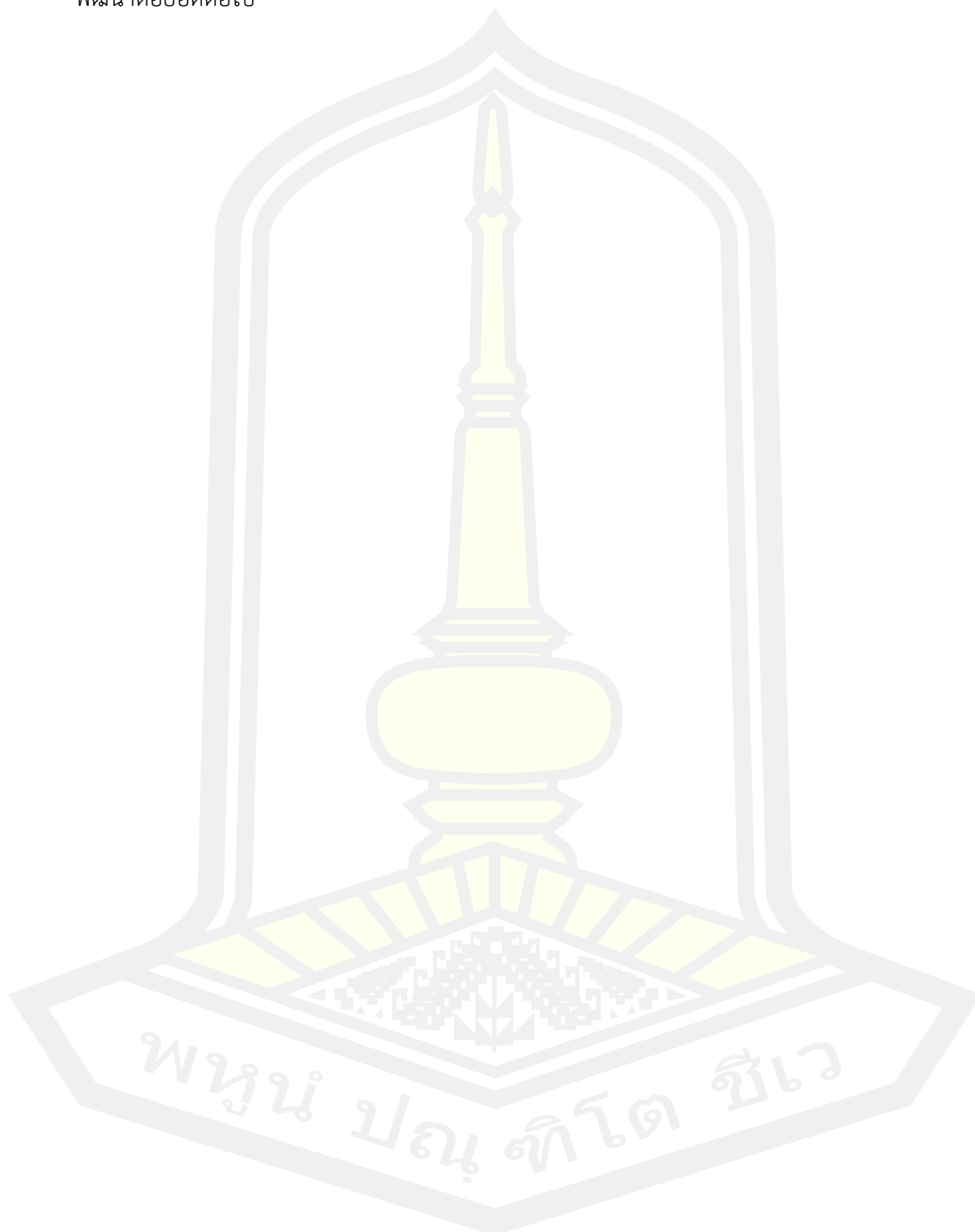
2.1 ควรนำหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาไปใช้พัฒนาครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา และศึกษาผลการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ทั้งผลที่เกิดกับครูสอนภาษาอังกฤษ และผลที่เกิดกับนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้จากครูสอนภาษาอังกฤษที่ได้รับการพัฒนาตามหลักสูตรนี้ เพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในลักษณะคล้ายคลึงกันเพื่อนำไปใช้พัฒนาครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

2.3 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาไปใช้

2.4 ควรเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการใช้หลักสูตรนี้ให้กับผู้ที่สนใจและหน่วยงานเกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกต่อไป

2.5 ควรนำประเด็นที่มีระดับการปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับน้อยไปศึกษาพัฒนาต่อยอดต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2540). *หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540*. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.
กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กาญจนา คุณารักษ์ณ์. (2540). *พื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- กาญจนาชาติตระกูล. (2551). การศึกษาการใช้ภาษาอังกฤษของเจ้าของธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลาง
และขนาดย่อม. *วารสารวิจัย มสค*, 4(2), 1-18.
- กานต์ยุภา ชุ่มสนิท. (2563). *การพัฒนาหลักสูตรด้วยภาษาอังกฤษสำหรับครูภาษาอังกฤษระดับชั้น
ประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เกศทิพย์ ศุภวานิช. (2561). *Professional Learning Communities (PLC)*. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- จินดารัตน์ โพธิ์นอก. (2558). *กรวยการเรียนรู้*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <https://www.dailynews.co.th/article/368619>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 20 ธันวาคม 2562].
- จิรภัค สุวรรณเจริญ. (2560). รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21
สำหรับนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต. *พยาบาลสาร*, 44(4), 177-188.
- จุฬามาศ จันทร์ศรีสุต และชุมพล เลิศรัฐการ. (2556). *ชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพรูปแบบการ
ตอบสนองต่อการสอนและการช่วยเหลือ*. อุดรธานี : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุดรธานี.
- ใจทิพย์ เข็มรัตน์พงษ์. (2539). *การพัฒนาหลักสูตรหลักการสอนและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ :
อลีน เพรส.
- ชลณา ม่วงหวาน. (2564). *การนิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถของครูในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะ
แห่งศตวรรษที่ 21*. กาญจนบุรี : กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2.
- ชวลิต ชุกก่าแพง. (2559). *การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรแนวคิดและกระบวนการ*. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวลิต ชุกก่าแพง. (2561). *การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร : แนวคิดและกระบวนการ*. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ชวลิต ชูกำแพง. (2565). *ชุมชนการเรียนรู้สู่การวิจัยในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2535). *Active Learning*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <http://www.drchaiyot.com>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 15 มีนาคม 2562].
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2553). *การออกแบบพัฒนาโปรแกรมบทเรียนและบทเรียนบนเว็บ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ฐิติวรดา พลเยี่ยม. (2560). *การพัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณัชชนัน แก้วชัยเจริญกิจ. (2550). *บทบาทของครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมและวิธีการปฏิบัติตามแนวทางของ Active Learning*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <https://www.ite.org>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 20 พฤษภาคม 2564].
- เดชดนัย จุ้ยชุม, เกษรา บาวแซมชอย, และศิริกัญญา แกนทอง. (2559). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะการคิดของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024- 112 ประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning). *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 2 (3), 47-57.
- อึ้ง บัวศรี. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและการพัฒนา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ธนรัชการพิมพ์.
- ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์. (2559). *การศึกษาไทย 4.0 ในบริบทการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน*. กรุงเทพฯ : ศูนย์ประชุมวายุภักษ์ โรงแรมเซ็นทราศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์แจ้งวัฒนะ.
- นารีนารถ ท่อไธสง. (2555). การใช้ภาพยนตร์เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ: การวิจัยปฏิบัติการรูปแบบวงจรลำดับเวลาของเจมส์ แมคเคอร์เนน (James McKernan). *วารสารการวัดผลการศึกษา*, 17(1), 187-199.
- นิลรัตน์ โคตตะ. (2558). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูผู้สอนระดับประถมศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ด้านการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุษผา อยู่ทรัพย์. (2555). การพัฒนาการเรียนรู้อาษาอังกฤษด้วยตนเองของนักศึกษาผ่านการเรียนการสอน. *รายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและทักษะการเรียน*, 15(30), 181-195.
- ประสาธน์ เนื่องเฉลิม. (2561). *วิจัยปฏิบัติการทางการเรียนการสอน*. ขอนแก่น : คลังน่านาธรรม.
- ปราโมทย์ จันทร์เรือง. (2548). *หลักการและแนวทางการพัฒนาหลักสูตร*. ลพบุรี : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ปริญญา จเรรัชต์. (2546). *ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ผลิตและผู้ใช้เสปียงสัตว์จังหวัด*. สุพรรณบุรี : กองอาหารสัตว์ กรมปศุสัตว์.
- ปาริชาติ สังข์ขาว. (2551). *ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้บริการห้องสมุด มหาวิทยาลัยศรีปทุม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิตศึกษาระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- พิชิต ชินกร. (2560). *รูปแบบการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพครูของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิสมัย ถิณะแก้ว. (2541). *หลักสูตรประถมศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- ภูมิพงศ์ จอมหงส์พิพัฒน์ (2564). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(7), 334-348.
- เมฆ ทรงอาจ. (2558). *รูปแบบการเรียนการสอน รายวิชาจิตวิทยาสำหรับครู (200 204) โดยใช้การสอนแบบมีส่วนร่วมของนิสิตปริญญาตรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น.
- ยาใจ พงษ์บริบูรณ์. (2537). การวิจัยเชิงปฏิบัติการ. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 17, 11-15, มิถุนายน-กันยายน.
- เยาวเรศ ภัคดีจิตร. (2557). Active Learning กกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. เอกสารประกอบการเสวนาทางวิชาการ “วันส่งเสริมวิชาการสู่คุณภาพการเรียนการสอน” 30 กรกฎาคม 2557 ณ หอประชุม มหาวิทยาลัย ราชภัฏนครสวรรค์.

- รสิตา รักสกุล, สุวรรณมา สมบุญสุขุโธ และก้องกาญจน์ วชิรพจน์. (2558). สัมฤทธิ์ผลของการจัดการเรียน การสอนแบบบูรณาการ โดยใช้ Active Learning ของนักศึกษาในรายวิชาการ บริหารจัดการยุคใหม่และภาวะผู้นำมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. *การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยรังสิตประจำปี 2559 (RSU National Research Conference 2015)*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรังสิต.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด. (2557). รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วาสนา ทองทวีงยศ. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูใน สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ : ตถาตาพับลิเคชั่น.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2523). *การพัฒนาหลักสูตรและการสอน-มิติใหม่*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). *กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการสอนภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น
- วิเชียร ไชยบัง. (2561). *ทำไมต้องจิตศึกษา : จิตศึกษากับ PLC*. กรุงเทพฯ : หจก.อภิชาติการพิมพ์.
- วีระยุทธ์ ชาตะกาญจน์. (2558). การวิจัยปฏิบัติการ Action Research. *ราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 2(1), 29-49.
- ศักดิ์ ไซกิจภิญโญ (2548). สอนอย่างไรให้ Active Learning. *วารสารนวัตกรรมการเรียนการสอน*, 2(2), 12-15.
- สงบ ลักษณะ. (2543). ปฏิรูปหลักสูตร : ที่สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. *วารสารกองการศึกษาเพื่อคนพิการ*, 1(1), 29-32.
- สังัด อุทรานันท์. (2532). *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรสยาม.
- สมทรง สิทธิ (2561). *การพัฒนาหลักสูตร*. มหาสารคาม : ตักสิลาการพิมพ์.
- สลิลทิพย์ บุญเลิศ และคณะ. (2560). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อแก้ปัญหาแนวคิด คลาดเคลื่อน วิทยาศาสตร์ เรื่อง วงจรไฟฟ้าเบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *ศาสตร์การศึกษาและการพัฒนามนุษย์*, 3(1), 1-14.

สันต์ ศูนย์กลาง. (2551). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างทักษะการปฏิบัติวิชาชีพเพื่อพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมสำหรับครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา ศึกษบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.

สามารถ ภูพาดศรี และพนมพงศ์ สุวรรณสิงห์. (2563). *รายงานการวิจัย การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้การใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) เรื่อง สถิติ*. มหาสารคาม : โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม).

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1. (2562). *กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สพป.กาฬสินธุ์ เขต 1*. กาฬสินธุ์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). *คู่มือปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การขนส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (รสพ.).

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้*. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

สุจิริต เพียรชอบ. (2521). *การพัฒนาหลักสูตรและการสอน*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุชาติพิทย์ งามนิล และคณะ (2559). *คู่มือการจัดการเรียนรู้ Active Learning for Huso at KPRU : การจัดการเรียนการสอนแบบใฝ่รู้ (Active Learning)*. กำแพงเพชร : คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). *แนวคิดพื้นฐานการสร้างและพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ : ดวงกลมสมัย.

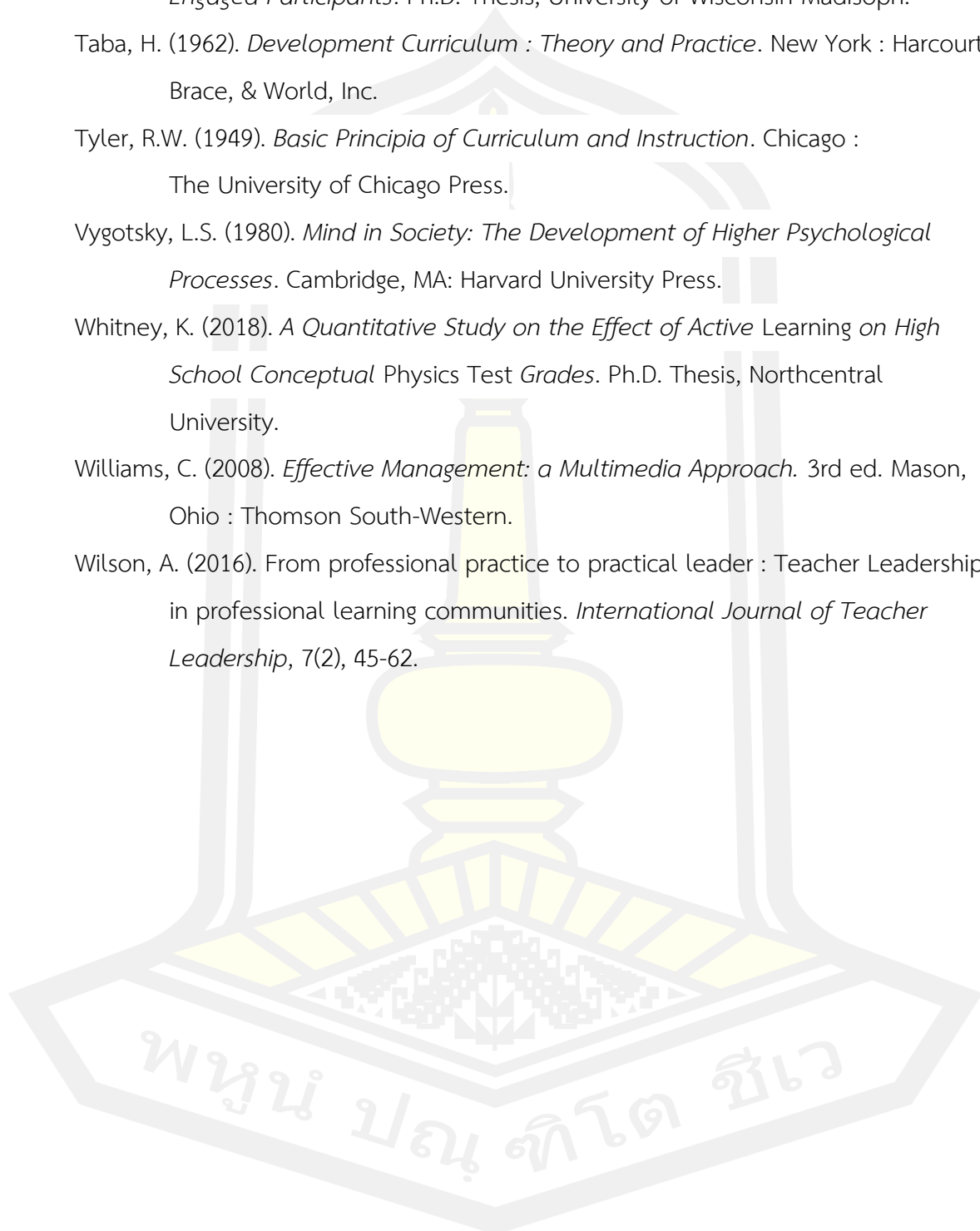
สุพรรณณี ชาญประเสริฐ. (2557). *Active Learning : การจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21*. วารสาร สสวท., 42(188), 3-6.

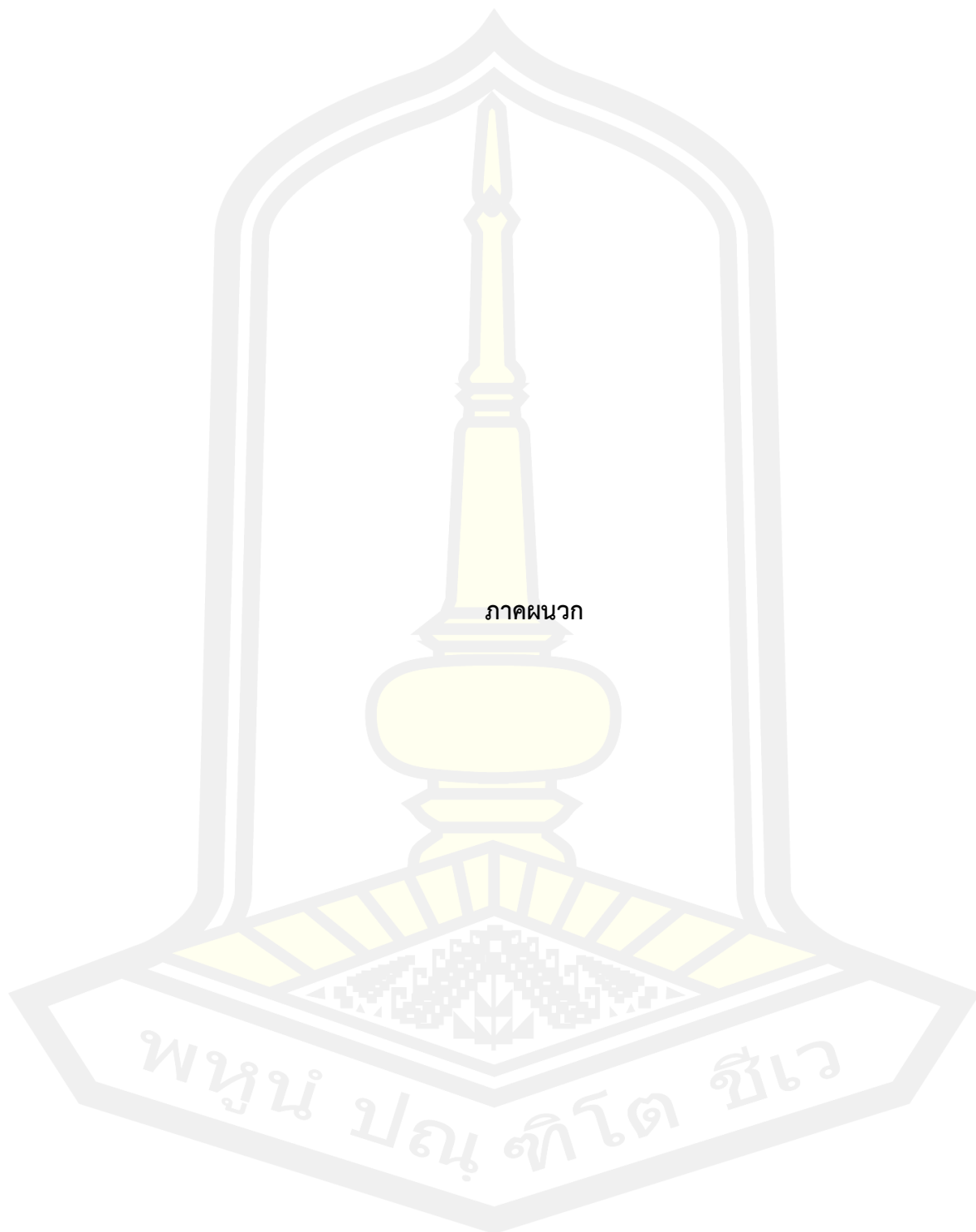
- สุวิมล ว่องวานิช. (2554). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อดุลย์ ไพรสนธ์. (2558). *การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของครู ประถมศึกษาตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการเป็นครูนักวิจัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อรุณลักษณ์ คำมณี. (2561). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการจัดการ การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อินทนนท์ อินทะกนก. (2550). *การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร เรื่อง คำคุณศัพท์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสวนแตงวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Ahn, J. (2016). *Taking a Step to Identify How to Create Professional Learning Communities Report of a Case Study of a Korean Public High School on How to Create and Sustain a School-Based Teacher Professional Learning Community*. [online]. Available from : <http://eric.ed.gov>. [accessed 20 December 2021].
- Antinluoma, M. (2518). *Schools as Professional Learning Communities*. Finland : Department of Education, University of Helsinki.
- Bean, J.C. (1996). *Engaging ideas : The professor's guide to integrating writing, critical thinking and active learning in the classroom*. San Francisco : Jossey-Bass.
- Bonwell, C.C. and Eison, J.A. (1991). *Active Learning : Creating Excitement in the Classroom*. Washington D.C. : ERIC Clearinghouse on Higher Education.
- Boyd-Dimock, V. and Hord, S.M. (1994). Schools as learning communities. *Issues...About Change*, 4(1), 18-8.
- Brown, B.C. (2013). *The future of leadership for conscious capitalism*. Sebastopol, CA : MetaIntegral Associates.
- Brown, B.D., Horn, R.S. and Gwendolyn, K. (2016). The Effective Implementation of Professional Learning Communities. *Alabama Journal of Educational Leadership*, 5, 53-59.

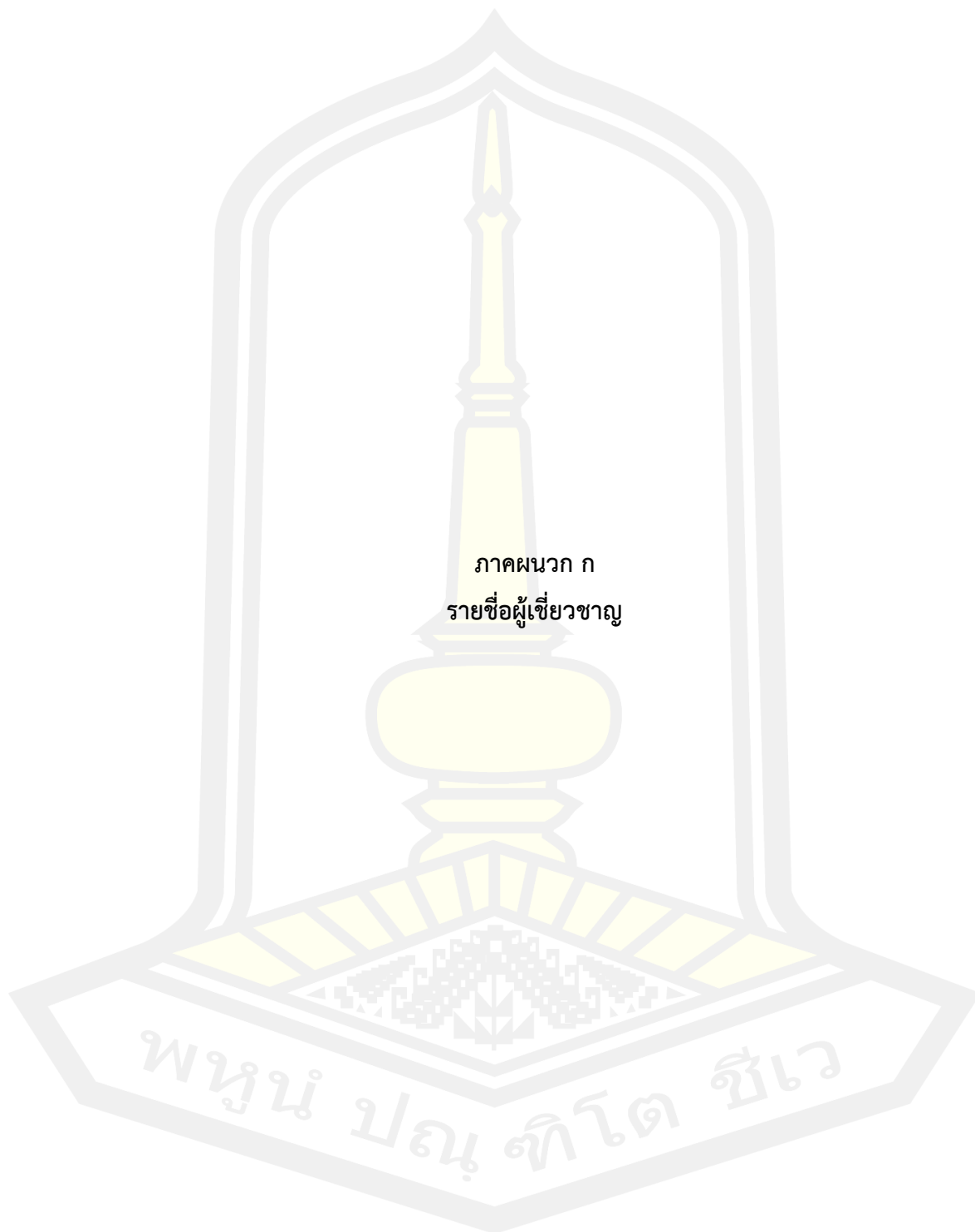
- Brown, C.L. and others. (2016). Cognitive activity mediates the association between social activity and cognitive performance: A longitudinal study. *Psychology*
- Crow, L.D. and Crow, A. (1962). *Child development and adjustment: Study of child psychology*. New York : MacMillan Co.
- Dale, E. (1969). *Audiovisual methods in teaching*. 3rd ed. New York : The Dryden Press; Holt, Rinehart and Winston.
- Derry, J. (2013). *Vygotsky: Philosophy and education*. West Sussex : John Wiley & Sons.
- Dewey, J. (1938). *Experience and Education*. New York : Macmillan Company.
- DuFour, R. (2004). What is a professional learning community? *Educational Leadership*, 61(8), 6-11.
- Good, C.V. (1973). *Dictionary of Education*. New York : McGraw-Hill Book.
- Hairon, S. and Tan, C. (2016). Professional Learning Communities in Singapore and Shanghai: Implications for Teacher Collaboration. *Compare: A Journal of Comparative and International Education*, 47, 1-14.
- Holloway, I.W. (2010). *Qualitative research in nursing and health care*. 3rd ed. India : Laserwords Privates.
- Hord, S.M. (1998). Creating a Professional Learning Community: Cottonwood Creek School. *Issues about change*, 6(2), 2.
- Hord, S.M. (2009) Professional Learning Communities Educators Work Together towards a Shared Purpose. *Journal of Staff Development*, 30, 40-43.
- Kemmis, S. and McTaggart, R. (1988). *The Action Research Planer*. 3rd ed. Victoria : Deakin University.
- Khales, B. (2016). Using Electronic Portfolio to Promote Professional Learning Community for Pre-Service Early Childhood Teachers at Al-Quds University. *Journal of Education and Practice*, 7(26), 127-136.
- Khamkien, A. (2010). Teaching English Speaking Skills and English Speaking Tests in the Thai context: A reflection from Thai Perspective. *English Language Teaching*, 3(1), 184-190.

- Kulachit, N. and Nuangchalem, P. (2021). Empirical study on English primary teachers and Active Learning classroom practices in Thailand. *Palarch's Journal of Archaeology of Egypt/Egyptology*, 18(4), 2929-2942.
- Madoc-Jones, I. and Parrott, L. (2005). Virtual Social work education. *Theory and experience. Social work Education*, 24(7), 755-768.
- Meyers, C. and Jones, T.B. (1993). *Promoting Active Learning Strategies for the College Classroom*. San Francisco, CA : Jossey-Bass Inc.
- Pare, A. and Maistre, C.L. (2006). Active learning in the workplace transforming individuals and institutions. *Journal of Education and Work*, 4,363-381.
- Partnership for 21st Century Learning (P21). (2009). *Framework for 21st Century Learning*. [online]. Available from : <http://www.p21.org/our-work/p21-framework>. [accessed 12 May 2019].
- Pattanapichet, F. (2009). *A Development of contemporary-based English oral communication course for undergraduate public relations student*. Ed.D. Thesis, Chulalongkorn University.
- Piaget, J. (1976). *Piaget's theory*. In *Piaget and his school*. Berlin Heidelberg : Springer.
- Rosado, C.D. (2018), *The Effects of Professional Learning Communities on Student Achievement at the Elementary Education Level*. Ed.D. Thesis, University of St. Francis.
- Saylor, J.G. and Alexander, W.M. (1974). *Planning Curriculum for Schools*. New York : Holt Rinehart and Winston.
- Senge, P.M. (1990). *The fifth discipline : The art and practice of the learning organization*. London : Century Press.
- Sergiovanni, T.J. (1994). *Building community in schools*. San Francisco : Jossey-Bass.
- Settle, B. (2011). From theories to Queries: Active learning in Practice. *Workshop and Conference Proceedings*, 16, 1-18.
- Shulman, L. (1987). Knowledge and teaching: Foundations of the new reform. *Harvard Educational Review*, 57(1), 1-22.
- Slegers, P. and others. (2013). Toward conceptual clarity: A multidimensional, multilevel model of professional learning communities in Dutch elementary schools. *The Elementary School Journal*, 114(1), 118-137.

- Strikwerda, A.W. (2018). *How Teachers Use Active Learning to Position Students as Engaged Participants*. Ph.D. Thesis, University of Wisconsin-Madison.
- Taba, H. (1962). *Development Curriculum : Theory and Practice*. New York : Harcourt, Brace, & World, Inc.
- Tyler, R.W. (1949). *Basic Principia of Curriculum and Instruction*. Chicago : The University of Chicago Press.
- Vygotsky, L.S. (1980). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Whitney, K. (2018). *A Quantitative Study on the Effect of Active Learning on High School Conceptual Physics Test Grades*. Ph.D. Thesis, Northcentral University.
- Williams, C. (2008). *Effective Management: a Multimedia Approach*. 3rd ed. Mason, Ohio : Thomson South-Western.
- Wilson, A. (2016). From professional practice to practical leader : Teacher Leadership in professional learning communities. *International Journal of Teacher Leadership*, 7(2), 45-62.

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

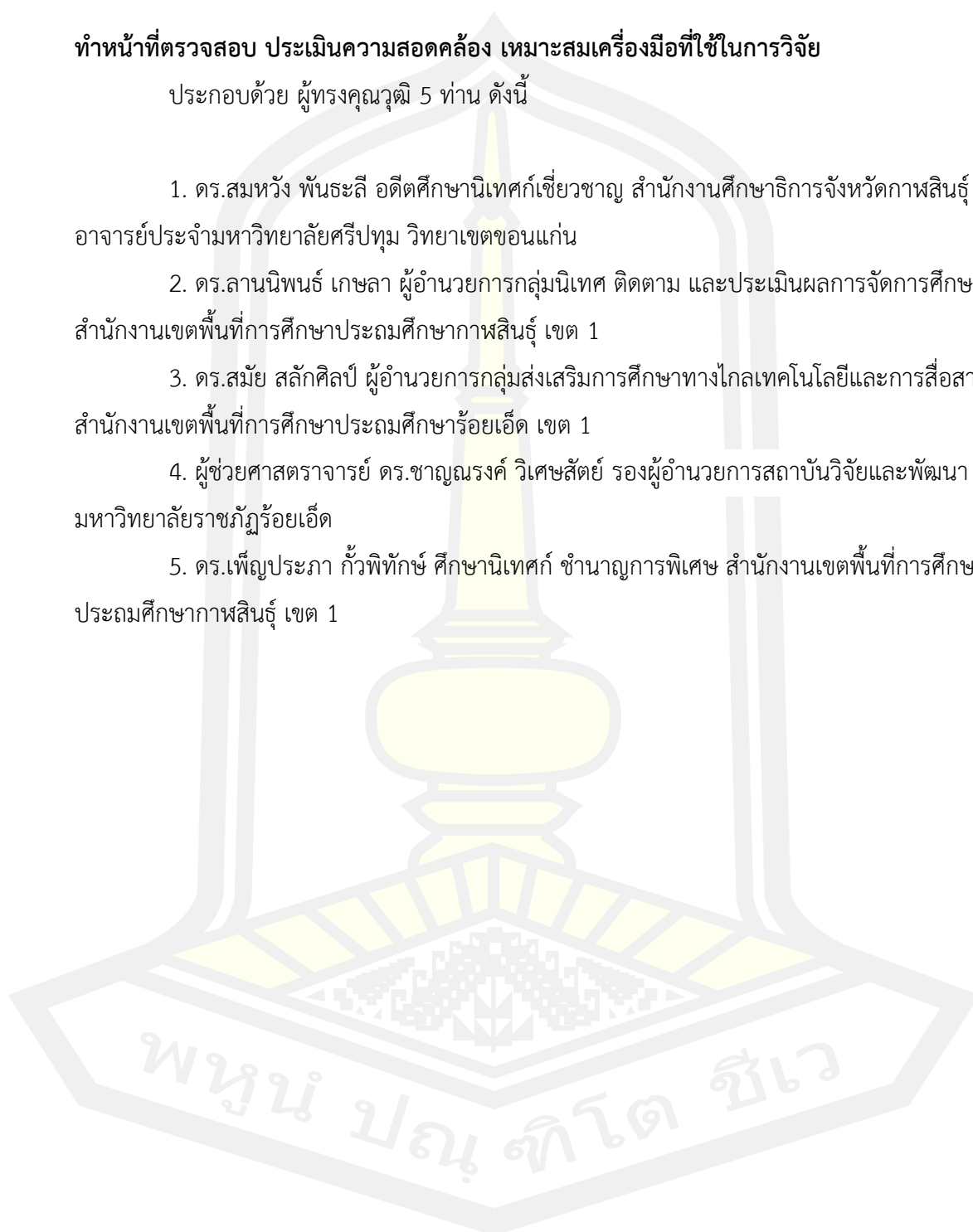
พหุบัน ปณฺ ฑิต โตะ ชีเว

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ทำหน้าที่ตรวจสอบ ประเมินความสอดคล้อง เหมาะสมเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ดังนี้

1. ดร.สมหวัง พันธะลี อดีตศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์
อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น
2. ดร.ลานนิพนธ์ เกษลา ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
3. ดร.สมัย สลักศิลป์ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกลเทคโนโลยีและการสื่อสาร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ วิเศษสัตย์ รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
5. ดร.เพ็ญประภา ก้าวพิทักษ์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

ผู้เชี่ยวชาญในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ

ปฏิบัติหน้าที่ในการร่วมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญในการตรวจประเมินเพื่อยืนยัน ร่างหลักสูตร ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา จำนวน 7 ท่าน ประกอบด้วย

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน คน ดังนี้

1.1 ดร.สมหวัง พันธะลี อดีตศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด กาฬสินธุ์ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น

1.2 ดร.พรเพ็ญ ฤทธิลัน ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

1.3 ดร.จุฬาลักษณ์ ภูปัญญา ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

1.4 ดร.ศิริชัย ศรีหاتا ครูชำนาญการโรงเรียนคุณินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24

2. ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

2.1 ดร.ธนาภรณ์ พันทวี รองอธิการบดี ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

2.2 ดร.จุมพล วงศ์ขจร ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

2.3 ดร.เอกวิทย์ อำนวย ครูเชี่ยวชาญ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนบัวขาว สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ภาคผนวก ข

หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

The Curriculum Development of Active Learning Promoting for Primary English Teacher

โดย

นางสาวนิพนิตา กุลขันธ์

นิสิตปริญญาเอก

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คำนำ

หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา เล่มนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาเอกหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ของนางสาวนิพนิตา กุลชิต เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธ เนืองเฉลิม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งหลักสูตรนี้ จะใช้เป็นคู่มือในการพัฒนาและส่งเสริมครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และนำไปใช้จัดการเรียนรู้เชิงรุกให้กับผู้เรียนได้ โดยแบ่งรายละเอียดเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 บทนำ

ส่วนที่ 2 องค์ประกอบและรายละเอียดของหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ส่วนที่ 3 แนวทางการใช้หลักสูตร

ส่วนที่ 4 เอกสารประกอบหลักสูตร

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา เล่มนี้จะเป็นหลักสูตรที่ช่วยส่งเสริมความรู้ความสามารถของครูให้จัดการเรียนรู้เชิงรุกได้บรรลุตามเป้าหมาย ขอขอบคุณอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขหลักสูตรให้เกิดความสมบูรณ์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ทำให้หลักสูตรเล่มนี้เสร็จสมบูรณ์

นางสาวนิพนิตา กุลชิต

นิสิตปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎี

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พหุบัณฑิต ชีวะ

สารบัญ

		หน้า
ส่วนที่ 1	บทนำ	1
ส่วนที่ 2	องค์ประกอบและรายละเอียดของหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	5
	หลักการของหลักสูตร	5
	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	5
	เนื้อหา/สาระของหลักสูตร	5
	หน่วยที่ 1 ทบทวนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	6
	หน่วยที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	31
	หน่วยที่ 3 การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	49
ส่วนที่ 3	แนวทางการใช้หลักสูตร	59
	แนวทางการจัดประสบการณ์	59
	บทบาทศึกษานิเทศก์ และบทบาทครูในการนำหลักสูตรไปใช้	62
	สื่อและเอกสารประกอบหลักสูตร	63
	การประเมินผลการใช้หลักสูตร	64
ส่วนที่ 4	เอกสารประกอบหลักสูตร	65
	ใบกิจกรรมหน่วยที่ 1	66
	ใบงานหน่วยที่ 1	68
	ใบกิจกรรมหน่วยที่ 2	69
	ใบงานหน่วยที่ 2	72
	ใบกิจกรรมหน่วยที่ 3	74
	ใบงานหน่วยที่ 3	76
	ตัวอย่างการวางแผนการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	82
	ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	83
	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการใช้หลักสูตร	89
	แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม	102
	บรรณานุกรม	103

ส่วนที่ 1

บทนำ

สภาพปัจจุบันและความจำเป็น

ในยุคที่โลกได้รวมเป็นหนึ่งเดียวแบบไร้พรมแดน การติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารทั้งในประเทศ ระหว่างประเทศและกับผู้คนต่าง ๆ ทั่วทุกมุมโลกได้ขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในแง่มุมด้านต่าง ๆ ของการดำเนินชีวิต อาทิ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และ โดยเฉพาะด้านการศึกษา จึงนับว่าเป็นความท้าทายอย่างมากกับครูผู้สอนในยุคปัจจุบันที่ต้องพัฒนา ผู้เรียนให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงและมีความพร้อมในการรับมือกับโลกในยุคที่ทุกคนต้องพบปะ ติดต่อสื่อสารพูดคุย ซึ่งปฏิเสธไม่ได้ว่าภาษาอังกฤษจะยิ่งทวีความสำคัญมากตามกันไปด้วย เพราะภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือสื่อกลางสากลที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร การสร้างความเข้าใจในวัฒนธรรม ของประเทศต่าง ๆ เข้าใจในวิสัยทัศน์ของคนแต่ละเชื้อชาติและโดยเฉพาะกับการประกอบอาชีพในอนาคต (กาญจนา ซาติตระกุล. 2551) จากแนวคิดในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนจากเดิม โดยผู้เรียนต้องมีทักษะที่จำเป็น ได้แก่ การสื่อสาร (Communication) การร่วมมือ (Collaboration) ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) คุณลักษณะเหล่านี้จะเป็นตัวชี้วัดคุณภาพของ ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Learning (P21). 2009 : Online) ดังนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับคุณลักษณะเหล่านี้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและมีคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ที่สามารถนำมาใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ รวมถึงมีวิจาร์ณญาณในการพูดสื่อสารและ รับข้อมูล ประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องเร่งสร้างให้เกิด กับผู้เรียนทุกคน เพราะเป็นความ ต้องการของสังคมโลกในยุคปัจจุบัน (Madoc-Jones. 2005 : 755-768) และจำเป็นอย่างมากที่ จะต้องพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษโดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือความสามารถในด้านการพูด ภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนให้สูงขึ้นและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Pattanapichet. 2009 : 2 ; Khamkien. 2010 : 148)

แต่การจัดการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาอังกฤษในประเทศไทยก็ประสบปัญหาโดยตลอด ส่งผลให้ผู้เรียนจำนวนมากสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ไม่ค่อยถูกต้องและมีประสิทธิภาพ (บุษผา อยู่ทรัพย์, 2555 : 181-198) โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในด้านการพูดภาษาอังกฤษ ที่ดูเหมือนจะเป็นสิ่งที่ผู้เรียนในประเทศไทยประสบปัญหาหนักที่สุด จากการศึกษาของอินทนนท์ อินทะกนก (2550 : 2) นารีนาด ห่อไธสง (2555 : 187-199) พบว่า การพัฒนาการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน ในประเทศไทยที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ ด้วยเหตุผลหลายประการได้แก่ ผู้เรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อ

การเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ผู้เรียนขาดแรงจูงใจและไม่กล้าพูด ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น มีปัญหาในการออกเสียง ผู้เรียนขาดความมั่นใจในการพูด มีพื้นฐานความรู้ไม่เพียงพอในการพูดภาษาอังกฤษ ขาดการมีปฏิสัมพันธ์ในกระบวนการจัดการเรียนรู้กับผู้เรียนอื่น ๆ ในห้อง และที่สำคัญคือครูผู้สอนยังขาดกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถช่วยส่งเสริมความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียน เพราะครูส่วนใหญ่ยังยึดติดกับการจัดการเรียนรู้แบบบรรยาย รวมถึงการสื่อสารทางเดียว อีกทั้งการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการพูดภาษาอังกฤษเพียงมุ่งหวังให้ผู้เรียนพูดภาษาอังกฤษได้ถูกต้องตามหลักภาษาและความหมาย หรือมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีสำเนียงการออกเสียงที่ดีและถูกต้องเพื่อบรรลุตัวชี้วัดในสาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ต้องการให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเท่านั้น เช่น ต 2.1 ม.4/1 เลือกใช้ภาษา น้ำเสียง และกิริยาท่าทางเหมาะสมกับระดับของบุคคล โอกาส และสถานที่ตามมารยาท สังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 198) ซึ่งสอดคล้องกับรายงานผลการตรวจสอบการดำเนินงานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภายใต้แผนงานบูรณาการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 โดยสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินที่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2562) พบว่า โครงการขับเคลื่อนนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้โดยใช้กิจกรรม Active Learning การดำเนินการยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ คือ โรงเรียนบางแห่งยังไม่มีการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และไม่สามารถสะท้อนกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรมและชัดเจนซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอนและการยกระดับคุณภาพการศึกษา ส่วนการดำเนินการ ตามแนวทางส่งเสริมการผลิตและพัฒนาคุณภาพครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาก็ยังไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยเฉพาะครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่เข้ารับการอบรมตามโครงการพัฒนาครูแกนนำภาษาอังกฤษระดับภูมิภาค ยังไม่นำเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษตามแนวทาง Communicative Approach ที่ได้รับการอบรมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนและครูให้ความสำคัญและเน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อสอบ จึงยังใช้การสอนในรูปแบบเดิมมากกว่าเน้นทักษะด้านการสื่อสารซึ่งส่งผลให้ครูไม่พัฒนากระบวนการหรือเทคนิควิธีสอน ทำให้นักเรียนขาดโอกาสในการพัฒนาหรือฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารรวมทั้งเกิดค่าการเสียโอกาสในการจัดอบรมดังกล่าวและจากกรณีศึกษาดังกล่าวและประเมินผลการจัดการศึกษาของศึกษานิเทศก์ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ฐานที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยการสังเกตชั้นเรียน ยังพบพฤติกรรมจัดการเรียนรู้แบบเดิมคือ ไม่เตรียมการสอน/เตรียมการสอนแต่ไม่ได้สอนตามแผนที่เตรียมไว้ ศึกษามาตรฐานและตัวชี้วัดไม่ครอบคลุม จึงทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ครอบคลุม กิจกรรมการเรียนรู้ไม่หลากหลาย

ใช้สื่อไม่หลากหลาย หรือบางครั้งไม่ใช้เลย กิจกรรมที่จัดส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองของนักเรียนน้อย นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน/ครูในการเรียนรู้ ไม่ค่อยพบการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1. 2561) นอกจากนี้จากผลการสอบถามครูสอนภาษาอังกฤษจำนวน 158 คน ถึงสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการพัฒนาตนเอง ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ที่พบว่าครูยังมีปัญหาในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดไปสู่การคิดขั้นสูงที่หลากหลาย และการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และครูยังมีความต้องการในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

จากสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองในครูภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ที่กล่าวมาข้างต้น ครูผู้สอนจำเป็นที่จะต้องสร้างหรือพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ในการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ จากการศึกษาเอกสารและการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในเรื่องการพูดภาษาอังกฤษได้นั้น ต้องเป็นการจัดการเรียนรู้ที่น่าสนใจและเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความตื่นตัวในการร่วมกิจกรรม การเรียนรู้ให้มากที่สุด และเป็นผู้นำตนเองในการเรียนรู้ และการสร้างความรู้ให้มากที่สุด ผู้วิจัยพบว่า การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มีพื้นฐานจากทฤษฎีการสร้างความรู้ หรือทฤษฎีสรรมนิยม (Constructivism) ที่เน้นการเปิดโอกาส ให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญที่สุดในกระบวนการจัดการเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ การรวบรวมข้อมูลและสรุปความเห็น โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและน่าสนใจ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมของตน และเชื่อมโยงองค์ความรู้ใหม่จากการมีปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Seetle. 2011 : 1-18) การเรียนรู้เชิงรุกเป็นการนำเอาวิธีการจัดการเรียนรู้ และเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายมาใช้วางแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ การค้นหาคำความรู้ การแลกเปลี่ยนความคิด การเสนอความคิด และการอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียนให้มากขึ้น ซึ่งสามารถส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับครูสอนได้เป็นอย่างดี (Pare. 2006: 363) และจากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยการศึกษาเอกสาร การสอบถามความคิดเห็นและการสนทนากลุ่มครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ยังพบว่า

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันมากที่สุด มีวินัยในการทำงาน และมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติทั้งในการอ่าน พูด ฟัง คิด เขียน อภิปราย ผู้สอนใช้สถานการณ์ที่ท้าทาย และกิจกรรมที่หลากหลาย และอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดไปสู่การคิดขั้นสูง ผู้เรียนมีได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยในต่างประเทศอีกหลายเรื่องที่มีข้อบ่งชี้ไปในทิศทางเดียวกันว่าการเรียนรู้เชิงรุกเป็นแนวการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่มากขึ้น สามารถจดจำเนื้อหา การเรียนรู้ได้ยาวนานขึ้น และผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเองของผู้เรียนโดยอาศัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้และมีการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยกันเป็นกลุ่มในชั้นเรียน (Bonwell & Eison. 1991 : 5 ; Bean. 1996 : 23-24) จากการประมวลปัญหาและความสำคัญของกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่จะช่วยส่งเสริมความสามารถด้านภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนนั้น

จากความสำคัญของภาษาอังกฤษ ปัญหาของการจัดการเรียนรู้ ประสิทธิภาพของการเรียนรู้เชิงรุก ความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษที่กล่าวมาข้างต้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ให้กับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกกับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพในครั้งนี้

ส่วนที่ 2

องค์ประกอบและรายละเอียดของหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

หลักการของหลักสูตร

หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ได้กำหนดหลักการไว้ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
2. เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
3. เป็นหลักสูตรส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

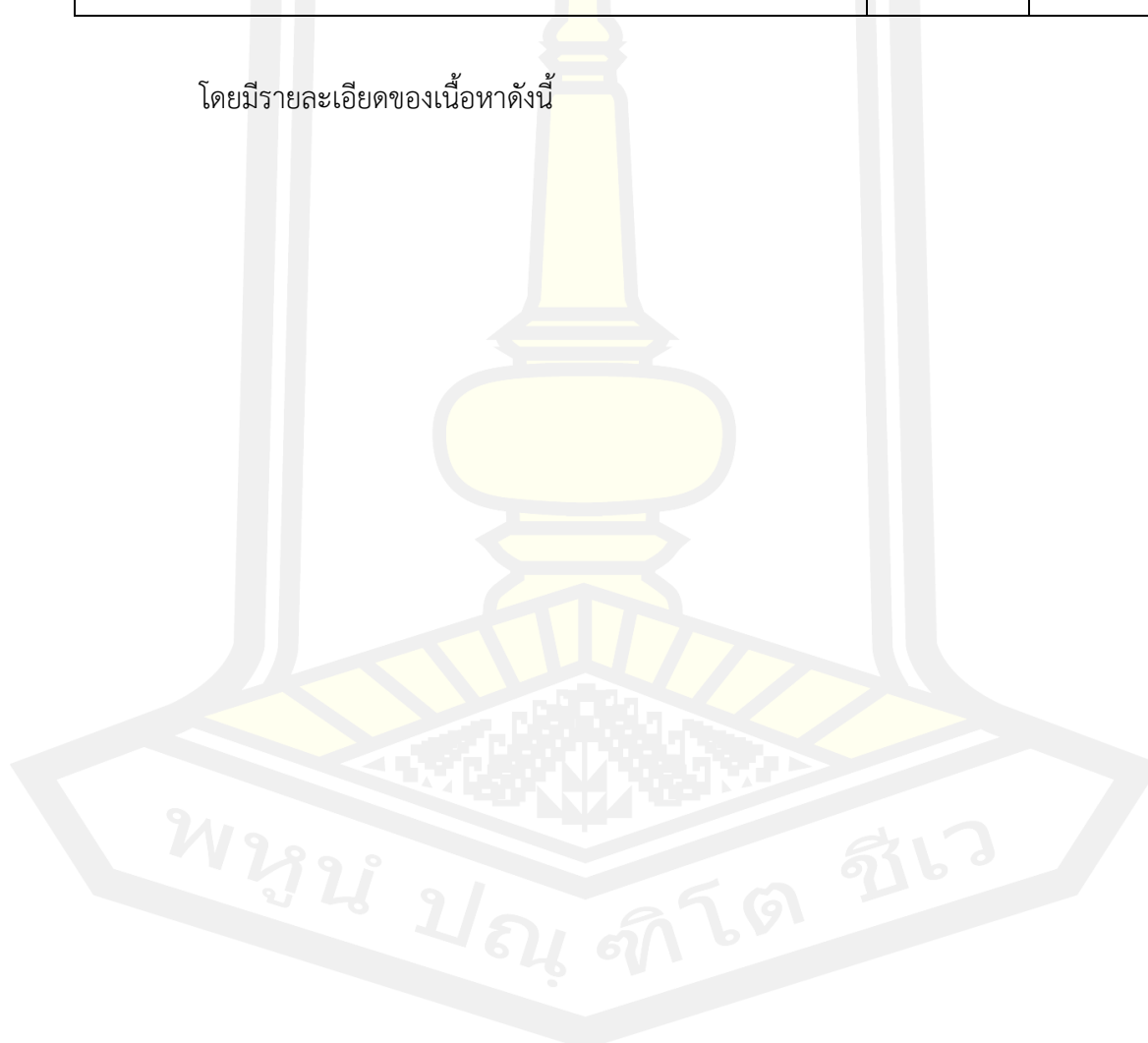
1. เพื่อให้ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
2. เพื่อให้ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา มีความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
3. เพื่อให้ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

เนื้อหาสาระของหลักสูตร

เนื้อหา/สาระของหลักสูตรประกอบด้วย องค์ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งกำหนดให้ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาที่เข้าร่วมการพัฒนาต้องเรียนรู้และได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ โดยแบ่งเนื้อหาของหลักสูตรออกเป็น 3 หน่วย ดังนี้

หน่วยที่	เนื้อหา/สาระของหลักสูตร	เวลา/ชั่วโมง	
		ภาคทฤษฎี	ภาคปฏิบัติ
1	ทบทวนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	1	2
2	ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	1	2
3	การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	3	9
	รวมเวลาที่ใช้ในการให้ความรู้	5	13
	ภาคปฏิบัติครูสอนภาษาอังกฤษแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้ใน ห้องเรียน/มีการสังเกต/สะท้อนผล	-	10-12

โดยมีรายละเอียดของเนื้อหา ดังนี้

หน่วยที่ 1

ทบทวนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอน มุ่งเน้นพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกระดับเห็นผลคาดหวังที่ต้องการในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ชัดเจนตลอดแนว ซึ่งจะช่วยให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันพัฒนาหลักสูตรได้อย่างมั่นใจ ทำให้หลักสูตรในระดับสถานศึกษามีคุณภาพและมีความเป็นเอกภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้เกิดความชัดเจนเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และช่วยแก้ปัญหาการเทียบโอนระหว่างสถานศึกษา เพราะหลักสูตรทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติจนถึงสถานศึกษา สามารถสะท้อนคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งเป็นกรอบทิศทางในการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ และครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

วิสัยทัศน์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ โดยยึดหลักการที่สำคัญ คือ เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ เพื่อปวงชน สนองการกระจายอำนาจ โครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายทั้งการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์ได้

จุดหมายที่มุ่งให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาได้แก่ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ โดยกำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5 ประการ คือ

- 1) ความสามารถในการสื่อสาร
- 2) ความสามารถในการคิด
- 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา

4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สำหรับคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทย และพลโลกกำหนดไว้ 8 ข้อ คือ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย และ 8) มีจิตสาธารณะ โดยสถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเองได้

สาระการเรียนรู้คือ องค์กรความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งผู้เรียนต้องเรียนรู้ มี 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ 1) ภาษาไทย 2) คณิตศาสตร์ 3) วิทยาศาสตร์ 4) สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 5) สุขศึกษาและพลศึกษา 6) ศิลปะ 7) การงานอาชีพและเทคโนโลยี และ 8) ภาษาต่างประเทศ รวมทั้งอีก 3 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ 1) กิจกรรมแนะแนว 2) กิจกรรมนักเรียน และ 3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นสิ่งสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก รวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ โดยแต่ละมาตรฐานการเรียนรู้จะประกอบด้วย ตัวชี้วัดที่ระบุสิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น มีความเฉพาะเจาะจงและเป็นรูปธรรม นำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญในการวัดประเมินผลอีกด้วย ตัวชี้วัด มี 2 ประเภท ได้แก่ ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปีในระดับการศึกษาภาคบังคับคือ ประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3 และตัวชี้วัดช่วงชั้น เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายคือ มัธยมศึกษาปีที่ 4- 6 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

มาตรฐานและตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

1. เรียนรู้อะไรในภาษาต่างประเทศ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

1.1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร การใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ตีความ นำเสนอข้อมูลความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม

1.2 ภาษาและวัฒนธรรม การใช้ภาษาต่างประเทศตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ความสัมพันธ์ ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ภาษา และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมไทย และนำไปใช้อย่างเหมาะสม

1.3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น การใช้ภาษาต่างประเทศ ในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

1.4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก การใช้ภาษาต่างประเทศ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ชุมชน และสังคมโลก เป็นเครื่องมือพื้นฐาน ในการศึกษาต่อประกอบอาชีพ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

2. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐาน การเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เมื่อจบ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็น ในเรื่องต่าง ๆ โดยการพูดและการเขียน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของ เจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและ วัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระ การเรียนรู้อื่นและเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อการประกอบอาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

3. คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

- ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้องที่ฟัง อ่านออกเสียงตัวอักษร คำ กลุ่มคำ ประโยคง่าย ๆ และบทพูดเข้าจังหวะง่าย ๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน บอกความหมายของคำและกลุ่มคำที่ฟังตรงตามความหมาย ตอบคำถามจากการฟังหรืออ่านประโยคบทสนทนาหรือนิทานง่าย ๆ
- พูดโต้ตอบด้วยคำสั้น ๆ ง่าย ๆ ในการสื่อสารระหว่างบุคคลตามแบบที่ฟัง ใช้คำสั่งและคำขอร้องง่าย ๆ บอกความต้องการง่าย ๆ ของตนเอง พูดขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง และเพื่อนบอกความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ใกล้ตัวหรือกิจกรรมต่าง ๆ ตามแบบที่ฟัง
- พูดให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและเรื่องใกล้ตัว จัดหมวดหมู่คำตามประเภทของบุคคล สัตว์และสิ่งของตามที่ฟังหรืออ่าน
- พูดและทำท่าประกอบ ตามมารยาทสังคม/วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา บอกชื่อและคำศัพท์ง่าย ๆ เกี่ยวกับเทศกาล/วันสำคัญ/งานฉลอง และชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษาเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับวัย
- บอกความแตกต่างของเสียงตัวอักษร คำ กลุ่มคำ และประโยคง่าย ๆ ของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย
- บอกคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
- ฟัง/พูดในสถานการณ์ง่าย ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน
- ใช้ภาษาต่างประเทศ เพื่อรวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องใกล้ตัว
- มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ (เน้นการฟัง-พูด) สื่อสารตามหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับตนเองครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อมใกล้ตัว อาหาร เครื่องดื่ม และเวลาว่างและนันทนาการภายในวงคำศัพท์ประมาณ 300-450 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรม)
- ใช้ประโยคคำเดียว (One Word Sentence) ประโยคเดียว (Simple Sentence)ในการสนทนาได้ตอบตามสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

- ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำที่ฟังและอ่าน อ่านออกเสียงประโยค ข้อความนิทาน และบทกลอนสั้น ๆ ถูกต้องตามหลักการอ่านเลือก/ระบุประโยคและข้อความตรงตาม

ความหมายของสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายที่อ่านบอกใจความสำคัญ และตอบคำถามจากการฟัง และอ่าน บทสนทนา นิทานง่าย ๆ และเรื่องเล่า

- พูด/เขียนโต้ตอบในการสื่อสารระหว่างบุคคล ใช้คำสั่ง คำขอร้อง และให้คำแนะนำพูด/เขียนแสดงความต้องการ ขอความช่วยเหลือตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ง่าย ๆ พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน ครอบครัว และเรื่องใกล้ตัวพูด/เขียนแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว กิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้น ๆ ประกอบ
- พูด/เขียนให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน และสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว เขียนภาพ แผนผัง แผนภูมิและตารางแสดงข้อมูลต่าง ๆ ที่ฟังและอ่าน พูด/เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว
- ใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และกิริยาท่าทางอย่างสุภาพ เหมาะสมตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาให้ข้อมูลเกี่ยวกับเทศกาล/วันสำคัญ/งานฉลอง/ชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษาเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมตามความสนใจ
- บอกความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่าง ๆ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการลำดับคำตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทยเปรียบเทียบความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างเทศกาล งานฉลองและประเพณีของเจ้าของภาษากับของไทย
- ค้นคว้า รวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้และนำเสนอด้วยการพูด/การเขียน
- ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา
- ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ
- มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ (เน้นการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) สื่อสารตามหัวเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพ และสวัสดิการ การซื้อ-ขาย และลมฟ้าอากาศ ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 1,050-1,200 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม)
- ใช้ประโยคเดี่ยวและประโยคผสม (Compound Sentences) สื่อความหมายตามบริบทต่าง ๆ

4. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

ตัวชี้วัดจะระบุสิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรม นำไปใช้

ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้เพื่อจัดการเรียนรู้ และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัด ประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน

สาระการเรียนรู้แกนกลาง ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้อง เรียนรู้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1	1. ปฏิบัติตามคำสั่ง ง่าย ๆ ที่ฟัง	คำสั่งที่ใช้ในห้องเรียน เช่น Stand up./Sit down./ Listen./ Repeat./Quiet!/ Stop! etc.
	2. ระบุดźwięกอักขรและ เสียง อ่านออกเสียงและ สะกดคำง่าย ๆ ถูกต้อง ตามหลักการอ่าน	ตัวอักษร (letter names) เสียงตัวอักษรและสระ (letter sounds) และการสะกดคำ หลักการอ่านออกเสียง เช่น - การออกเสียงพยัญชนะต้นคำและพยัญชนะท้ายคำ - การออกเสียงเน้นหนัก-เบา (stress) ในคำและกลุ่มคำ - การออกเสียงตามระดับเสียงสูง-ต่ำ (intonation) ในประโยค
	3. เลือกภาพตรงตาม ความหมายของคำและ กลุ่มคำที่ฟัง	คำ กลุ่มคำ และความหมาย เกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อมใกล้ตัว อาหาร เครื่องดื่ม และนันทนาการ ภายในวงคำศัพท์ ประมาณ 150-200 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรม)
	4. ตอบคำถามจากการ ฟังเรื่องใกล้ตัว	บทอ่านเกี่ยวกับเรื่องใกล้ตัว หรือนิทานที่มีภาพประกอบประโยค คำถามและคำตอบ - Yes/No Question เช่น Is it a/an...? Yes, it is./No, it is not. etc. - Wh-Question เช่น What is it? It is a/an... etc.

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.2	1. ปฏิบัติตามคำสั่งและคำขอร้องง่าย ๆ ที่ฟัง	คำสั่งและคำขอร้องที่ใช้ในห้องเรียน - คำสั่ง เช่น Show me a/an.../ Open your book. Don't talk in class. etc. - คำขอร้อง เช่น Please come here./ Come here, please. Don't make a loud noise, please./ Please don't make a loud noise. etc.
	2. ระบุดัชนีตัวอักษรและเสียงอ่านออกเสียงคำ สะกดคำ และอ่านประโยคง่าย ๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน	ตัวอักษร เสียงตัวอักษรและสระ การสะกดคำ และประโยค หลักการอ่านออกเสียง เช่น - การออกเสียงพยัญชนะต้นคำและพยัญชนะท้ายคำ - การออกเสียงเน้นหนัก-เบา ในคำและกลุ่มคำ - การออกเสียงตามระดับเสียงสูง-ต่ำ ในประโยค
	3. เลือกภาพตรงตามความหมายของคำ กลุ่มคำและประโยคที่ฟัง	คำ กลุ่มคำ ประโยคเดี่ยว (simple sentence) และความหมายเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อมใกล้ตัว อาหาร เครื่องดื่ม และนันทนาการ เป็นวงคำศัพท์สะสมประมาณ 250-300 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรม)
	4. ตอบคำถามจากการฟังประโยค บทสนทนา หรือนิทานง่าย ๆ ที่มีภาพประกอบ	ประโยค บทสนทนา หรือนิทานที่มีภาพประกอบ ประโยคคำถามและคำตอบ - Yes/No Question เช่น Is this/that a/an...? Yes, it is./No, it isn't. etc.
		- Wh-Question เช่น What is this/that/it? This/that/It is a/an... How many...? There is/are... Where is the...? It is in/on/under... etc.
ป.3	1. ปฏิบัติตามคำสั่งและคำขอร้องที่ฟังหรืออ่าน	คำสั่งและคำขอร้องที่ใช้ในห้องเรียน คำสั่ง เช่น Give me a/an.../Draw and color the picture./ Put a/an...in/on/under a/an.../ Don't eat in class. etc. - คำขอร้อง เช่น Please take a queue./ Take a queue, please./ Don't make a loud noise, please./ Please don't make a loud noise./ Can you help me, please? etc.

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	2. อ่านออกเสียงคำ สะกดคำ อ่านกลุ่มคำ ประโยค และบทพูดเข้า จังหวะ (chant) ง่าย ๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน	คำ กลุ่มคำ ประโยคเดี่ยว และบทพูดเข้าจังหวะ และการสะกดคำ การใช้พจนานุกรม หลักการอ่านออกเสียง เช่น - การออกเสียงพยัญชนะต้นคำและพยัญชนะท้ายคำ - การออกเสียงเน้นหนัก-เบา ในคำและกลุ่มคำ - การออกเสียงตามระดับเสียงสูง-ต่ำ ในประโยค
	3. เลือก/ระบุภาพ หรือ สัญลักษณ์ตรงตาม ความหมายของกลุ่มคำ และประโยคที่ฟัง	กลุ่มคำ ประโยคเดี่ยว สัญลักษณ์ และความหมายเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อมใกล้ตัว อาหาร เครื่องดื่ม และ นันทนาการ เป็นวงคำศัพท์สะสมประมาณ 350-450 คำ (คำศัพท์ที่เป็น รูปธรรม)
	4. ตอบคำถามจากการ ฟังหรืออ่านประโยค บทสนทนา หรือ นิทานง่าย ๆ	ประโยค บทสนทนา หรือนิทานที่มีภาพประกอบ ประโยคคำถามและคำตอบ - Yes/No Question เช่น Is/Are/Can...? Yes,...is/are/can./ No,...isn't/aren't/can't. etc. - Wh-Question เช่น What is this/that/it? This/that/It is a/an... How many...? There is/are... How many...? There is/are... Where is/are...? It is in/on/under... They are. etc.
ป.4	1. ปฏิบัติตาม คำสั่ง คำขอร้อง และ คำแนะนำ (instructions) ง่าย ๆ ที่ฟังหรืออ่าน	คำสั่งและคำขอร้องที่ใช้ในห้องเรียน และคำแนะนำในการเล่นเกม การวาดภาพ หรือการทำอาหารและเครื่องดื่ม - คำสั่ง เช่น Look at the.../here/over there./ Say it again./ Read and draw./ Put a/an...in/on/under a/an.../ Don't go over there. etc. - คำขอร้อง เช่น Please take a queue./ Take a queue, please./ Can you help me, please? etc. - คำแนะนำ เช่น You should read everyday./Think before you speak./ คำศัพท์ที่ใช้ในการเล่นเกม Start./ My turn./ Your turn./ Roll the dice./ Count the number./ Finish./คำบอกลำดับขั้นตอน First,... Second,... Then,...Finally,... etc.

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	2. อ่านออกเสียงคำ สะกดคำ อ่านกลุ่มคำ ประโยค ข้อความง่ายๆ และบทพูดเข้าจังหวะ ถูกต้องตามหลักการอ่าน	คำ กลุ่มคำ ประโยค ข้อความ บทพูดเข้าจังหวะ และการสะกดคำ การใช้พจนานุกรม หลักการอ่านออกเสียง เช่น - การออกเสียงพยัญชนะต้นคำและพยัญชนะท้ายคำ - การออกเสียงเน้นหนัก-เบา ในคำและกลุ่มคำ - การออกเสียงตามระดับเสียงสูง-ต่ำ ในประโยค
	3. เลือก/ระบุภาพ หรือ สัญลักษณ์ หรือ เครื่องหมายตรงตาม ความหมายของประโยค และข้อความสั้นๆ ที่ฟัง หรืออ่าน	กลุ่มคำ ประโยคเดี่ยว สัญลักษณ์ เครื่องหมาย และ ความหมาย เกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย และลมฟ้าอากาศ และเป็นวงคำศัพท์สะสมประมาณ 550-700 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม)
	4. ตอบคำถามจากการ ฟังและอ่านประโยค บท สนทนา และนิทาน ง่ายๆ	ประโยค บทสนทนา นิทานที่มีภาพประกอบ คำถามเกี่ยวกับ ใจความสำคัญของเรื่อง เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน - Yes/No Question เช่น Is/Are/Can...? Yes,...is/are/can./ No,...isn't/aren't/can't. Do/Does/Can/Is/Are...? Yes/No... etc. - Wh-Question เช่น Who is/are...? He/She is.../They are... What...?/Where...? It is .../They are... What...doing? ...is/am/are... etc. - Or-Question เช่น Is this/it a/an...or a/an...? It is a/an... etc.
ป.5	1. ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง และ คำแนะนำง่ายๆ ที่ฟัง และอ่าน	คำสั่งและคำขอร้องที่ใช้ในห้องเรียน ภาษาท่าทาง และคำแนะนำในการเล่น เกม การวาดภาพ หรือการทำอาหารและเครื่องดื่ม คำสั่ง เช่น Look at the.../here/over there./ Say it again./ Read and draw./ Put a/an...in/on/under a/an.../ Don't go over there. etc.

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		<p>คำขอร้อง เช่น Please take a queue./ Take a queue, please./ Can/Could you help me, please? etc.</p> <p>- คำแนะนำ เช่น You should read everyday./ Think before you speak./ คำศัพท์ที่ใช้ในการเล่นเกมน Start./ My turn./ Your turn./ Roll the dice./ Count the number./ Finish./ คำบอกลำดับขั้นตอน First,...Second,...Next,...Then,... Finally,... etc.</p>
	<p>2. อ่านออกเสียง ประโยค ข้อความ และบทกลอนสั้น ๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน</p>	<p>ประโยค ข้อความ และบทกลอน การใช้พจนานุกรม หลักการอ่านออกเสียง เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การออกเสียงพยัญชนะต้นคำและพยัญชนะท้ายคำ - การออกเสียงเน้นหนัก-เบา ในคำและกลุ่มคำ - การออกเสียงตามระดับเสียงสูง-ต่ำ ในประโยค - การออกเสียงเชื่อมโยง (linking sound) ในข้อความ - การออกเสียงบทกลอนตามจังหวะ
	<p>3. ระบุ/วาดภาพ สัญลักษณ์ หรือ เครื่องหมายตรงตาม ความหมายของประโยค และข้อความสั้น ๆ ที่ฟัง หรืออ่าน</p>	<p>กลุ่มคำ ประโยคผสม ข้อความ สัญลักษณ์ เครื่องหมาย และความหมายเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย และลมฟ้าอากาศ และเป็นวงคำศัพท์สะสมประมาณ 750-950 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม)</p>
	<p>4. บอกใจความสำคัญ และตอบคำถามจากการฟังและอ่านบทสนทนา และนิทานง่าย ๆ หรือเรื่องสั้น ๆ</p>	<p>ประโยค บทสนทนา นิทาน หรือเรื่องสั้น ๆ คำถามเกี่ยวกับใจความสำคัญของเรื่อง เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yes/No Question เช่น Is/Are/Can...? Yes,...is/are/can./ No,...isn't/aren't/can't. Do/Does/Can/Is/Are...? Yes/No... etc. - Wh-Question เช่น Who is/are...? He/She is.../They are... What...?/Where...? It is .../They are... What...doing? ...is/am/are... etc. - Or-Question เช่น Is this/it a/an...or a/an...? It is a/an...etc.

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.6	1. ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง และ คำแนะนำที่ฟังและอ่าน	คำสั่ง คำขอร้อง ภาษาท่าทาง และคำแนะนำในการเล่นเกม การวาดภาพ การทำอาหารและเครื่องดื่ม และการประดิษฐ์ - คำสั่ง เช่น Look at the.../here/over there./ Say it again./ Read and draw./ Put a/an...in/on/under a/an.../ Don't go over there. etc. - คำขอร้อง เช่น Please look up the meaning in a dictionary./ Look up the meaning in a dictionary, please./ Can/Could you help me, please? etc. - คำแนะนำ เช่น You should read everyday./ Think before you speak./ คำศัพท์ที่ใช้ในการเล่นเกม Start./ My turn./ Your turn./ Roll the dice./ Count the number./ Finish./ คำบอก ลำดับลำดับขั้นตอน First,...Second,...Next,...Then, ...Finally,...etc.
	2. อ่านออกเสียงข้อความ นิทานและบทกลอน สั้น ๆ ถูกต้องตาม หลักการอ่าน	ข้อความ นิทาน และบทกลอน การใช้พจนานุกรม หลักการอ่านออกเสียง เช่น - การออกเสียงพยัญชนะต้นคำและพยัญชนะท้ายคำ - การออกเสียงเน้นหนัก-เบา ในคำและกลุ่มคำ - การออกเสียงตามระดับเสียงสูง-ต่ำ ในประโยค - การออกเสียงเชื่อมโยง (linking sound) ในข้อความ - การออกเสียงบทกลอนตามจังหวะ
	3. เลือก/ระบุประโยค หรือข้อความสั้น ๆ ตรงตามภาพ สัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายที่อ่าน	ประโยค หรือข้อความ สัญลักษณ์ เครื่องหมาย และความหมาย เกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย และ ลมฟ้าอากาศ และเป็นวงคำศัพท์สะสมประมาณ 1,050-1,200 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	4. บอกรู้ใจความสำคัญ และตอบคำถามจากการฟังและอ่านบทสนทนา นิทานง่าย ๆ และเรื่องเล่า	<p>ประโยค บทสนทนา นิทาน หรือเรื่องเล่า</p> <p>คำถามเกี่ยวกับใจความสำคัญของเรื่อง เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม</p> <p>- Yes/No Question เช่น</p> <p>Is/Are/Can...? Yes,...is/are/can./ No,...isn't/aren't/can't.</p> <p>Do/Does/Can/Is/Are...? Yes/No... etc.</p> <p>- Wh-Question เช่น</p> <p>Who is/are...? He/She is.../They are...</p> <p>What...?/Where...? It is .../They are...</p> <p>What...doing? ...is/am/are... etc.</p> <p>- Or-Question เช่น</p> <p>Is this/it a/an...or a/an...? It is a/an...</p> <p>Is/Are/Was/Were/Did...or...? etc</p>

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1	1. พูดโต้ตอบด้วยคำสั้น ๆ ง่าย ๆ ในการสื่อสารระหว่างบุคคลตามแบบที่ฟัง	บทสนทนาที่ใช้ในการทักทาย กล่าวลา ขอบคุณ ขอโทษ และประโยค/ข้อความที่ใช้แนะนำตนเอง เช่น Hi /Hello/ Good morning/ Good afternoon/ Good evening/ I am.../ Goodbye./ Bye./ Thank you./ I am sorry. etc.
	2. ใช้คำสิ่งง่าย ๆ ตามแบบที่ฟัง	คำสิ่งที่ใช้ในห้องเรียน
	3. บอกความต้องการง่าย ๆ ของตนเองตามแบบที่ฟัง	คำศัพท์ สำนวน และประโยคที่ใช้บอกความต้องการ เช่น I want.../Please,... etc.
	4. พูดขอและให้ข้อมูลง่าย ๆ เกี่ยวกับตนเองตามแบบที่ฟัง	คำศัพท์ สำนวน และประโยคที่ใช้ขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เช่น What's your name?/ My name is.../ I am.../ How are you?/ I am fine. Ect

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.2	1. พูดโต้ตอบด้วยคำสั้น ๆ ง่าย ๆ ในการสื่อสารระหว่างบุคคลตามแบบที่ฟัง	บทสนทนาที่ใช้ในการทักทาย กล่าวลา ขอบคุณ ขอโทษ และประโยค/ข้อความที่ใช้แนะนำตนเอง เช่น Hi/ Hello/ Good morning/ Good evening/ How are you?/ I'm fine./ I m.../ Goodbye./ Bye./ Thank you./ I am sorry. etc.
	2. ใช้คำสั่งและคำขอร้องง่าย ๆ ตามแบบที่ฟัง	คำสั่งและคำขอร้องที่ใช้ในห้องเรียน
	3. บอกความต้องการง่าย ๆ ของตนเองตามแบบที่ฟัง	คำศัพท์ สำนวน และประโยคที่ใช้บอกความต้องการ เช่น I want.../ Please,... etc.
	4. พูดขอและให้ข้อมูลง่าย ๆ เกี่ยวกับตนเองตามแบบที่ฟัง	คำศัพท์ สำนวน และประโยคที่ใช้ขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เช่น What's your name?/ My name is.../ I am.../ How are you?/ I am fine. etc.
ป.3	1. พูดโต้ตอบด้วยคำสั้น ๆ ง่าย ๆ ในการสื่อสารระหว่างบุคคลตามแบบที่ฟัง	บทสนทนาที่ใช้ในการทักทาย กล่าวลา ขอบคุณ ขอโทษ และประโยค/ข้อความที่ใช้แนะนำตนเอง เช่น Hi /Hello/ Good morning/ Good afternoon/ Good evening/ I am sorry./ How are you? I'm fine. Thank you. And you?/ Nice to see you./ Nice to see you too./ Goodbye./Bye./ See you soon/ later./ Thanks./ Thank you./ Thank you very much./ You're welcome. etc.
	2. ใช้คำสั่งและคำขอร้องง่าย ๆ ตามแบบที่ฟัง	คำสั่งและคำขอร้องที่ใช้ในห้องเรียน
	3. บอกความต้องการง่าย ๆ ของตนเองตามแบบที่ฟัง	คำศัพท์ สำนวน และประโยคที่ใช้บอกความต้องการ เช่น Please,.../ May I go out?/ May I come in? etc.
	4. พูดขอและให้ข้อมูลง่าย ๆ เกี่ยวกับตนเองและเพื่อนตามแบบที่ฟังแบบที่ฟัง	คำศัพท์ สำนวน และประโยคที่ใช้ขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง และเพื่อน เช่น What's your name? My name is... How are you? I am fine. What time is it? It is one o'clock What is this? It is a/an... How many...are there? There is a/an.../There are... Who is...? He/She is... etc.

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	5. บอกความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ใกล้ตัว หรือกิจกรรมต่าง ๆ ตามแบบที่ฟัง	คำและประโยคที่ใช้แสดงความรู้สึก เช่น ดีใจ เสียใจ ชอบไม่ชอบ เช่น Yeah!/ Great!/ Cool!/ I'm happy./ I like cats./ I don't like snakes.ect
ป.4	1. พูด/เขียนโต้ตอบในการสื่อสารระหว่างบุคคล	บทสนทนาที่ใช้ในการทักทาย กล่าวลา ขอบคุณ ขอโทษ การพูดแทรกอย่างสุภาพ ประโยค/ข้อความที่ใช้แนะนำตนเอง เพื่อน และบุคคลใกล้ตัว และสำนวนการตอบรับ เช่น Hi/Hello/Good morning/Good afternoon/Good evening/I am sorry./How are you?/I'm fine. Thank you. And you?/ Hello.I am... Hello,...I am... This is my sister.Her name is... Hello,.../Nice to see you. Nice to see you too./Goodbye./ Bye./See you soon/later./ Thanks./Thank you./Thank you very much./You're welcome./It's O.K. etc.
	2. ใช้คำสั่ง คำขอร้อง และคำขออนุญาตง่าย ๆ	คำสั่ง คำขอร้อง และคำขออนุญาตที่ใช้ในห้องเรียน
	3. พูด/เขียนแสดงความต้องการของตนเอง และขอความช่วยเหลือในสถานการณ์ง่าย ๆ	คำศัพท์ สำนวน และประโยคที่ใช้แสดงความต้องการและขอความช่วยเหลือในสถานการณ์ต่างๆ เช่น I want .../ Please.../ May...?/ I need your help./ Please help me./ Help me! etc.
	4. พูด/เขียนเพื่อขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน และครอบครัว	คำศัพท์ สำนวน และประโยคที่ใช้ขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง สิ่งใกล้ตัว เพื่อน และครอบครัว เช่น What's your name? My name is... What time is it? It is one o'clock. What is this? It is a/an... How many...are there? There is a/an.../There are... Where is the...? It is in/on/under... etc. คำและประโยคที่ใช้แสดงความรู้สึก เช่น ดีใจ เสียใจ ชอบไม่ชอบ รัก ไม่รัก เช่น I/You/We/They like.../He/She likes... I/You/We/They love.../He/She loves...

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	5. พุดแสดงความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว และกิจกรรมต่าง ๆ ตามแบบที่ฟัง	คำและประโยคที่ใช้แสดงความรู้สึก เช่น ดีใจ เสียใจ ชอบ ไม่ชอบ รัก ไม่รัก เช่น I/You/We/They like.../He/She likes... I/You/We/They love.../He/She loves... I/You/We/They don't like/love/feel... He/She doesn't like/love/feel... I/You/We/They feel... etc.
ป.5	1. พุด/เขียนโต้ตอบในการสื่อสารระหว่างบุคคล	บทสนทนาที่ใช้ในการทักทาย กล่าวลา ขอบคุณ ขอโทษ ชมเชย การพูดแทรกอย่างสุภาพ ประโยค/ข้อความที่ใช้แนะนำตนเอง เพื่อน และบุคคลใกล้ตัว และสำนวนการตอบรับ เช่น Hi /Hello/ Good morning /Good afternoon/ Good evening/ I am sorry./ How are you?/ I'm fine. Thank you. And you?/ Hello. I am.../ Hello,...I am... This is my sister. Her name is... /Hello,.../ Nice to see you. Nice to see you too./ Goodbye./ Bye./ See you soon/later./ Good/Very good./ Thanks./ Thank you./ Thank you very much./ You're welcome./ It's O.K. etc.
	2. ใช้คำสั่ง คำขอร้อง คำขออนุญาต และให้คำแนะนำง่าย ๆ	คำสั่ง คำขอร้อง คำแนะนำที่มี 1-2 ขั้นตอน
	3. พุด/เขียนแสดงความต้องการขอความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธ การให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ง่าย ๆ	คำศัพท์ สำนวน และประโยคที่ใช้บอกความต้องการขอความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธ การให้ความช่วยเหลือ เช่น Please.../ May...?/ I need.../ Help me!/ Can/ Could...?/Yes,.../No,...
	4. พุด/เขียนเพื่อขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน ครอบครัว และเรื่องใกล้ตัว	คำศัพท์ สำนวน และประโยคที่ใช้ขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน ครอบครัว และเรื่องใกล้ตัว เช่น What do you do? I'm a/an... What is she/he? ...is a/an (อาชีพ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	5. พูด/เขียนแสดงความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว และกิจกรรมต่างๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้นๆ ประกอบ	คำและประโยคที่ใช้แสดงความรู้สึก เช่น ชอบ ไม่ชอบ ดีใจ เสียใจ มีความสุข เศร้า หิว รสชาติ เช่น I'm.../He/She/It is.../You/We/They are... I/You/We/They like.../He/She likes...because... I/You/We/They love.../He/She loves...because... I/You/We/They don't like/love/feel...because... He/She doesn't like/love/feel...because... I/You/We/They feel...because... etc.
ป.6	1. พูด/เขียนโต้ตอบในการสื่อสารระหว่างบุคคล	บทสนทนาที่ใช้ในการทักทาย กล่าวลา ขอบคุณ ขอโทษ ชมเชย การพูดแทรกอย่างสุภาพ ประโยค/ข้อความที่ใช้แนะนำตนเอง เพื่อน และบุคคลใกล้ตัว และสำนวนการตอบรับ เช่น Hi/ Hello/ Good morning/ Good afternoon/ Good evening/ I am sorry. /How are you?/ I'm fine./ Very well./ Thank you. And you?/ Hello. I am... Hello,...I am... This is my sister. Her name is... Hello,.../ Nice to see you. Nice to see you, too./ Goodbye./ Bye./ See you soon/later./ Great!/ Good./ Very good. Thank you./ Thank you very much./ You're welcome./ It's O.K./ That's O.K./ That's all right./ Not at all./ Don't worry./ Never mind./ Excuse me./ Excuse me, Sir./Miss./Madam. etc.
	2. ใช้คำสั่ง คำขอร้อง และให้คำแนะนำ	คำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำที่มี 2-3 ชั้นตอน
	3. พูด/เขียนแสดงความต้องการ ขอความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธ การให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ง่าย ๆ	คำศัพท์ สำนวน และประโยคที่ใช้บอกความต้องการ ขอความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือ เช่น Please.../ May...?/ I need.../ Help me!/ Can/Could...?/ Yes,.../No,... etc.

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	4. พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน ครอบครัว และเรื่องใกล้ตัว	คำศัพท์ สำนวน และประโยคที่ใช้ขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน ครอบครัว และเรื่องใกล้ตัว เช่น What do you do? I'm a/an... What is she/he? ...is a/an (อาชีพ) How old/tall...? I am... Is/Are/Can...or...? ...is/are/can... Is/Are...going to...or...? ...is/are going to... etc.
	5. พูด/เขียนแสดงความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว กิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้น ๆ ประกอบ	คำและประโยคที่ใช้แสดงความรู้สึก และการให้เหตุผลประกอบ เช่น มีชอบ/ไม่ชอบ ดีใจ เสียใจ ความสุข เศร้า หิว รสชาติ สวย น่าเกลียด เสียงตัง ดี ไม่ดี เช่น I'm.../He/She/It is.../You/We/They are... I/You/We/They like.../He/She likes...because...I/You/We/They love.../He/She loves...because... I/You/We/They don't like/love/feel...because... He/She doesn't like/love/feel...because... I/You/We/They feel...because... etc.

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ โดยการพูดและการเขียน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1	1. พูดให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง และเรื่องใกล้ตัว	คำและประโยคที่ใช้ในการพูดให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง บุคคลใกล้ตัว และเรื่องใกล้ตัว เช่น บอกชื่อ อายุ รูปร่าง ส่วนสูง เรียกสิ่งต่าง ๆ จำนวน 1-20 สี ขนาด สถานที่อยู่ของสิ่งของ
ป.2	1. พูดให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง และเรื่องใกล้ตัว	คำและประโยคที่ใช้ในการพูดให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง บุคคลใกล้ตัว และเรื่องใกล้ตัว เช่น บอกชื่อ อายุ รูปร่าง ส่วนสูง เรียกสิ่งต่าง ๆ จำนวน 1-30 สี ขนาด สถานที่อยู่ของสิ่งของ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.3	1. พูดให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง และเรื่องใกล้ตัว	คำและประโยคที่ใช้ในการพูดให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง บุคคลใกล้ตัว และเรื่องใกล้ตัว เช่น บอกชื่อ อายุ รูปร่าง ส่วนสูง เรียกสิ่งต่าง ๆ จำนวน 1-50 สี ขนาด สถานที่อยู่ของสิ่งของ
	2. จัดหมวดหมู่คำตามประเภทของบุคคล สัตว์และสิ่งของตามที่ฟัง หรืออ่าน	คำ กลุ่มคำที่มีความหมายเกี่ยวกับบุคคล สัตว์ และสิ่งของ เช่น การระบุ/เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของภาพกับคำ หรือกลุ่มคำ โดยใช้ภาพ แผนภูมิ แผนภาพ แผนผัง
ป.4	1. พูด/เขียนให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและเรื่องใกล้ตัว	ประโยคและข้อความที่ใช้ในการพูดให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง บุคคล สัตว์ และเรื่องใกล้ตัว เช่น ชื่อ อายุ รูปร่าง สี ขนาด รูปทรง สิ่งต่าง ๆ จำนวน 1-100 วัน เดือน ปี ฤดูกาล ที่อยู่ของสิ่งต่างๆ เครื่องหมายวรรคตอน
	2. พูด/วาดภาพแสดงความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ใกล้ตัวตามที่ฟังหรืออ่าน	คำ กลุ่มคำที่มีความหมายสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ใกล้ตัว เช่น การระบุ/เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของภาพกับคำ หรือกลุ่มคำ โดยใช้ภาพ แผนภูมิ แผนภาพ แผนผัง
	3. พูดแสดงความคิดเห็นง่ายๆ เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว	ประโยคที่ใช้ในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว
ป.5	1. พูด/เขียนให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและเรื่องใกล้ตัว	ประโยคและข้อความที่ใช้ในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคล สัตว์ สถานที่ และกิจกรรมต่างๆ เช่น ข้อมูลส่วนบุคคล เรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว จำนวน 1-500 ลำดับที่ วัน เดือน ปี ฤดูกาล เวลา สภาพดินฟ้าอากาศ อารมณ์ ความรู้สึก สี ขนาด รูปทรง ที่อยู่ของสิ่งต่าง ๆ เครื่องหมายวรรคตอน
	2. เขียนภาพ แผนผัง และแผนภูมิ แสดงข้อมูลต่าง ๆ ตามที่ฟังหรืออ่าน	คำ กลุ่มคำ ประโยคที่แสดงข้อมูลและความหมายของเรื่องต่าง ๆ ภาพ แผนผัง แผนภูมิ ตาราง
	3. พูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ เรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว	ประโยคที่ใช้ในการพูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมหรือเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว
ป.6	1. พูด/เขียนให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน และสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว	ประโยคและข้อความที่ใช้ในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง กิจกรรมประจำวัน เพื่อน สิ่งแวดล้อมใกล้ตัว เช่น ข้อมูลส่วนบุคคล เรียกสิ่งต่างๆ จำนวน 1-1,000 ลำดับที่ วัน เดือน ปี ฤดูกาล เวลา กิจกรรมที่ทำ สี ขนาด รูปทรง ที่อยู่ของสิ่งต่าง ๆ ทิศทางง่าย ๆ สภาพดินฟ้าอากาศ อารมณ์ ความรู้สึก เครื่องหมายวรรคตอน
	2. เขียนภาพ แผนผัง แผนภูมิ และตารางแสดงข้อมูลต่าง ๆ ที่ฟังหรืออ่าน	คำ กลุ่มคำ และประโยคที่มีความหมายสัมพันธ์กับภาพ แผนผัง แผนภูมิ และตาราง
	3. พูด/เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว	ประโยคที่ใช้ในการแสดงความคิดเห็น

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1	1. พูดและทำท่าประกอบ ตาม วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา	วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา เช่น การใช้สีหน้าท่าทางประกอบการพูด ขณะแนะนำตนเอง การสัมผัสมือ การโบกมือ การแสดงอาการตอบรับ หรือปฏิเสธ
	2. บอกชื่อและคำศัพท์เกี่ยวกับ เทศกาลสำคัญของเจ้าของภาษา	คำศัพท์เกี่ยวกับเทศกาลสำคัญของเจ้าของภาษา เช่น วันคริสต์มาส วันขึ้นปีใหม่ วันวาเลนไทน์
	3. เข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและ วัฒนธรรมที่เหมาะสมกับวัย	กิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรม เช่น การเล่นเกม การร้องเพลง การเล่านิทานประกอบท่าทาง วันคริสต์มาส วันขึ้นปีใหม่ วันวาเลนไทน์
ป.2	1. พูดและทำท่าประกอบ ตาม วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา	วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา เช่น การใช้สีหน้าท่าทางประกอบการพูด ขณะแนะนำตนเอง การสัมผัสมือ การโบกมือ การแสดงอาการตอบรับ หรือปฏิเสธ
	2. บอกชื่อและคำศัพท์เกี่ยวกับ เทศกาลสำคัญของเจ้าของภาษา	คำศัพท์เกี่ยวกับเทศกาลสำคัญของเจ้าของภาษา เช่น วันคริสต์มาส วันขึ้นปีใหม่ วันวาเลนไทน์
	3. เข้าร่วมกิจกรรมทางภาษา และวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับวัย	กิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรม เช่น การเล่นเกม การร้องเพลง การเล่านิทานประกอบท่าทาง วันคริสต์มาส วันขึ้นปีใหม่ วันวาเลนไทน์
ป.3	1. พูดและทำท่าประกอบ ตามมารยาทสังคม/วัฒนธรรม ของเจ้าของภาษา	มารยาทสังคม/วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา เช่น การขอบคุณ ขอโทษ การใช้สีหน้าท่าทางประกอบ การพูดขณะแนะนำตนเอง การสัมผัสมือ การโบกมือ การแสดงอาการตอบรับหรือปฏิเสธ
	2. บอกชื่อและคำศัพท์ง่าย ๆ เกี่ยวกับเทศกาล/วันสำคัญ/ งานฉลอง และชีวิตความเป็นอยู่ ของเจ้าของภาษา	คำศัพท์เกี่ยวกับเทศกาล/วันสำคัญ/งานฉลอง และชีวิตความเป็นอยู่ ของเจ้าของภาษา เช่น วันคริสต์มาส วันขึ้นปีใหม่ วันวาเลนไทน์ เครื่องแต่งกาย อาหาร เครื่องดื่ม
	3. เข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและ วัฒนธรรมที่เหมาะสมกับวัย	กิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรม เช่น การเล่นเกม การร้องเพลง การเล่านิทานประกอบท่าทาง วันคริสต์มาส วันขึ้นปีใหม่ วันวาเลนไทน์
ป.4	1. พูดและทำท่าประกอบอย่าง สุภาพ ตามมารยาทสังคมและ วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา	มารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา เช่น การขอบคุณ ขอโทษ การใช้สีหน้าท่าทางประกอบ การพูดขณะแนะนำตนเอง การสัมผัสมือ การโบกมือ การแสดงความรู้สึกชอบ/ไม่ชอบ การแสดง อาการตอบรับหรือปฏิเสธ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	2. ตอบคำถามเกี่ยวกับเทศกาล/วันสำคัญ/งานฉลองและชีวิตความเป็นอยู่ง่าย ๆ ของเจ้าของภาษา	คำศัพท์และข้อมูลเกี่ยวกับเทศกาล/วันสำคัญ/งานฉลอง และชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา เช่น วันคริสต์มาส วันขึ้นปีใหม่ วันวาเลนไทน์ เครื่องแต่งกาย ฤดูกาล อาหาร เครื่องดื่ม
	3. เข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับวัย	กิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรม เช่น การเล่นเกม การร้องเพลง การเล่านิทานประกอบท่าทาง บทบาทสมมุติ วันคริสต์มาส วันขึ้นปีใหม่ วันวาเลนไทน์
ป.5	1. ใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และกิริยาท่าทางอย่างสุภาพ ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรม ของเจ้าของภาษา	การใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และกิริยาท่าทาง ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา เช่น การขอบคุณ ขอโทษ การใช้สีหน้าท่าทางประกอบการพูดขณะแนะนำตนเอง การสัมผัสมือ การโบกมือ การแสดงความรู้สึกชอบ/ไม่ชอบ การกล่าว อวยพร การแสดงอาการตอบรับหรือปฏิเสธ
	2. ตอบคำถาม/บอกความสำคัญของเทศกาล/วันสำคัญ/งานฉลองและชีวิตความเป็นอยู่ง่าย ๆ ของเจ้าของภาษา	ข้อมูลและความสำคัญของเทศกาล/วันสำคัญ/งานฉลองและชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา เช่น วันคริสต์มาส วันขึ้นปีใหม่ วันวาเลนไทน์ เครื่องแต่งกาย ฤดูกาล อาหาร เครื่องดื่ม
	3. เข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมตามความสนใจ	กิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรม เช่น การเล่นเกม การร้องเพลง การเล่านิทาน บทบาทสมมุติ วันขอบคุณพระเจ้า วันคริสต์มาส วันขึ้นปีใหม่ วันวาเลนไทน์
ป.6	1. ใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และกิริยาท่าทางอย่างสุภาพเหมาะสมตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา	การใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และกิริยาท่าทาง ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา เช่น การขอบคุณ ขอโทษ การใช้สีหน้าท่าทางประกอบการพูดขณะแนะนำตนเอง การสัมผัสมือ การโบกมือ การแสดงความรู้สึกชอบ/ไม่ชอบ การกล่าวอวยพร การแสดงอาการตอบรับหรือปฏิเสธ
	2. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเทศกาล/วันสำคัญ/งานฉลอง/ชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา	ข้อมูลและความสำคัญของเทศกาล/วันสำคัญ/งานฉลองและชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา เช่น วันคริสต์มาส วันขึ้นปีใหม่ วันวาเลนไทน์ เครื่องแต่งกายตามฤดูกาลฤดูอาหาร เครื่องดื่ม
	3. เข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมตามความสนใจ	กิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรม เช่น การเล่นเกม การร้องเพลง การเล่านิทาน บทบาทสมมุติ วันขอบคุณพระเจ้า วันคริสต์มาส วันขึ้นปีใหม่ วันวาเลนไทน์

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1	1. ระบุดźwięกและเสียงตัวอักษรของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย	ตัวอักษรและเสียงตัวอักษรของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย
ป.2	1. ระบุดźwięกและเสียงตัวอักษรของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย	ตัวอักษรและเสียงตัวอักษรของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย
ป.3	1. บอกความแตกต่างของเสียงตัวอักษร คำ กลุ่มคำ และประโยคง่ายๆ ของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย	ความแตกต่างของเสียงตัวอักษร คำ กลุ่มคำ และประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย
ป.4	1. บอกความแตกต่างของเสียงตัวอักษร กลุ่มคำ ประโยค และข้อความของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย	ความแตกต่างของเสียงตัวอักษร คำ กลุ่มคำ และประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย
	2. บอกความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างเทศกาลและงานฉลองตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับของไทย	ความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างเทศกาล และงานฉลองตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับของไทย
ป.5	1. บอกความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่างๆ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการลำดับคำ (order) ตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย	ความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่างๆ ของเจ้าของภาษากับของไทย การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและการลำดับคำตามความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างเทศกาลและงานฉลองของเจ้าของภาษากับของไทยโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย
	2. บอกความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างเทศกาลและงานฉลองของเจ้าของภาษากับของไทย	
ป.6	1. บอกความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างการออกเสียง ประโยคชนิดต่างๆ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการลำดับคำตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย	ความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่างๆ ของเจ้าของภาษากับของไทย การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและการลำดับคำตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย
	2. เปรียบเทียบความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างเทศกาล งานฉลองและประเพณีของเจ้าของภาษากับของไทย	การเปรียบเทียบความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างเทศกาล งานฉลอง และประเพณีของเจ้าของภาษากับของไทย

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1	1. บอกคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น	คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
ป.2	1. บอกคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น	คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
ป.3	1. บอกคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น	คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
ป.4	1. ค้นคว้า รวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นและนำเสนอด้วยการพูด/การเขียน	การค้นคว้า การรวบรวม และการนำเสนอ คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
ป.5	1. ค้นคว้า รวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นและนำเสนอด้วยการพูด/การเขียน	การค้นคว้า การรวบรวม และการนำเสนอคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
ป.6	1. ค้นคว้า รวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นจากแหล่งเรียนรู้และนำเสนอด้วยการพูด/การเขียน	การค้นคว้า การรวบรวม และการนำเสนอคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1	1. ฟัง/พูดในสถานการณ์ง่าย ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน	การใช้ภาษาในการฟัง/พูดในสถานการณ์ง่ายๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน
ป.2	1. ฟัง/พูดในสถานการณ์ง่าย ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน	การใช้ภาษาในการฟัง/พูดในสถานการณ์ง่ายๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน
ป.3	1. ฟัง/พูดในสถานการณ์ง่าย ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน	การใช้ภาษาในการฟัง/พูดในสถานการณ์ง่ายๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.4	1. ฟังและพูด/อ่านในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา	การใช้ภาษาในการฟังและพูด/อ่านในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน
ป.5	1. ฟัง พูด และอ่าน/เขียนในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา	การใช้ภาษาในการฟัง พูด และอ่าน/เขียนในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน
ป.6	1. ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา	การใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษา

ต่อการประกอบอาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1	1. ใช้ภาษาต่างประเทศ เพื่อรวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องใกล้ตัว	การใช้ภาษาต่างประเทศในการรวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องใกล้ตัวจากสื่อต่างๆ
ป.2	1. ใช้ภาษาต่างประเทศ เพื่อรวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องใกล้ตัว	การใช้ภาษาต่างประเทศในการรวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องใกล้ตัวจากสื่อต่างๆ
ป.3	1. ใช้ภาษาต่างประเทศ เพื่อรวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องใกล้ตัว	การใช้ภาษาต่างประเทศในการรวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องใกล้ตัวจากสื่อต่างๆ
ป.4	1. ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ	การใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้นและการรวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องใกล้ตัว จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ
ป.5	1. ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ	การใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้นและการรวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องใกล้ตัว จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ
ป.6	1. ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ	การใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้นและการรวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องใกล้ตัว จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ

หน่วยที่ 2

ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

การเรียนรู้เชิงรุกมีรากฐานมาจากแนวคิดทางการศึกษาที่เน้นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ (Constructivist) โดยผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้จากข้อมูลที่ได้รับมาใหม่ด้วยการนำไปประกอบกับประสบการณ์เดิมในอดีต และมีมิติกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง 2 มิติ ได้แก่ กิจกรรมด้านการรู้คิด (Cognitive Activity) และกิจกรรมด้านพฤติกรรม (Behavioral Activity) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2562) กระบวนการจัดการเรียนรู้จึงมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สูงสุดโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การรู้ในระดับทักษะการคิดขั้นสูง (Higher Order Thinking Learning Level) ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า (ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2553)

กระบวนการเรียนรู้เชิงรุก เป็นกระบวนการที่นักเรียนจะได้เรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ ที่ได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้เรียนรู้หรือสิ่งที่ได้ปฏิบัติอย่างมีส่วนร่วมในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติโดยมีครู เป็นผู้อำนวยการความสะดวก (Facilitator) สร้างแรงบันดาลใจ ให้คำปรึกษา ดูแล แนะนำ และทำหน้าที่เป็นโค้ช พี่เลี้ยง (Coach & Mentor) แสวงหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย (Meaningful Learning) เพื่อให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้ มีความเข้าใจในตนเอง ใช้สติปัญญา คิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ต่าง ๆ ผ่านการลงมือทำกิจกรรม (Dewey. 1938, Bonwell & Eison. 1991, Meyers & Jones. 1993, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562))

2.1 ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) ได้สรุปความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ไว้ 4 ประการดังนี้

2.1.1 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ส่งเสริมการมีอิสระทางด้านความคิดและการกระทำของผู้เรียน การมีวิจรรย์ญาณ และการคิดสร้างสรรค์ ผู้เรียนจะมีโอกาสมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง และมีการใช้วิจรรย์ญาณในการคิดและตัดสินใจในการปฏิบัติกิจกรรมนั้น มุ่งให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความคิดขั้นสูง (Higher Order Thinking) ในการมีวิจรรย์ญาณ การวิเคราะห์ การคิดแก้ปัญหา การประเมิน ตัดสินใจ และการสร้างสรรค์

2.1.2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก สนับสนุนส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งความร่วมมือในการปฏิบัติงานกลุ่มจะนำไปสู่ความสำเร็จในภาพรวม

2.1.3 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ทำให้ผู้เรียนทุ่มเทในการเรียน จูงใจในการเรียน และทำให้ผู้เรียนแสดงออกถึงความรู้ความสามารถ เมื่อผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมอย่าง กระตือรือร้น ในสภาพแวดล้อม ที่เอื้ออำนวย ผ่านการใช้กิจกรรมที่ครูจัดเตรียมไว้ให้อย่างหลากหลาย ผู้เรียนเลือกเรียนรู้กิจกรรมต่าง ๆ ตามความสนใจและความถนัดของตนเอง เกิดความรับผิดชอบและทุ่มเทเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ

2.1.4 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาเชิงบวก ทั้งตัวผู้เรียน และตัวครู เป็นการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน ผู้เรียนจะมีโอกาสได้เลือกใช้ความถนัด ความสนใจ ความสามารถที่เป็นความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Different) สอดรับกับ แนวคิดพหุปัญญา (Multiple Intelligence) เพื่อแสดงออกถึงตัวตนและศักยภาพของตัวเอง ส่วนครูผู้สอนต้องมีความตระหนักที่จะปรับเปลี่ยนบทบาท แสวงหาวิธีการ กิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อช่วยเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน สิ่งเหล่านี้ จะทำให้ครูเกิดทักษะในการสอนและมีความเชี่ยวชาญในบทบาท หน้าที่ ที่รับผิดชอบ เป็นการพัฒนาตน พัฒนางาน และพัฒนาผู้เรียน ไปพร้อมกัน

2.2 ลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของนักการศึกษาหลายท่านผู้พัฒนาหลักสูตรได้สรุปลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ 7 ประการ ดังนี้

2.2.1 เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนมีการเตรียมการสอนให้พร้อมก่อนที่จะสอนทั้งเรื่อง เวลา เนื้อหา กิจกรรม สื่อ แหล่งเรียนรู้ และเครื่องมือในการวัดและประเมินผล

2.2.2 เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมมากที่สุด มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ ร่วมรับผิดชอบและมีวินัยในการทำงาน

2.2.3 เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนด้วยกัน

2.2.4 เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติทั้งในการอ่าน พูด ฟัง คิด เขียน การอภิปราย และนำเสนอผลงานร่วมกัน

2.2.5 เป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลายหรือสถานการณ์ที่ท้าทาย ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดไปสู่การคิดขั้นสูง

2.2.6 เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และการสร้างองค์ การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกันมากกว่าการแข่งขัน

2.2.7 เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง

2.3 บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของครูและผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

- 2.3.1 ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรสถานศึกษา มาตรฐาน ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง หน่วยการเรียนรู้
- 2.3.2 วางแผนการสอน/เตรียมการสอนในเรื่อง เวลา เนื้อหา กิจกรรมที่หลากหลาย สื่อ แหล่งเรียนรู้ และเครื่องมือในการวัดและประเมินผล
- 2.3.3 สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม และการเจรจาโต้ตอบที่ส่งเสริมผู้เรียนให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน
- 2.3.4 จัดกิจกรรมที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด สรุปและร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 2.3.5 กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดขั้นสูง ร่วมรับผิดชอบในผลงาน
- 2.3.6 เป็นผู้อำนวยการความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้คิด และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

2.4 บทบาทของผู้เรียนในการเรียนรู้เชิงรุก

บทบาทของผู้เรียนตามแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้พัฒนาหลักสูตรได้ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์บทบาทของผู้เรียนจากแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่าน Bonwell & Eison (1991) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546) ศักดา ไชยกิจภิญโญ (2548) ไชยยศ เรื่องสุวรรณ (2553) สุพรรณิ ชาญประเสริฐ (2557) ณชนัน แก้วชัยเจริญ (2560) วารินทร์พร ฟันเฟื่องฟู (2562) สามารถสรุปบทบาทของผู้เรียน ได้ดังนี้

- 2.4.1 ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง
- 2.4.2 ผู้เรียนต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ระหว่างผู้เรียนกับครูผู้สอน โดยการอ่าน พูด ฟัง คิด เขียน การอภิปราย นำเสนอ รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
- 2.4.3 ผู้เรียนต้องทำงาน ทำกิจกรรมแบบร่วมกันในการเรียนรู้ และร่วมกันรับผิดชอบต่อบทบาท หน้าที่ของตนและผลงาน
- 2.4.4 ผู้เรียนต้องสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และนำองค์ความรู้นั้นไปสร้างผลงานเพื่อสื่อสารถ่ายทอดความคิดผ่านการเขียน อภิปรายโต้แย้ง ให้เหตุผล สามารถแสดงความคิดเห็นและแสดงทัศนคติ

2.5 ปัจจัยและองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ปัจจัยและองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกควรประกอบด้วย

2.5.1 ปัจจัยพื้นฐาน (Basic Elements) ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีอยู่ 4 ประเด็น ได้แก่ การพูดและการฟัง การเขียน การอ่าน และการสะท้อนความคิด การพูดและการฟังจะช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นหาความหมายของสิ่งที่เรียน การเขียนจะช่วยให้ผู้เรียนได้ประมวลสารสนเทศใหม่ ๆ เป็นภาษาของตนเอง การอ่านสามารถช่วยให้ผู้เรียนประมวลสิ่งที่อ่านและพัฒนาความสามารถ การสะท้อนความคิดจะช่วยให้ผู้เรียนได้นำสิ่งที่เรียนรู้ไปเชื่อมโยงกับสิ่งที่รู้มาก่อน หรือนำความรู้ที่ได้ไปเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน

2.5.2 ปัจจัยกลวิธีในการเรียนรู้ (Learning Strategies) การจัดการเรียนรู้เชิงรุกสามารถใช้วิธีการได้หลากหลาย เช่น การแบ่งกลุ่มเล็ก การทำงานแบบร่วมมือ กรณีศึกษา สถานการณ์จำลอง การอภิปราย การแก้ปัญหา การเขียนบทความ, group discussions, problem solving, case studies, role plays, ฯลฯ

2.5.3 ปัจจัยทรัพยากรการสอน (Teaching Resources) จะต้องมีแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย สำหรับให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

ส่วนแนวคิดหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการเรียนรู้เชิงรุกนั้นสำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระบบ (อ้างอิงจาก สุรชาติพิทย์ งามนิล และคณะ. 2559) ได้วิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่ามีโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ 4 องค์ประกอบ คือ

1. การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Sharing Experience)
2. การสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน สะท้อนความคิดและอภิปราย (Theorizing)
3. การนำเสนอความรู้ ความคิดรวบยอด (Presenting Concept)
4. การลงมือปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้แนวคิด (Application/Experiment)

ซึ่งทั้ง 4 องค์ประกอบนี้ เป็นโครงสร้างกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกที่ช่วยให้ผู้เรียนทุกคนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้เต็มศักยภาพ ผู้สอนควรออกแบบและจัดกิจกรรมให้ ครบ 4 องค์ประกอบ แต่ละกิจกรรมควรมีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกันเพื่อให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างต่อเนื่องไม่ขาดตอน ส่วนจะใช้องค์ประกอบใดก่อนหรือหลัง หรือใช้องค์ประกอบใดก็ครั้งในแต่ละแผนการจัดการเรียนนั้นขึ้นอยู่กับเนื้อหาสาระ และจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ แต่ต้องมีให้ครบทั้ง 4 องค์ประกอบ

2.6 รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การจัดการเรียนการสอนรู้เชิงรุก สามารถจัดได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และสามารถจัดได้ทุกระดับชั้นในหลายลักษณะ ทั้งการเรียนรู้เป็นรายบุคคล การเรียนรู้แบบกลุ่มเล็ก และการเรียนรู้แบบกลุ่มใหญ่

McKinney (2008 ; อ้างอิงจาก เดชตัญญู จุ้ยชุม. 2559) ได้เสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เชิงรุก ไว้ดังนี้

1. การเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนความคิด (Think-Pair-Share) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนคิดเกี่ยวกับประเด็นที่กำหนดคนเดียว 2-3 นาที (Think) จากนั้นให้แลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อนอีกคน 3-5 นาที (Pair) และนำเสนอความคิดเห็นต่อผู้เรียนทั้งหมด (Share)
2. การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning Group) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยจัดกลุ่มๆ ละ 3-6 คน
3. การเรียนรู้แบบทบทวนโดยผู้เรียน (Student-led Review Sessions) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้และพิจารณาข้อสงสัยต่าง ๆ ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้โดยครูจะคอยช่วยเหลือกรณีที่มีปัญหา
4. การเรียนรู้แบบใช้เกม (Games) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนนำเกมเข้ามาบูรณาการในการเรียนการสอน ซึ่งใช้ได้ทั้งในชั้นการนำเสนอ การสอน การมอบหมายงาน และหรือขั้นการประเมินผล
5. การเรียนรู้แบบวิเคราะห์วีดิทัศน์ (Analysis or Reactions to Videos) คือ การจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ดูวีดิทัศน์ 5-20 นาที แล้วให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น หรือสะท้อนความคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ดู อาจโดยวิธีการพูดโต้ตอบกัน การเขียน หรือการร่วมกันสรุปเป็นกลุ่ม
6. การเรียนรู้แบบโต้วาที (Student Debates) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนได้นำเสนอข้อมูลจากประสบการณ์และการเรียนรู้ เพื่อยืนยันแนวคิดของตนเองหรือของกลุ่ม
7. การเรียนรู้แบบผู้เรียนสร้างแบบทดสอบ (Student Generated Exam Questions) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสร้างแบบทดสอบจากสิ่งที่ได้เรียนรู้มาแล้ว
8. การเรียนรู้แบบกระบวนการวิจัย (Mini-Research Proposals or Project) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่อิงกระบวนการวิจัย โดยให้ผู้เรียนกำหนดหัวข้อที่ต้องการเรียนรู้ วางแผนการเรียน เรียนรู้ตามแผน สรุปความรู้หรือสร้างชิ้นงาน และสะท้อนความคิดในสิ่งที่ได้เรียนรู้ หรืออาจเรียกว่าการสอนแบบโครงงาน (Project-Based Learning) หรือการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning)
9. การเรียนรู้แบบกรณีศึกษา (Analyze Case Studies) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้อ่านกรณีตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จากนั้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือแนวทางแก้ปัญหาภายในกลุ่ม แล้วนำเสนอความคิดเห็นต่อผู้เรียนทั้งหมด

10. การเรียนรู้แบบการเขียนบันทึก (Keeping Journals or Logs) คือ การจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่ผู้เรียนจดบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้พบเห็น หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ในแต่ละวัน รวมทั้งเสนอความคิดเพิ่มเติมเกี่ยวกับบันทึกที่เขียน

11. การเรียนรู้แบบการเขียนจดหมายข่าว (Write and Produce a Newsletter) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนร่วมกันผลิตจดหมายข่าว อันประกอบด้วย บทความ ข้อมูล สารสนเทศ ข่าวสาร และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แล้วแจกจ่ายไปยังบุคคลอื่น ๆ

12. การเรียนรู้แบบแผนผังความคิด (Concept Mapping) คือ การจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนออกแบบผังความคิด เพื่อนำเสนอความคิดรวบยอด และความเชื่อมโยงกันของ กรอบความคิด โดยการใช้เส้นเป็นตัวเชื่อมโยง อาจจัดทำเป็นรายบุคคลหรืองานกลุ่มแล้วนำเสนอ ผลงานต่อผู้เรียนอื่น ๆ จากนั้นเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคนอื่นได้ซักถามและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) ได้กล่าวว่า วิธีการ จัดการเรียนรู้เชิงรุกมีหลากหลายวิธี และได้เสนอรูปแบบวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้น บทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งมีหลายวิธีไว้ 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning) เป็นวิธีการ จัดการเรียนรู้ที่พัฒนามาจากแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่เผยแพร่ในปลายศตวรรษที่ 20 ที่เรียกว่า การเรียนรู้ที่เน้นบทบาท และการมีส่วนร่วมของผู้เรียน หรือ “การเรียนรู้เชิงรุก” (Active Learning) ซึ่งหมายถึง รูปแบบการเรียนการสอน ที่มุ่งเน้นส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และบทบาทในการเรียนรู้ของผู้เรียน “ใช้กิจกรรมเป็นฐาน” หมายถึง การนำกิจกรรมเป็นที่ตั้งเพื่อที่จะ ฝึกหรือพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนด

1.1 ลักษณะสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

1.1.1 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความตื่นตัวและกระตือรือร้นด้านความรู้คิด

1.1.2. กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จากตัวผู้เรียนเอง มากกว่าการฟังผู้สอน ในห้องเรียน และการท่องจำ

1.1.3 พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องนอกห้องเรียนด้วย

1.1.4 ได้ผลลัพธ์ในการถ่ายทอดความรู้ใกล้เคียงกับการเรียนรู้รูปแบบอื่น แต่ได้ผลดีกว่าในการพัฒนาทักษะด้านการคิด และการเขียนของผู้เรียน

1.1.5 ผู้เรียนมีความพึงพอใจกับการเรียนรู้แบบนี้มากกว่ารูปแบบที่ผู้เรียน เป็นฝ่ายรับความรู้ ซึ่งเป็นการเรียนรู้แบบตั้งรับ (Passive Learning)

1.1.6 มุ่งเน้นความรับผิดชอบของผู้เรียนในการเรียนรู้โดยผ่านการอ่าน เขียน คิด อภิปราย และเข้าร่วมในการแก้ปัญหา และยังสัมพันธ์กับการเรียนรู้ตามลำดับขั้นการเรียนรู้ของบลูม ทั้งในด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย

1.2 กิจกรรมการเรียนรู้ที่นิยมใช้จัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานมีดังนี้

1.2.1 การอภิปรายในชั้นเรียน (Class Discussion) ที่ใช้ได้ทั้งในห้องเรียนปกติ และการอภิปรายออนไลน์

1.2.2 การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion)

1.2.3 กิจกรรม “คิด-จับคู่-แลกเปลี่ยน” (Think-Pair-Share)

1.2.4 เซลล์การเรียนรู้ (Learning Cell)

1.2.5 การฝึกเขียนข้อความสั้น ๆ (One-Minute Paper)

1.2.6 การโต้เถียง (Debate)

1.2.7 การแสดงบทบาทสมมติ (Role Play)

1.2.8 การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์ (Situational Learning)

1.2.9 การเรียนแบบกลุ่มร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative Learning Group)

1.2.10 ปฏิกริยาจากการชมวิดีโอ (Reaction to a Video)

1.2.11 เกมในชั้นเรียน (Game)

1.2.12 แกลเลอรี วอล์ค (Gallery Walk)

1.2.13 การเรียนรู้โดยการสอน (Learning by Teaching)

2. การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) หรือการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์เชิงประจักษ์ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมหรือการปฏิบัติ ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม เพื่อนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจเชิงนามธรรมโดยผ่านการสะท้อนประสบการณ์ การคิดวิเคราะห์ การสรุปเป็นหลักการ ความคิดรวบยอด และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง

2.1 ลักษณะสำคัญของการเรียนรู้เชิงประสบการณ์

2.1.1 เป็นการเรียนรู้ที่ผ่านประสบการณ์เชิงประจักษ์จากกิจกรรมหรือการปฏิบัติของผู้เรียน

2.1.2 ทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่ทำทหายอย่างต่อเนื่อง และเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

2.1.3 มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยตนเอง และระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน

2.1.4 ปฏิสัมพันธ์ที่ทำให้เกิดการขยายตัวของเครือข่ายความรู้ที่ทุกคนมีอยู่ ออกไปอย่างกว้างขวาง

2.1.5 อาศัยกิจกรรมการสื่อสารทุกรูปแบบ เช่น การพูด การเขียน การวาดรูป การแสดงบทบาทสมมติ การนำเสนอด้วยสื่อต่าง ๆ ซึ่งเอื้ออำนวยให้เกิดการแลกเปลี่ยน การวิเคราะห์ และสังเคราะห์การเรียนรู้

ภาพประกอบ 1 วงจรการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning Cycles) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)

วงจรการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 4 องค์ประกอบ คือ ประสบการณ์รูปธรรม การสะท้อนประสบการณ์จากกิจกรรมและอภิปราย การสรุปความคิดรวบยอด หลักการ องค์ความรู้ การทดลอง/ประยุกต์ใช้ความรู้ ซึ่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพควรมีครบทั้ง 4 องค์ประกอบ แม้บางคนจะชอบ/ถนัด หรือ มีบางองค์ประกอบมากกว่า เช่น ไม่ชอบหรือไม่กล้าแสดงความคิดเห็น หรือไม่นำประสบการณ์จากการปฏิบัติมาร่วมอภิปราย ผู้เรียนจะขาดการมีทักษะในองค์ประกอบอื่น ฉะนั้น ผู้เรียนควรได้รับการกระตุ้นส่งเสริมให้มีทักษะการเรียนรู้ครบทุกด้าน และควรมีพัฒนาการการเรียนรู้ให้ครบทั้งวงจร หรือทั้ง 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ประสบการณ์รูปธรรม (Concrete Experience) เป็นขั้นตอนแรกของการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์จากการลงมือปฏิบัติกิจกรรมที่ผู้สอนกำหนดไว้ การเรียนรู้ที่แท้จริงจะเริ่มขึ้นเมื่อได้ลงมือปฏิบัติ กิจกรรมอาจเป็นการทดลอง การอ่าน การดูวีดิทัศน์การฟังเรื่องราว

การพูดคุยสนทนา การทำงานกลุ่ม เกม บทบาทสมมุติ สถานการณ์จำลอง และการนำเสนอ
ผลการปฏิบัติ เจื่อนไขสำคัญ คือ ผู้เรียนมีบทบาทหลักในการทำกิจกรรม (Do, Act)

2. การสะท้อนประสบการณ์จากกิจกรรม และอภิปราย (Reflective Observation and Discussion) หรือ Reflect เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะมีการสะท้อนคิด แสดงความคิดเห็นและ
ความรู้สึกของตนเองจากประสบการณ์ในการปฏิบัติกิจกรรม และแลกเปลี่ยนกับสมาชิกในกลุ่ม
(Discussion) ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ถึงความคิด ความรู้สึกของคนอื่นที่แตกต่างหลากหลาย ซึ่งจะช่วยให้
เกิดการเรียนรู้ที่กว้างขวางขึ้น และผลของการสะท้อนความคิดเห็น หรือการอภิปรายแลกเปลี่ยน
หรือการย้อนกลับ จะทำให้ผู้เรียนได้แนวคิดหรือข้อสรุปที่มีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้เรียนจะรู้สึก
ว่าตัวเองได้มีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกคนหนึ่ง มีคนฟังเรื่องราวของตนเอง และได้มีโอกาสรับรู้เรื่องของ
คนอื่น ทำให้สัมพันธ์ภาพในกลุ่มผู้เรียนเป็นไปด้วยดี

3. การสรุปความคิดรวบยอด หลักการ องค์ความรู้ (Abstract Conceptualization) เป็นขั้นที่ผู้เรียนร่วมกันสรุปข้อมูล ความคิดเห็น จับหลักขององค์ความรู้ที่ได้
จากการสะท้อนความคิดเห็น และอภิปรายในขั้นที่ 2 ในขั้นนี้ครูอาจใช้คำถามกระตุ้นผู้เรียนให้ช่วยกัน
สรุปข้อคิดเห็น กรณีที่กิจกรรมนั้นเป็นเรื่องของข้อมูลความรู้ใหม่ ครูอาจเสริมข้อมูล ข้อเท็จจริงใน
ประเด็นนั้น ๆ เพิ่มเติม (Adding) โดยการอธิบาย บอกกล่าว การให้อ่านเอกสาร การดูวีดิทัศน์ ฯลฯ
เพื่อเติมเต็มประสบการณ์ใหม่ ให้ผู้เรียนสามารถสรุปเป็นหลักการ ความคิดรวบยอด หรือองค์ความรู้
ใหม่ได้ อาจให้ผู้เรียนสรุปโดยการเขียนบันทึกสรุปผลการเรียนรู้ การเขียนแผนภาพมโนทัศน์
(Mind Mapping) การเสนอแผนภาพ แผนภูมิโดยใช้ Graphic Organizers การสรุปเป็นกรอบงาน
(Framework) ตัวแบบ หรือแบบจำลองความคิด (Model)

4. การทดลอง/ประยุกต์ใช้ความรู้ (Active Experimentation/Application) ในขั้นนี้ ผู้เรียนจะต้องนำความคิดรวบยอด องค์ความรู้ หรือข้อสรุปที่ได้จากขั้นตอนที่ 3 ไปทดลอง
ประยุกต์ใช้ กิจกรรมการเรียนการสอนส่วนมากมักจะขาดองค์ประกอบการทดลอง/ประยุกต์ใช้
แนวคิด ซึ่งถือว่าเป็นขั้นตอนสำคัญที่ผู้สอนจะได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รู้จักการประยุกต์ใช้ความรู้
และนำไปใช้ได้จริง กิจกรรมที่เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ความรู้ เช่น การทำโครงการ การจัดกิจกรรม
เผยแพร่ข้อมูลความรู้ การจัดกิจกรรมรณรงค์ (Campaign) ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิง
ประสบการณ์ จำเป็นต้องจัดกิจกรรมให้ครบวงจรทั้ง 4 องค์ประกอบ เพราะองค์ประกอบทั้ง
4 มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องต่อเนื่อง ส่งผลถึงกันการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ให้ได้ผลดีนั้น ควรจะฝึก
ผู้เรียนให้มีทักษะต่อไปนี้ คือ

4.1 ผู้เรียนต้องมีความมุ่งมั่นที่จะมีส่วนร่วมกับการเรียน ไม่ใช่ตั้งใจจะมาเป็นผู้รับ
“ป้อน” ความรู้อย่างเดียว

4.2 ผู้เรียนต้องได้รับการฝึกเรื่องกระบวนการสะท้อนคิด (Reflection)

มาพอสมควร

4.3 ผู้เรียนควรได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ Analytical และ

Conceptualization Skill มาก่อน โดยเฉพาะ หากเป็นการเรียนรู้เชิงเทคนิคที่มีความซับซ้อน เช่น การเรียนวิชาแพทย์ จำเป็นที่ระบบการศึกษาจะต้องมีช่วงเวลาฝึกฝนนักเรียนให้มีทักษะนี้มาตั้งแต่เริ่มแรก

4.4 ผู้เรียนควรได้รับการฝึกทักษะการตัดสินใจ (Decision Making) และ

ทักษะการแก้ปัญหา (Problem Solving skills) เพื่อจะได้เป็นกลไกสำคัญในการสรุป และเลือกใช้อองค์ความรู้ที่ได้ใหม่นี้ในอนาคต

สรุป การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ หรือ Experiential Learning Model (ELM) เป็นวงจรการเรียนรู้ที่มีองค์ประกอบ 4 ขั้นตอน เริ่มต้นตั้งแต่การให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ ให้ได้ฝึกการสะท้อนคิด ให้ฝึกการสรุปหลักการเหตุผลจนเกิดเป็นความรู้ใหม่ของตน และขั้นตอนสุดท้ายคือ การฝึกการนำเอาความรู้ใหม่ไปลองปฏิบัติอีกครั้ง การที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนกระบวนการต่าง ๆ เหล่านี้บ่อยขึ้น และมีความชำนาญขึ้น จะเป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อไปในอนาคต

3. การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) เป็นกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนตั้งสมมติฐาน สาเหตุและกลไกของการเกิดปัญหานั้น รวมถึงการค้นคว้าความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับปัญหา เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาต่อไป โดยผู้เรียนอาจไม่มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ มาก่อน แต่อาจใช้ความรู้ที่ผู้เรียนมีอยู่เดิมหรือเคยเรียนมา การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานยังเป็นการสร้างเงื่อนไขสำคัญที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ดังนี้

3.1 การเรียนรู้สิ่งใหม่จะได้ผลดีขึ้น ถ้าได้มีการเชื่อมโยงหรือกระตุ้นความรู้เดิมที่ผู้เรียนมีอยู่

3.2 การเรียนรู้เนื้อหาที่ใกล้เคียงสถานการณ์จริงหรือมีประสบการณ์ตรงจากโจทย์ปัญหาจะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้น

3.3 เนื่องจากการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นการเรียนกลุ่มย่อย การได้แสดงออก แสดงความคิดเห็นหรือ อภิปรายถกเถียงกันจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจและเรียนรู้สิ่งนั้นได้ดีขึ้น การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเกิดขึ้นจากแนวคิดตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยม (Constructivism) โดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ จากการใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในโลก เป็นบริบทของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์และคิดแก้ปัญหา จึงต้องอาศัยกระบวนการทำงานที่แก้ปัญหาคือเป็นหลัก ซึ่งมีลักษณะสำคัญดังนี้

3.3.1 ลักษณะสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

3.3.1.1 ใช้ปัญหาที่สอดคล้องกับสถานการณ์จริงเป็นตัวกระตุ้นการ

แก้ปัญหาและเป็นจุดเริ่มต้นในการแสวงหาความรู้ ปัญหาที่เหมาะสมกับการนำมาจัดกิจกรรมควรมีลักษณะ ดังนี้

- เป็นเรื่องจริงเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงและเกิดจากประสบการณ์ของผู้เรียนหรือผู้เรียนอาจมีโอกาสเผชิญกับปัญหานั้น
- ทำท่าย กระตุ้นความสนใจ อาจตื่นเต้นบ้าง เป็นปัญหาที่ยังไม่มีคำตอบชัดเจนตายตัว เป็น ปัญหาที่มีความซับซ้อน คลุมเครือ หรือผู้เรียนเกิดความสับสน
- เป็นปัญหาที่พบบ่อย มีความสำคัญ มีข้อมูลประกอบเพียงพอสำหรับการค้นคว้าได้ฝึกทักษะ การตัดสินใจโดยข้อเท็จจริง ข้อมูลข่าวสาร ตรรกะ เหตุผล และตั้งสมมติฐาน
- เชื่อมโยงความรู้เดิมกับข้อมูลใหม่ สอดคล้องกับเนื้อหา/แนวคิดของหลักสูตร มีการสร้าง ความรู้ใหม่ บูรณาการระหว่างบทเรียน นำไปประยุกต์ใช้ได้
- ปัญหาซับซ้อนที่ก่อให้เกิดการทำงานกลุ่มร่วมกัน มีการแบ่งงานกันทำโดยเชื่อมโยงกันไม่แยกส่วน เหมาะสมกับเวลา เกิดแรงจูงใจในการแสวงหาความรู้ใหม่
- ชักจูงให้เกิดการอภิปรายได้กว้างขวาง ปัญหาที่เป็นประเด็นขัดแย้ง ข้อถกเถียงในสังคมที่ยัง ไม่มีข้อยุติ เป็นปลายเปิด ไม่มีคำตอบที่ชัดเจน มีหลายทางเลือก/หลายคำตอบ สัมพันธ์กับสิ่งที่เคยเรียนรู้มาแล้ว มีข้อพิจารณาที่แตกต่าง แสดงความคิดเห็นได้หลากหลาย
- ปัญหาที่สร้างความเดือดร้อน เสียหาย เกิดโทษภัยเป็นสิ่งที่ไม่ดีหากใช้ข้อมูลโดยลำพังคนเดียวอาจทำให้ตอบปัญหาผิดพลาด
- ปัญหาที่มีการยอมรับว่าจริง ถูกต้อง แต่ผู้เรียนไม่เชื่อจริง ไม่สอดคล้องกับความคิดของผู้เรียน
- ปัญหาที่อาจมีคำตอบหรือแนวทางในการแสวงหาคำตอบได้หลายทาง ครอบคลุมการเรียนรู้ที่กว้างขวางหลากหลายเนื้อหา
- ปัญหาที่มีความยากความง่ายเหมาะสมกับพื้นฐานของผู้เรียน
- ปัญหาที่ไม่สามารถหาคำตอบได้ทันที ต้องการการสำรวจ ค้นคว้า และการรวบรวมข้อมูลหรือทดลองดูก่อน ไม่สามารถที่จะคาดเดาหรือทำนายได้ง่าย ๆ ว่าต้องใช้ความรู้อะไร
- ปัญหาที่ส่งเสริมความรู้ด้านเนื้อหาทักษะ สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา

- ใช้สื่อหลากหลายรูปแบบในการระบุปัญหา เช่น ข้อความบรรยาย รูปภาพ วีดิทัศน์สั้น ๆ ข้อมูลจากผลการทดลองในห้องปฏิบัติการ ข่าว บทความจากหนังสือพิมพ์ วารสาร สิ่งพิมพ์

3.3.1.2 บูรณาการเนื้อหาความรู้ในสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น

3.3.1.3 เน้นกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ

3.3.1.4 เรียนเป็นกลุ่มย่อย โดยมีครูหรือผู้สอนเป็นผู้สนับสนุนและกระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมกันสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในกลุ่ม

3.3.1.5 ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ และเรียนโดยการกำกับตนเอง (Self-directed learning) ดังนี้

- สามารถประเมินตนเองและบ่งชี้ความต้องการได้
- จัดระบบประเด็นการเรียนรู้ได้อย่างเที่ยงตรง
- รู้จักเลือกและใช้แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม
- เลือกกิจกรรมการศึกษาค้นคว้า แก้ปัญหาที่ตรงประเด็น

มีประสิทธิภาพ

- บ่งชี้ข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องได้ และคัดแยกออกได้อย่างรวดเร็ว
- ประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่เชิงวิเคราะห์ได้
- รู้จักขั้นตอนการประเมิน

3.3.2 กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีขั้นตอนดังนี้
 ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหา จัดสถานการณ์ต่าง ๆ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และมองเห็นปัญหา สามารถกำหนดสิ่งที่เป็นปัญหาที่ผู้เรียนอยากรู้ อยากเรียนเกิดความสนใจที่จะค้นหาคำตอบ

1. จัดกลุ่มผู้เรียนให้มีขนาดเล็ก (ประมาณ 3-5 /8-10 คน)
 2. ใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ โดยลักษณะของปัญหาที่นำมาใช้ ควรมีลักษณะคลุมเครือไม่ชัดเจน มีวิธีแก้ไขปัญหาได้อย่างหลากหลาย อาจมีคำตอบได้หลายคำตอบ โดยคำนึงถึงการเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิม ความซับซ้อนของปัญหาจากง่ายไปสู่ยาก ระดับและประสบการณ์ผู้เรียน เวลาที่กำหนดให้ผู้เรียนใช้ดำเนินการ และแหล่งค้นคว้าข้อมูล

ขั้นที่ 2 ทำความเข้าใจกับปัญหา ปัญหาที่ต้องการเรียนรู้ ต้องสามารถอธิบายสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้

3. ผู้เรียนทำความเข้าใจหรือทำความเข้าใจในคำศัพท์ที่อยู่เบื้องหลังปัญหานั้น เพื่อให้เข้าใจตรงกัน

4. ผู้เรียนจับประเด็นข้อมูลที่สำคัญหรือระบุปัญหาในโจทย์วิเคราะห์หาข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง ความจริงที่ปรากฏในโจทย์ แยกแยะข้อมูลระหว่างข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น จับประเด็นปัญหาออกเป็นประเด็นย่อย

5. ผู้เรียนระดมสมองเพื่อวิเคราะห์ปัญหา อภิปราย แต่ละประเด็นปัญหาว่าเป็นอย่างไร เกิดขึ้นได้อย่างไร ความเป็นมาอย่างไร โดยอาศัยพื้นฐานความรู้เดิมเท่าที่ผู้เรียนมีอยู่

6. ผู้เรียนร่วมกันตั้งสมมติฐานเพื่อหาคำตอบปัญหาประเด็นต่าง ๆ พร้อมจัดลำดับความสำคัญของสมมติฐานที่เป็นไปได้อย่างมีเหตุผล

7. จากสมมติฐานที่ตั้งขึ้น ผู้เรียนจะประเมินว่ามีความรู้เรื่องอะไรบ้าง มีเรื่องอะไรที่ยังไม่รู้หรือขาดความรู้ และความรู้อะไรจำเป็นที่จะต้องใช้เพื่อพิสูจน์สมมติฐาน ซึ่งเชื่อมโยงกับโจทย์ปัญหาที่ได้ ขั้นตอนนี้กลุ่มจะกำหนดประเด็นการเรียนรู้ หรือวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เพื่อจะไปค้นคว้าหาข้อมูลต่อไป

ขั้นที่ 3 ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองด้วยวิธีการหลากหลาย

8. ผู้เรียนค้นคว้าหาข้อมูลและศึกษาเพิ่มเติมจากทรัพยากรการเรียนรู้ต่างๆ เช่น หนังสือตำรา วารสาร สื่อการเรียนการสอนต่างๆ การศึกษาในห้องปฏิบัติการ คอมพิวเตอร์ ช่วยสอน อินเทอร์เน็ต หรือ ปรึกษาผู้รู้ในเนื้อหาเฉพาะ เป็นต้น พร้อมทั้งประเมินความถูกต้องโดย

- ประเมินแหล่งข้อมูล ความถูกต้อง เชื่อถือได้ของข้อมูล
- เลือกนำความรู้ที่เกี่ยวข้องมาเชื่อมโยงว่าตรงประเด็น

เพียงพอที่จะแก้ปัญหายังไง

- หาประเด็นความรู้เพิ่มเติม ถ้าจำเป็น
- สรุป เตรียมสื่อ เลือกวิธีนำเสนอผลงาน

ขั้นที่ 4 สังเคราะห์ความรู้ ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ค้นคว้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

9. ผู้เรียนนำข้อมูลหรือความรู้ที่ได้มาสังเคราะห์ อธิบาย พิสูจน์สมมติฐานและประยุกต์ให้เหมาะสมกับโจทย์ปัญหา พร้อมสรุปเป็นแนวคิดหรือหลักการทั่วไปโดย

- นำเสนอผลงานกลุ่มด้วยสื่อหลากหลาย
- สะท้อนความคิด ให้ข้อมูลย้อนกลับ อภิปราย ทำความเข้าใจ

แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม ถึงกระบวนการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การเชื่อมโยง การสร้างองค์ความรู้ใหม่ สรุปภาพรวมเป็นความรู้ทั่วไป

ขั้นที่ 5 สรุปและประเมินค่าหาคำตอบ

10. ผู้เรียนแต่ละกลุ่ม สรุปผลงานของกลุ่มตนเอง และประเมินผลงานว่าข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้ามีความเหมาะสม หรือไม่เพียงใด โดยพยายามตรวจสอบแนวคิดภายในกลุ่มของตนเองอย่างอิสระ ทุกกลุ่มช่วยกันสรุปองค์ความรู้ ในภาพรวมของปัญหาอีกครั้ง

11. ประเมินผลจากสภาพจริง โดยดูจากความสามารถในการปฏิบัติ

2.7 การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ มีวิธีการเรียนรู้ และเทคนิคที่หลากหลายที่สอดคล้องกับแนวการจัดการกิจกรรมเรียนรู้เชิงรุก จะขึ้นอยู่กับผู้สอนว่าจะเลือกวิธีการเรียนรู้ หรือเทคนิควิธีใดที่ความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เนื้อหาและกิจกรรมที่ผู้สอนออกแบบไว้ การจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานยึดแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร กิจกรรมยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการเรียนรู้อย่างมีความหมาย และได้ฝึกทักษะทางภาษาในสถานการณ์จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร หรือวิธีสอนแบบ 3P โดยสมิตรา อังวัฒน์กุล. (2540:118- 119) ได้กล่าวถึงข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารไว้ว่า

1. เป็นวิธีสอนที่สอดคล้องกับเป้าหมายของการเรียนภาษา คือ มุ่งให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ในชีวิตจริง
2. เป็นวิธีสอนที่เน้นกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษา ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกฝนภาษาเพื่อสื่อความหมายในสถานการณ์ต่าง ๆ ฝึกใช้ความคิดและมีความกล้าในการใช้ภาษา ทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการใช้ภาษา
3. ผู้เรียนได้เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นคู่และเป็นกลุ่ม รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีวินัย และความรับผิดชอบ

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 111) ได้สรุปแนวคิดขั้นตอนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารไว้ดังนี้

1. ขั้นเสนอเนื้อหา (Presentation)

การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นการสอนโดยวิธีสอนใด การเสนอเนื้อหาจัดเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญที่สุดเพราะในขั้นตอนนี้ครูจะให้ข้อมูลทางภาษาแก่ผู้เรียน ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้และฝึกใช้ภาษาในลำดับต่อไป จนกระทั่งผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งแต่เดิมนั้น จุดประสงค์การสอนเนื้อหาตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เพื่อเสนอเนื้อหาจะเน้นที่การให้นักเรียนได้เรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับ ความหมายและ

วิธีการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการเรียนรู้ กฎเกณฑ์ทางภาษา ผู้สอน นำเข้าสู่เนื้อหา (Lead- In) โดยการเสนอบริบทหรือสถานการณ์แก่ผู้เรียนก่อน อาจใช้รูปภาพ การเล่าเรื่องให้ฟัง ฯลฯ จากนั้นจึงเสนอเนื้อหาทางภาษาแก่ผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนฟัง หรือ อ่าน ควรเป็นเนื้อหาที่มีบริบทหรือสถานการณ์กำกับอยู่ด้วย เช่น เรื่องราวหรือบทสนทนา (แต่ไม่ควรเป็นประโยคเดียว ๆ) และเนื้อหานั้นนอกจากจะมีคำศัพท์และรูปแบบภาษาที่ต้องการนำเสนอแล้ว ก็ควรมีคำศัพท์ หรือ รูปแบบภาษาที่ผู้เรียนเคยเรียนรู้มาบ้างแล้ว เพื่อให้สามารถเข้าใจ เรื่องราวที่ฟัง หรืออ่านได้บ้าง จากนั้นผู้สอนจะกระตุ้นการเรียนรู้ (Elicitation)

2. ขั้นการฝึก (Practice)

ขั้นการฝึกเป็นขั้นตอนให้ผู้เรียนฝึกใช้ภาษาที่เพิ่งเรียนรู้ใหม่จากขั้นการนำเสนอ ในลักษณะของการฝึกแบบควบคุม (Controlled Practice) โดยมีผู้สอนเป็นผู้นำในการฝึก โดยทั่วไป การฝึกในขั้นนี้มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนจดจำรูปแบบของภาษาได้ จึงเน้นที่ความถูกต้องของภาษาและวิธีการใช้รูปแบบภาษาเป็นหลัก ขั้นเริ่มแรกมักใช้วิธีการฝึกแบบกลไก (Mechanical Drill) หรือ บางครั้งเรียกว่าการฝึกซ้ำ (Repetition Drill) คือเป็นการให้ผู้เรียนฝึกซ้ำ ๆ ตามตัวอย่างจนกระทั่งสามารถจดจำและใช้รูปแบบภาษานั้นได้แต่ยังไม่เน้นด้านความหมายดังนั้นในการฝึกแบบนี้นักเรียน อาจจะเข้าใจ หรือไม่เข้าใจความหมายของรูปแบบภาษาที่ใช้ในการฝึกก็ได้ สำหรับการฝึกนั้นจะเป็น การให้ผู้เรียนฟังตัวอย่างภาษา การฟังอาจให้ผู้เรียนฟัง 1-3 ครั้ง จากนั้นให้ผู้เรียนฝึกพูดหรือออกเสียง พร้อมกันตามตัวอย่างทั้งห้องหรือแบ่งฝึกทีละครั้งห้องตามความเหมาะสม การฝึกในลักษณะนี้จะทำให้ทุกคนมีโอกาสฝึกด้วยตนเอง หลังจากนั้นจึงให้ผู้เรียนให้ฝึกทีละคน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคนอื่น มีส่วนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

3. ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production)

การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้นำภาษาจากการฝึก ไปใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเองโดยผู้สอนเป็นเพียงผู้แนะแนวทางเท่านั้น เป็นขั้นที่ช่วยให้ ทั้งผู้สอนและผู้เรียนได้รู้ว่าผู้เรียนเข้าใจและเรียนรู้ภาษาไปมากน้อยเพียงไร ซึ่งการที่จะถือว่าผู้เรียนได้ เรียนรู้แล้วอย่างแท้จริงก็คือการที่ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้เองโดยอิสระ ในขั้นนี้ มักอยู่ในรูปของการทำกิจกรรมแบบต่าง ๆ โดยผู้สอนเป็นผู้ริเริ่มหรือจัดการขั้นเริ่มต้น เช่น อธิบายวิธี ทำกิจกรรม จัดกลุ่มผู้เรียน หลังจากนั้นผู้เรียนลงมือทำกิจกรรมเองทั้งหมด ผู้สอนจะคอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนมีปัญหา ให้ข้อมูลป้อนกลับหรือประเมินผลการทำกิจกรรมภายหลัง

บทสรุปหน่วยที่ 2

เพื่อการนำไปใช้ในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้

จากหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ของนักการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับ การเรียนจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในหน่วยที่ 2 ผู้พัฒนาหลักสูตรได้สรุปองค์ความรู้ เพื่อให้ง่ายต่อการนำไปใช้ในการเป็นแนวทางในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาครั้งนี้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ร่วมกันโดยการลงมือปฏิบัติ ผ่านกระบวนการคิด ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้เรียนมีโอกาสมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง และมีการใช้ วิจัยญาณในการคิดและตัดสินใจในการปฏิบัติกิจกรรมนั้น เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาความคิดขั้นสูง (Higher Order Thinking) ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือ จูงใจให้ผู้เรียน อยากรู้ และแสดงออกถึงความรู้ความสามารถตามความสนใจและความถนัดของตนเองก่อให้เกิด การพัฒนาเชิงบวกทั้งตัวผู้เรียนและตัวครู เป็นการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนครูเกิดความตระหนัก ที่จะปรับเปลี่ยนบทบาท แสวงหาวิธีการสอนและกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อช่วยเสริมสร้างศักยภาพ ของผู้เรียนแต่ละคน ครูเกิดทักษะในการสอนและเชี่ยวชาญในบทบาทหน้าที่ ผู้เรียนได้รับการพัฒนา เต็มศักยภาพ

การเชื่อมโยงเพื่อนำความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้ออกแบบการเรียนรู้

ลักษณะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ปัจจัยพื้นฐาน และองค์ประกอบที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ความรู้ที่นำไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกควรมุ่งถึง
<p>1. กิจกรรมมีความหลากหลาย ทำท่าย ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดไปสู่การคิดขั้นสูง</p> <p>2. กิจกรรมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและผู้เรียน กับผู้เรียนมากกว่าการแข่งขัน</p> <p>3. กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ มีวินัยในการทำงาน</p> <p>4. กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทั้งการอ่าน พูด ฟัง คิด เขียน และการอภิปรายร่วมกัน</p> <p>5. กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง</p> <p>6. ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง</p>	<p>ปัจจัยพื้นฐาน</p> <p>1. ปัจจัยพื้นฐาน ต้องมีการพูดและการฟัง การเขียน การอ่าน และการสะท้อนความคิด</p> <p>2. ปัจจัยกลวิธีในการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกสามารถใช้วิธีการ</p> <p>3. ปัจจัยทรัพยากรการสอนมีแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย สำหรับให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติ</p> <p>องค์ประกอบ</p> <p>1. การแลกเปลี่ยนประสบการณ์</p> <p>2. การสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน สะท้อนความคิดและอภิปราย</p> <p>3. การนำเสนอความรู้ ความคิดรวบยอด</p> <p>4. การลงมือปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้แนวคิดได้หลากหลาย</p>	<p>1. ผู้สอนต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้ก่อนการสอน</p> <p>2. กิจกรรมที่นำมาใช้ต้องหลากหลาย ทำท่าย ส่งเสริมทักษะการพูด การฟัง การอ่าน การคิด การเขียน และการสะท้อนคิด</p> <p>3. กิจกรรมที่นำมาใช้ต้องส่งเสริมให้เกิดปฏิสัมพันธ์ การมีส่วนร่วม การลงมือปฏิบัติ และสร้าง/สรุปองค์ความรู้</p> <p>4. กิจกรรมที่นำมาใช้ผู้เรียนควรมีโอกาสได้อภิปราย ประยุกต์ใช้ แนวคิด และการนำเสนอผลการเรียนรู้เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตัวอย่างกิจกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมการสนทนา - กิจกรรมการถาม-ตอบ - อ่าน/ฟังเรื่องแล้วตอบคำถาม - อ่าน/ฟัง เรื่องแล้วสรุป - กิจกรรม “คิด-จับคู่-แลกเปลี่ยน” (Think-Pair-Share) - การฝึกเขียนข้อความสั้น ๆ - กิจกรรมเกม - กิจกรรมกลุ่มเล็ก (จับคู่ กลุ่มเล็ก กลุ่มใหญ่) - กิจกรรมร่วมมือกันเรียนรู้ - สถานการณ์จำลอง - การอภิปราย - Role play - การเรียนรู้แบบแผนผังความคิด (Concept Mapping) - กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงาน ฯลฯ หรือสามารถเลือกใช้กิจกรรมอื่นๆ ที่เสนอไว้ในหลักสูตรหน่วยที่ 2 หรือสืบค้นจากแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม

การตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ครูจะรู้ได้อย่างไรว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้ เป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกหรือไม่เมื่อออกแบบกิจกรรมแต่ละกิจกรรมที่จะนำมาเขียนในแผนการจัดการเรียนรู้ครูควรตรวจสอบว่ากิจกรรมเหล่านั้นเป็นไปตามลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และครอบคลุมปัจจัยและองค์ประกอบพื้นฐานหรือไม่ มากน้อยขึ้นอยู่กับกรออกแบบกิจกรรมของครู ยิ่งมากเท่าไรผู้เรียนยิ่งได้พัฒนาศักยภาพมากเท่านั้น ผู้พัฒนาหลักสูตรจึงได้สรุปเป็นคำถามเพื่อนำไปใช้ตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเองว่าจัดการเรียนรู้เชิงรุกหรือไม่ไว้ดังนี้

รายการตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ครอบคลุมปัจจัย/องค์ประกอบพื้นฐาน
1. มีกิจกรรมหลากหลาย น่าสนใจ มีความท้าทายและหลากหลาย หรือไม่	- ปัจจัยกลวิธีในการเรียนรู้
2. มีกิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม แบ่งหน้าที่ร่วมรับผิดชอบ และมีวินัยในการทำงานหรือไม่	- ปัจจัยกลวิธีในการเรียนรู้ - องค์ประกอบการลงมือปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้แนวคิด
3. มีกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ โดยการอ่าน ฟัง คิด เขียน หรือไม่	- ปัจจัยพื้นฐาน - องค์ประกอบการลงมือปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้แนวคิด
4. มีกิจกรรมที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนระหว่างครู และแหล่งเรียนรู้ หรือไม่	- ปัจจัยทรัพยากรการสอน - องค์ประกอบการแลกเปลี่ยนประสบการณ์
5. มีกิจกรรมที่ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง (คิดวิเคราะห์ขึ้นไป) หรือไม่	- ปัจจัยกลวิธีในการเรียนรู้ - องค์ประกอบการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ - องค์ประกอบการนำเสนอความรู้ ความคิดรวบยอด
6. มีกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมและการสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง หรือไม่	- ปัจจัยกลวิธีในการเรียนรู้ - องค์ประกอบการสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน สะท้อนความคิดและอภิปราย
7. มีกิจกรรมที่ผู้เรียนได้อภิปราย หรือนำเสนอผลงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือไม่	- ปัจจัยกลวิธีในการเรียนรู้ - องค์ประกอบการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และ องค์ประกอบการนำเสนอความรู้ ความคิดรวบยอด

หน่วยที่ 3

การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นกระบวนการวางแผนการจัดการเรียนรู้ อย่างเป็นระบบของครูผู้สอน โดยมีการวิเคราะห์หลักสูตร เนื้อหา องค์ประกอบการเรียนรู้ กิจกรรม การเรียนรู้ สื่อ การประเมินผล เพื่อให้ครูนำไปใช้จัดการเรียนรู้กับผู้เรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของแผนการสอน หรือแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2545) ได้ให้ความหมายของแผนการสอนไว้ว่า แผนการสอน เป็นแผนซึ่งกำหนดขั้นตอนการสอนที่ครูมุ่งหวังจะให้ผู้เรียนได้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาและ ประสบการณ์ หน่วยใดหน่วยหนึ่งตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

กระทรวงศึกษาธิการ (2545) ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่าแผน การจัดการเรียนรู้ก็คือ แผนการสอนนั่นเองแต่เป็นที่เน้นให้นักเรียนได้พัฒนาการเรียนของตนด้วย กิจกรรม หลากหลาย มีครูเป็นผู้แนะนำหรือจัดแนวการเรียนแก่นักเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ควร จัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักคิด ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์วิจารณ์ข้อมูลและสังเคราะห์เป็นความรู้ของ ตนเองนักเรียนจะอ่าน หนังสือ จานบันทึก และควรจะได้ความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เรียนรู้จากวิทยากรในห้องเรียน จากสถานที่ต่างๆในชุมชน จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

ชวลิต ชูกำพอง (2553) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง เอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษรของครูผู้สอน ซึ่งเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง โดยใช้สื่อและ อุปกรณ์การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหา เวลา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ของผู้เรียนให้เป็นไปอย่างเต็มศักยภาพ

จากการศึกษาความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ สามารถสรุปได้ว่า แผนการสอน หรือแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูในแต่ละครั้งที่มีการ กำหนดขั้นตอน วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน และตัวชี้วัดที่ต้องการนำมาจัดการเรียนรู้กับผู้เรียน ฉะนั้นการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จึงเป็นกระบวนการที่ครูได้มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัด เนื้อหา การกำหนดวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สื่อการจัดการ เรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งจะเป็นเครื่องมือของครูที่เข้ารับการพัฒนาไปใช้ในการ จัดการเรียนรู้

3.2 องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้สรุพอองค์ประกอบสำคัญได้ดังนี้

จากการศึกษาองค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ของนักการศึกษาข้างต้น จึงสรุปองค์ประกอบที่สำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ ว่าควรประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

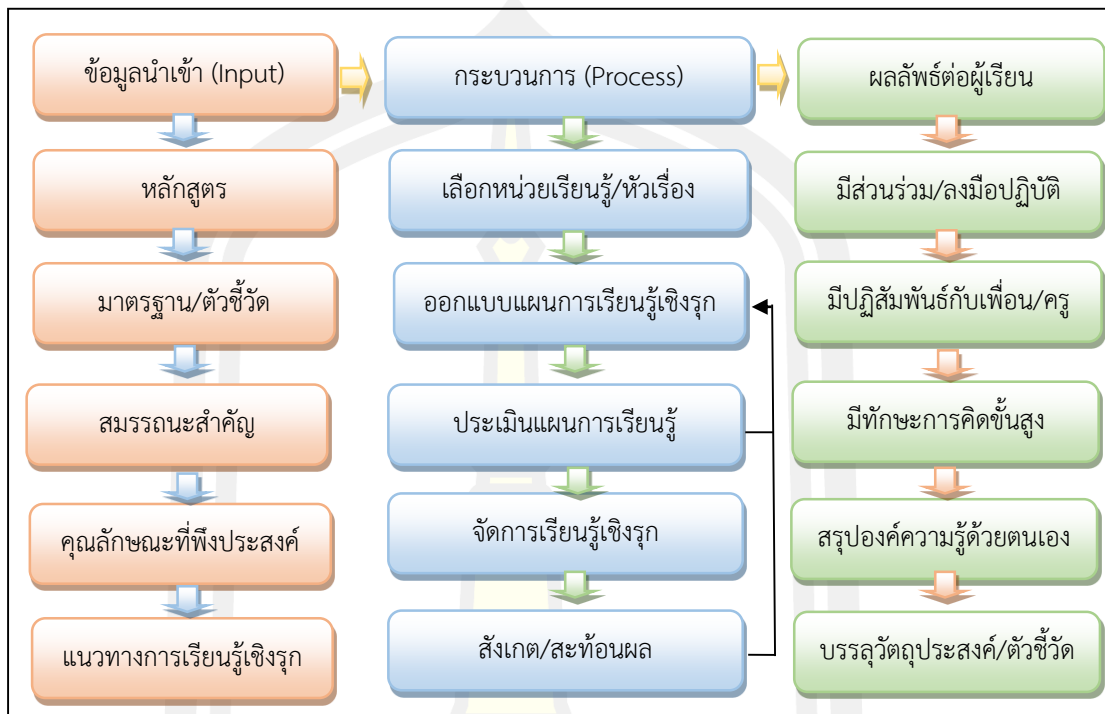
1. มาตรฐาน/ตัวชี้วัด
2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด(Concept)
3. จุดประสงค์การเรียนรู้
4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์
6. เนื้อหา/สาระการเรียนรู้
7. กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 - 7.1 ช้่นนำ
 - 7.2 ชั้นสอน
 - 7.3 ชั้นสรุป
8. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้
9. การวัดผลและประเมินผล
10. กิจกรรมเสนอแนะ (ถ้ามี)
11. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร
12. บันทึกผลหลังการสอน

3.3 กรอบแนวคิดการออกแบบการเรียนรู้เชิงรุก

เพื่อให้มองเห็นภาพการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สามารถกำหนดกรอบการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้เป็น 3 ส่วนคือ คือ ข้อมูลนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และ ผลลัพธ์ (Outcome) สรุปปรายละเอียดได้ดังนี้

พหุบัณฑิต ชีวะ

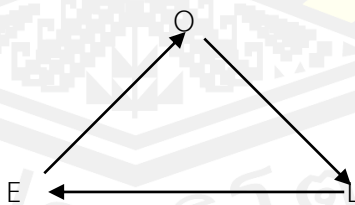
กรอบแนวคิดการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

3.4 ประเภทการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ก่อนที่จะดำเนินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนจำเป็นต้องออกแบบการเรียนรู้ก่อน พิมพันธ์ เตชะคุปต์ และเพยาวี ยินดีสุข (2563: 14-16) แบ่งการออกแบบแผนการเรียนรู้เป็น 3 ประเภท ได้ดังนี้

1. แผนระยะยาวตามแนวทางของ Tyler's Model

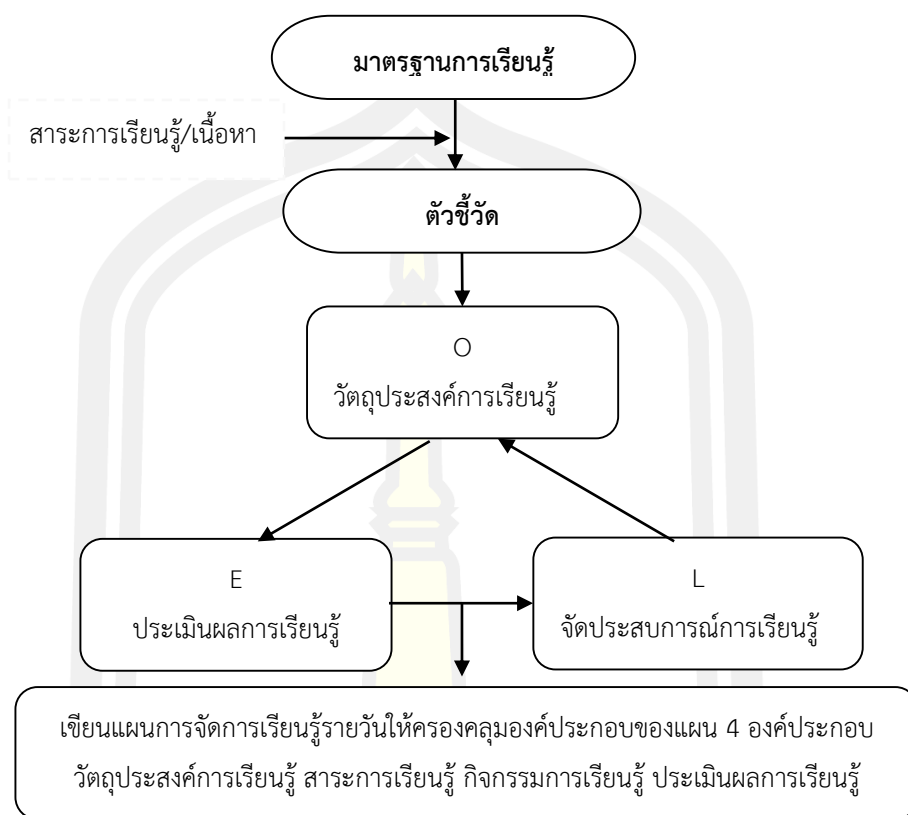

O = กำหนดวัตถุประสงค์

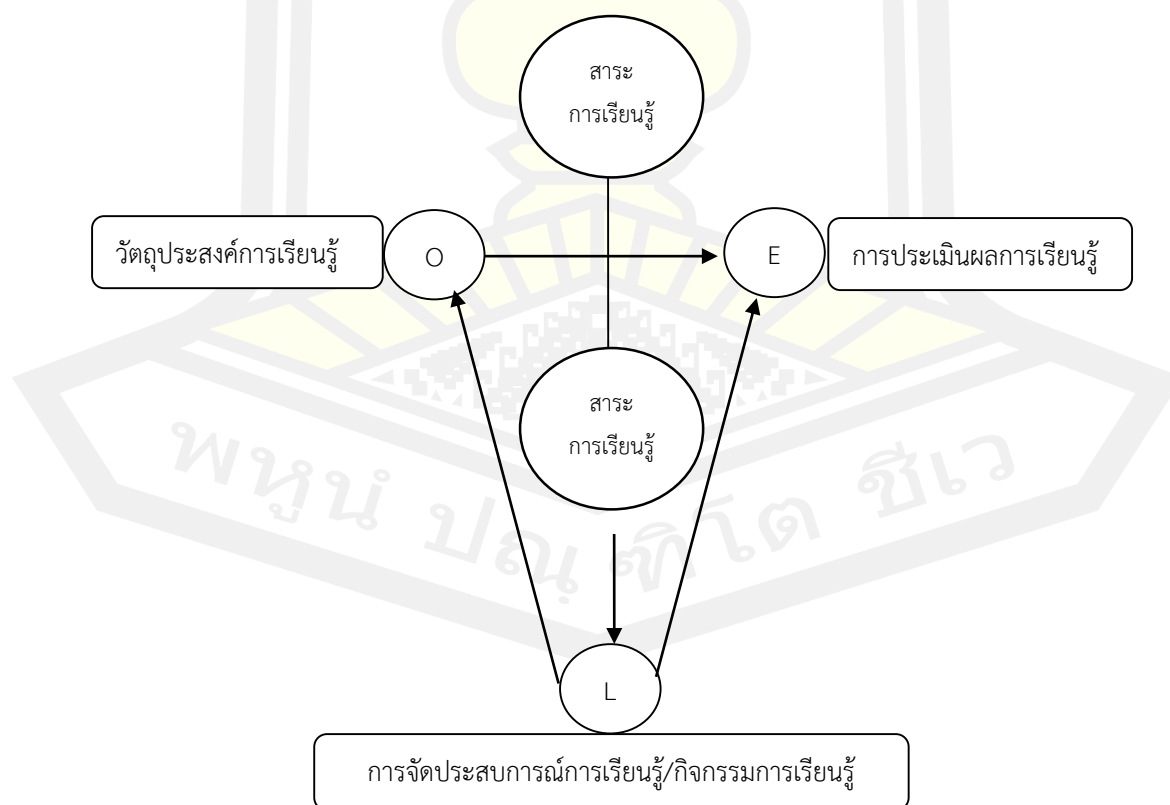
L = กำหนดหัวเรื่อง และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

E = กำหนดวิธีการประเมินผล

2. แผนรายหน่วยใช้แนวทางการออกแบบย้อนกลับ OLE

3. แผนรายวัน/รายชั่วโมง

3.5 การวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง

ในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จำเป็นต้องศึกษาและวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่าง มาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้สอดคล้อง ครอบคลุมมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตร ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้ให้คำจำกัดความของมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลางไว้ดังนี้

มาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น

มาตรฐาน ต 1.1 **เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล** (คำที่ขีดเส้นใต้คือที่ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ส่วนคำที่เป็นตัวหนา คือพฤติกรรมที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติได้)

ตัวชี้วัด จะระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียน ในแต่ละระดับชั้นซึ่ง สอดคล้องมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรมนำไปใช้ ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้เพื่อจัดการเรียนรู้ และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน เช่น

ตัวชี้วัด ป.5/1 **ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง และ คำแนะนำง่าย ๆ ที่ฟังและอ่านคำที่เป็นตัวหนา** (คำที่ขีดเส้นใต้คือสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ส่วนคำที่เป็นตัวหนา คือพฤติกรรมที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติได้)

สาระการเรียนรู้แกนกลาง ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องเรียนรู้ เช่น

สาระการเรียนรู้แกนกลางชั้น ป.5 **คำสั่งและคำขอร้องที่ใช้ในห้องเรียน ภาษาท่าทาง และคำแนะนำในการเล่น เกม การวาดภาพ หรือการทำอาหารและเครื่องดื่ม คำสั่ง** เช่น Look at the.../here/over there./ Say it again./ Read and draw./ คำขอร้อง เช่น Please take a queue./ Take a queue, please./ คำแนะนำ เช่น You should read everyday./ Think before you speak. (คำที่ขีดเส้นใต้คือองค์ความรู้หรือเนื้อหาที่ผู้เรียนพึงรู้ ส่วนคำที่เป็นตัวหนา คือทักษะหรือกระบวนการที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติ)

3.6 หลักการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ทิมพันซ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข (2563: 14-16) ได้กล่าวถึงหลักการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้ว่า ในการวางแผนควรคำนึงถึง 5W 2H และองค์ประกอบของแผนดังนี้

W1 (Why)-----▶	สอนไปทำไม (วัตถุประสงค์การเรียนรู้)
W2 (What)-----▶	สอนอะไร (เนื้อหา/สาระ)
W3 (Who)-----▶	ใครสอน (Who) สอนใคร (Whom)
W4 (Where)-----▶	สอนที่ไหน
W5 (When)-----▶	สอนเมื่อใด
H1 (How)-----▶	สอนอย่างไร (กิจกรรมการเรียนรู้)
H2 (How)-----▶	ประเมินอย่างไร (ประเมินการเรียนรู้)

3.6.1 การเขียนวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้กำหนด แนวทางในการจัดการเรียนรู้ มีหลักสำคัญในการเขียน ดังนี้

1) เขียนในลักษณะที่บ่งบอกการกระทำหรือพฤติกรรมของผู้เรียนที่สามารถสังเกตและวัดผลได้

2) ต้องเขียนสู่ตัวชี้วัด

3) เขียนให้ครบทั้งด้านความรู้ (Knowledge : K) ด้านคุณลักษณะ

อันพึงประสงค์ (Attribute : A) และด้านทักษะกระบวนการ (Process : P)

3.6.2 เนื้อหา/สาระ มีหลักการสำคัญคือ เลือกชื่อเรื่องให้สอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง และควรศึกษาสาระการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์การเรียนรู้ (KPA)

3.6.3 กิจกรรมการเรียนรู้ ควรเลือกกิจกรรมที่สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และควรใช้กิจกรรมที่หลากหลาย เน้นกิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม ได้ลงมือปฏิบัติ ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนและครู กิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้สรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง

3.6.4 การวัดและประเมินผล ควรใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย สอดคล้องและครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3.7 การวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาฉบับนี้ เป็นการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในระดับชั้นเรียน (Classroom Assessment) ซึ่งอยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการประเมินอย่าง

หลากหลาย ผู้สอนเป็นผู้ประเมินเอง หรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน หรือผู้ปกครองร่วมประเมิน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551) นอกจากนี้ยังเป็นกระบวนการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ ตีความ บันทึกข้อมูลได้จากการวัดและประเมินทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยการดำเนินการดังกล่าวเกิดขึ้นตลอดระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอน ทั้งประเมิน ก่อนการเรียนการสอน ระหว่างการเรียนการสอน และหลังการเรียนการสอน โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน สอดคล้องและเหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด เป็นการวัดและประเมินผลสภาพจริง (Authentic Assessment) มีการนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2557: 85-90)

3.7.1 วิธีการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง

วิธีการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเป็นการบูรณาการ กิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอน จึงควรประเมินผู้เรียนให้ครอบคลุมในทุกด้านคือ ด้านความรู้ ความคิด ด้านกระบวนการปฏิบัติผลผลิตของภาระงาน และด้านคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะอัน พึงประสงค์ (สถาบันภาษาอังกฤษ. 2553 : 35-39) มีวิธีการดังนี้

1. การประเมินความรู้และความคิด (Knowledge)

1.1 ใช้วิธีการสื่อสาร ครูผู้สอนอาจเลือกใช้วิธีการหรือเครื่องมือดังต่อไปนี้

- การถามตอบในชั้นเรียน
- การพบปะพูดคุยกับผู้เรียน
- การพูดคุยกับผู้อื่น
- การอภิปรายในชั้นเรียน
- การสอบปากเปล่า
- การอ่านบันทึกเหตุการณ์ของผู้เรียน
- การตรวจแบบฝึกหัดและการบ้าน

1.2 ใช้เครื่องมือวัดที่ผู้สอนเป็นผู้สร้าง โดยเครื่องมืออาจมีรูปแบบต่าง ๆ

ดังนี้

- แบบทดสอบอัตนัย
- แบบทดสอบแบบสั้นๆ
- แบบทดสอบแบบเลือกตอบ

2. การประเมินการแสดงออกและกระบวนการปฏิบัติ (Performance and Process)

ครูผู้สอนประเมินได้โดย การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนทั้งรายบุคคล รายกลุ่มและ ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม เช่น

2.1 การประเมินการแสดงออก เป็นการประเมินในขณะที่ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนทำงาน หรือทำกิจกรรมต่าง ๆ สิ่ง que ควรประเมิน คือ การสังเกตสีหน้าท่าทาง การพูดโต้ตอบระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน การแสดงออก รวมทั้งการแสดงออกถึงพัฒนาการทางด้านภาษา ความเข้าใจเรื่องที่เรียนของผู้เรียน

2.2 การประเมินกระบวนการ เป็นการประเมินผู้เรียนที่ควบคู่กับการแสดงออก สิ่ง que ควรประเมิน คือ การสังเกตการเคลื่อนไหว กริยา ท่าทาง ความร่วมมือ ความคล่องตัว ความอดทน การใช้อุปกรณ์ต่างๆ ในขณะการปฏิบัติงาน รวมทั้งการสังเกตการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน

3. การประเมินกระบวนการและผลผลิต (Process and Product) เป็นการประเมินความเข้าใจกระบวนการเรียนของผู้เรียน โดย

3.3.1 ประเมินจากผลผลิตของผู้เรียน ซึ่งเป็นข้อมูลที่แสดงให้รู้ว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการสำรวจ ค้นคว้าทดลองและการทำโครงการต่างๆ

3.3.2 ประเมินจากกระบวนการที่ทำให้เกิดผลผลิต เช่น แผนงาน โครงการ ผลการสาธิต การจัดนิทรรศการ แผนภาพ แผนภูมิ เกมต่างๆ และโครงการกลุ่ม เป็นต้น

4. การประเมินแฟ้มผลงาน (Portfolio Assessment) เป็นการประเมินความสำเร็จของผู้เรียนจากผลงานโดยผู้เรียนสามารถเลือกใช้วิธีและตัดสินใจเลือกผลงานที่เป็นชิ้นงานที่ดีที่สุดหรือผลงานแสดงถึงความสนใจ ความสามารถ ทักษะ เจตคติและพัฒนาการของผู้เรียน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงสิ่ง que ผู้เรียนประสบความสำเร็จหรือภาคภูมิใจ ทั้งนี้ผู้เรียนสามารถประเมินตนเอง หรือผู้อื่นเป็นผู้ประเมิน เช่น ผู้สอน เพื่อน และผู้ปกครอง สำหรับการประเมินจากแฟ้มงานเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบร่องรอยของการเรียน ซึ่งส่วนหนึ่งครูผู้สอนได้จากการประเมินข้างต้นและการประเมินแฟ้มผลงานจะช่วยตรวจสอบความเที่ยงและความเชื่อมั่นจากการประเมินผู้เรียนตลอดภาคเรียน ส่วนประกอบที่สำคัญที่ได้จากการประเมินแฟ้มผลงานของนักเรียน คือ ความรู้สึก ความคิด และการประเมินตนเองของผู้เรียน คือ สิ่ง que จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักศักยภาพของตนเองได้เป็นอย่างดี

5. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านเจตคติ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม วิธีการประเมินที่เหมาะสม และได้ข้อมูลตรงกับสภาพความเป็นจริงนั้น ผู้สอนควรรู้วิธีการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในขณะที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งเป็นผู้สังเกต หรือให้ผู้เรียนช่วยบันทึกประจำวัน เพื่อนๆ สังเกต ตลอดจนให้ผู้เรียนประเมินตนเอง โดยจะมีข้อมูลจากผู้ประเมินผลฝ่าย มีวิธีประเมินหลากหลายวิธีและควรมีการประเมินหลายครั้งเพื่อให้ได้ข้อมูลเชื่อถือได้เรื่องมือที่ใช้ในการประเมิน เช่น

5.1 แบบสังเกตพฤติกรรม

5.2 แบบสำรวจรายการ

5.3 แบบประเมินค่า

สิ่งที่ควรประเมินและวิธีการประเมินดังกล่าวข้างต้นเป็นการให้เห็นผลภาพรวมของผู้เรียนตลอดปีหรือตลอดภาคเรียน และเป็นการประเมินที่มุ่งเน้นเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าของผู้เรียนแต่ละคนมากกว่าการนำคะแนนที่ได้ของผู้เรียนแต่ละคนมาเปรียบเทียบกันเพื่อจัดกลุ่ม ดังนั้นผู้สอนจะต้องระลึกเสมอว่า การประเมินสภาพจริงเป็นการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและควรใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย เพื่อให้ผลของการประเมินนั้นๆ มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้

3.7.2 ขั้นตอนการออกแบบการประเมินผลสภาพจริง

ขั้นตอนการออกแบบการประเมินตามสภาพจริง มีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการประเมิน ต้องสอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัดจุดประสงค์การเรียนรู้ ที่สามารถสะท้อนพัฒนาการของผู้เรียนได้
2. กำหนดขอบเขตในการประเมิน ต้องพิจารณาเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนเช่น ความรู้ ทักษะและกระบวนการ ความรู้สึก คุณลักษณะ
3. กำหนดผู้ประเมิน โดยพิจารณาผู้ประเมินว่าเป็นใครบ้าง เช่น ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนผู้เรียน ครูประจำชั้น ครูผู้สอน ผู้ปกครอง หรือผู้เกี่ยวข้อง เป็นต้น
4. เลือกใช้เทคนิคและเครื่องมือในการประเมิน ควรมีความหลากหลาย สอดคล้องกับเหมาะสมกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ วิธีการประเมิน เช่น การทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ การสอบถาม การบันทึกพฤติกรรม แบบสำรวจความคิดเห็น บันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง แฟ้มงาน ฯลฯ
5. กำหนดเวลา และสถานที่ที่จะประเมิน เช่น ประเมินระหว่างผู้เรียนทำกิจกรรม ระหว่างทำงานกลุ่ม/โครงการ วันใดวันหนึ่งของสัปดาห์ หรือเวลาว่าง/พักกลางวัน ฯลฯ
6. วิเคราะห์ผลและวิธีการจัดการข้อมูลการประเมิน เป็นการนำข้อมูลจากการประเมิน มาวิเคราะห์ โดยกำหนดสิ่งที่วิเคราะห์ เช่น กระบวนการทำงาน เอกสารจากแฟ้มสะสมงาน รวมทั้งระบุวิธีการบันทึกข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
7. กำหนดเกณฑ์ในการประเมิน (Rubric) เป็นการกำหนดรายละเอียดในการให้คะแนนผลงาน ว่าผู้เรียนทำอะไรได้สำเร็จ หรือว่ามีระดับความสำเร็จในระดับใด คือ มีผลงานเป็นอย่างไร แนวทางการให้คะแนนอาจจะให้เป็นภาพรวม หรือ แยกเป็นรายบุคคล ให้สอดคล้องกับงานและจุดประสงค์การเรียนรู้

ส่วนที่ 3

แนวทางการจัดประสบการณ์

การนำหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาไปใช้ ผู้พัฒนาหลักสูตรได้กำหนดวิธีดำเนินการ (Method and Organization) และรายละเอียดไว้ดังนี้

1. แนวทางการจัดประสบการณ์
2. บทบาทศึกษานิเทศก์ และบทบาทครูในการนำหลักสูตรไปใช้
3. สื่อและเอกสารประกอบ
4. การประเมินหลักสูตร

1. แนวทางการจัดประสบการณ์

ในการนำหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาไปใช้ ได้กำหนดแนวทางการจัดประสบการณ์ไว้ 3 ระยะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ดำเนินการอบรมปฏิบัติการ

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งจะใช้เนื้อหาความรู้จากหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 1-3 โดยการเชิญวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถให้ความรู้และจัดกิจกรรมตามใบกิจกรรมของหน่วยที่ 1-3 ของเอกสารประกอบ หลักสูตร ระยะที่ 1 ใช้เวลาดำเนินการ 3 วัน (18 ชั่วโมง) รายละเอียดของหลักสูตร

หน่วยที่ 1 ทบทวนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ใช้เวลา 3 ชั่วโมง

หน่วยที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ใช้เวลา 3 ชั่วโมง

หน่วยที่ 3 การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ใช้เวลา 12 ชั่วโมง

ระยะที่ 2 การฝึกปฏิบัติการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา มีความสามารถในการ ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ ซึ่งจะดำเนินการเมื่อกลับไปพัฒนาความสามารถในการ ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ผ่านกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การดำเนินการในระยะที่ 2 ครูจะฝึกปฏิบัติการออกแบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกันที่โรงเรียน ผ่านกลุ่มชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพ ใช้เวลาโดยประมาณ 6 วัน (36 ชั่วโมง) โดยใช้ใบงานหน่วยที่ 3 เพื่อทบทวน และฝึกปฏิบัติการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1. ครูสอนภาษาอังกฤษที่ผ่านการอบรมปฏิบัติการตามหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาแต่ละโรงเรียนรวมกลุ่มเพื่อฝึกออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกัน

2. ฝึกปฏิบัติการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามใบงานหน่วยที่ 3 ดังนี้

2.1 ร่วมกันศึกษา วิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัด สารการเรียนรู้แกนกลางของหน่วยการเรียนรู้ที่เลือกมาออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูแต่ละคน โดยใช้ใบงานที่ 1 หน่วยที่ 3

2.2 ร่วมกันวางแผนการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้ใบงานที่ 2 หน่วยที่ 3 โดยครูแต่ละคนออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกระดับชั้นของตนเอง จากนั้นนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อเสนอแนะร่วมกัน ครูแต่ละคนปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.3 ครูแต่ละคนลงมือฝึกปฏิบัติเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจนครบทุกแผนของหน่วยการเรียนรู้ที่เลือก โดยใช้ใบงานที่ 3 หน่วยที่ 3 นำแผนการจัดการเรียนรู้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยมีศึกษานิเทศก์เข้าร่วมให้ข้อเสนอแนะ และประเมินความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2.4 ครูแต่ละคนปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3. ตรวจสอบ สะท้อนผลการปฏิบัติเพื่อพัฒนาผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมีศึกษานิเทศก์ และครูผู้สอนในโรงเรียนเดียวกันร่วมกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ **ระยะที่ 3** การนำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้

วัตถุประสงค์เพื่อให้ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยครูแต่ละคนนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้จัดการเรียนรู้อกับผู้เรียนโดยดำเนินการ ดังนี้

1. ครูผู้สอนแต่ละคนศึกษาแผนของตนเอง เตรียม สื่อ วัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมก่อนการสอน

2. ครูจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ออกแบบไว้ เพื่อนครูในกลุ่มเดียวกัน หรือศึกษานิเทศก์ สังเกตการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้แบบประเมินการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (ส่วนที่ 4 เอกสารประกอบหลักสูตร)

3. นำข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมาร่วมกันสะท้อนผลให้ข้อเสนอแนะเพื่อที่ครูแต่ละคนจะได้นำไปปรุงพหุติกรรมการสอนของตนเอง

4. ทำเช่นนี้จนครูแต่ละคนสอนครบทุกแผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้ตามเวลาของหน่วยการเรียนรู้ที่เลือก

ตาราง 1 สรุปวิธีการนำหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษไปใช้

ระยะดำเนินการ	วัตถุประสงค์	หลักสูตร	วิธีดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
ระยะที่ 1 ใช้เวลา 10% (3 วัน)	เพื่อให้ครูสอนภาษาอังกฤษมีความรู้ความเข้าใจในแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	หน่วยที่ 1 ทบทวนหลักสูตร หน่วยที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงรุก หน่วยที่ 3 การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	อบรมปฏิบัติการการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ระยะที่ 2 ใช้เวลา 20% (6 วัน)	เพื่อให้ครูสอนภาษาอังกฤษสามารถออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ฝึกปฏิบัติการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	1. ครูรวมกลุ่ม 2. ครูฝึกปฏิบัติการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3. นำแผนมารวบรวมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้ข้อเสนอแนะ 4. ศึกษาเทคนิค ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประเมินฯ 5. ครูผู้สอนปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ประเมินฯ	ครูสามารถออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้และมีแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ระยะที่ 3 ใช้เวลา 70% (21 วัน)	เพื่อให้ครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษามีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ฝึกปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ครูผู้สอนนำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้กับผู้เรียนจริง 1. บันทึกวีดิทัศน์การจัดการจัดการเรียนรู้ 2. สังเกตการจัดการเรียนรู้ สะท้อนผลปรับปรุงและพัฒนาจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ครูสอนภาษาอังกฤษสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้

2. บทบาทศึกษานิเทศก์ และบทบาทครูในการนำหลักสูตรไปใช้

ในการนำหลักสูตรไปใช้ผู้ร่างหลักสูตรซึ่งเป็นศึกษานิเทศก์ ได้กำหนดบทบาทของศึกษานิเทศก์และครูสอนภาษาอังกฤษไว้ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 2 บทบาทของครูสอนภาษาอังกฤษ บทบาทของศึกษานิเทศก์

ระยะดำเนินการ	บทบาทของครู	บทบาทของศึกษานิเทศก์
ระยะที่ 1 ใช้เวลา 10% (3 วัน)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาเอกสารหลักสูตร 2. เข้ารับการอบรม 3. ร่วมกิจกรรมระหว่างอบรมปฏิบัติการ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ 2. จัดกิจกรรมตามหลักสูตร 3. ชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติ ในระยะที่ 2 เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ระยะที่ 2 ใช้เวลา 20% (6 วัน)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูรวมกลุ่ม PLC กับครูที่ผ่านการอบรมปฏิบัติการฯ โรงเรียนเดียวกัน 2. ครูฝึกปฏิบัติการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยเริ่มจากใบงานที่ 1-3 3. นำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมารวมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ข้อเสนอแนะ 4. ปรับปรุง แก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของตนเอง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้คำปรึกษาระหว่างครูฝึกปฏิบัติการ ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2. ร่วม PLC กับครูเพื่อให้ข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3. ประเมินความสามารถในการออกแบบ การเรียนรู้เชิงรุก
ระยะที่ 3 ใช้เวลา 70% (21 วัน)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูศึกษาแผนของตนเอง เตรียม สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือวัดและ ประเมินผลให้พร้อมก่อนการสอน 2. ครูจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ออกแบบไว้ (หากไม่มีผู้สังเกตให้บันทึกวีดิทัศน์ การจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปสะท้อนผล) 3. หลังสอนรวมกลุ่ม PLC เพื่อร่วมสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ 4. นำข้อเสนอผล ข้อเสนอแนะ ไปปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป 5. ทำเช่นนี้จนสอนครบทุกแผน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกต การจัดการเรียนรู้เชิงรุก/ สังเกตจากวีดิทัศน์ ของครู 2. ร่วม PLC เพื่อสะท้อนผล และให้ข้อเสนอแนะ ร่วมกับครู 3. ประเมินความสามารถในการออกแบบ การเรียนรู้เชิงรุกทุกครั้ง

5. สื่อและเอกสารประกอบหลักสูตร

สื่อ และเอกสารประกอบการนำหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้ ประกอบด้วย

1. หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับ ประถมศึกษา
2. เอกสารประกอบหลักสูตร ประกอบด้วย ใบกิจกรรมและใบงานหน่วยที่ 1-3

6. การประเมินหลักสูตร

การประเมินผลการใช้หลักสูตรส่งเสริมตามหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ดำเนินการประเมินผลตามสภาพจริง ดังนี้

- 6.1 ระยะเวลาที่ 1 ภายหลังจากอบรมปฏิบัติการการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสิ้นสุด ทำทดสอบ ความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 6.2 ระยะเวลาที่ 2 ระหว่างที่ครูผู้สอนลงมือปฏิบัติการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทำการประเมินการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้ประเมินคือศึกษานิเทศก์
- 6.3 ระยะเวลาที่ 3 สังเกตการจัดการเรียนรู้ สะท้อนผลเพื่อปรับปรุง และพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยใช้ประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ส่วนที่ 4

สื่อและเอกสารประกอบหลักสูตร

ใบกิจกรรมหน่วยที่ 1

ทบทวนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้ครูผู้เข้ารับการส่งเสริมทบทวนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

เนื้อหา

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ คุณภาพผู้เรียน ตัวชี้วัดและสาระแกนกลางกลุ่มสาระ
2. การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

ระยะเวลา

เวลา 2 ชั่วโมง

กิจกรรมการ

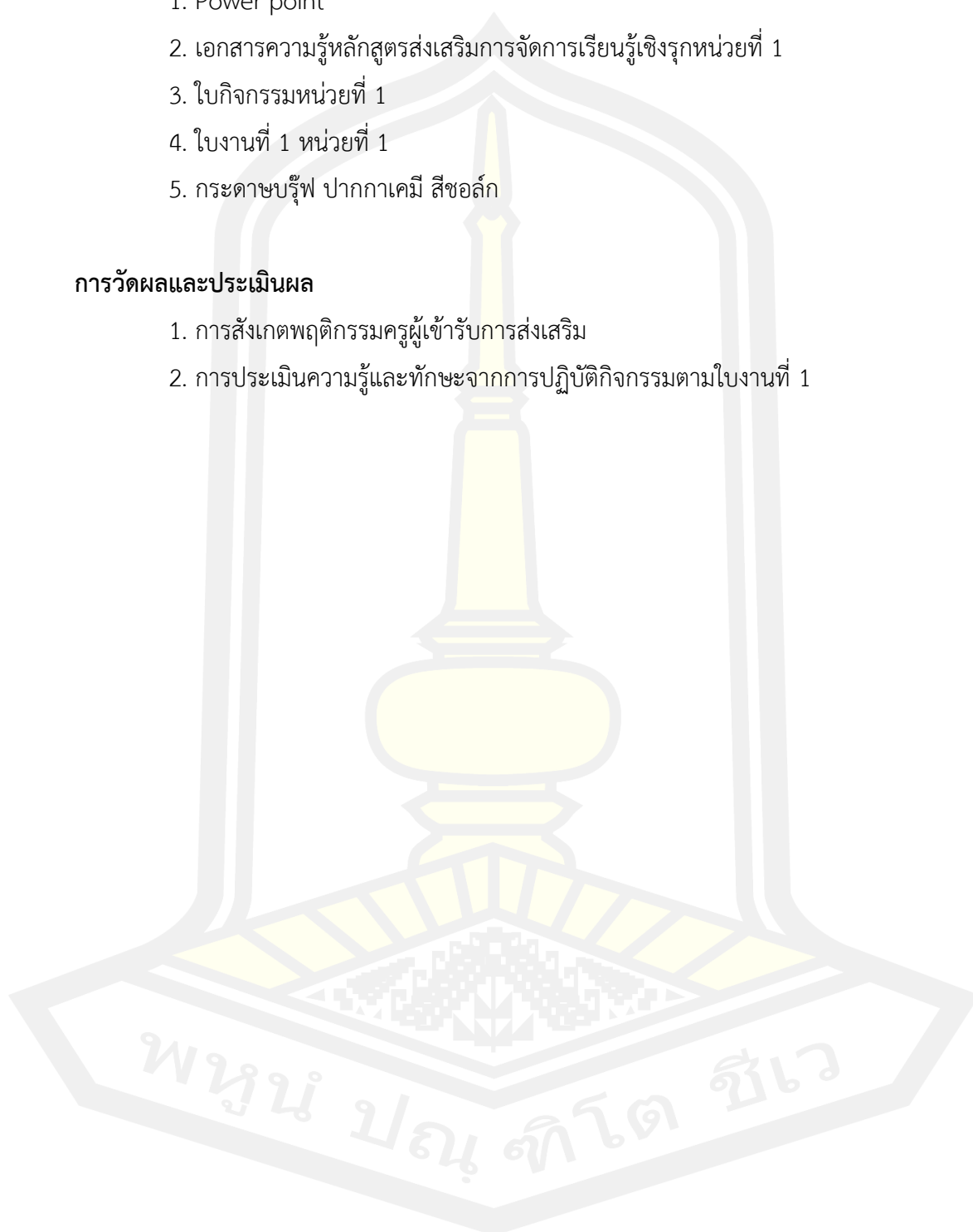
1. ครูผู้เข้ารับการส่งเสริมศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และเอกสารหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกหน่วยที่ 1 หน้า 6 ถึงหน้า 31 ก่อนล่วงหน้า
2. วิทยากรบรรยาย อภิปราย และซักถาม เกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ คุณภาพผู้เรียน ตัวชี้วัดและสาระแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)
3. แบ่งกลุ่มครูผู้เข้ารับการส่งเสริมกลุ่มละ 3-5 คน ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปองค์ความรู้จากการศึกษาเอกสารหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้หน่วยที่ 1 และรับฟังการบรรยายจากวิทยากรลงบทกระดาศบรู๊ฟ ตามประเด็นจากใบงานที่ 1
4. แต่ละกลุ่มนำเสนอสรุปองค์ความรู้ตามประเด็นใบงานที่ 1 เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ร่วมกัน
5. วิทยากรให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการองค์ความรู้ไปใช้ในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้

สื่อ/อุปกรณ์

1. Power point
2. เอกสารความรู้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกหน่วยที่ 1
3. ใบกิจกรรมหน่วยที่ 1
4. ใบงานที่ 1 หน่วยที่ 1
5. กระดาษบรูฟ ปากกาเคมี สีชอล์ก

การวัดผลและประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรมครูผู้เข้ารับการส่งเสริม
2. การประเมินความรู้และทักษะจากการปฏิบัติกิจกรรมตามใบงานที่ 1

ใบงานที่ 1 หน่วยที่ 1

เรื่อง ทบทวนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศระดับประถมศึกษา

คำชี้แจง

1. ผู้เข้าอบรมแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปองค์ความรู้จากการศึกษาเอกสารและการรับฟังการบรรยายของวิทยากร หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกหน่วยที่ 1 ทบทวนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศระดับประถมศึกษาตามประเด็นต่อไปนี้

1.1 ผู้เรียนต้องเรียนรู้อะไรในภาษาต่างประเทศ

.....

.....

1.2 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

.....

.....

1.3 คุณภาพผู้เรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

.....

.....

1.4 ตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

.....

.....

1.5 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช พ.ศ. 2551

.....

.....

1.6 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช พ.ศ. 2551

.....

.....

2. ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปองค์ความรู้จากสมาชิกเป็นภาพรวมของกลุ่มลงบนกระดาษบรู๊ฟที่แจกให้โดยออกแบบให้น่าสนใจ เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุม และส่งตัวแทนนำเสนอเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

ใบกิจกรรมหน่วยที่ 2

ความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

เนื้อหา

การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

1. ความหมายของการเรียนรู้เชิงรุก
2. ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
3. ลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
4. บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
5. บทบาทนักเรียนในการเรียนรู้เชิงรุก
6. ปัจจัยและองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
7. รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ระยะเวลา

เวลา 3 ชั่วโมง

กิจกรรมการเรียนรู้

1. กิจกรรม Elicit Old Knowledge ให้ผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติทุกคน เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกประเด็นต่อไปนี้กระดาษสตีกโน้ต เมื่อเขียนเสร็จแล้วให้นำไปติดที่กระดาษบรูฟโดยแยกตามประเด็นดังนี้

- 1.1 ความหมายและความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 1.2 ลักษณะ/แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 1.3 บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 1.4 บทบาทของนักเรียนในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2. ให้ผู้เข้ารับการอบรมจับคู่ร่วมกันศึกษาและสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมแต่ละคนพร้อมสรุปลงในใบงานที่ 1 หน่วยที่ 2

3. ให้ผู้เข้ารับการอบรมชมคลิปวิดีโอ “การจัดการเรียนรู้เชิงรุก” โดยอาจารย์ ดร.ศุภวรรณ สัจจพิบูล อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร https://www.youtube.com/watch?v=7wE5mUGx-_k การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

4. แบ่งผู้เข้ารับการอบรมเป็น 3 กลุ่ม จากนั้นแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้จากเอกสารหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ หน่วยที่ 2 เรื่อง การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ตามประเด็นที่จับฉลากได้ และร่วมกันสรุปโดยเขียนลงบนกระดาษขรุขระ

ประเด็นที่ 1 ความหมาย ความสำคัญ ปัจจัยและองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ประเด็นที่ 2 ลักษณะ บทบาทครู บทบาทนักเรียน ของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ประเด็นที่ 3 รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

5. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลการศึกษา วิเคราะห์ และสรุปผล เมื่อนำเสนอแล้วให้ตีตผลงานไว้ที่บอร์ดเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

6. วิทยากรและผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติร่วมกันสรุปองค์ความรู้ โดยวิทยากรเชื่อมโยงความรู้เดิมจากกิจกรรมที่ 1 และกิจกรรมที่ 2 และเพิ่มเติมองค์ความรู้เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้เข้ารับการอบรมแต่ละคนสรุปความรู้ที่ได้ลงในใบงานที่ 2

7. วิทยากรยกตัวอย่างสถานการณ์การจัดการเรียนรู้ และให้ครูผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติการ แสดงความคิดเห็นว่าเป็นกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกหรือไม่พร้อมให้เห็นผลประกอบว่า เพราะเหตุใด เพื่อเป็นการตรวจสอบว่าผู้เข้ารับการอบรมมีความเข้าใจความใจหรือยัง

8. ผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติการทำแบบทดสอบเพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

สื่อ/อุปกรณ์

1. Power Point สถานการณ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก
2. คลิปการจัดการเรียนรู้เชิงรุก https://www.youtube.com/watch?v=7wE5mUGx-_k
3. เอกสารความรู้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกหน่วยที่ 2 เรื่อง การเรียนรู้เชิงรุก
4. ใบกิจกรรมหน่วยที่ 2
5. ใบงานที่ 1-2 หน่วยที่ 2
6. กระดาษขรุขระ ปากกาเคมี สีชอล์ก กระดาษสติ๊กเกอร์

การวัดผลและประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรมผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติการระหว่างการทำกิจกรรม
2. ประเมินความรู้ความเข้าใจโดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ใบงานที่ 1 หน่วยที่ 2

เรื่อง ทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงรุก

คำชี้แจง

1. ให้ผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติกร เขียนแสดงความคิดเห็นตามความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกประเด็นต่อไปนี้บนกระดาษสติกโน้ต เมื่อเขียนเสร็จแล้วให้นำไปติดที่กระดาษบุฟโดยแยกตามประเด็น
 - 1.1 ความหมายและความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 - 1.2 ลักษณะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 - 1.3 บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 - 1.4 บทบาทของนักเรียนในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
2. ให้ผู้เข้ารับการอบรมจับคู่ร่วมกันศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมทุกคน แต่ละประเด็นร่วมกันสังเคราะห์สรุปลงใน

ความหมาย/ความสำคัญ

ลักษณะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

บทบาทครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

บทบาทนักเรียนในการเรียนรู้เชิงรุก

ใบงานที่ 2 หน่วยที่ 2

เรื่อง การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

คำชี้แจง หลังจากร่วมกิจกรรมสรุปการศึกษาเอกสารหลักสูตรหน่วยที่ 2 เรื่อง การเรียนรู้เชิงรุก
แล้วร่วมกันแล้ว ให้ผู้เข้ารับการอบรมแต่ละคนสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับเป็นแผนผังความคิด

ชื่อ.....นามสกุล.....

ใบกิจกรรมหน่วยที่ 3

เรื่อง การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

เนื้อหา

การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1. ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้
2. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้
3. กรอบแนวคิดการออกแบบการจัดการเรียนรู้
4. ประเภทการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
5. การวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง
6. หลักการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
7. การวัดและการประเมินผลเชิงรุก

ระยะเวลา

เวลา 12 ชั่วโมง

กิจกรรม

1. วิทยากรบรรยายประกอบ Power Point เกี่ยวกับความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ กรอบแนวคิดการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และประเภทการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หลักการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การวัดและการประเมินผลเชิงรุก
2. ผู้เข้ารับการอบรมฝึกปฏิบัติการวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง โดยใช้ใบงานที่ 1 การวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
3. ผู้เข้ารับการอบรมร่วมกันเฉลย และสรุปองค์ความรู้จากการทำใบงานที่ 1 วิทยากรเติมเต็มการนำไปใช้

4. ผู้เข้าอบรมแต่ละคนฝึกปฏิบัติวางแผนการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จากหน่วยเรียนรู้ที่กำหนดโดยใช้ใบงานที่ 2 หน่วยที่ 3 ส่งวิทยากรประจำกลุ่มตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะ
5. ผู้เข้าอบรมแต่ละคนนำแผนการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จากใบงานที่ 2 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ฝึกปฏิบัติเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 1 แผน โดยใช้ใบงานที่ 3 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3
6. แบ่งกลุ่มชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตรวจสอบ วิพากษ์ และปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง กลุ่มร่วมกันคัดเลือกแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ดีที่สุดของกลุ่มเพื่อสาธิตการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
7. แต่ละกลุ่มเตรียมการสาธิตการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
8. ตัวแทนกลุ่มสาธิตการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
9. วิทยากร / ผู้ทรงคุณวุฒิ สังเกตการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สะท้อนผล และให้ข้อเสนอแนะ
10. ผู้พัฒนาหลักสูตรชี้แจงภาระงานตามกรอบแนวคิดการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งผู้เข้ารับการอบรมจะต้องออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 10-12 แผน ตามหน่วยการเรียนรู้ที่ร่วมกันกำหนด ณ โรงเรียนของแต่ละคน แล้วนำมาร่วมกันตรวจสอบ วิพากษ์ และปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ของแต่ละคน
11. เสนอแผนการจัดการเรียนรู้ให้ศึกษานิเทศก์ ซึ่งเป็นคณะกรรมการตรวจประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และปรับปรุงแผนตามข้อเสนอแนะ
12. นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดการเรียนรู้จริง

สื่อ/อุปกรณ์

1. Power Point ความรู้เกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้
2. เอกสารความรู้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกหน่วยที่ 3 เรื่อง การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
3. ลิงค์เอกสารเพื่อศึกษาเพิ่มเติม
4. ใบกิจกรรมหน่วยที่ 3
5. ใบงานที่ 1-3 หน่วยที่ 3
6. กระดาษปรีฟ ปากกาเคมี สีชอล์ก กระดาษชาร์ตสี

การวัดผลและประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรมผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติการระหว่างการทำกิจกรรม
2. ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ใบงานที่ 1 หน่วยที่ 3

เรื่อง การวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง

คำชี้แจง

- ศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานที่กำหนดให้ แล้วขีดเส้นใต้คำหรือข้อความที่ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ และวงกลมรอบคำหรือข้อความที่ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ จากมาตรฐาน
- ศึกษาและวิเคราะห์ตัวชี้วัด ว่าเขียนคำ/ข้อความใดที่ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ และสิ่งที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้และนำไปเขียนในตารางด้านล่างของแต่ละตัวชี้วัด

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างเหตุผล

ตัวชี้วัด ป 1/2 ระบุตัวอักษรและเสียง อ่านออกเสียงและสะกดคำง่ายๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน

สิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ จากตัวชี้วัด	พฤติกรรมการเรียนรู้/สิ่งที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ตามตัวชี้วัด		
	K	P	A

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยการพูดและการเขียน

ตัวชี้วัด ป 5/2 เขียนภาพ แผนผัง และแผนภูมิ แสดงข้อมูลต่างๆ ตามที่ฟังหรืออ่าน

สิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ จากตัวชี้วัด	พฤติกรรมการเรียนรู้/สิ่งที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ตามตัวชี้วัด		
	K	P	A

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา
กับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
ตัวชี้วัด ป 3/1 บอกความแตกต่างของเสียงตัวอักษร คำ กลุ่มคำ และประโยคง่ายๆ ของ
ภาษาต่างประเทศและภาษาไทย

สิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ จากตัวชี้วัด	พฤติกรรมการเรียนรู้/สิ่งที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ตาม ตัวชี้วัด		
	K	P	A

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน
ตัวชี้วัด ป 4/1 ค้นคว้า รวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นและนำเสนอด้วยการ
พูด/การเขียน

สิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ จากตัวชี้วัด	พฤติกรรมการเรียนรู้/สิ่งที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ตาม ตัวชี้วัด		
	K	P	A

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษาชุมชน และสังคม
ตัวชี้วัด ป 6/1 ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา

สิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ จากตัวชี้วัด	พฤติกรรมการเรียนรู้/สิ่งที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ตาม ตัวชี้วัด		
	K	P	A

ชื่อ.....นามสกุล.....

ใบงานที่ 2 หน่วยที่ 3

เรื่อง การวางแผนการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

คำชี้แจง ให้ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาองค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้ที่ร่วมกันเลือก และวางแผนการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ ตามผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2563)

มาตรฐานและตัวชี้วัด

.....

สาระการเรียนรู้

.....

.....

○

○ E

จุดประสงค์การเรียนรู้

.....

การประเมินผล

.....

○ L

กิจกรรมการเรียนรู้.....

.....

.....

ใบงานที่ 3 หน่วยที่ 3
เรื่อง ฝึกปฏิบัติเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) รายวิชา

หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง.....เวลา.....ชั่วโมง

ชั้นประถมศึกษาปีที่..... ภาคเรียนที่ ปีการศึกษา.....

แผนที่..... เวลา.....ชั่วโมง

1. มาตรฐาน (เอามาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน)

.....

.....

.....

2. ตัวชี้วัด (เอามาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน)

.....

.....

.....

3. ความคิดรวบยอด (สาระสำคัญของเรื่องที่สอนเขียนให้สั้นกระชับ)

.....

.....

.....

4. จุดประสงค์การเรียนรู้ (นำมาจาก O จากใบงานที่ 2)

.....

.....

.....

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน (เลือกจากหลักสูตรฯ ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ครั้งนี้เท่านั้น)

.....

.....

.....

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (เลือกจากหลักสูตรฯ เฉพาะที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ครั้งนี้)

.....

.....

.....

7. สาระการเรียนรู้ (เอามาจากสาระการเรียนรู้ จากใบงานที่ 2)

.....

.....

.....

8. กิจกรรมการเรียนรู้ (ต้องจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับ (L) จากใบงานที่ 2)

 ขั้นนำ (อาจใช้กิจกรรมการสนทนา/ เกม/ เพลง ฯลฯ ที่สอดคล้องกับการเรียนรู้เชิงรุก)

.....

.....

.....

 ขั้นสอน (เลือกใช้กระบวนการจัดเรียนรู้ /วิธีสอน/ เทคนิคการสอน ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก)

.....

.....

.....

 ขั้นสรุป (เลือกใช้กิจกรรมตามแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก)

.....

.....

.....

9. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้ (ระบุสื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่ใช้จริง)

.....

.....

.....

10. การวัดผลและประเมินผล (ต้องประเมินสอดคล้องกับ (E) จากใบงานที่ 2 และการประเมินเชิงรุก)

วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน

11. กิจกรรมเสนอแนะ (ถ้ามี)

.....

.....

.....

12. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....

(.....)

ตำแหน่ง.....

13. บันทึกผลหลังการสอน

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....

(.....)

ตำแหน่ง ครูผู้สอนโรงเรียน.....

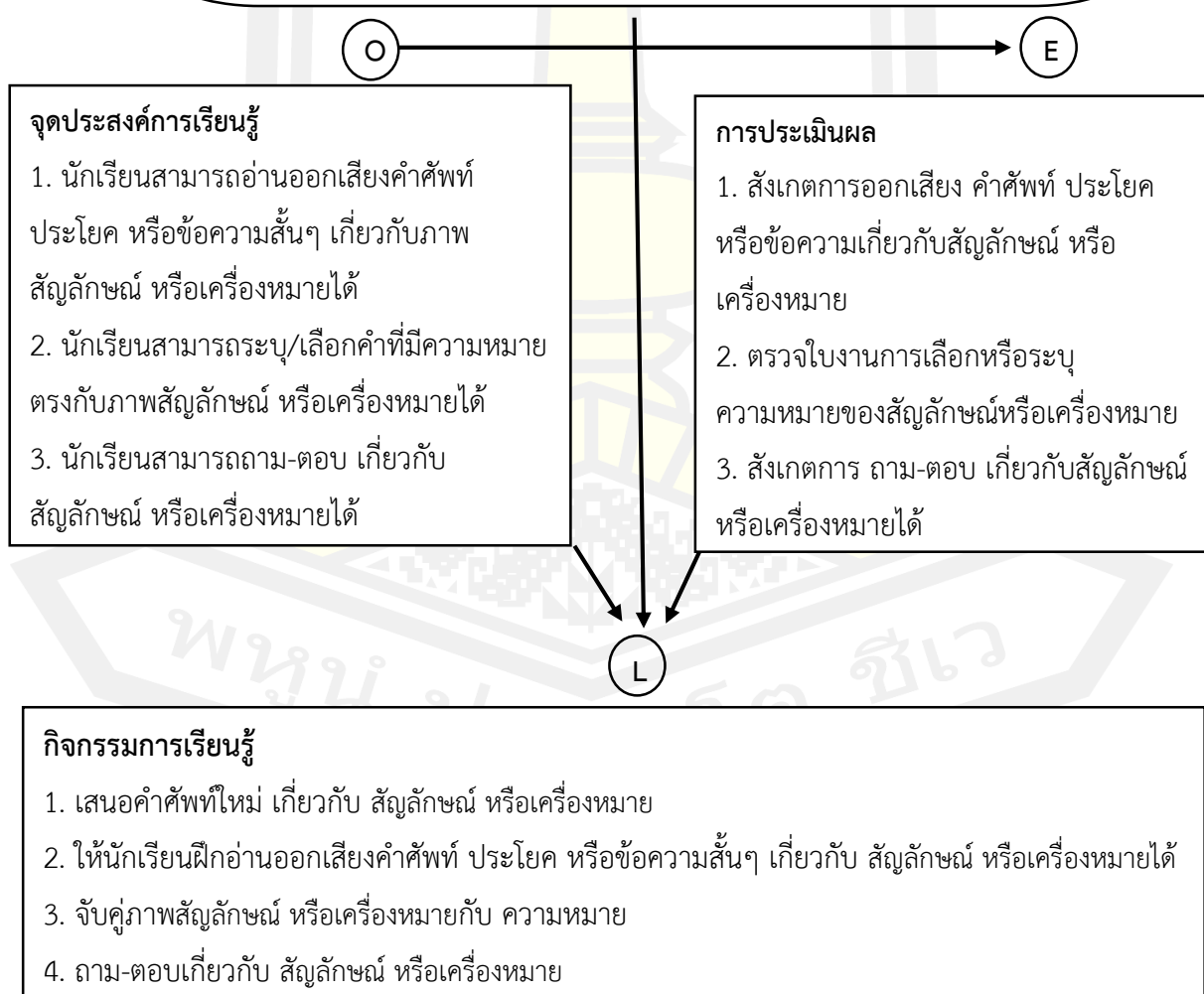
ตัวอย่าง

การวางแผนการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

หน่วย Signs and Notices

มาตรฐานและตัวชี้วัด มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจ ตีความ เรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล
ตัวชี้วัด ป 6/3 เลือก/ระบุ ประโยค หรือข้อความสั้นๆ ตรงตามภาพสัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายที่อ่าน

สาระการเรียนรู้ 1. คำศัพท์ (Vocabulary) traffic sign, stop, go straight, turn left, turn right, U-turn, park here 2. โครงสร้างประโยค (Structure) What does this sign mean?/ It's mean..... Where can you see this sign?/ I can see it on the street.
3. หน้าที่ของภาษา (Function) Giving Information

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)	รายวิชา ภาษาอังกฤษพื้นฐาน	
หน่วยการเรียนรู้ Signs and Notices	เรื่อง Traffics Sign	เวลา 3 ชั่วโมง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1		ปีการศึกษา 2564
แผนที่ 1		เวลา 1 ชั่วโมง

1. มาตรฐาน

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจ ตีความ เรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด ป 6/3 เลือก/ระบุ ประโยค หรือข้อความสั้น ๆ ตรงตามภาพสัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายที่อ่าน

ตัวชี้วัด ป 6/1 พูด /เขียนโต้ตอบในการสื่อสารระหว่างบุคคล

3. ความคิดรวบยอด

การฝึกอ่านเครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ เป็นการสื่อสารอีกรูปแบบหนึ่งซึ่งช่วยให้สามารถสื่อความหมาย ได้เข้าใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

4.1 นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงคำศัพท์ ประโยค หรือข้อความสั้น ๆ เกี่ยวกับสัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายได้

4.2 นักเรียนสามารถเลือกภาพที่มีความหมายตรงกับสัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายได้

4.3 นักเรียนสามารถพูดถาม-ตอบ เกี่ยวกับสัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายได้

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

5.2 ความสามารถในการคิด

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 6.1 มีวินัย
- 6.2 ใฝ่เรียนรู้
- 6.3 มีความมุ่งมั่นในการทำงาน

7. สาระการเรียนรู้

7.1 คำศัพท์ (Vocabulary) traffic sign, stop, rail road crossing, go straight, U-turn, park here, construction ahead, speed limit, slow

7.2 โครงสร้างประโยค (Structure)

What does this sign mean? / It's mean.....

Where can you see this sign? I can see this sign on the

7.3 หน้าที่ของภาษา (Function) Giving Information

8. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ครูทักทายนักเรียนโดยใช้ Good Morning. /Good afternoon. /How are you?
2. ครูสนทนาเกี่ยวกับป้ายสัญลักษณ์ หรือเครื่องหมาย ที่นักเรียนเคยเห็น หรือรู้จัก ว่ามีอะไรบ้าง เช่น ป้ายหยุด ป้ายห้ามสูบบุหรี่ ป้ายโรงเรียน ป้ายห้องน้ำ ฯลฯ
3. นักเรียนฟังเพลง Traffic Signs จาก <https://www.youtube.com/watch?v=D8q-sTsOu3M> จากนั้น ครูถามนักเรียนด้วยประโยค What sign do you see? นักเรียนเห็นภาพของป้ายสัญลักษณ์ หรือเครื่องหมาย อะไรบ้างจากวิดีโอคลิป และถามนักเรียนว่าทำไมจึงต้องมีสัญญาณไฟจราจร Why is there a traffic signal?

ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนชมวิดีโอคลิป <https://www.youtube.com/watch?v=2ma4YNjGxow> ก่อนชมครูให้ทักทายว่า นักเรียนทุกคนต้องสังเกตป้ายสัญญาณต่าง ๆ ที่เห็น และดูว่าเมื่อพบป้ายเหล่านั้นเกิดอะไรขึ้น
2. หลังจากชมวิดีโอคลิปจบ ครูให้นักเรียนช่วยกันเล่าว่าเห็นป้ายสัญญาณต่าง ๆ ที่เห็น และดูว่าเมื่อพบป้ายเหล่านั้นเกิดอะไรขึ้น ครูอธิบายเพิ่มเติม
3. ครูนำเสนอคำศัพท์ใหม่ traffic sign, stop, rail road crossing, go straight, U-turn, park here, construction ahead, speed limit, sign โดยนำเสนอรูปภาพพร้อมบัตรคำ ครูออกเสียงนักเรียนฟัง จากนั้นนักเรียนออกเสียง

T: Show picture and word card

T: Say the word.

S: Listen and Repeat. (2-3 time)

4. ทำเช่นนี้จนครบทุกคำ เมื่อครบทุกคำแล้วให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำทั้งหมดพร้อมกัน

S: Student read all the words together.

5. แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม กลุ่ม A กลุ่ม B ให้นักเรียนเล่นเกมคู่ฉันอยู่ไหน โดยให้แต่ละกลุ่มยืนเข้าแถวตอนลึก ครูวางบัตรคำและบัตรภาพไว้ที่โต๊ะด้านหน้าของแต่ละกลุ่ม จากนั้นให้อธิบายกติกาว่า เมื่อครูให้สัญญาณให้นักเรียนที่อยู่หน้าสุดวิ่งไปเลือกภาพป้ายสัญญาณพร้อมความหมายที่ตรงกันไปติดที่หน้ากระดาน เสร็จแล้ววิ่งไปต่อท้ายแถว ให้คนที่ 2 ไปทำเช่นเดียวกัน กลุ่มใดจับคู่คำศัพท์และภาพได้ถูกต้องมากที่สุดและรวดเร็วที่สุดเป็นผู้ชนะ

6. ฝึกการถาม-ตอบเกี่ยวกับ สัญลักษณ์ หรือเครื่องหมาย ครุ่นาภาพสัญลักษณ์ traffic sign, stop, rail road crossing, go straight, U-turn, park here, construction ahead, speed limit, slow โดยครูแนะนำประโยคถามตอบ จากนั้นถามนักเรียนทั้งชั้นจนครบทุกภาพ

T: What does this sign mean?

S: It's mean.....

T: Where can you see this sign?

S: I can see this sign on the street.

7. ให้นักเรียนแบ่งเป็น 2 กลุ่ม จากนั้นผลัดถามและตอบ โดยใช้บัตรภาพสัญลักษณ์ traffic sign, stop, rail road crossing, go straight, park here, construction ahead, speed limit, slow ครูสังเกตและให้คำแนะนำ

8. ให้นักเรียนยืนเป็นวงกลม 2 วง โดยแจกภาพ traffic sign, stop, rail road crossing, go straight, park here, construction ahead, speed limit, sign ให้นักเรียน ที่ยืนวงใน จากนั้นให้นักเรียนที่ยืนวงนอกเป็นผู้ตอบ นักเรียนที่มีภาพเป็นผู้ถาม จากนั้นครูให้สัญญาณการเปลี่ยนคู่สลับไปเรื่อยๆ ทำเช่นนี้ไปเรื่อยๆ จนครบทุกคำ และสลับให้คนที่อยู่วงนอกเป็นผู้ถือภาพและถาม นักเรียนที่อยู่วงในเป็นผู้ตอบ

T: What does this sign mean?

S: It's mean.....

T: Where can you see this sign?

S: I can see this sign on the street.

ขั้นสรุป

1. สุ่มนักเรียนอาสาสมัคร 2-3 คู่ มาถามตอบหน้าชั้น
2. นักเรียนร่วมกันสรุป คำศัพท์และประโยคเกี่ยวกับป้ายสัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายต่างๆ ที่เรียนในวันนี้ โดยการอ่านคำศัพท์เกี่ยวกับ traffic sign และร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าจะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ในวันนี้ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร
3. นักเรียนทำใบงาน (Work sheet) Traffic Signs

9. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้

- 9.1 Pictures cards: traffic sign, stop, rail road crossing, go straight, U-turn, park here, construction ahead, speed limit, slow
- 9.2 Word cards: traffic sign, stop, rail road crossing, go straight, U-turn, park here, construction ahead, speed limit, slow
- 9.3 เกม Matching game
- 9.4 ใบงาน Worksheet Traffic Signs
- 9.5 เพลง <https://www.youtube.com/watch?v=D8q-sTsOu3M> และ
- 9.6 วิดีโอคลิป <https://www.youtube.com/watch?v=2ma4YNjGxow>

10. การวัดผลและประเมินผล

วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
สังเกตการออกเสียง คำศัพท์ ประโยค หรือข้อความเกี่ยวกับ สัญลักษณ์ หรือเครื่องหมาย	แบบสังเกต	ออกเสียงได้ถูกต้องร้อยละ 70 ขึ้นไป
ตรวจใบงานการเลือกหรือระบุ ความหมายของสัญลักษณ์หรือ เครื่องหมาย	ใบงาน /(Work sheet)	เลือก/ระบุความหมายออกเสียง ได้ถูกต้องร้อยละ 70 ขึ้นไป
สังเกตการ ถาม-ตอบ เกี่ยวกับ สัญลักษณ์ หรือเครื่องหมาย	แบบสังเกต	ถามและตอบได้ถูกต้องร้อยละ 70 ขึ้นไป

11. กิจกรรมเสนอแนะ (ถ้ามี)

ผู้เรียนจัดทำบัตรภาพ และบัตรคำเป็นการบ้าน /จัดทำบัญชีคำศัพท์เกี่ยวกับ sign

12. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....

(.....)

ตำแหน่ง.....

13. บันทึกผลหลังการสอน

.....

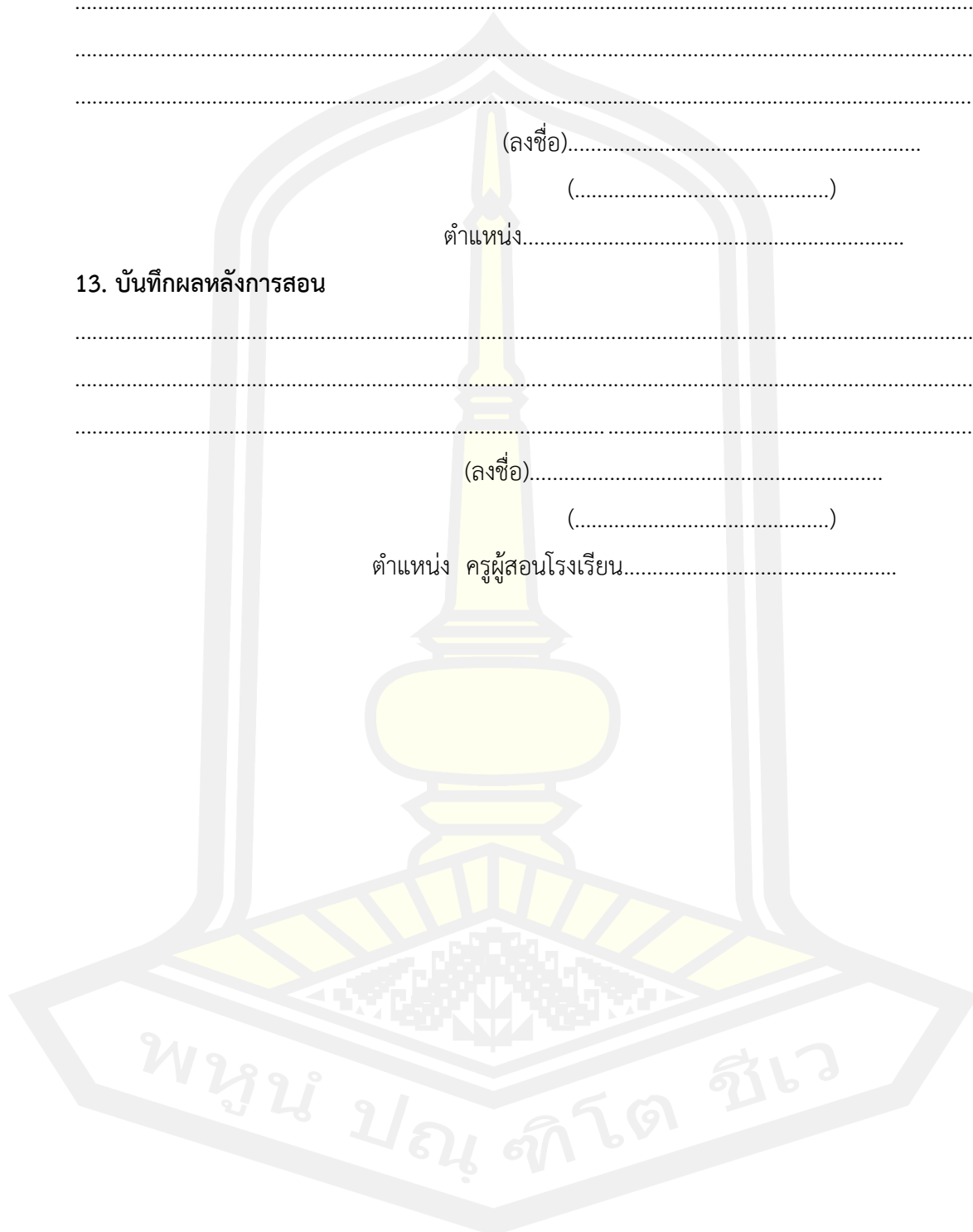
.....

.....

(ลงชื่อ).....

(.....)

ตำแหน่ง ครูผู้สอนโรงเรียน.....

Worksheet Traffic Signs

Match the word and picture (จับคู่คำศัพท์ที่มีความหมายตรงกับภาพ)

Name.....Surname.....

A

B

C

D

E

F

G

H

I

traffic sign	
stop	
rail road crossing	
go straight	
U-turn	
park here	
construction ahead	
speed limit	
slow	

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการใช้หลักสูตร

- แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ
- แบบประเมินความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ตามหลักสูตร “ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา”

-
- คำชี้แจง** ขอให้กากบาท (X) ทับ ก ข ค หรือ ง ที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว
1. ข้อใดไม่ใช่ความมุ่งหวังของจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - ก. มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ
 - ข. มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีและสามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้
 - ค. มุ่งหวังให้ผู้เรียนใช้ภาษาต่างประเทศในการติดต่อสื่อสารเพื่อการประกอบธุรกิจและเป็นนักการทูตเพื่อช่วยเหลือประเทศชาติ
 - ง. มุ่งหวังให้ผู้เรียนใช้ภาษาต่างประเทศใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น และมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลาย
 2. ผู้เรียนต้องเรียนรู้อะไรบ้างในภาษาต่างประเทศ
 - ก. ภาษาเพื่อการสื่อสาร และภาษาและวัฒนธรรม
 - ข. ภาษาเพื่อการสื่อสาร และภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
 - ค. ภาษาเพื่อการสื่อสาร ภาษาและวัฒนธรรม และภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก
 - ง. ภาษาเพื่อการสื่อสาร ภาษาและวัฒนธรรม ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก
 3. ข้อใดมีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้มากที่สุด
 - ก. มาตรฐานการเรียนรู้
 - ข. ตัวชี้วัด
 - ค. สาระการเรียนรู้
 - ง. คุณลักษณะอันพึงประสงค์
 4. อ่านออกเสียงคำ สะกดคำ อ่านกลุ่มคำ ประโยค และบทพูดเข้าจังหวะ (chant) จากตัวชี้วัดนี้ ข้อใด เป็นสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้
 - ก. อ่านออกเสียงคำ สะกดคำ และอ่านกลุ่มคำ
 - ข. สะกดคำ อ่านคำ และอ่านประโยค
 - ค. คำ กลุ่มคำ ประโยค และบทพูดเข้าจังหวะ
 - ง. อ่านออกเสียง สะกด และพูด

5. เลือก/ระบุประโยค หรือข้อความสั้น ๆ ตรงตามภาพ สัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายที่อ่านจากตัวชี้วัดนี้ ข้อใดกล่าวถึงสิ่งที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้
- เลือก ระบุ อ่าน
 - ประโยค ข้อความสั้น ๆ ภาพสัญลักษณ์
 - เลือก ประโยค ข้อความสั้น ๆ ภาพสัญลักษณ์
 - เลือก ระบุ อ่าน ประโยค ข้อความสั้น ๆ ภาพสัญลักษณ์
6. ข้อใดกล่าวถึงความหมายการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หรือ Active Learning ได้ครอบคลุมที่สุด
- กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้สอนจะเป็นผู้จัดการและผู้เรียนลงมือปฏิบัติตาม
 - กระบวนการที่ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ร่วมกัน โดยการลงมือปฏิบัติ และผ่านกระบวนการคิด
 - กระบวนการที่ผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการสาธิตให้ผู้เรียนปฏิบัติตามร่วมกันอย่างเป็นระบบ
 - กระบวนการที่ผู้เรียนและผู้สอนแบ่งหน้าที่กันปฏิบัติและนำองค์ความรู้ร่วมกัน
7. ข้อใดกล่าวถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ได้ครอบคลุมมากที่สุด
- ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะการคิด ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง
 - ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งความร่วมมือในการปฏิบัติงานกลุ่มจะนำไปสู่ความสำเร็จในภาพรวม
 - ส่งเสริมให้ผู้เรียนทุ่มเทในการเรียน จูงใจในการเรียน และทำให้ผู้เรียนแสดงออกถึงความรู้ความสามารถ ก่อให้เกิดการพัฒนาเชิงบวกทางด้านการเรียนการสอน ทั้งตัวผู้เรียน และตัวครู
 - ถูกทุกข้อ
8. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
- เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม แบ่งหน้าที่ ร่วมรับผิดชอบและมีวินัยในการทำงาน
 - เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ระหว่างครู และแหล่งเรียนรู้
 - เป็นกิจกรรมที่ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง ตามความสนใจของผู้เรียน โดยมีต้องเตรียมการสอนล่วงหน้า
 - เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติในการอ่าน พุด ฟัง คิด เขียน
9. ข้อใดไม่ใช่องค์ประกอบพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- การแลกเปลี่ยนประสบการณ์
 - การสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน สะท้อนความคิดและอภิปราย
 - การสืบค้นและสรุปความรู้ ความคิดรวบยอด
 - การลงมือปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้แนวคิด

10. กิจกรรมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในชั้นเรียน ควรอยู่บนพื้นฐานของทักษะใดบ้าง
- ก. ตา การดู หู การฟัง และการคิด
 - ข. การฟัง การดู การคิด และการทำตาม
 - ค. การเขียน การคิด การอ่าน และการจำ
 - ง. การพูดและการฟัง การเขียน การอ่าน และการสะท้อนความคิด
11. การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง “ทักษะการคิดขั้นสูง” คือพฤติกรรมระดับใดขึ้นไป ของบลูมใหม่
- ก. พฤติกรรมความรู้ความจำ และความเข้าใจ
 - ข. พฤติกรรมความเข้าใจ และการนำไปใช้
 - ค. พฤติกรรมความเข้าใจ และการวิเคราะห์
 - ง. พฤติกรรมการวิเคราะห์ การประเมินค่า และคิดสร้างสรรค์
12. ข้อใดไม่ใช่บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
- ก. ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร
 - ข. ไม่แทรกแซงการเรียนรู้ ปล่อยให้ผู้เรียนคิด และลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเต็มที่
 - ค. วางแผนการจัดการเรียนรู้/เตรียมการจัดการเรียนรู้/เตรียมสื่อ
 - ง. สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม กระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิด และลงมือปฏิบัติ
13. ต่อไปนี้เป็นบทบาทของครูที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ยกเว้นข้อใด
- ก. กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้โดยเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียน
 - ข. ใช้คำถามกระตุ้นการคิดของผู้เรียนระหว่างการทำกิจกรรม
 - ค. เป็นผู้อำนวยความสะดวกและให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้เรียน
 - ง. กระตุ้น ส่งเสริม ให้กิจกรรมกลุ่มสามารถดำเนินการตามขั้นตอนการเรียนรู้
14. ข้อใดเป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียน
- ก. ครูขวยใจเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ โดยคอยสังเกต สอบถาม ให้คำแนะนำระหว่างที่ผู้เรียนทำกิจกรรมเมื่อผู้เรียนมีปัญหา
 - ข. ครูสุดุดาเปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมอย่างอิสระ โดยไม่เข้าไปขัดระหว่างผู้เรียนทำกิจกรรม
 - ค. ครูบดินทร์ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำกิจกรรมกลุ่มอย่างอิสระ ผ่านกระบวนการคิด โดยครูตรวจผลงานเมื่อหมดเวลา
 - ง. ครูสุชาติจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมครูจึงนำสู่การสรุป

15. ข้อใดไม่ใช่การจัดการเรียนรู้ตามลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- ครูศีกษาจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมกลุ่ม ร่วมกันค้นหาคำตอบ และสรุปความรู้
 - ครูพิมพ์ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และลงมือปฏิบัติในกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
 - ครูมณีอธิบาย ให้นักเรียนเข้าใจ และจดบันทึกข้อมูลเนื้อหาจากหนังสือเรียน
 - ครูปรารภนาใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดระหว่างการทำกิจกรรม
16. ต่อไปนี้คือบทบาทของผู้เรียนในการเรียนรู้เชิงรุกที่เหมาะสม ยกเว้นข้อใด
- มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง
 - สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองตามลำพัง และนำองค์ความรู้นั้นไปสร้างผลงานเฉพาะตัว
 - มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ระหว่างผู้เรียนกับครูผู้สอน
 - อ่าน ฟุด ฟัง คิด เขียน การอภิปราย นำเสนอ รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
17. ผู้เรียนต้องปฏิบัติกิจกรรมใดบ้างในการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
- การอภิปราย
 - การโต้ตอบ
 - การนำเสนอ
 - ทุกกิจกรรม
18. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ผู้เรียนได้ฝึกใช้ทักษะใดบ้าง
- ทักษะการอ่าน และการฟัง
 - ทักษะการพูด และการเขียน
 - ทักษะการคิด และทักษะสะท้อน
 - ทุกทักษะ
19. รูปแบบการจัดกิจกรรมแบบร่วมมือ ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกคือข้อใด
- Student debates
 - Student-led review sessions
 - Collaborative Learning
 - Project-based learning
20. การเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนความคิด (Think-Pair-Share) คือข้อใด
- ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น
 - ผู้เรียนคิดในประเด็นที่กำหนด แล้วแลกเปลี่ยนความคิด และนำเสนอความคิดเห็น ต่อชั้นเรียน
 - ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้และพิจารณาข้อสงสัยต่าง ๆ
 - ผู้เรียนได้นำเสนอข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์และการเรียนรู้

21. “รูปแบบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมหรือการปฏิบัติ” ตรงกับข้อใด
- การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจ (Cooperative Learning)
 - การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning)
 - การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning)
 - การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning)
22. “รูปแบบการจัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนตั้งสมมติฐาน สาเหตุและกลไกของการเกิดปัญหานั้น” ตรงกับข้อใด
- การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจ (Cooperative Learning)
 - การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning)
 - การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning)
 - การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning)
23. ข้อใดเป็นขั้นตอนแรกของการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 - กำหนดเนื้อหา กิจกรรม และวิธีประเมินผลการเรียนรู้
 - ศึกษาหลักสูตรวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัด
 - เลือกกิจกรรมที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
24. ข้อใดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผล
 - จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ และการประเมินผล
 - มาตรฐานและตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา และการประเมินผล
 - มาตรฐานและตัวชี้วัด สาระสำคัญ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ
25. ก่อนลงมือเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกครูควรทำอะไรก่อนต่อไป
- วางแผนการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 - วางแผนการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกรายชั่วโมง
 - วางแผนการผลิตสื่อประกอบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 - วางแผนการคัดเลือกเนื้อหา/สาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนพึงรู้
26. การวัดและประเมินผลสัมพันธ์กับข้อใดมากที่สุด
- จุดประสงค์/กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก
 - สมรรถนะสำคัญ/คุณลักษณะอันพึงประสงค์
 - จุดประสงค์การเรียนรู้/ตัวชี้วัด
 - มาตรฐาน/ความคิดรวบยอด

27. การประเมินในข้อใดสำคัญที่สุด
- การปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาผู้เรียน
 - การพัฒนากระบวนการให้ระดับคะแนน
 - การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร
 - การตัดสินใจผ่านและไม่ผ่านในการสอบปลายปี
28. สิ่งสำคัญที่สุดที่จะได้รับการประเมินเพิ่มผลงานของนักเรียน คือข้อใด
- ความรู้สึกรักของผู้เรียน
 - ความคิดของผู้เรียน
 - ผลการประเมินตนเองของผู้เรียน
 - การรู้จักศักยภาพตนเองของผู้เรียน
29. ขั้นตอนการออกแบบการประเมินตามสภาพจริง ที่กำหนดรายละเอียดระดับความสำเร็จของผู้เรียน คือข้อใด
- กำหนดขอบเขตในการประเมิน
 - เลือกใช้เทคนิคและเครื่องมือในการประเมิน
 - กำหนดเกณฑ์ในการประเมิน
 - วิเคราะห์ผลและวิธีการจัดการข้อมูลการประเมิน
30. ข้อใดเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินด้านความรู้และความคิด (Knowledge) ทั้งหมด
- แบบทดสอบแบบเลือกตอบ การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนทั้งรายบุคคล รายกลุ่ม
 - ประเมินแผนงาน แบบทดสอบแบบสั้นๆ การสอบปากเปล่า
 - การตรวจแบบฝึกหัดและการบ้าน แบบทดสอบอัตนัย การสังเกตสีหน้าท่าทาง
 - การถามตอบในชั้นเรียน การอภิปรายในชั้นเรียน แบบทดสอบแบบเลือกตอบ

**แบบประเมินความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ตามหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา**

คำชี้แจง

1. แบบประเมินความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประเมินความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาที่เข้ารับการพัฒนามตาม “หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ซึ่งประเมินโดยคณะกรรมการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (ศึกษานิเทศก์) ที่ได้รับแต่งตั้งมีทั้งหมด 11 ข้อ

2. เกณฑ์ประกอบการพิจารณาเพื่อประเมินการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

5 หมายถึง มีความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความสามารถของครู ตามความคิดเห็นของท่านและ ขอความกรุณาให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูในการปรับปรุง แก้ไขต่อไป

ขอขอบคุณท่าน ที่กรุณาเสียสละเวลาในการประเมินความสามารถของครูในครั้งนี้ ผลการประเมินเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อการพัฒนาความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่เข้ารับการพัฒนาในครั้งนี้

นางสาวนิพพิทา กุลชิต

นิสิตปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ชื่อครูผู้รับการประเมิน.....โรงเรียน.....
 สอนชั้น..... แผนกที่.....

ที่	รายการประเมิน	ระดับความสามารถของครู				
		5	4	3	2	1
1	มีการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัด					
2.	มีการวางแผนการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
3.	การวางแผนด้านเนื้อหา ถูกต้อง ชัดเจน สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่กำหนด					
4.	จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่กำหนด					
5.	จุดประสงค์การเรียนรู้ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ด้าน					
	5.1 ด้านความรู้ความเข้าใจ (K)					
	5.2 ด้านทักษะและการปฏิบัติ (P)					
	5.3 ด้านเจตคติหรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)					
6.	กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก					
	6.1 ทำท่าย น่าสนใจ และหลากหลาย					
	6.2 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม แบ่งหน้าที่ ร่วมรับผิดชอบ และมีวินัยในการทำงาน					
	6.3 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติในการอ่าน พูด ฟัง คิด เขียน					
	6.4 ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ระหว่างครู และแหล่งเรียนรู้					
	6.5 ให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง					
	6.6 ให้ผู้เรียนได้สรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง					
	6.7 ผู้เรียนมีโอกาสได้อภิปราย และนำเสนอผลงานร่วมกัน					
7.	สื่อ และแหล่งเรียนรู้ มีความสอดคล้องกับกิจกรรม และเหมาะสมกับผู้เรียน					
8.	สื่อ และแหล่งเรียนรู้ มีความหลากหลาย					
9.	มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย					
10.	การวัดและประเมินผลครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ด้าน KPA					
11.	การวัดและประเมินผลเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง					

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ประเมิน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

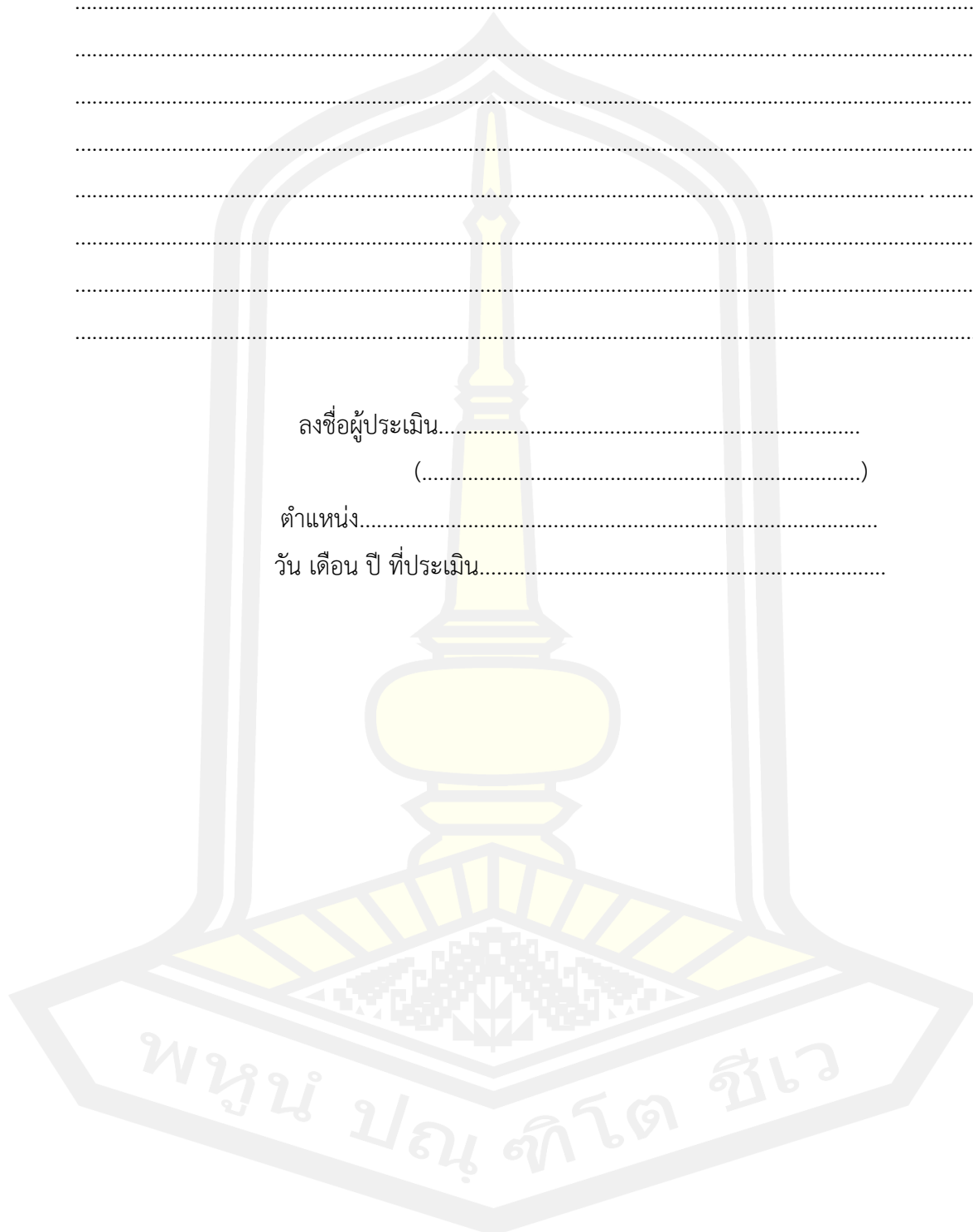
.....

ลงชื่อผู้ประเมิน.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

วัน เดือน ปี ที่ประเมิน.....

**แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ตามหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษ
ระดับประถมศึกษา**

คำชี้แจง

1. แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาที่เข้ารับการพัฒนามตามหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ซึ่งประเมินโดยผู้วิจัยและผู้ร่วมสังเกตการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (ครู/ศึกษานิเทศก์)
2. เกณฑ์ประกอบการพิจารณาเพื่อประเมินการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
 - 5 หมายถึง มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมากที่สุด
 - 4 หมายถึง มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมาก
 - 3 หมายถึง มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับปานกลาง
 - 2 หมายถึง มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับน้อย
 - 1 หมายถึง มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับน้อยที่สุด
3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความสามารถของครู ตามความคิดเห็นของท่าน และ ขอความกรุณาให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูในการปรับปรุงแก้ไขต่อไป ขอขอบคุณท่าน ที่กรุณาเสียสละเวลาในการประเมินความสามารถของครูในครั้งนี้ ผลการประเมินเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่เข้ารับการพัฒนาในครั้งนี้

นางสาวนิพิพิทา กุลชิต

นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ชื่อครูผู้รับการประเมิน.....โรงเรียน.....
 สอนชั้น..... แผนครั้งที่.....

ที่	รายการประเมิน	ระดับความสามารถของครู				
		5	4	3	2	1
1.	ครูมีแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกรายชั่วโมง					
2.	ครูเขียนด้านเนื้อหาถูกต้อง ชัดเจน สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่กำหนด					
3.	ครูจัดการเรียนรู้เป็นไปตามขั้นตอน กิจกรรมที่ออกแบบไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
4.	ครูจัดการเรียนรู้ได้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้					
	4.1 ด้านความรู้ความเข้าใจ (K)					
	4.2 ด้านทักษะและการปฏิบัติ (P)					
	4.3 ด้านเจตคติหรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)					
5.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของครู					
	5.1 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากที่สุด					
	5.2 ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ระหว่างครู และระหว่างสื่อหรือแหล่งเรียนรู้					
	5.3 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติในการอ่าน การพูด การฟัง การคิด และการเขียน					
	5.4 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้การคิดสู่ทักษะการคิดขั้นสูง					
	5.5 ให้ผู้เรียนได้สรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง					
	5.6 ผู้เรียนมีโอกาสได้อภิปราย และนำเสนอผลงานจากการเรียนรู้					
7.	ครูใช้สื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ในการจัดกิจกรรมได้อย่างคล่องแคล่ว เป็นธรรมชาติ					
8.	ผู้เรียนมีโอกาสใช้สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ที่หลากหลาย					
9.	ผู้เรียนมีโอกาสได้ประเมินตนเอง และประเมินเพื่อนนักเรียน					
10.	ครูมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลายครอบคลุม KPA					
11.	บรรยากาศชั้นเรียนมีความอบอุ่น เป็นกันเอง ผู้เรียนกล้าแสดงออก					

ข้อสังเกต ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ประเมิน

พฤติกรรมเชิงบวกของครูที่สังเกตได้	พฤติกรรมเชิงลบของครูที่สังเกตได้	ข้อเสนอแนะ
พฤติกรรมเชิงบวกของผู้เรียนที่สังเกตได้	พฤติกรรมเชิงลบของผู้เรียนที่สังเกตได้	ข้อเสนอแนะ

ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ประเมิน

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้ประเมิน.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

วัน เดือน ปี ที่ประเมิน.....

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

รวมลิงค์สำหรับคุณครูใช้ศึกษาเพิ่มเติม

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. สาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ฉบับสมบูรณ์)
3. แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
4. แนวทางการจัดการเรียนรู้พัฒนาทักษะการคิดภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
5. หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
6. รวมคำศัพท์พื้นฐานภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
7. เอกสาร English For All ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
8. 100 games for teaching English: shorturl.asia/Ycn12

https://drive.google.com/drive/u/2/folders/1AV4ReakLm04Mozzwd3YZA_cYIn2mCA7_

พูน ปณ ทิโต ชีเว

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาคุณภาพวิชาการ(พว).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กลุ่มพัฒนากระบวนการเรียนรู้. (2553). แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2535). **Active Learning**. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2562. จากเว็บไซต์ <http://www.drchaiyot.com>
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2557. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สุชาติพิทย์ งามนิลและคณะ (2559). **คู่มือการจัดการเรียนรู้ Active Learning for Huso at KPRU : การจัดการเรียนการสอนแบบใฝ่รู้ (Active Learning)**. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ทีศนา แคมมณี. (2551). ศาสตร์การสอน. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภัสรา โคตะขุน. รูปแบบการสอนภาษาอังกฤษ. สืบค้นเมื่อ 31 มกราคม 2564. จากเว็บไซต์ <https://sites.google.com/site/prapasara/h1> .
- ณชนัน แก้วชัยเจริญกิจ. (2562). **บทบาทของครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมและวิธีการปฏิบัติตามแนวทางของ Active Learning**. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2562. จากเว็บไซต์ <http://www.itie.org>.
- วารินทร์พร ฟันเพื่องฟู. (2562). **การจัดการเรียนรู้Active Learning ให้สำเร็จ**. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) มหาวิทยาลัยวไลยอลงกรณ์. ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2562. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2562. จากเว็บไซต์ <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/var/article/view/244173>.

สถาบันภาษาอังกฤษ. (2553) แนวการวัดและประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). **หลักสูตรฝึกอบรม การนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยใช้กระบวนการ Coaching & Mentoring.**

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

อินทนนท์ อินทะกนก. (2550). **การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ**

เพื่อการสื่อสารเรื่องคุณศัพท์สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสวนแตงวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร.

เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ. (2552). **เรื่องนำสู่การใช้หลักสูตร.** กรุงเทพฯ : บริษัทอักษรเจริญทัศน์จำกัด.

Bonwell, Charles C.; Eison, James A. (1991). **Active Learning : Creating Excitement in the Classroom.** ERIC Digest.Washington D.C.: ERIC Clearinghouse on Higher Education.

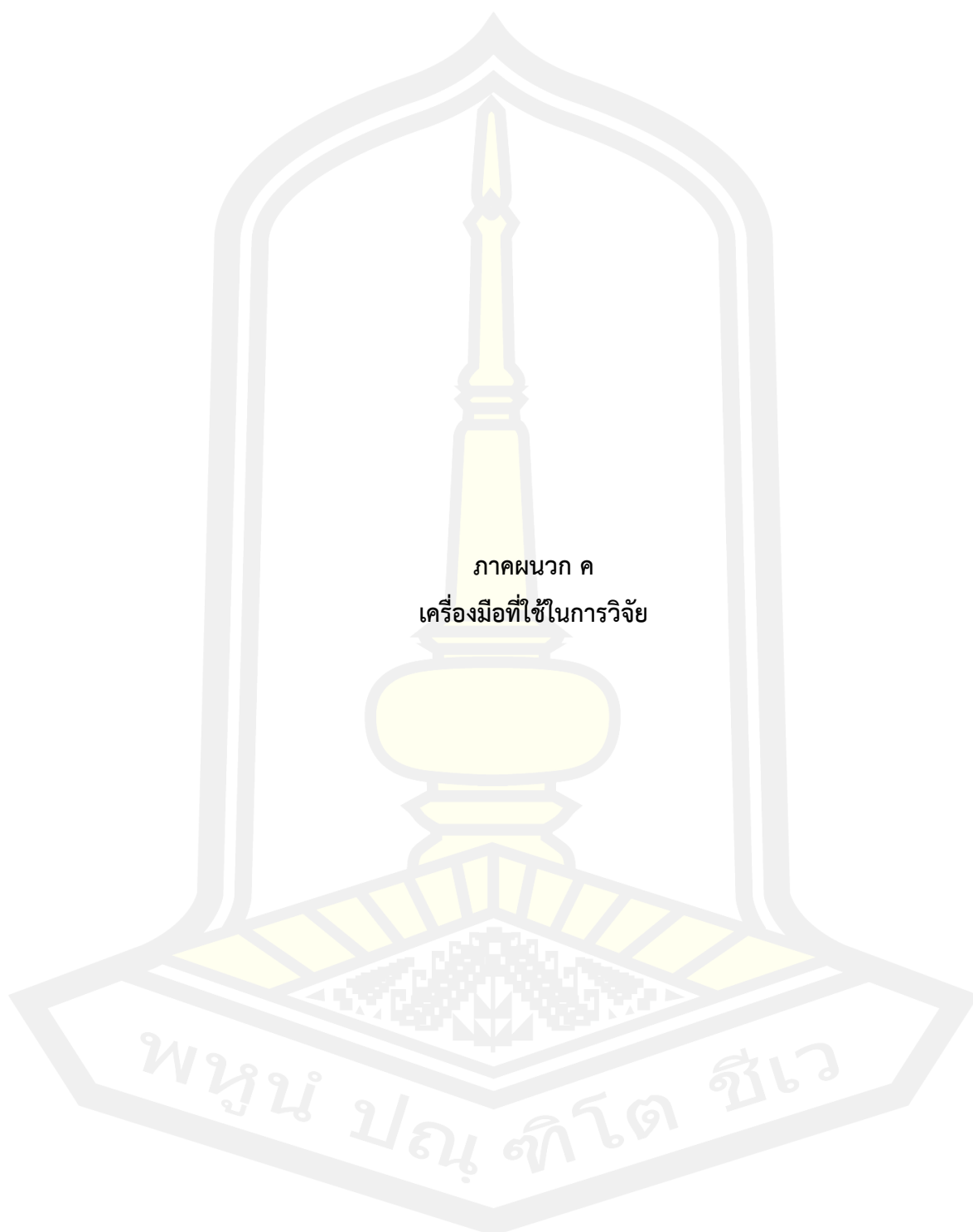
Khamkien's. (2010). **Remedying English Pronunciation Problems in Thailand.** 9, 14, 2019. <https://dannylyoung.weebly.com/cross-cultural-language-development/remedying-english-pronunciation-problems-in-thailand>

Partnership for 21st Century Learning (P21). (2009). **Framework for 21st Century Learning.** Retrieved May. 12, 2019, from <http://www.p21.org/our-work/p21-framework>.

Pattanapichet, F. (2009). **A Development of contemporary-based English oral communication course for undergraduate public relations student (Doctoral dissertation.** Bangkok : Chulalongkorn University.

พูน บุญ ทิโต ชีเว

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุบัน ปณฺ ทิโต ชีเว

**แบบสัมภาษณ์สภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
และความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
สำหรับการใช้ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)**

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์สภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ในการรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ในประเด็นสภาพการปฏิบัติและความต้องการของครูภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และลักษณะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนพัฒนาร่างหลักสูตรในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาต่อไป แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม

ส่วนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ขอขอบคุณกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือ และเสียสละเวลาในการเข้าร่วมการสนทนากลุ่มในครั้งนี้ ความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาร่างหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

นางสาวนิพพิทา กุลชิต

นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม

1. ชื่อ นามสกุล
2. ตำแหน่ง
3. วุฒิการศึกษา.....วิชาเอก.....
4. โรงเรียน /หน่วยงาน สังกัด
5. ประสบการณ์ด้านการสอนภาษาอังกฤษปีเดือน ชั้น.....
6. เคยผ่านการอบรม Boot Camp หรือไม่ เคย ไม่เคย

ส่วนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ตามประเด็นดังต่อไปนี้

1. ครูออกแบบการเรียนการสอนอย่างไรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

2. ครูมีการบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. ครูใช้เครื่องมือและมีวิธีการวัดประเมินการเรียนรู้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ให้ข้อมูล

**แบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการพัฒนาตนเอง
ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของครูสอนภาษาอังกฤษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการพัฒนาตนเอง เพื่อนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนพัฒนาร่างหลักสูตรในการส่งเสริมครูผู้สอนภาษาอังกฤษต่อไป แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษ

ตอนที่ 3 ความต้องการในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2. เกณฑ์ประกอบการพิจารณาเพื่อประเมินร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

5 หมายถึง เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง เหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง เหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง เหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง เหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับสภาพการปฏิบัติ และระดับความต้องการตามความคิดเห็นของท่าน และขอความกรุณาให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ขอขอบคุณทุกท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือ และเสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาร่างหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

นางสาวนิพิพิทา กุลชิต

นิติระดับปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ
 ชาย หญิง
2. วุฒิการศึกษา
 ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
3. สาขา/วิชาเอก
4. อายุ
 ระหว่าง 20- 35 ระหว่าง 36-45 ปี ระหว่าง 46 ปี ขึ้นไป
5. ชื่อโรงเรียน.....
6. กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา
7. ประสบการณ์ด้านการสอน
 1 - 5 ปี 6-10 ปี 11-15 ปี 16 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษ

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)					
2. วิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้					
3. นำผลการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดมาใช้วางแผนการจัดการเรียนรู้					
4. การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุม วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อ เครื่องมือวัด และประเมินผล					
5. นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับผู้เรียน					
6. กิจกรรมมีความหลากหลาย ทำซ้ำ ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดไปสู่การคิดขั้นสูง					
7. กิจกรรมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและผู้เรียนกับผู้เรียน มากกว่าการแข่งขัน					
8. กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ มีวินัยในการทำงาน					

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
9. กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทั้งการอ่าน พูด ฟัง คิด เขียน และการอภิปรายร่วมกัน					
10. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง					
11. ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง					
12. มีการวัดผลและประเมินผลครอบคลุมตัวชี้วัด/จุดประสงค์					
13. ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย					
14. การจัดการเรียนรู้ของท่านสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					

ตอนที่ 3 ความต้องการในการพัฒนาตนเอง

รายการ	ระดับความต้องการในการพัฒนา				
	5	4	3	2	1
1. ต้องการให้มีการพัฒนาครูภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
2. กระบวนการพัฒนาและส่งเสริม					
2.1 อบรมให้ความรู้ ฝึกปฏิบัติ มีผู้ให้คำแนะนำและร่วมสะท้อนผล					
2.2 อบรมให้ความรู้ ฝึกปฏิบัติ มีผู้ให้คำแนะนำ และร่วมสะท้อนผล ผ่านออนไลน์					
2.3 อบรมให้ความรู้ ฝึกปฏิบัติ มีผู้ให้คำแนะนำ และร่วมสะท้อนผล ผ่านทั้งการอบรมปฏิบัติการในห้อง และระบบออนไลน์					
3. เนื้อหา					
3.1 ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)					
3.2 การวิเคราะห์หลักสูตร					
3.3 ความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา					
3.4 รูปแบบ/วิธีสอนภาษาอังกฤษตามแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
3.5 การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					

รายการ	ระดับความต้องการในการพัฒนา				
	5	4	3	2	1
3.6 การผลิตสื่อประกอบการสอน					
3.7 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
3.8 การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด					

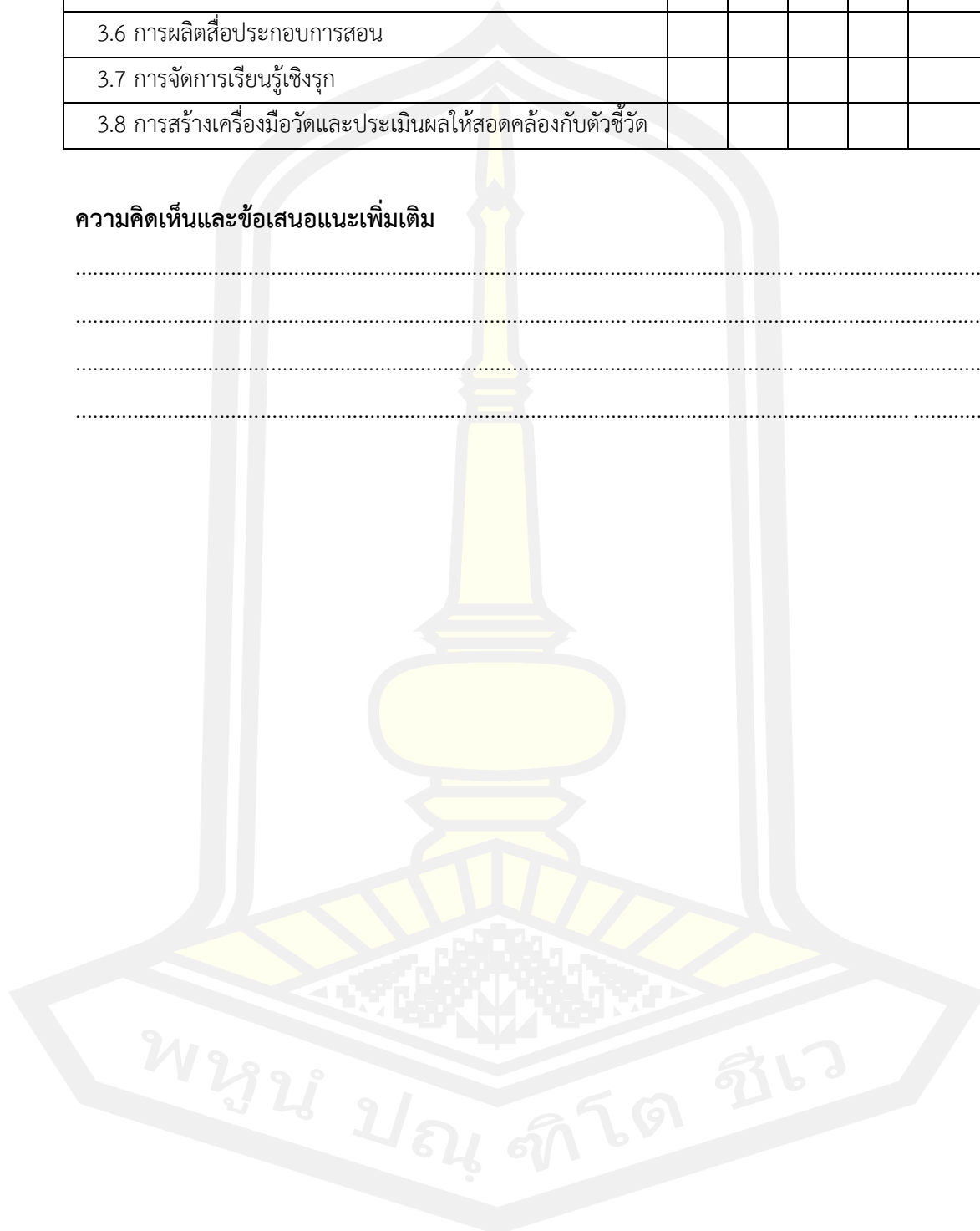
ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

**แบบประเมินความเหมาะสมร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา**

คำชี้แจง

1. แบบประเมินความเหมาะสมร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีรายละเอียดครอบคลุมประเด็นองค์ประกอบของร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญใช้พิจารณาความเหมาะสมองค์ประกอบ รูปแบบ ของร่างหลักสูตร มีรายละเอียดดังนี้

- 1.1 หลักการของหลักสูตร
- 1.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
- 1.3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร
- 1.4 แนวทางการจัดประสบการณ์
- 1.5 สื่อและเอกสารประกอบหลักสูตร
- 1.6 การประเมินหลักสูตร

2. เกณฑ์ประกอบการพิจารณาเพื่อประเมินร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

- 5 หมายถึง เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง เหมาะสมอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง เหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง เหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง เหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน และขอความกรุณาให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข ร่างหลักสูตรต่อไป ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ได้กรุณาพิจารณาประเมินความเหมาะสมร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ในครั้งนี้

นางสาวนิพพิทา กุลชิต

นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. หลักการของหลักสูตร					
1.1 มีความเหมาะสมและสมเหตุสมผล
1.2 สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและ นำไปใช้ได้จริง
1.3 มีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนา หลักสูตร
1.4 มีแนวคิดทฤษฎีพื้นฐานรองรับ
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
2.1 มีความชัดเจน
2.2 ครอบคลุมเป้าหมายของหลักสูตร
2.3 มีความเป็นไปได้
2.4 เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่จะ ส่งเสริม
3. เนื้อหาสาระของหลักสูตร					
3.1 สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร
3.2 ครอบคลุมจุดหมายของหลักสูตร
3.3 เนื้อหาสอดคล้องกับความต้องการ
3.4 การจัดเรียงลำดับเนื้อหา
4. แนวทางการจัดประสบการณ์					
4.1 สอดคล้องครอบคลุมกับจุดหมาย ของหลักสูตร
4.2 มีการเรียงตามลำดับขั้นตอนก่อนหลัง เหมาะสม
4.3 ส่งเสริมให้บรรลุตามจุดหมายของ หลักสูตร
4.4 เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและ ระยะเวลา

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
5. สื่อและเอกสารประกอบหลักสูตร					
5.1 สอดคล้องครอบคลุมกับจุดหมาย ของหลักสูตร
5.2 มีการเรียงตามลำดับขั้นตอน ก่อนหลังเหมาะสม
5.3 ส่งเสริมให้บรรลุตามจุดหมายของ หลักสูตร
5.4 เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและ ระยะเวลา
6. การประเมินหลักสูตร					
6.1 สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร
6.2 ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการประเมิน
6.3 ตรวจสอบการบรรลุจุดหมายของ หลักสูตรได้
6.4 เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและ ระยะเวลา

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

ลงชื่อ

(.....)

แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจ
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
ตามหลักสูตร “ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา”

.....

คำชี้แจง ขอให้กากบาท (X) ทับ ก ข ค หรือ ง ที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดไม่ใช่ความมุ่งหวังของการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - ก. มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ
 - ข. มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีและสามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ได้
 - ค. มุ่งหวังให้ผู้เรียนใช้ภาษาต่างประเทศในการติดต่อสื่อสารเพื่อการประกอบธุรกิจและเป็นนักการทูตเพื่อช่วยเหลือประเทศชาติ**
 - ง. มุ่งหวังให้ผู้เรียนใช้ภาษาต่างประเทศใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น และมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลาย
2. ผู้เรียนต้องเรียนรู้อะไรบ้างในภาษาต่างประเทศ
 - ก. ภาษาเพื่อการสื่อสาร และภาษาและวัฒนธรรม
 - ข. ภาษาเพื่อการสื่อสาร และภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
 - ค. ภาษาเพื่อการสื่อสาร ภาษาและวัฒนธรรม และภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก
 - ง. ภาษาเพื่อการสื่อสาร ภาษาและวัฒนธรรม ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก**
3. ข้อใดมีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้มากที่สุด
 - ก. มาตรฐานการเรียนรู้
 - ข. ตัวชี้วัด**
 - ค. สาระการเรียนรู้
 - ง. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

4. อ่านออกเสียงคำ สะกดคำ อ่านกลุ่มคำ ประโยค และบทพูดเข้าจังหวะ (chant) จากตัวชี้วัดนี้
ข้อใด เป็นสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้
- อ่านออกเสียงคำ สะกดคำ และอ่านกลุ่มคำ
 - สะกดคำ อ่านคำ และอ่านประโยค
 - คำ กลุ่มคำ ประโยค และบทพูดเข้าจังหวะ**
 - อ่านออกเสียง สะกด และพูด
5. เลือก/ระบุประโยค หรือข้อความสั้นๆ ตรงตามภาพ สัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายที่อ่าน
จากตัวชี้วัดนี้ ข้อใดกล่าวถึงสิ่งที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้
- เลือก ระบุ อ่าน**
 - ประโยค ข้อความสั้นๆ ภาพสัญลักษณ์
 - เลือก ประโยค ข้อความสั้นๆ ภาพสัญลักษณ์
 - เลือก ระบุ อ่าน ประโยค ข้อความสั้นๆ ภาพสัญลักษณ์
6. ข้อใดกล่าวถึงความหมายการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หรือ Active Learning ได้ครอบคลุมที่สุด
- กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้สอนจะเป็นผู้จัดการและผู้เรียนลงมือปฏิบัติตาม
 - กระบวนการที่ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ร่วมกันโดยการปฏิบัติและผ่านกระบวนการคิด**
 - กระบวนการที่ผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการสาธิตให้ผู้เรียนปฏิบัติตามร่วมกันอย่างเป็นระบบ
 - กระบวนการที่ผู้เรียนและผู้สอนแบ่งหน้าที่กันปฏิบัติและนำองค์ความรู้ร่วมกัน
7. ข้อใดกล่าวถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ได้ครอบคลุมที่สุด
- ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะการคิด ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง
 - ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งความร่วมมือในการปฏิบัติงานกลุ่มจะนำไปสู่ความสำเร็จในภาพรวม
 - ส่งเสริมให้ผู้เรียนทุ่มเทในการเรียน จูงใจในการเรียน และทำให้ผู้เรียนแสดงออกถึงความรู้ความสามารถ ก่อให้เกิดการพัฒนาเชิงบวกทางด้านการเรียนการสอน ทั้งตัวผู้เรียน และตัวครู
 - ถูกทุกข้อ**

8. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
- เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม แบ่งหน้าที่ ร่วมรับผิดชอบและมีวินัยในการทำงาน
 - เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ระหว่างครู และแหล่งเรียนรู้
 - เป็นกิจกรรมที่ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง ตามความสนใจของผู้เรียน โดยมีต้องเตรียมการสอนล่วงหน้า**
 - เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติในการอ่าน พุด ฟัง คิด เขียน
9. ข้อใดไม่ใช่องค์ประกอบพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- การแลกเปลี่ยนประสบการณ์
 - การสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน สะท้อนความคิดและอภิปราย
 - การสืบค้นและสรุปความรู้ ความคิดรวบยอด**
 - การลงมือปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้แนวคิด
10. กิจกรรมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในชั้นเรียน ควรอยู่บนพื้นฐานของทักษะใดบ้าง
- ตา การดู หู การฟัง และการคิด
 - การฟัง การดู การคิด และการทำตาม
 - การเขียน การคิด การอ่าน และการจำ
 - การพูดและการฟัง การเขียน การอ่าน และการสะท้อนความคิด**
11. การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนา ทักษะการคิดขั้นสูง “ทักษะการคิดขั้นสูง” คือพฤติกรรมระดับใดขึ้นไป ของบลูมใหม่
- พฤติกรรมความรู้ความจำ และความเข้าใจ
 - พฤติกรรมความเข้าใจ และการนำไปใช้
 - พฤติกรรมความเข้าใจ และการวิเคราะห์
 - พฤติกรรมการวิเคราะห์ การประเมินค่า และคิดสร้างสรรค์**
12. ข้อใดไม่ใช่บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
- ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร
 - ไม่แทรกแซงการเรียนรู้ ปล่อยให้ผู้เรียนคิด และลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเต็มที่**
 - วางแผนการจัดการเรียนรู้/เตรียมการจัดการเรียนรู้/เตรียมสื่อ
 - สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม กระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิด และลงมือปฏิบัติ

13. ต่อไปนี้เป็นบทบาทของครูที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ยกเว้นข้อใด
- กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้โดยเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียน
 - ใช้คำถามกระตุ้นการคิดของผู้เรียนระหว่างการทำกิจกรรม
 - เป็นผู้อำนวยความสะดวกและให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้เรียน
 - กระตุ้น ส่งเสริม ให้กิจกรรมกลุ่มสามารถดำเนินการตามขั้นตอนการเรียนรู้
14. ข้อใดเป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียน
- ครูขวัญใจเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ โดยคอยสังเกต สอบถาม ให้คำแนะนำระหว่างที่ผู้เรียนทำกิจกรรมเมื่อผู้เรียนมีปัญหา
 - ครูสุตาเปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมอย่างอิสระ โดยไม่เข้าไปขัดระหว่างผู้เรียนทำกิจกรรม
 - ครูบดินทร์ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำกิจกรรมกลุ่มอย่างอิสระ ผ่านกระบวนการคิด โดยครูตรวจผลงานเมื่อหมดเวลา
 - ครูสุชาติจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมครูจึงนำสู่การสรุป
15. ข้อใดไม่ใช่การจัดการเรียนรู้ตามลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- ครูศิวลาจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมกลุ่ม ร่วมกันค้นหาคำตอบ และสรุปความรู้
 - ครูพิมพ์ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และลงมือปฏิบัติในกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
 - ครูมณีอธิบาย ให้นักเรียนเข้าใจ และจดบันทึกข้อมูลเนื้อหาจากหนังสือเรียน
 - ครูปรารถนาใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดระหว่างการทำกิจกรรม
16. ต่อไปนี้คือบทบาทของผู้เรียนในการเรียนรู้เชิงรุกที่เหมาะสม ยกเว้นข้อใด
- มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง
 - สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองตามลำพัง และนำองค์ความรู้นั้นไปสร้างผลงานเฉพาะตัว
 - มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ระหว่างผู้เรียนกับครูผู้สอน
 - อ่าน ฟุด ฟัง คิด เขียน การอภิปราย นำเสนอ รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
17. ผู้เรียนต้องปฏิบัติกิจกรรมใดบ้างในการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
- การอภิปราย
 - การโต้ตอบ
 - การนำเสนอ
 - ทุกกิจกรรม

18. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ผู้เรียนได้ฝึกใช้ทักษะใดบ้าง

- ก. ทักษะการอ่าน และการฟัง
- ข. ทักษะการพูด และการเขียน
- ค. ทักษะการคิด และทักษะสะท้อน

ง. ทุกทักษะ

19. รูปแบบการจัดกิจกรรมแบบร่วมมือ ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกคือข้อใด

- ก. Student debates
- ข. Student-led review sessions
- ค. **Collaborative Learning**
- ง. Project-based learning

20. การเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนความคิด (Think-Pair-Share) คือข้อใด

- ก. ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น
- ข. **ผู้เรียนคิดในประเด็นที่กำหนด แล้วแลกเปลี่ยนความคิด และนำเสนอความคิดเห็นต่อชั้นเรียน**
- ค. ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้และพิจารณาข้อสงสัยต่างๆ
- ง. ผู้เรียนได้นำเสนอข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์และการเรียนรู้

21. “รูปแบบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมหรือการปฏิบัติ” ตรงกับข้อใด

- ก. การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจ (Cooperative Learning)
- ข. การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning)
- ค. **การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning)**
- ง. การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning)

22. “รูปแบบการจัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนตั้งสมมติฐาน สาเหตุและกลไกของการเกิดปัญหานั้น” ตรงกับข้อใด

- ก. การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจ (Cooperative Learning)
- ข. **การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning)**
- ค. การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning)
- ง. การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning)

23. ข้อใดเป็นขั้นตอนแรกของการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 - กำหนดเนื้อหา กิจกรรม และวิธีประเมินผลการเรียนรู้
 - ศึกษาหลักสูตรวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัด**
 - เลือกกิจกรรมที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
24. ข้อใดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผล**
 - จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ และการประเมินผล
 - มาตรฐานและตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา และการประเมินผล
 - มาตรฐานและตัวชี้วัด สารสำคัญ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ
25. ก่อนลงมือเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกครูควรทำอะไรก่อนต่อไป
- วางแผนการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 - วางแผนการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกรายชั่วโมง**
 - วางแผนการผลิตสื่อประกอบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 - วางแผนการคัดเลือกเนื้อหา/สาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนพึงรู้
26. การวัดและประเมินผลสัมพันธ์กับข้อใดมากที่สุด
- จุดประสงค์/กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก
 - สมรรถนะสำคัญ/คุณลักษณะอันพึงประสงค์
 - จุดประสงค์การเรียนรู้/ตัวชี้วัด**
 - มาตรฐาน/ความคิดรวบยอด
27. การประเมินในข้อใดสำคัญที่สุด
- การปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาผู้เรียน**
 - การพัฒนากระบวนการให้ระดับคะแนน
 - การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร
 - การตัดสินใจผ่านและไม่ผ่านในการสอบปลายปี
28. สิ่งสำคัญที่สุดที่จะได้รับการประเมินเพิ่มผลงานของนักเรียน คือข้อใด
- ความรู้สึกรักของผู้เรียน
 - ความคิดของผู้เรียน
 - ผลการประเมินตนเองของผู้เรียน
 - การรู้จักศักยภาพตนเองของผู้เรียน**

29. ขั้นตอนการออกแบบการประเมินตามสภาพจริง ที่กำหนดรายละเอียดระดับความสำเร็จของผู้เรียน คือข้อใด
- ก. กำหนดขอบเขตในการประเมิน
 - ข. เลือกใช้เทคนิคและเครื่องมือในการประเมิน
 - ค. กำหนดเกณฑ์ในการประเมิน**
 - ง. วิเคราะห์ผลและวิธีการจัดการข้อมูลการประเมิน
30. ข้อใดเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินด้านความรู้และความคิด (Knowledge) ทั้งหมด
- ก. แบบทดสอบแบบเลือกตอบ การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนทั้งรายบุคคล รายกลุ่ม
 - ข. ประเมินแผนงาน แบบทดสอบแบบสั้นๆ การสอบปากเปล่า
 - ค. การตรวจแบบฝึกหัดและการบ้าน แบบทดสอบอัตนัย การสังเกตสีหน้าท่าทาง
 - ง. การถามตอบในชั้นเรียน การอภิปรายในชั้นเรียน แบบทดสอบแบบเลือกตอบ**

**แบบประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา**

คำชี้แจง

1. แบบประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประเมินความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาที่เข้ารับการพัฒนามตาม “หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา” ซึ่งประเมินโดยคณะกรรมการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (ศึกษานิเทศก์)

2. เกณฑ์ประกอบการพิจารณาเพื่อประเมินการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

5 หมายถึง มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความสามารถของครู ตามความคิดเห็นของท่าน และขอความกรุณาให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูในการปรับปรุงแก้ไขต่อไป
ขอขอบคุณท่าน ที่กรุณาเสียสละเวลาในการประเมินความสามารถของครูในครั้งนี้ผลการประเมินเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อการพัฒนาความสามารถในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่เข้ารับการพัฒนาในครั้งนี้

นางสาวนิพิพิทา กุลชิต

นิติระดับปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ชื่อครูผู้รับการประเมิน.....โรงเรียน.....
 สอนชั้น..... แผนี่.....

ที่	รายการประเมิน	ระดับความสามารถของครู				
		5	4	3	2	1
1	มีการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัด					
2.	มีการวางแผนการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
3.	การวางแผนด้านเนื้อหา ถูกต้อง ชัดเจน สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่กำหนด					
4.	จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่กำหนด					
5.	จุดประสงค์การเรียนรู้ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ด้าน					
	5.1 ด้านความรู้ความเข้าใจ (K)					
	5.2 ด้านทักษะและการปฏิบัติ (P)					
	5.3 ด้านเจตคติหรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)					
6.	กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก					
	6.1 หลากหลาย ทำท่าย น่าสนใจ ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง					
	6.2 ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ระหว่างครู และแหล่งเรียนรู้					
	6.3 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม แบ่งหน้าที่ ร่วมรับผิดชอบ และมีวินัยในการทำงาน					
	6.4 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติในการอ่าน พูด ฟัง คิด เขียน					
	6.5 ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ระหว่างครู และแหล่งเรียนรู้					
	6.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง					
7.	สื่อ และแหล่งเรียนรู้ มีความสอดคล้องกับกิจกรรม และเหมาะสมกับผู้เรียน					
8.	สื่อ และแหล่งเรียนรู้ มีความหลากหลาย					
9.	มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย					
10.	การวัดและประเมินผลครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ด้าน KPA					
11.	การวัดและประเมินผลเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง					

แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาที่เข้ารับการพัฒนามาตามหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ซึ่งประเมินโดยผู้วิจัยและผู้ร่วมสังเกตการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (ครู/ศึกษานิเทศก์)

2. เกณฑ์ประกอบการพิจารณาเพื่อประเมินการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

- 5 หมายถึง มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความสามารถของครู ตามความคิดเห็นของท่าน และ ขอความกรุณาให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูในการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ขอขอบคุณท่าน ที่กรุณาเสียสละเวลาในการประเมินความสามารถของครูในครั้งนี้ ผลการประเมินเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่เข้ารับการพัฒนามาในครั้งนี้

นางสาวนิพนพิทา กุลชิต

นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ชื่อครูผู้รับการประเมิน.....โรงเรียน.....
 สอนชั้น..... แผนครั้งที่.....

ที่	รายการประเมิน	ระดับความสามารถของครู				
		5	4	3	2	1
1	ครูมีแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกรายชั่วโมง					
2.	ครูเขียนด้านเนื้อหาถูกต้อง ชัดเจน สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่กำหนด					
3.	ครูจัดการเรียนรู้เป็นไปตามขั้นตอน กิจกรรมที่ออกแบบไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
4.	ครูจัดการเรียนรู้ได้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้					
	4.1 ด้านความรู้ความเข้าใจ (K)					
	4.2 ด้านทักษะและการปฏิบัติ (P)					
	4.3 ด้านเจตคติหรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)					
5.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของครู					
	6.1 หลากหลาย ทำท่าย น่าสนใจ ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง					
	6.2 ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ระหว่างครู และแหล่งเรียนรู้					
	6.3 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม แบ่งหน้าที่ ร่วมรับผิดชอบ และมีวินัยในการทำงาน					
	6.4 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติในการอ่าน พูด ฟัง คิด เขียน					
	6.5 ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ระหว่างครู และแหล่งเรียนรู้					
	6.6 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง					
7.	ครูใช้สื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ในการจัดกิจกรรมได้อย่างคล่องแคล่ว เป็นธรรมชาติ					
8.	ผู้เรียนมีโอกาสใช้สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ที่หลากหลาย					
9.	ผู้เรียนมีโอกาสได้ประเมินตนเอง และประเมินเพื่อนนักเรียน					
10.	ครูมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลายครอบคลุม KPA					
11.	บรรยากาศชั้นเรียนมีความอบอุ่น เป็นกันเอง ผู้เรียนกล้าแสดงออก					

ข้อสังเกต ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ประเมิน

พฤติกรรมเชิงบวกของครู ที่สังเกตได้	พฤติกรรมเชิงลบของครู ที่สังเกตได้	ข้อเสนอแนะ
พฤติกรรมเชิงบวกของ ผู้เรียนที่สังเกตได้	พฤติกรรมเชิงลบของผู้เรียน ที่สังเกตได้	ข้อเสนอแนะ

ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ประเมิน

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้ประเมิน.....
(.....)

ตำแหน่ง.....

วัน เดือน ปี ที่ประเมิน.....

แบบสอบถามความพึงพอใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาต่อการใช้หลักสูตร
ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามความพึงพอใจนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความพึงพอใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาต่อหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
 2. ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ที่ได้รับการพัฒนาตามหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
 3. เกณฑ์ประกอบการพิจารณาเพื่อตอบแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
 - 5 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
 - 4 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
 - 3 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
 - 2 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
 - 1 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด
 4. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน และขอความกรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ
- ขอขอบคุณท่าน ที่กรุณาเสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจในครั้งนี้

นางสาวนิพพิทา กุลชิต

นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน บุญ ทิโต ชิว

ที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1.	ด้านเนื้อหาของหลักสูตร					
	1.1 เนื้อหาของหลักสูตรสอดคล้องกับความสนใจและความต้องการ					
	1.2 เนื้อหาของหลักสูตรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจสามารถออกแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
	1.3 การจัดเรียงลำดับเนื้อหาของหลักสูตร					
	1.4 เนื้อหาสอดคล้องและครอบคลุมวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
	1.5 เนื้อหาภาคความรู้และภาคปฏิบัติมีความเหมาะสมและสอดคล้องกัน					
2	ด้านกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้					
	2.1 การระบุกิจกรรมไว้ในหลักสูตรอย่างชัดเจน					
	2.2 กิจกรรมกระชับ ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
	2.3 การดำเนินกิจกรรมตามที่หลักสูตรกำหนดไว้					
	2.4 กิจกรรมสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
	2.5 กิจกรรมเข้าใจง่าย สามารถปฏิบัติได้ และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้					
3.	ด้านเอกสารประกอบหลักสูตร ระยะเวลา บรรยากาศ					
	3.1 สื่อประกอบหลักสูตรมีความชัดเจน เหมาะสม และสอดคล้องครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
	3.2 เอกสารประกอบหลักสูตรเข้าใจง่ายสามารถนำไปฝึกปฏิบัติได้					
	3.3 ระยะเวลาในการอบรมเพื่อพัฒนามีความเหมาะสม					
	3.4 การแบ่งระยะเวลาภาคความรู้และภาคปฏิบัติอย่างเหมาะสม					
	3.5 บรรยากาศการอบรมเพื่อพัฒนาเอื้อต่อการเรียนรู้					
4.	ด้านวิทยากรและความรู้ที่ได้รับ					
	4.1 การจัดกิจกรรมครอบคลุมวัตถุประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตร					
	4.2 การประเมินผลความรู้ความเข้าใจ					

ที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
	4.3 ความรู้ความเข้าใจหลังการอบรมเพื่อพัฒนา					
	4.4 ความรู้ความเข้าใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการ ออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
	4.5 ความมั่นใจในการนำความรู้ไปเผยแพร่และให้คำปรึกษา					

ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

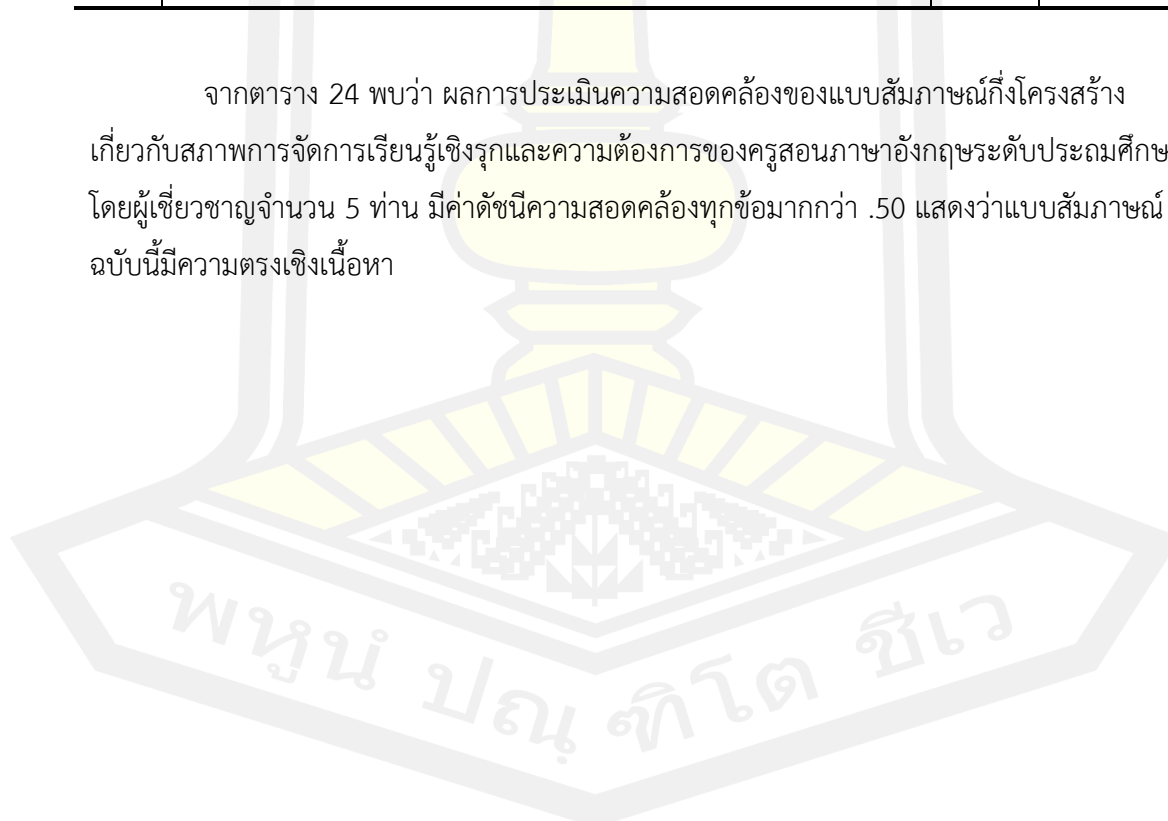
ภาคผนวก ง
คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุบัณฑิตวิทัย

ตาราง 24 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาสำหรับใช้ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ข้อที่	รายการสอบถาม	ความสอดคล้อง	
		IOC	การแปลผล
ส่วนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ตามประเด็นดังต่อไปนี้			
1	ครูออกแบบการเรียนการสอนอย่างไรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้	1.00	ใช้ได้
2	ครูมีการบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้อย่างไร	1.00	ใช้ได้
3	ครูใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินการเรียนรู้อย่างไร	1.00	ใช้ได้

จากตาราง 24 พบว่า ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและความต้องการของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องทุกข้อมากกว่า .50 แสดงว่าแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีความตรงเชิงเนื้อหา

ตาราง 25 ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
และความต้องการในการพัฒนาดตนเองของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

ข้อที่	รายการสอบถาม	ความสอดคล้อง	
		IOC	การแปลผล
ตอนที่ 2 เพื่อสอบถามสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา			
1.	1. ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)	0.80	ใช้ได้
2.	2. วิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้	0.80	ใช้ได้
3.	นำผลการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดมาใช้วางแผนการจัดการเรียนรู้	0.80	ใช้ได้
4.	การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุม วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อ เครื่องมือวัด และประเมินผล	1.00	ใช้ได้
5.	นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับผู้เรียน	1.00	ใช้ได้
6.	กิจกรรมมีความหลากหลาย ทำท่าย ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดไปสู่การคิดขั้นสูง	1.00	ใช้ได้
7.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียน มากกว่าการแข่งขัน	1.00	ใช้ได้
8.	กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ มีวินัยในการทำงาน	1.00	ใช้ได้
9.	กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทั้งการอ่าน พูด ฟัง คิด เขียน และการอภิปรายร่วมกัน	1.00	ใช้ได้
10.	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	1.00	ใช้ได้
11.	ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง	1.00	ใช้ได้
12.	มีการวัดผลและประเมินผลครอบคลุมตัวชี้วัด/จุดประสงค์	1.00	ใช้ได้
13.	ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	0.80	ใช้ได้
14.	การจัดการเรียนรู้ของท่านสอดคล้องกับแนวการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	0.80	ใช้ได้

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อที่	รายการสอบถาม	ความสอดคล้อง	
		IOC	การแปลผล
ตอนที่ 3 เพื่อสอบถามความต้องการในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก			
1	ต้องการให้มีการพัฒนาครูภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	1	ใช้ได้
2.	ด้านกระบวนการพัฒนาและส่งเสริม		
	2.1 อบรมให้ความรู้ ฝึกปฏิบัติ มีผู้ให้คำแนะนำ และร่วมสะท้อนผล	1	ใช้ได้
	2.2 อบรมให้ความรู้ ฝึกปฏิบัติ มีผู้ให้คำแนะนำ และร่วมสะท้อนผลผ่านออนไลน์	0.80	ใช้ได้
	2.3 อบรมให้ความรู้ ฝึกปฏิบัติ มีผู้ให้คำแนะนำ และร่วมสะท้อนผลผ่านทั้งการอบรมปฏิบัติการในห้อง และระบบออนไลน์	0.80	ใช้ได้
3.	ด้านเนื้อหา		
	3.1 ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	1.00	ใช้ได้
	3.2 การวิเคราะห์หลักสูตร	0.80	ใช้ได้
	3.3 ความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา	1.00	ใช้ได้
	3.4 วิธีสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	1.00	ใช้ได้
	3.5 การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	1.00	ใช้ได้
	3.6 การผลิตสื่อประกอบการสอน	0.80	ใช้ได้
	3.7 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	1.00	ใช้ได้
	3.8 การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด	0.80	ใช้ได้

จากตาราง 25 พบว่า ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องทุกข้อมากกว่า .50 แสดงว่า แบบสอบถามฉบับนี้มีความตรงเชิงเนื้อหา

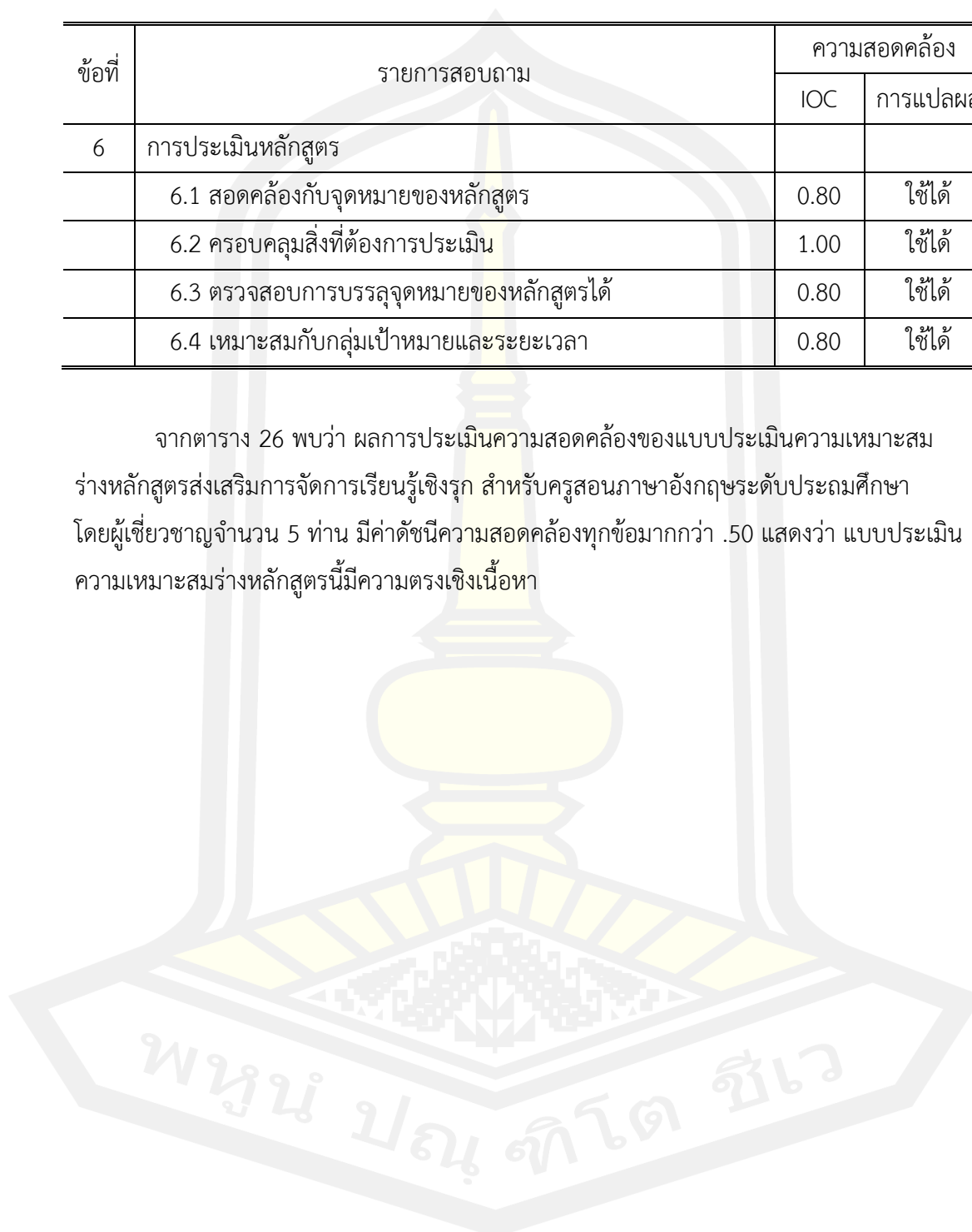
ตาราง 26 ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินความเหมาะสมร่างหลักสูตรส่งเสริม
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

ข้อที่	รายการสอบถาม	ความสอดคล้อง	
		IOC	การแปลผล
1.	หลักการของหลักสูตร		
	1.1 มีความเหมาะสมและสมเหตุสมผล	1.00	ใช้ได้
	1.2 สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและนำไปใช้ได้จริง	1.00	ใช้ได้
	1.3 มีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาหลักสูตร	0.80	ใช้ได้
	1.4 มีแนวคิดทฤษฎีพื้นฐานรองรับ	0.60	ใช้ได้
2.	จุดมุ่งหมายของหลักสูตร		
	2.1 มีความชัดเจน	1.00	ใช้ได้
	2.2 ครอบคลุมเป้าหมายของหลักสูตร	1.00	ใช้ได้
	2.3 มีความเป็นไปได้	0.80	ใช้ได้
	2.4 เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่จะส่งเสริม	0.80	ใช้ได้
3.	เนื้อหาสาระของหลักสูตร		
	3.1 สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร	1.00	ใช้ได้
	3.2 ครอบคลุมจุดหมายของหลักสูตร	1.00	ใช้ได้
	3.3 เนื้อหาสอดคล้องกับความต้องการ	0.80	ใช้ได้
	3.4 การจัดเรียงลำดับเนื้อหา	0.80	ใช้ได้
4.	แนวทางการจัดประสบการณ์		
	4.1 สอดคล้องครอบคลุมกับจุดหมายของหลักสูตร	0.80	ใช้ได้
	4.2 มีการเรียงตามลำดับขั้นตอนก่อนหลังเหมาะสม	1.00	ใช้ได้
	4.3 ส่งเสริมให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร	1.00	ใช้ได้
	4.4 เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและระยะเวลา	1.00	ใช้ได้
5.	สื่อและเอกสารประกอบหลักสูตร		
	5.1 สอดคล้องครอบคลุมกับจุดหมายของหลักสูตร	0.80	ใช้ได้
	5.2 มีการเรียงตามลำดับขั้นตอนก่อนหลังเหมาะสม	1.00	ใช้ได้
	5.3 ส่งเสริมให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร	1.00	ใช้ได้
	5.4 เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและระยะเวลา	0.80	ใช้ได้

ตาราง 26 (ต่อ)

ข้อที่	รายการสอบถาม	ความสอดคล้อง	
		IOC	การแปลผล
6	การประเมินหลักสูตร		
	6.1 สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร	0.80	ใช้ได้
	6.2 ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการประเมิน	1.00	ใช้ได้
	6.3 ตรวจสอบการบรรลุจุดหมายของหลักสูตรได้	0.80	ใช้ได้
	6.4 เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและระยะเวลา	0.80	ใช้ได้

จากตาราง 26 พบว่า ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินความเหมาะสม
 ร่างหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
 โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องทุกข้อมากกว่า .50 แสดงว่า แบบประเมิน
 ความเหมาะสมร่างหลักสูตรนี้มีความตรงเชิงเนื้อหา

ตาราง 27 ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

คำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ดัชนีความสอดคล้อง	
	1	2	3	4	5	IOC	การแปลผล
1. ข้อใดไม่ใช่ความมุ่งหวังของการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	1	1	1	0	1	0.80	สอดคล้อง
2. ผู้เรียนต้องเรียนรู้อะไรบ้างในภาษาต่างประเทศ	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
3. ข้อใดมีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้มากที่สุด	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
4. อ่านออกเสียงคำ สะกดคำ อ่านกลุ่มคำ ประโยค และบทพูดเข้าจังหวะ (chant) จากตัวชี้วัดนี้ ข้อใดเป็นสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
5. เลือก/ระบุประโยค หรือข้อความสั้นๆ ตรงตามภาพ สัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายที่อ่าน จากตัวชี้วัดนี้ ข้อใดกล่าวถึงสิ่งที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้	1	1	0	1	1	0.80	สอดคล้อง
6. ข้อใดกล่าวถึงความหมายการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หรือ Active Learning ได้ครอบคลุมที่สุด	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
7. ข้อใดกล่าวถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ได้ครอบคลุมที่สุด	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
8. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
9. ข้อใดไม่ใช่องค์ประกอบพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
10. กิจกรรมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในชั้นเรียน ควรอยู่บนพื้นฐานของทักษะใดบ้าง	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 27 (ต่อ)

คำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ดัชนีความสอดคล้อง	
	1	2	3	4	5	IOC	การแปลผล
11. การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง “ทักษะการคิดขั้นสูง”	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
12. ข้อใดไม่ใช่บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
13. ต่อไปนี้เป็นบทบาทของครูที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ยกเว้นข้อใด	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
14. ข้อใดเป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียน	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
15. ข้อใดไม่ใช่การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
16. ต่อไปนี้คือบทบาทของผู้เรียนในการเรียนรู้เชิงรุก ยกเว้นข้อใด	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
17. ผู้เรียนต้องปฏิบัติกิจกรรมใดบ้างในการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	1	1	1	1	0	0.80	สอดคล้อง
18. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ผู้เรียนได้ฝึกใช้ทักษะใดบ้าง	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
19. รูปแบบการจัดกิจกรรมแบบร่วมมือ ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกคือข้อใด	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
20. การเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนความคิด (Think-Pair-Share) คือข้อใด	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
21. “รูปแบบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมหรือการปฏิบัติ” ตรงกับข้อใด	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
22. “รูปแบบการจัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนตั้งสมมติฐาน สาเหตุและกลไกของการเกิดปัญหานั้น” ตรงกับข้อใด	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 27 (ต่อ)

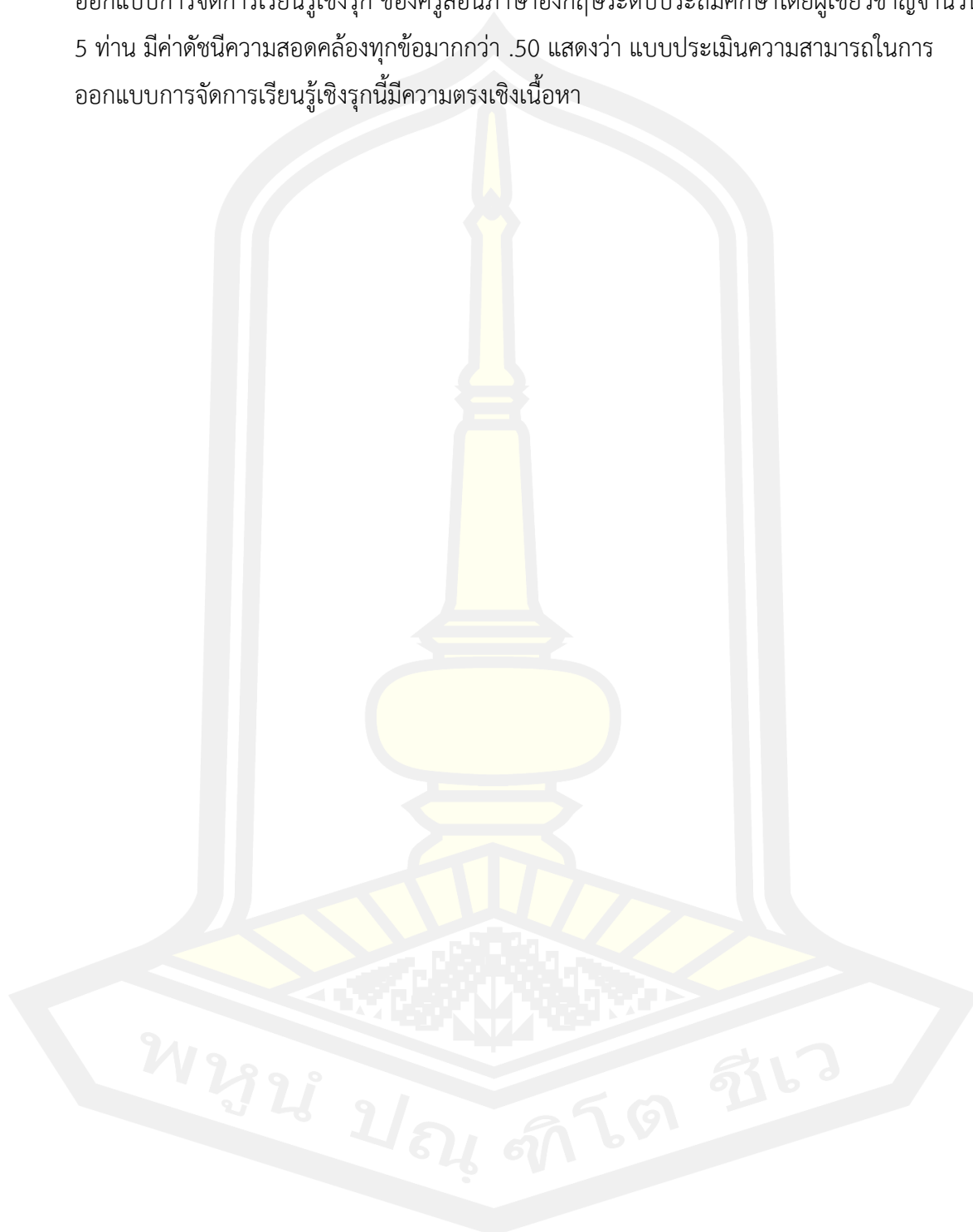
คำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ดัชนีความสอดคล้อง	
	1	2	3	4	5	IOC	การแปลผล
23. ข้อใดเป็นขั้นตอนแรกของการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
24. ข้อใดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
25. ก่อนลงมือเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกครูควรทำอะไรก่อนต่อไป	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
26. การวัดและประเมินผลสัมพันธ์กับข้อใดมากที่สุด	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
27. การประเมินในข้อใดต่อไปนี้สำคัญที่สุด	0	1	1	1	1	0.80	สอดคล้อง
28. สิ่งสำคัญที่สุดที่จะได้รับการประเมินเพิ่มผลงานของนักเรียน คือข้อใด	1	1	1	1	0	0.80	สอดคล้อง
29. ขั้นตอนการออกแบบการประเมินตามสภาพจริง ที่กำหนดรายละเอียดระดับความสำเร็จของผู้เรียน คือข้อใด	1	0	1	1	1	0.80	สอดคล้อง
30. ข้อใดเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินด้านความรู้และความคิด (Knowledge) ทั้งหมด	1	1	1	1	1	1.00	สอดคล้อง

จากตาราง 27 พบว่า ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องทุกข้อมากกว่า .50 แสดงว่าแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกนี้มีความตรงเชิงเนื้อหา

ตาราง 28 ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

ข้อที่	รายการสอบถาม	ความสอดคล้อง	
		IOC	การแปลผล
1.	มีการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัด	1.00	ใช้ได้
2.	มีการวางแผนการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	1.00	ใช้ได้
3.	การวางแผนด้านเนื้อหา ถูกต้อง ชัดเจน สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่กำหนด	1.00	ใช้ได้
4.	จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่กำหนด	1.00	ใช้ได้
5.	จุดประสงค์การเรียนรู้ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ด้าน		
	5.1 ด้านความรู้ความเข้าใจ (K)	1.00	ใช้ได้
	5.2 ด้านทักษะและการปฏิบัติ (P)	1.00	ใช้ได้
	5.3 ด้านเจตคติหรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)	0.80	ใช้ได้
6.	กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก		
	6.1 หลากหลาย ทำท่าย น่าสนใจ ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง	0.80	ใช้ได้
	6.2 ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ระหว่างครู และแหล่งเรียนรู้	1.00	ใช้ได้
	6.3 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม แบ่งหน้าที่ ร่วมรับผิดชอบ และมีวินัยในการทำงาน	1.00	ใช้ได้
	6.4 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติในการอ่าน พูด ฟัง คิด เขียน	0.80	ใช้ได้
	6.5 ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ระหว่างครู และแหล่งเรียนรู้	1.00	ใช้ได้
	6.6 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง	1.00	ใช้ได้
7.	สื่อ และแหล่งเรียนรู้ มีความสอดคล้องกับกิจกรรม และเหมาะสมกับผู้เรียน	1.00	ใช้ได้
8.	สื่อ และแหล่งเรียนรู้ มีความหลากหลาย	1.00	ใช้ได้
9.	มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย	1.00	ใช้ได้
10.	การวัดและประเมินผลครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ด้าน KPA	0.80	ใช้ได้
11.	การวัดและประเมินผลเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง	1.00	ใช้ได้

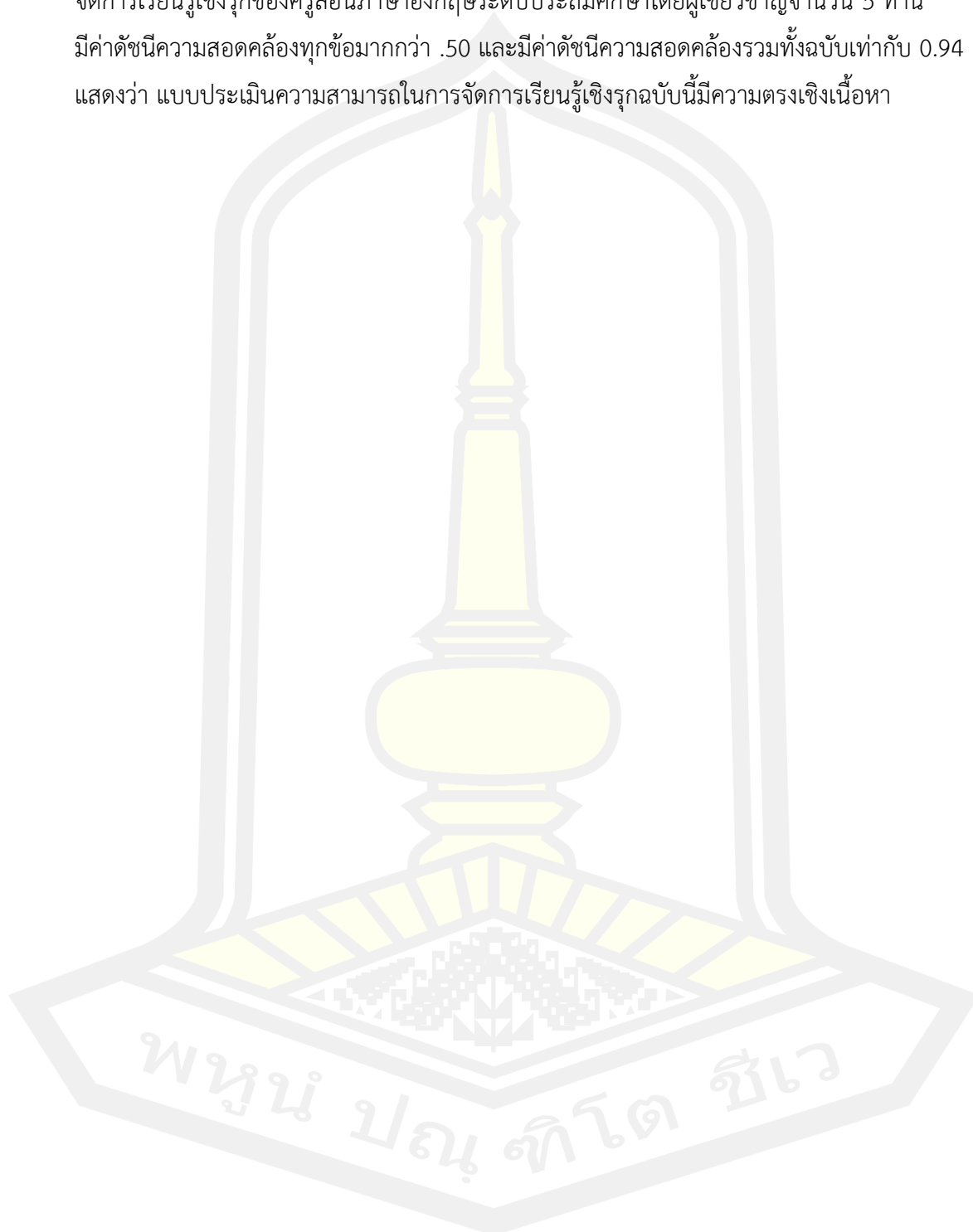
จากตาราง 28 พบว่า ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินความสามารถในการ
ออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน
5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องทุกข้อมากกว่า .50 แสดงว่า แบบประเมินความสามารถในการ
ออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกนี้มีความตรงเชิงเนื้อหา

ตาราง 29 ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

ข้อที่	รายการสอบถาม	ความสอดคล้อง	
		IOC	การแปลผล
1.	ครูมีแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกรายชั่วโมง	1.00	ใช้ได้
2.	ครูเขียนด้านเนื้อหาถูกต้อง ชัดเจน สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่กำหนด	1.00	ใช้ได้
3.	ครูจัดการเรียนรู้เป็นไปตามขั้นตอน กิจกรรมที่ออกแบบไว้ใน แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	1.00	ใช้ได้
4.	ครูจัดการเรียนรู้ได้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้		
	4.1 ด้านความรู้ความเข้าใจ (K)	1.00	ใช้ได้
	4.2 ด้านทักษะและการปฏิบัติ (P)	1.00	ใช้ได้
	4.3 ด้านเจตคติหรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)	0.80	ใช้ได้
5.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของครู		
	5.1 หลากหลาย ทำท่าย น่าสนใจ ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง	0.80	ใช้ได้
	5.2 ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ระหว่างครู และแหล่งเรียนรู้	1.00	ใช้ได้
	5.3 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม แบ่งหน้าที่ ร่วมรับผิดชอบและมี วินัยในการทำงาน	1.00	ใช้ได้
	5.4 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติในการอ่าน พูด ฟัง คิด เขียน	1.00	ใช้ได้
	5.5 ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ระหว่างครู และแหล่งเรียนรู้	0.80	ใช้ได้
	5.6 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง	1.00	ใช้ได้
6.	ครูใช้สื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ในการจัดกิจกรรมได้อย่าง คล่องแคล่ว เป็นธรรมชาติ	0.80	ใช้ได้
7.	ผู้เรียนมีโอกาสใช้สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ที่หลากหลาย	1.00	ใช้ได้
8.	ผู้เรียนมีโอกาสได้ประเมินตนเอง และประเมินเพื่อนนักเรียน	1.00	ใช้ได้
9.	ครูมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่ หลากหลายครอบคลุม KPA	1.00	ใช้ได้
10.	บรรยากาศชั้นเรียนมีความอบอุ่น เป็นกันเอง ผู้เรียนกล้าแสดงออก	1.00	ใช้ได้
11.	การวัดและประเมินผลเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง	0.80	ใช้ได้

จากตาราง 29 พบว่า ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องทุกข้อมากกว่า .50 และมีค่าดัชนีความสอดคล้องรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 แสดงว่า แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกฉบับนี้มีความตรงเชิงเนื้อหา

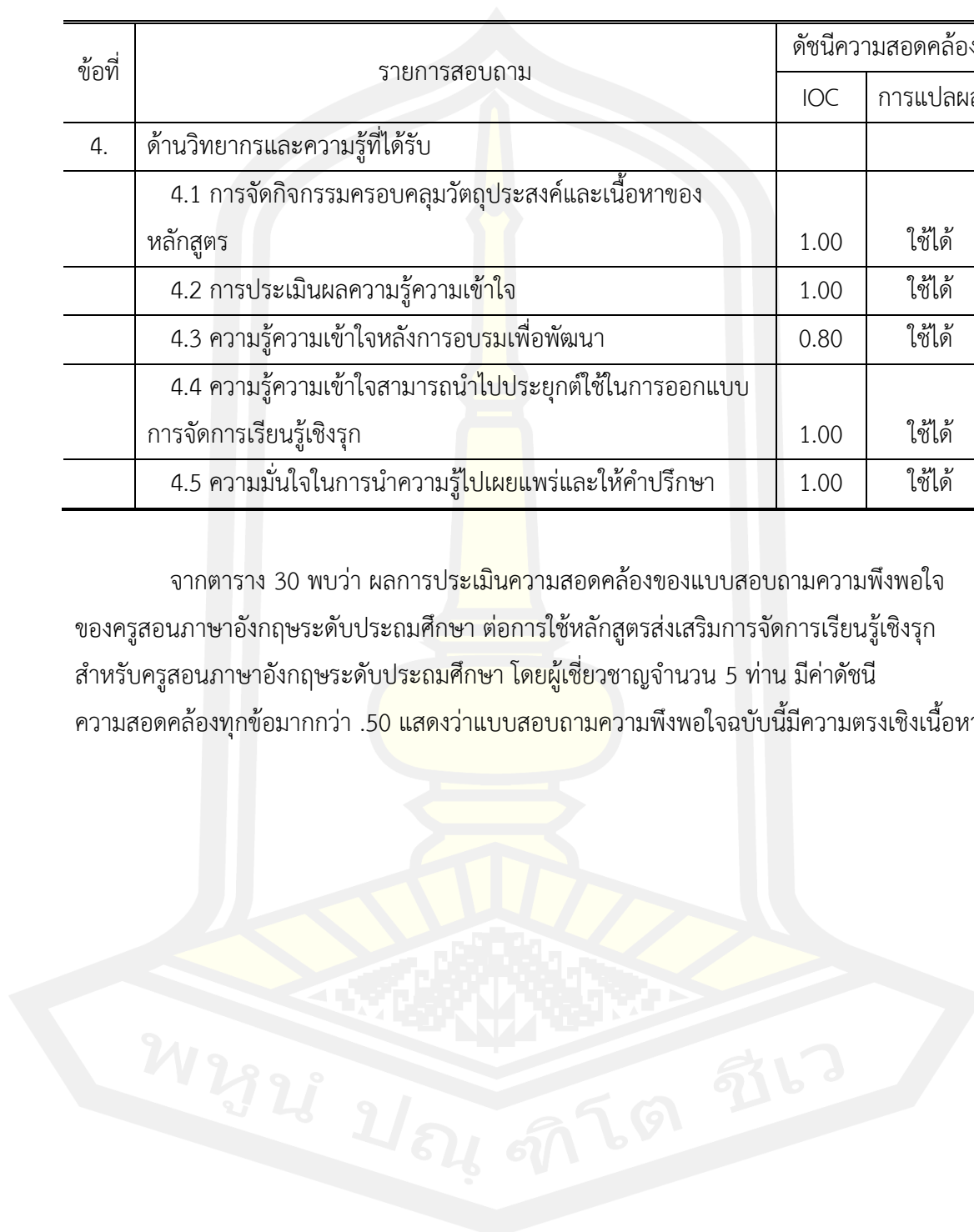
ตาราง 30 ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจ ของครูสอนภาษาอังกฤษ
ระดับประถมศึกษา ต่อการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอน
ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

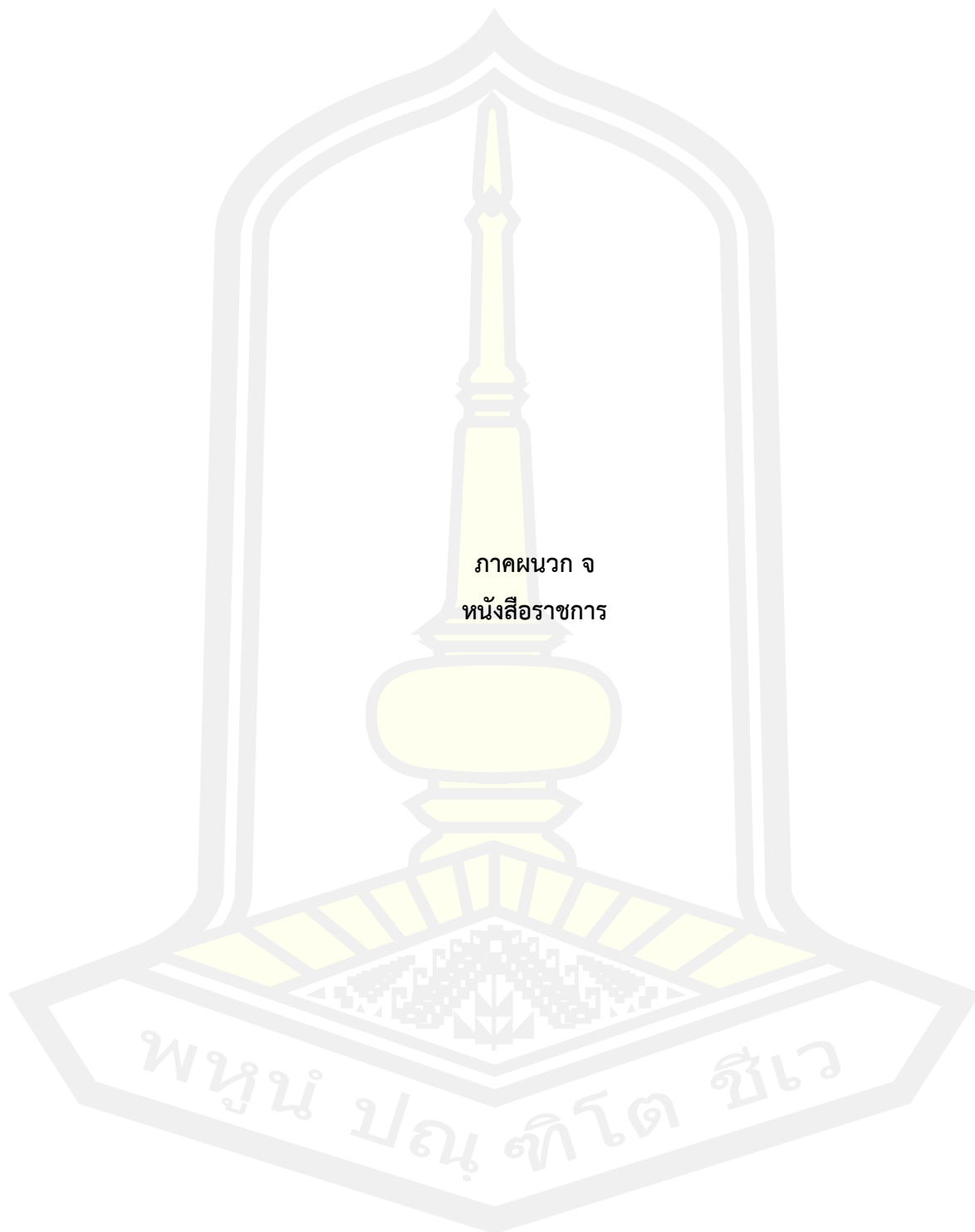
ข้อที่	รายการสอบถาม	ความสอดคล้อง	
		IOC	การแปลผล
1.	ด้านเนื้อหาของหลักสูตร		
	1.1 เนื้อหาของหลักสูตรสอดคล้องกับความสนใจและความต้องการ	0.80	ใช้ได้
	1.2 เนื้อหาของหลักสูตรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจสามารถ ออกแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	1.00	ใช้ได้
	1.3 การจัดเรียงลำดับเนื้อหาของหลักสูตร	0.80	ใช้ได้
	1.4 เนื้อหาสอดคล้องและครอบคลุมวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	1.00	ใช้ได้
	1.5 เนื้อหาภาคความรู้และภาคปฏิบัติมีความเหมาะสมและ สอดคล้องกัน	1.00	ใช้ได้
2.	ด้านกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้		
	2.1 การระบุกิจกรรมไว้ในหลักสูตรอย่างชัดเจน	0.80	ใช้ได้
	2.2 กิจกรรมกระชับ ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	0.80	ใช้ได้
	2.3 การดำเนินกิจกรรมตามที่หลักสูตรกำหนดไว้	1.00	ใช้ได้
	2.4 กิจกรรมสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	1.00	ใช้ได้
	2.5 กิจกรรมเข้าใจง่าย สามารถปฏิบัติได้ และส่งเสริมให้เกิดการ เรียนรู้	1.00	ใช้ได้
3.	ด้านเอกสารประกอบหลักสูตร ระยะเวลา บรรยากาศ		
	3.1 สื่อประกอบหลักสูตรมีความชัดเจน เหมาะสม และสอดคล้อง ครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	1.00	ใช้ได้
	3.2 เอกสารประกอบหลักสูตรเข้าใจง่ายสามารถนำไปฝึกปฏิบัติได้	1.00	ใช้ได้
	3.3 ระยะเวลาในการอบรมเพื่อพัฒนามีความเหมาะสม	1.00	ใช้ได้
	3.4 การแบ่งระยะเวลาภาคความรู้และภาคปฏิบัติอย่างเหมาะสม	1.00	ใช้ได้
	3.5 บรรยากาศการอบรมเพื่อพัฒนาเอื้อต่อการเรียนรู้	1.00	ใช้ได้

ตาราง 30 (ต่อ)

ข้อที่	รายการสอบถาม	ดัชนีความสอดคล้อง	
		IOC	การแปลผล
4.	ด้านวิทยากรและความรู้ที่ได้รับ		
	4.1 การจัดกิจกรรมครอบคลุมวัตถุประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตร	1.00	ใช้ได้
	4.2 การประเมินผลความรู้ความเข้าใจ	1.00	ใช้ได้
	4.3 ความรู้ความเข้าใจหลังการอบรมเพื่อพัฒนา	0.80	ใช้ได้
	4.4 ความรู้ความเข้าใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	1.00	ใช้ได้
	4.5 ความมั่นใจในการนำความรู้ไปเผยแพร่และให้คำปรึกษา	1.00	ใช้ได้

จากตาราง 30 พบว่า ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ต่อการใช้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องทุกข้อมากกว่า .50 แสดงว่าแบบสอบถามความพึงพอใจฉบับนี้มีความตรงเชิงเนื้อหา

ภาคผนวก จ
หนังสือราชการ

พหุจน์ ปณฺ ทิโต สีเว

ที่ อว 0605.5(2)/ว534

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

22 กุมภาพันธ์ 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ วิเศษสัตย์

ด้วย นางสาวนิพพิทา กุลชิต นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (ปร.ด.) หลักสูตรและการสอน โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธน์ เนื่องเฉลิม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0813803329

ที่ อว 0605.5(2)/ว534

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

22 กุมภาพันธ์ 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.ธนาภรณ์ พันทวี

ด้วย นางสาวนิพพิทา กุลชิต นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (ปร.ด.) หลักสูตรและการสอน โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาท เนื่องเฉลิม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0813803329

ที่ อว 0605.5(2)/ว535

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

22 กุมภาพันธ์ 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

ด้วย นางสาวนิพพิทา กุลชิต นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (ปร.ด.) หลักสูตรและการสอน โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธเนืองเฉลิม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นางสาวนิพพิทา กุลชิต เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จรัสรงค์ โยมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174
เบอร์โทรนิสิต 0813803329

ที่ อว 0605.5(2)/ว535

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

22 กุมภาพันธ์ 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน

ด้วย นางสาวนิพพิทา กุลชิต นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (ปร.ด.) หลักสูตรและการสอน โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธเนืองเฉลิม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นางสาวนิพพิทา กุลชิต เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี เพื่อนิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จรัสรงค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174
เบอร์โทรนิสิต 0813803329

ที่ ศธ ๐๔๐๒๐/ว ๒๐

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๑
ถนนสนามบิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐

๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

เรียน ดร.สมหวัง พันธะสี ข้าราชการบำนาญ อดีตศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์
สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ แผ่น

ด้วยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๑ จะดำเนินการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สำหรับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ซึ่งดำเนินการโดยนางสาวนิพนิตา กุลชิต ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๑ แต่ในการพัฒนาหลักสูตรครั้งนี้ จำเป็นต้องได้รับการตรวจสอบประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร และความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตร ก่อนนำไปทดลองใช้

ในการนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๑ จึงขอเรียนเชิญท่านซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน เข้าร่วมประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ในวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เวลา ๑๐.๐๐ น.-๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมโป่งกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๑ สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ นางสาวนิพนิตา กุลชิต โทร ๐๘ ๑๓๘๐ ๓๓๒๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิเศษ พลอาจทัน)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๑

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

โทร ๐ ๔๓๘๑ ๑๔๐๗

โทรสาร ๐ ๔๓๘๑ ๒๔๖๕

ภาคผนวก ฉ

ตัวอย่างผลงานแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

พหุบัณฑิตวิไล

ผลงานแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย

คลิกที่ <https://shorturl.asia/vzB6u>

หรือคลิกที่ QR

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวนิพพิทา กุลชิต
วันเกิด	วันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2505
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 20 ซอยน้ำทิพย์ ถนนอนรรฆวนาค ตำบลกาฬสินธุ์ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ รหัสไปรษณีย์ 46000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เลขที่ 99/7 ถนนสนามบิน ตำบลกาฬสินธุ์ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ รหัสไปรษณีย์ 46000
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2522 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนอนุกุลนารี จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2524 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. 2528 ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) สาขาวิชาวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2536 ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2552 ประกาศนียบัตรบัณฑิต (ป.บัณฑิต) สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน (กลุ่มวิชาภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พ.ศ. 2565 ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ทุนวิจัย	พ.ศ. 2564 ทุนสนับสนุนการวิจัยงบประมาณรายได้ ประจำปีงบประมาณ 2564 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม